

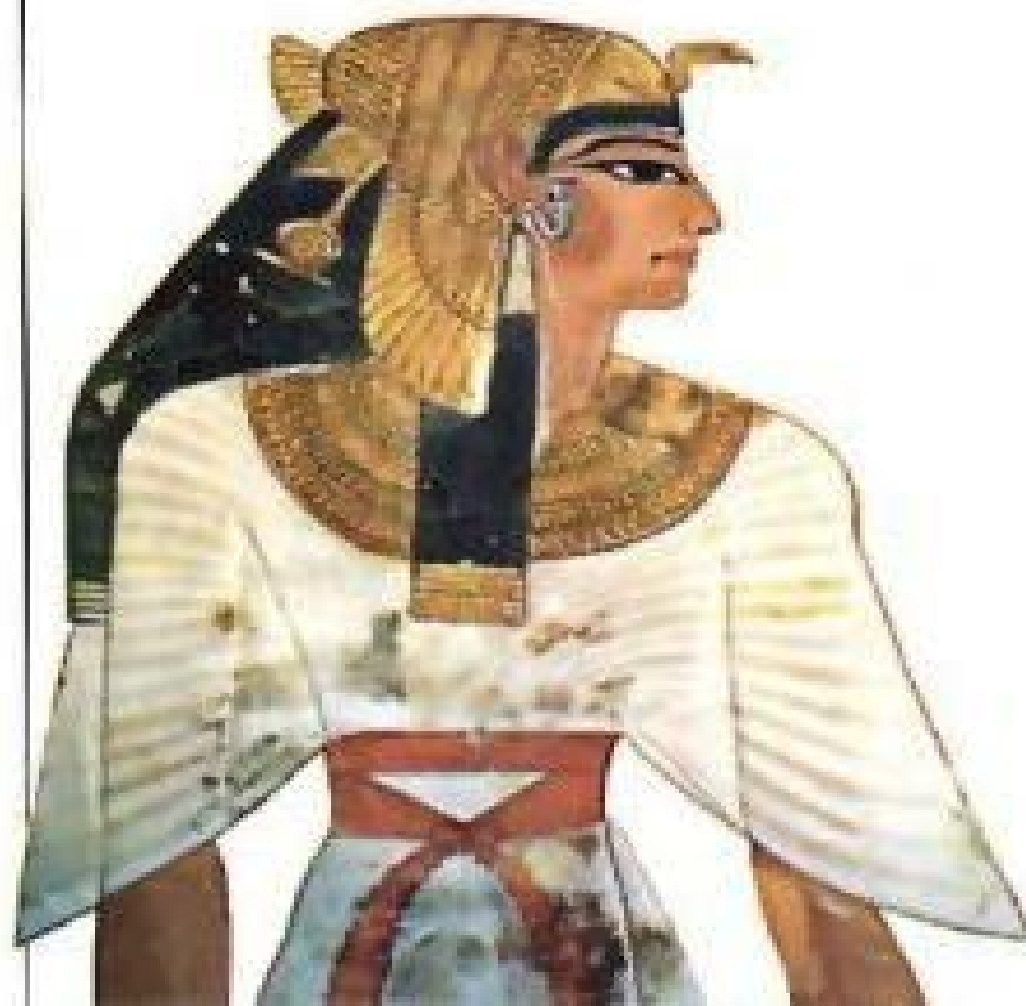
CHRISTIAN JACQ

RAMSES

****

Doamna de la Abu Simbel

ROMAN

EDITURA ALLFA

Christian Jacq

RAMSES

****

Doamna de la Abu Simbel

Volumul IV

RAMSÈS * LA DAME D'ABOU SIMBEL
Christian Jacq

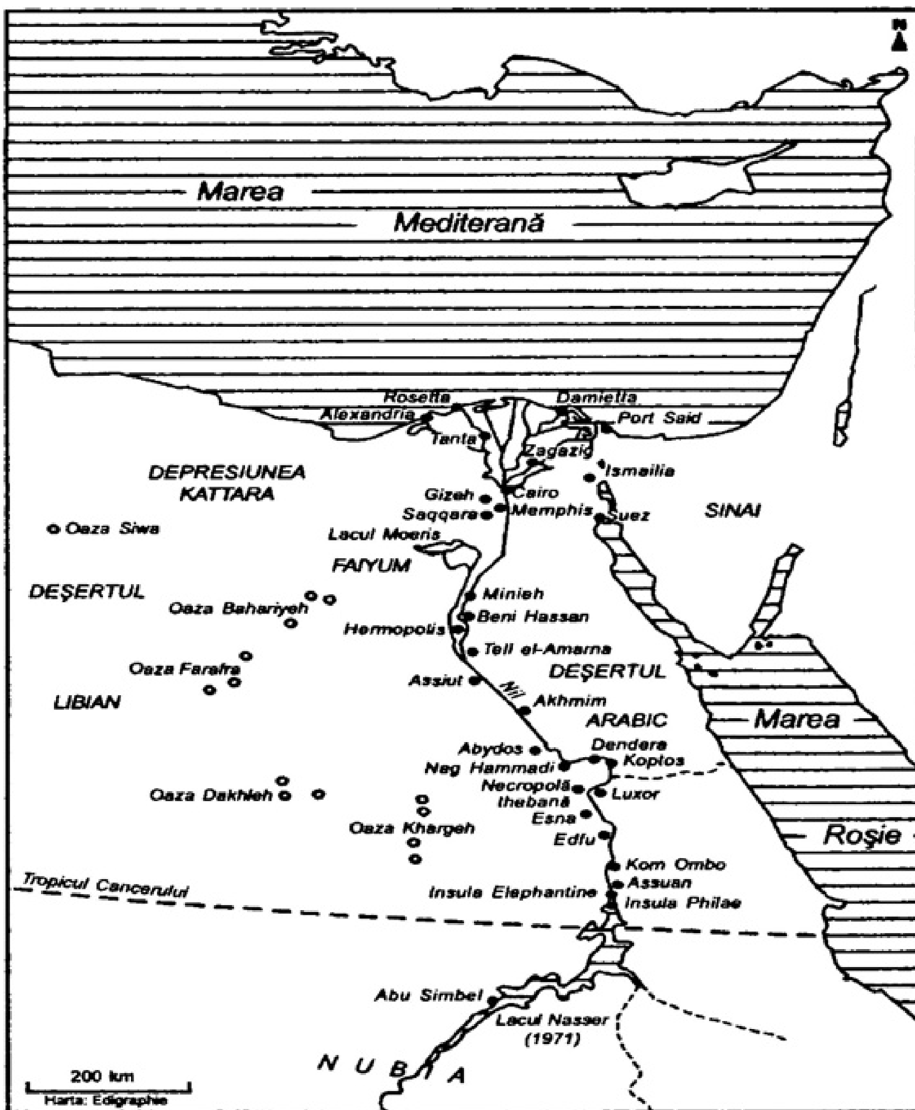
Traducere de Radu Gâdei

ISBN 973-8457-51-3

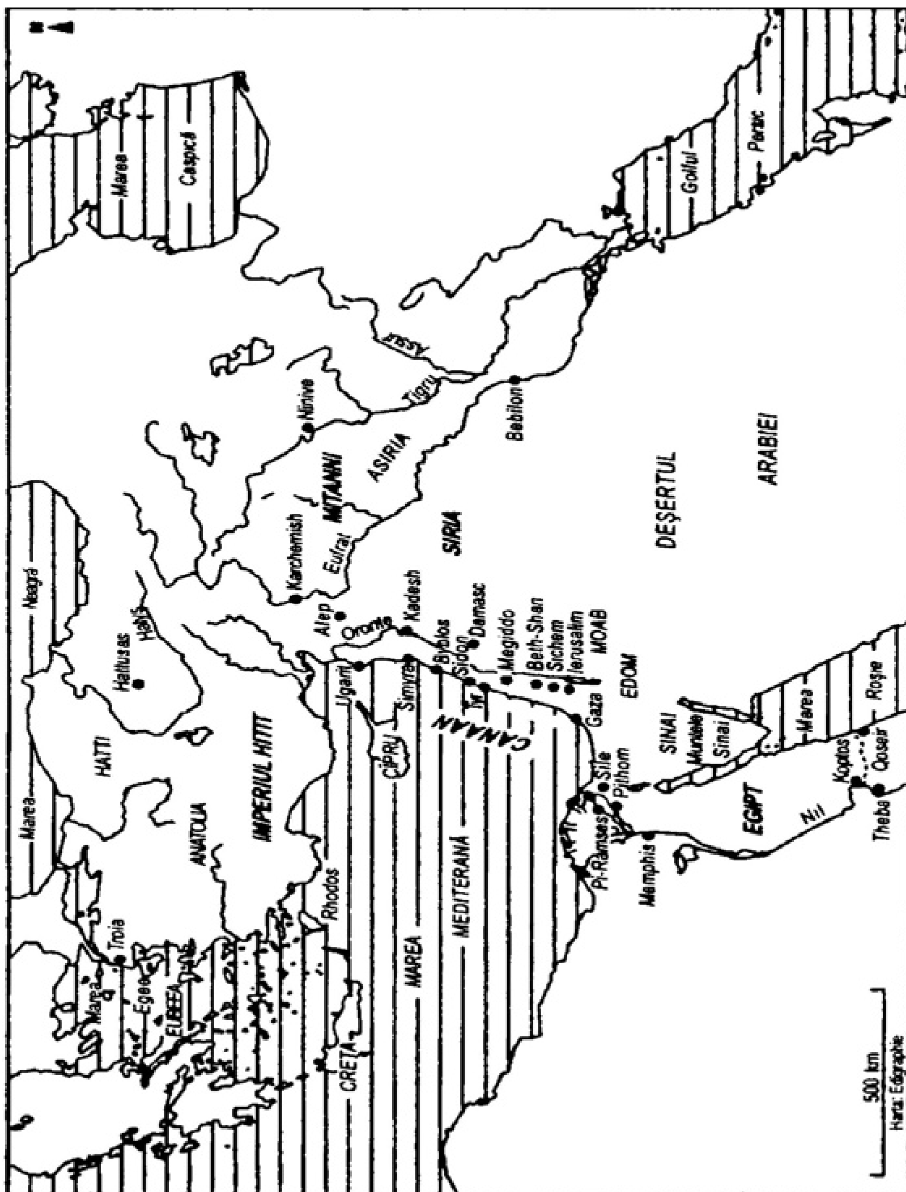
Bucureşti, Editura ALLFA
2004

Editura **ALLFA**

HARTA EGIPTULUI

HARTA DE LA VECHIUL ORIENT APROPIAT PÂNĂ LA NOUL IMPERIU

Capitolul 1

Voinic, leul lui Ramses, scoase un răget care-i cutremură de spaimă atât pe egipteni, cât şi pe răsculaţi. Uriaşa fiară, răsplătită de faraon cu un colier subţire din aur pentru nepreţuitele şi credincioasele servicii pe care le adusese cu ocazia bătăliei de la Kadesh împotriva hitiţilor[1], cântărea mai bine de trei sute de kilograme. Măsura patru metri şi era împodobit cu o coamă deasă, dar, în acelaşi timp, şi strălucitoare, atât de impunătoare încât îi acoperea creştetul capului, obrajii, gâtul, o bună parte din umeri şi din piept. Blana, cu firul drept şi scurt, avea o culoare brun deschis, într-o nuanţă luminoasă.

Pe mai mult de douăzeci de kilometri în jur, furia Voinicului se făcu simţită şi toţi cei de acolo înţeleseră că era acelaşi sentiment cu al lui Ramses care, după victoria de la Kadesh, devenise Ramses cel Mare.

Era oare întru totul reală această măreţie, din moment ce faraonul Egiptului nu reuşea, în pofida prestigiului şi vitejiei sale, să-şi impună autoritatea asupra barbarilor din Anatolia?

Armata egipteană se comportase ruşinos în timpul înfruntării cu aceştia. Generalii, laşi sau nepricepuţi, îl părăsiseră pe Ramses lăsându-l singur în faţa miilor de duşmani, siguri de victoria lor. Dar zeul Amon, ascuns într-o lumină orbitoare, auzise chemarea fiului său şi dăruise puteri supraomeneşti braţului faraonului.

După cinci ani de domnie tumultuoasă, Ramses crezuse că victoria sa de la Kadesh îi va împiedica mult timp pe hitiţi să mai ridice fruntea şi că în Orientul Apropiat se va instaura o epocă de relativă pace.

Se înşelase amarnic el, taurul puternic, cel iubit de Regula divină, apărătorul Egiptului, Fiul Luminii. Era el îndreptăţit să poarte aceste nume ca o cunună, dată fiind starea de revoltă care mocnea permanent în protectorate egiptene tradiţionale cum erau Canaan şi Siria de Sud? Nu numai că hitiţii nu renunţaseră la luptă, dar, mai mult, porniseră o ofensivă generală, aliaţi cu beduinii, aceşti tâlhari şi asasini care râvneau dintotdeauna la mănoasele pământuri ale Deltei.

Generalul comandant al armatei lui Ra se apropie de rege.

— Maiestate… Situaţia este mai critică decât ne aşteptam. Asta nu mai este o răscoală ca altele; după cum ne spun iscoadele noastre, toată ţara Canaan-ului se ridică împotriva noastră. După ce vom trece de acest prim obstacol, va fi un al doilea, apoi un al treilea, apoi…

— Şi tu nu mai vezi cum putem ajunge la un liman?

— Riscăm să avem pierderi grele, Maiestate, şi oamenii nu au chef să se lase omorâţi pentru nimic.

— Supravieţuirea Egiptului nu este un motiv destul de bun?

— Eu nu voiam să spun…

— Totuşi, asta ai gândit, generale! Lecţia de la Kadesh a fost, aşadar, zadarnică. Să fiu eu sortit, oare, să am în jur doar nişte laşi care îşi pierd viaţa pentru că vor să şi-o salveze?

— Nu vă puteţi îndoi, Maiestate, de credinţa mea şi a celorlalţi generali, dar voiam doar să vă punem în gardă.

— Serviciul nostru de spionaj a obţinut informaţii despre Acha?

— Din păcate, nu, Maiestate.

Acha, prieten din copilărie al lui Ramses şi ministru al Afacerilor externe, căzuse într-o cursă pe când se afla în vizită la prinţul din Amurru[2]. Fusese torturat, mai era încă în viaţă, cei care-i ţineau prizonier considerau că diplomatul avea o valoare de schimb?

Îndată ce primise această informaţie, Ramses îşi mobilizase trupele, abia refăcute după şocul de la Kadesh. Pentru a-l salva pe Acha, trebuia să treacă prin regiuni care îi deveniseră ostile. Nici de data aceasta, prinţii din partea locului nu-şi respectaseră jurământul de credinţă faţă de Egipt şi se vânduseră hitiţilor pe un pumn de metal preţios şi promisiuni mincinoase. Cine n-ar fi visat să năvălească pe pământul faraonilor şi să se înfrupte din bogăţiile socotite fără margini?

Ramses cel Mare avea multe proiecte de pus în practică, templul său pentru veşnicie la Theba, Ramesseum-ul, Karnak, Luxor, Abydos, locul pregătit pentru odihna sa veşnică din Valea Regilor, şi Abu Simbel, visul de piatră pe care voia să-l ofere soţiei sale adorate, Nefertari… Şi uite că se afla aici, la marginea ţinutului Canaan, în vârful unei coline, privind cu atenţie o fortăreaţă inamică.

— Maiestate, dacă aş putea…

— Hai, curaj, generale!

— Demonstraţia voastră de forţă este peste măsură de impresionantă… Sunt convins că împăratul Muwattalis va înţelege mesajul şi va porunci ca Acha să fie eliberat.

Muwattalis, împăratul hitit, era un om pătimaş şi viclean, conştient că tirania sa nu se baza decât pe forţă. Aflat în fruntea unei mari coaliţii, el eşuase, totuşi, în încercarea sa de a cuceri Egiptul, dar pornea acum un nou atac, prin beduini şi răsculaţi pe care îi punea să lupte.

Numai moartea lui Muwattalis sau cea a lui Ramses ar fi putut pune capăt unui conflict al cărui rezultat avea să fie hotărâtor pentru viitorul multor popoare. Dacă Egiptul ieşea înfrânt din această confruntare, puterea militară hitită urma să impună o dictatură plină de cruzime care ar fi distrus o civilizaţie milenară, creată încă din vremea domniei lui Menes, primul dintre faraoni.

*

Timp de o clipă, Ramses se gândi la Moise. Unde se ascundea, oare, acest alt prieten din copilărie care fugise din Egipt după ce făptuise o crimă? Cercetările fuseseră zadarnice. Unii susţineau că evreul, ce colaborase atât de rodnic la construcţia oraşului Pi-Ramses, noua capitală construită în Deltă, îşi găsise sfârşitul printre nisipurile deşertului. Moise li se alăturase răsculaţilor? Nu, el nu putea deveni vreodată un duşman.

— Maiestate… Maiestate, mă auziţi?

Privind chipul bine hrănit şi speriat al acestui gradat care nu se gândea decât să-i fie lui bine, Ramses parcă îl văzu pe omul care-l ura mai mult decât orice pe lume: Şenar, fratele său mai mare. Mizerabilul acela se aliase cu hitiţii, cu speranţa că va urca pe tronul Egiptului. Şenar dispăruse pe când era transportat de la închisoarea mare din Memphis la temniţele din oaze, profitând de o furtună de nisip. Şi Ramses era convins că el încă mai trăia şi nu renunţase nici în ruptul capului la planurile de a-i face rău.

— Pregăteşte-ţi trupele pentru luptă, generale.

Ruşinat, ofiţerul superior se făcu nevăzut.

Cât de mult i-ar fi plăcut lui Ramses să se bucure de tihna unei grădini alături de Nefertari, de fiul şi de fiica lui, cum ar fi gustat el fericirea fiecărei zile, departe de zăngănitul armelor! Dar trebuia să-şi salveze ţara de năvala hoardelor setoase de sânge care n-ar fi ezitat să distrugă templele şi să calce în picioare orice lege. Un asemenea ţel nu ţinea seamă de persoana

sa. El nu avea dreptul să se gândească la propria sa linişte, la familia sa, ci trebuia să înlăture răul chiar de-ar fi făcut-o cu preţul vieţii.

Ramses privi îndelung la fortăreaţa care îi bara drumul către centrul protectoratului Canaan. Zidurile sale, înalte de şase metri, cu dublă înclinare, adăposteau o garnizoană destul de numeroasă. La creneluri, aşteptau pregătiţi arcaşii. În şanţurile din jur fuseseră aruncate cioburi de vase sfărâmate care puteau răni tălpile infanteriştilor trimişi să proptească scările de zid.

Vântul dinspre mare îi răcorea pe soldaţii egipteni, adunaţi între două dealuri încinse de razele fierbinţi ale soarelui. Sosiseră acolo după un lung marş forţat, fără să aibă parte decât de scurte opriri şi de tabere improvizate în grabă. Doar mercenarii bine plătiţi aşteptau luptele fără nicio emoţie; tinerii recruţi, dezamăgiţi deja de ideea că-şi părăseau ţara pentru cine ştie cât timp, se gândeau cu teamă că ar putea pieri în una dintre acele teribile lupte care-i aşteptau. Fiecare dintre ei spera ca Faraonul se va mulţumi doar să întărească frontiera de nord-est în loc să pornească într-o aventură care risca să se termine printr-un dezastru.

Nu trecuse mult timp de când guvernatorul din Gaza, capitala provinciei Canaan, oferise un banchet splendid statului-major egiptean, jurând că el nu se va alia niciodată cu hitiţii, aceşti barbari din Asia, de o cruzime legendară. Ipocrizia sa, prea evidentă, îl revoltase în adâncul sufletului pe Ramses; astăzi, trădarea sa nu mai era o surpriză pentru tânărul monarh de douăzeci şi şapte de ani care începea să ştie cum să pătrundă în secretul fiinţelor umane.

Nerăbdător, leul scoase din nou un răget.

Voinic se schimbase destul de mult faţă de ziua în care Ramses îl găsise, gata să moară, în savana nubiană. Muşcat de un şarpe, micul pui de leu nu mai avea nicio şansă să trăiască. Între fiară şi om se crease destul de repede o profundă simpatie reciprocă. Din fericire, Setau, vindecătorul, şi el prieten din copilărie şi coleg de universitate cu Ramses, ştiuse să găsească leacurile potrivite. Formidabila rezistenţă a animalului îi permisese să treacă peste această încercare şi să devină o creatură adultă cu o putere înspăimântătoare. Regele nici nu putea visa o gardă de corp mai bună.

Ramses îşi trecu degetele prin coama Voinicului. Mângâierea nu linişti animalul.

Îmbrăcat cu o tunică din piele de căprioară cu o mulţime de buzunare pline cu prafuri, pilule şi sticluţe, Setau urca povârnişul dealului. Scurt şi

îndesat, cu capul pătrăţos, părul negru, nebărbierit, avea o adevărată pasiune pentru şerpi şi scorpioni. Folosind veninul lor, el prepara medicamente foarte eficace şi, în compania soţiei sale Lotus, o fermecătoare nubiană la care soldaţii priveau cu adevărată bucurie, el îşi continua neabătut cercetările.

Ramses încredinţase acestei perechi conducerea serviciului sanitar al armatei. Setau şi Lotus luaseră parte la toate campaniile regelui, nu din dragoste pentru război, ci pentru a descoperi noi specii de reptile şi a-i îngriji pe soldaţii răniţi sau bolnavi. Şi Setau era convins că, în cazul vreunei nenorociri, nimeni nu era mai indicat decât el pentru a veni în ajutorul bunului său prieten Ramses.

— Moralul trupelor nu este prea grozav, constată el.

— Generalii şi-ar dori să ne retragem, recunoscu Ramses.

— Având în vedere comportarea soldaţilor tăi la Kadesh, la ce te poţi aştepta? La fugă şi la zăpăceală se pricep cel mai bine. Tu o să iei o hotărâre de unul singur, ca de obicei.

— Nu, Setau, nu singur. La sfatul soarelui, al vânturilor, al sufletului leului meu, al spiritului acestui pământ… Ei nu mint niciodată. Eu trebuie doar să înţeleg mesajul lor.

— Nu există un consiliu de război mai bun.

— Ai vorbit, cumva, cu şerpii tăi?

— Ei sunt mesageri ai lumii invizibile. Da, i-am întrebat şi ei mi-au răspuns fără ocol: nu da înapoi. De ce este Voinic aşa de nervos?

— Din cauza pădurii de stejari, din stânga fortăreţei, la jumătatea drumului dintre ea şi noi.

Setau privi în direcţia aceea, muşcând preocupat dintr-un băţ de trestie.

— Nu-mi miroase a bine, ai dreptate. Să fie o capcană, ca la Kadesh?

— Aceea a funcţionat atât de bine încât strategii hitiţi au plănuit alta, cu speranţa că vor avea un succes şi mai mare. Atunci când vom ataca, avântul nostru va fi oprit, în timp ce arcaşii de pe ziduri ne vor decima după cum vor dori.

Menna, grăjdarul lui Ramses, se plecă în faţa regelui.

— Carul este pregătit, Maiestate.

Suveranul mângâie mult timp coamele celor doi cai ai săi pe nume „Victorie în Theba” şi „Zeiţa Mut este mulţumită”; împreună cu leul, ei fuseseră singurii care nu-l trădaseră, la Kadesh, când bătălia părea pierdută.

Ramses luă hăţurile în mâini, sub privirile neîncrezătoare ale grăjdarului său, ale generalilor şi ale regimentului de elită al carelor de luptă.
— Maiestate, făcu îngrijorat Menna, doar n-o să mergeţi…
— Să trecem pe lângă fortăreaţă, ordonă regele, şi să lovim direct asupra pădurii de stejari.
— Maiestate… V-aţi uitat pieptarul de zale! Maiestate!
Fluturând în mâini o vestă împletită din zale şi acoperită cu plăcuţe mici de metal, grăjdarul alergă în zadar în urma carului lui Ramses care o pornise singur, într-o viteză nebunească, către duşman.

Capitolul 2

Stând în picioare în carul său care pornise cu cea mai mare viteză, Ramses cel Mare semăna mai degrabă cu un zeu decât cu un om. Înalt de statură, cu fruntea lată, purtând o coroană albastră care se mula perfect pe cap, cu arcadele proeminente, sprâncenele stufoase, privirea pătrunzătoare ca a unui şoim, nasul lung, subţire şi uşor coroiat, urechile rotunde şi fin profilate, maxilarul puternic, buzele cărnoase, era o imagine completă a forţei.
La apropierea sa, beduinii aflaţi în pădurea de stejari ieşiră din ascunzătoare. Unii dintre ei îşi încordară arcurile, alţii încercară să arunce suliţele.
Ca şi la Kadesh, regele fu mai iute ca o vijelie, mai agil ca un şacal care străbate distanţe enorme într-o clipă; ca un taur cu coarnele înfricoşătoare străpungându-şi duşmanii, el îi strivi pe primii atacatori care-i ieşiră în cale şi trimise săgeată după săgeată în piepturile răsculaţilor.
Căpetenia cetei de beduini reuşi să se ferească în ultima clipă de şarja furioasă a monarhului şi, cu un genunchi la pământ, vru să arunce cu un pumnal lung pe care-i purta la spate.
Saltul Voinicului îi lăsă cu gura căscată pe răsculaţi. În ciuda greutăţii şi a mărimii sale, leul păru să plutească prin aer. Cu ghearele scoase, se năpusti asupra căpeteniei beduinilor, îi înfipse colţii în cap şi strânse fălcile.

Ceea ce urmă fu atât de înfiorător încât numeroşi războinici aruncară armele şi o rupseră la fugă ca să scape de bestia care sfârteca deja carnea altor doi beduini veniţi zadarnic în ajutorul şefului lor.

Carele de luptă egiptene, urmate de mai multe sute de infanterişti, îl ajunseră din urmă pe Ramses şi nu dură prea mult până să înfrângă rezistenţa ultimelor rânduri ale beduinilor.

Potolit acum, Voinic îşi linse labele mânjite de sânge şi-şi privi stăpânul cu ochi nespus de blânzi. Recunoştinţa pe care o zări în privirile lui Ramses îl făcu să scoată un mormăit de satisfacţie. Leul se culcă lângă roata din dreapta a carului regal, privind în jur cu ochi vigilenţi.

— Este o mare victorie, Maiestate! declară generalul care comanda armata lui Ra.

— Tocmai am evitat o nenorocire; de ce niciuna dintre iscoade nu a fost în stare să descopere că în pădure se aflau atâţi duşmani?

— Noi… noi nu am luat în seamă locul acela care ni se părea pustiu şi lipsit de vreo importanţă.

— Trebuie, oare, ca un leu să-i înveţe pe generalii mei meseria armelor?

— Maiestatea voastră doreşte, fără îndoială, ca sfatul de război să se adune pentru pregătirea atacului fortăreţei…

— Nu, atacăm imediat.

Din tonul pe care faraonul rostise aceste cuvinte, Voinic ştiu că scurtul armistiţiu luase sfârşit. Ramses mângâie cu palma crupele celor doi cai ai săi care priviră unul la altul, ca pentru a se încuraja reciproc.

— Maiestate, Maiestate… Vă rog!

Cu răsuflarea întretăiată, grăjdarul Menna îi întinse regelui vesta din zale acoperită cu plăcuţe de metal. Ramses acceptă să îmbrace vesta de zale, care nu strica prea mult aspectul impunător al veşmântului său de in, cu mâneci largi. La încheietura mâinilor, două brăţări de aur şi de lapislazuli având în mijloc un ornament înfăţişând două capete de raţă sălbatică, simbol al perechii regale care semăna cu două păsări migratoare plecând în zborul lor către regiunile misterioase ale văzduhului. Mai avea oare s-o vadă Ramses pe Nefertari înainte de a face marea călătorie către celălalt tărâm al vieţii?

„Victorie în Theba” şi „Zeiţa Mut este mulţumită” băteau nerăbdători din copite. Cu capul împodobit de un panaş de pene roşii cu vârful albastru şi spinările apărate de un valtrap roşu cu alb, se grăbeau să pornească înspre fortăreaţă.

Din piepturile infanteriştilor se înălţa un imn apărut spontan după victoria de la Kadesh şi ale cărui cuvinte aveau darul să-i îmbărbăteze pe fricoşi: „Braţul lui Ramses este puternic, sufletul său viteaz, el este un arcaş fără egal, un zid pentru soldaţi, o flacără ce-i arde pe duşmani”.

Agitat, grăjdarul Menna umplu cu săgeţi cele două tolbe din carul regelui.

— Le-ai verificat?

— Da, Maiestate; sunt uşoare şi rezistente. Numai săgeţile voastre îi pot doborî pe arcaşii duşmani.

— Nu ştii că linguşeala este o gravă greşeală?

— Ba da, dar mi-e atât de frică! Dacă n-aţi fi fost voi, barbarii ăştia nu ne-ar fi terminat pe toţi?

— Pregăteşte o porţie zdravănă pentru caii mei; când o să ne întoarcem, o să fie tare înfometaţi.

Îndată ce carele egiptene se apropiară de zidurile fortăreţei, arcaşii canaaneeni şi aliaţii lor beduini traseră mai multe salve de săgeţi care luaseră drept ţintă picioarele cailor. Animalele nechezară speriate, unii cai se cabrară, dar calmul pe care-i insufla regele nu lăsă panica să cuprindă trupele sale de elită.

— Pregătiţi arcurile mari, ordonă el, şi aşteptaţi semnalul meu.

Atelierul de arme din Pi-Ramses făcuse mai multe arcuri din lemn de acacia, care aveau un tendon de bou în loc de alt fel de coardă. Studiată cu grijă, forma armei făcea ca o săgeată să poată fi aruncată, cu precizie şi pe o linie curbă, la mai mult de două sute de metri distanţă. Această tehnică făcea ca protecţia oferită apărătorilor ascunşi după creneluri să devină doar o iluzie.

— Cu toţii odată! urlă Ramses cu o voce atât de tunătoare încât parcă elibera energia soldaţilor.

Cele mai multe dintre săgeţi îşi atinseră ţinta. Loviţi în cap, cu ochii şi beregatele străpunse dintr-o parte în alta, numeroşi arcaşi duşmani căzură, morţi sau grav răniţi.

Cei care le luară locul avură aceeaşi soartă.

Liniştit că soldaţii lui nu vor fi doborâţi de săgeţile răsculaţilor, Ramses le dădu ordin să se îndrepte în fugă către poarta de lemn a fortăreţei şi s-o doboare cu lovituri de secure. Carele egiptene se apropiară şi ele, arcaşii faraonului îşi potriviră şi mai bine tirul, făcând ca orice rezistenţă de pe ziduri să înceteze. Cioburile cu muchii ascuţite care umpleau şanţurile, nu

mai aveau niciun rost; contrar obiceiului, Ramses nu punea soldaţii să rezeme scările de ziduri, ci se concentra asupra intrării principale.

Răsculaţii se îngrămădiră în spatele porţii, dar nu reuşiră să oprească valul de egipteni furioşi. Încăierarea fu de o violenţă îngrozitoare; soldaţii faraonului se căţărară pe un morman de cadavre şi, ca un val care distruge totul în cale, se năpustiră în interiorul fortăreţei.

Asediaţii cedau puţin câte puţin terenul; cu şalurile lor lungi şi cu veşmintele mânjite de sânge ei se înghesuiau unii peste alţii.

Săbiile egiptenilor străpunseră coifurile, sfărâmară oasele, crestară şolduri şi umeri, tăiară tendoanele, vărsară intestinele celor pe care-i întâlneau în cale.

După o vreme, o tăcere adâncă se aşternu peste întreaga cetate. Femeile îi rugau cu lacrimi pe învingători să-i lase în viaţă pe cei care mai trăiau, adunaţi într-un colţ al curţii din mijlocul fortificaţiei.

Carul lui Ramses îşi făcu intrarea în cetatea recucerită.

— Cine comandă aici? întrebă regele.

Un bărbat cam de cincizeci de ani, fără braţul drept, ieşi din grupul înspăimântat al învinşilor.

— Eu sunt soldatul cel mai în vârstă… Toţi comandanţii mei au murit. Îl rog din inimă pe stăpânul celor Două Ţări să aibă milă de noi.

— Ce fel de iertare îi poate aştepta pe cei care nu-şi respectă cuvântul dat?

— Ca Faraonul să ne acorde cel puţin o moarte mai rapidă.

— Uite ce hotărăsc eu, canaaneanule: copacii din provincia ta vor fi tăiaţi, iar lemnul trimis în Egipt; prizonierii, bărbaţi, femei şi copii, vor fi duşi în Deltă unde vor lucra la construcţii în folos public; turmele şi caii din Canaan intră în proprietatea noastră. Cât despre soldaţii rămaşi în viaţă, ei vor fi angajaţi în armata mea şi vor lupta de acum înainte sub ordinele mele.

Prizonierii se prosternară până la pământ, fericiţi că trăiau.

*

Setau nu avea motive să fie supărat. Numărul de răniţi grav nu era prea mare şi medicul avea la dispoziţie destulă carne proaspătă şi pansamente cu miere ca să oprească hemoragiile. Cu mâinile sale care se mişcau iute şi precis, Lotus apropia marginile rănilor cu nişte fâşii unse cu lipici şi aşezate în cruce. Zâmbetul frumoasei nubiene avea darul să mai aline durerile. Brancardierii îi duceau pe pacienţi la infirmeria de campanie unde erau

trataţi cu alifii, pomezi şi esenţe pentru ca, după aceea, să fie trimişi în patrie.

Ramses le vorbi soldaţilor care suferiseră diferite răni, mai uşoare sau mai grave, pentru a-şi apăra ţara, apoi îi chemă pe ofiţerii săi superiori cărora le dezvălui intenţia lui de a continua înaintarea spre nord pentru a recuceri, una câte una, fortăreţele din Canaan ce trecuseră sub control hitit, cu ajutorul beduinilor.

Entuziasmul faraonului se transmise şi celorlalţi. Teama dispăru din inimi şi toată lumea se bucură de noaptea şi ziua de odihnă care li se acordase. Cât despre Ramses, el cină cu Setau şi Lotus.

— Până unde ai vrea să ajungi? întrebă medicul.

— Măcar până în Siria de Nord.

— Până la… Kadesh?

— O să vedem.

— Dacă expediţia aceasta durează prea mult, observă Lotus, n-o să mai avem medicamente.

— Reacţia hitiţilor a fost rapidă, a noastră trebuie să fie fulgerătoare.

— Războiul ăsta o să se termine vreodată?

— Da, Lotus, în ziua în care duşmanul va fi definitiv învins.

— Nu-mi place deloc să discut despre politică, comentă Setau cam morocănos. Hai, draga mea, hai să ne iubim şi după aceea o să mai mergem să căutăm nişte şerpi. Simt eu că în noaptea asta recolta s-ar putea să fie bună.

*

Ramses săvârşi ritualul zorilor în mica capelă care fusese ridicată lângă cortul său, în mijlocul taberei. Un sanctuar destul de modest în comparaţie cu templele din Pi-Ramses; dar credinţa din sufletul Fiului Luminii rămânea aceeaşi. Niciodată tatăl său, Amon, nu-şi va dezvălui în faţa vreunei fiinţe umane adevărata sa înfăţişare, niciodată nu va putea fi cuprins într-o formă, oricare ar fi ea; cu toate acestea, simţeau cu toţii prezenţa invizibilului.

Când suveranul ieşi din capelă, observă un soldat care ţinea în lesă o antilopă, aşa-numita antilopă-suliţă, şi reuşea cu mare greutate să stăpânească animalul.

De fapt, soldatul acela arăta destul de ciudat: avea părul lung, tunica de mai multe culori, barba retezată scurt şi ascuţit şi privirea piezişă. Şi de ce

animalul acela sălbatic fusese adus în tabără, ajungând atât de aproape de cortul regelui?

Faraonul nu mai avu când să-şi pună mai multe întrebări. Beduinul dădu drumul antilopei care ţâşni spre Ramses, cu coarnele îndreptate către stomacul suveranului care nu avea nicio armă la el.

Voinic încolţi din partea stângă antilopa şi-şi înfipse ghearele în ceafa ei; ucisă pe loc, aceasta se prăbuşi la picioarele leului.

Înmărmurit, beduinul scoase un pumnal de sub tunică, dar nu mai avu timp să încerce să-l folosească; o durere cumplită în spate, urmată imediat de o ceaţă îngheţată care-i orbi şi-l făcu să scape arma din mână. Se prăbuşi mort, cu faţa înainte, cu o lance înfiptă între omoplaţi.

Calmă şi zâmbitoare, Lotus făcuse dovada unei îndemânări surprinzătoare. Frumoasa nubiană nici măcar nu părea prea emoţionată de ceea ce făcuse.

— Mulţumesc, Lotus.

Setau ieşi din cortul său, ca şi mulţi alţi soldaţi care-i văzură pe leu sfâşiindu-şi prada, descoperind alături şi cadavrul beduinului. Speriat de moarte, grăjdarul Menna îngenunche la picioarele lui Ramses.

— Îmi pare foarte rău, Maiestate! Vă făgăduiesc că voi afla care au fost santinelele ce l-au lăsat pe ucigaşul ăsta să intre în tabără şi o să am grijă să fie pedepsite cât se poate de aspru.

— Adună-i pe trâmbiţaşi şi spune-le să dea semnalul de plecare.

Capitolul 3

Din ce în ce mai supărat, mai ales pe el însuşi, Acha îşi petrecea tot lungul zilelor privind marea pe fereastra de la primul etaj al palatului în care era ţinut prizonier. Cum fusese posibil ca el, şeful reţelei egiptene de spionaj şi ministru al Afacerilor externe al lui Ramses cel Mare, să cadă în cursa pe care i-o întinseseră libanezii din provincia Amurru?

Singurul copil al unei familii nobile şi bogate, Acha, care urmase cu rezultate strălucite aceleaşi studii ca Ramses, la universitatea din Memphis, era un bărbat elegant şi rafinat, tot atât de înnebunit după femei cât erau şi

ele după el. Cu chipul prelung, degete subţirele şi fine, ochi sclipind de inteligenţă, voce melodioasă, îi plăcea să lanseze mereu câte o modă. Dar, în spatele acestui adevărat arbitru al eleganţei, se ascundea un om de acţiune şi un diplomat de mare valoare, vorbind mai multe limbi străine, cunoscător desăvârşit al protectoratelor egiptene şi al imperiului hitit.

După victoria de la Kadesh, care părea să fi oprit pentru totdeauna expansiunea hitită, Acha considerase că era bine să meargă cât de curând în provincia Amurru, acest Liban atât de jinduit de toată lumea, care se întindea de-a lungul coastei mediteraneene, la răsărit de muntele Hermon şi de oraşul comercial Damasc. Diplomatul avea intenţia să facă din această provincie o bază fortificată de pe care urmau să pornească detaşamente de elită pentru a descuraja orice dorinţă de expansiune hitită către Palestina şi zonele de graniţă din Delta Nilului.

Sosind în portul Beirut, la bordul unei corăbii încărcate cu daruri pentru prinţul din Amurru, lacomul Benteshina, ministrului egiptean al Afacerilor externe nici nu-i trecea prin minte că ar putea fi întâmpinat chiar de Hattuşil, fratele împăratului hitit care tocmai pusese stăpânire pe ţinutul acela.

Acha îl cântărise destul de rapid pe adversarul său. Mic de statură, cu aspect bolnăvicios, dar inteligent şi viclean, Hattuşil era un inamic de temut. El îl obligase pe prizonierul său să-i scrie o scrisoare oficială lui Ramses, cu scopul de a atrage armata faraonului într-o ambuscadă; dar Acha, folosindu-se de un anumit detaliu din scrisoare, spera să trezească neîncrederea regelui.

Cum ar fi putut reacţiona Ramses? În virtutea unor raţiuni de stat, ar fi trebuit să-l abandoneze pe prietenul său în mâinile adversarului şi să se îndrepte spre nord. Cunoscându-l prea bine pe faraon, Acha era convins că el nu va ezita să-i lovească pe hitiţi cu cea mai mare înverşunare, oricare ar fi fost riscurile. Dar şeful diplomaţiei egiptene nu era, în acelaşi timp, şi o foarte potrivită monedă de schimb? Benteshina dorea să-l vândă de-a dreptul pe Acha contra unei cantităţi cât mai mari de metal preţios.

Erau, într-adevăr, şanse cam puţine de a rămâne în viaţă, dar Acha nu avea altă speranţă. Această pasivitate forţată îl enerva foarte tare; încă din adolescenţă, el fusese acela care lua întotdeauna iniţiativa, astfel încât nu putea suporta să asiste neputincios la tot ce se întâmpla în jurul său. Într-un fel sau altul, simţea că trebuie să acţioneze în vreun fel. Poate că Ramses se

gândea că Acha murise, poate că încercase să pornească o ofensivă de mare amploare după ce-şi înzestrase trupele cu noile arme.

Cu cât se gândea mai insistent la situaţia în care se afla, cu atât se convingea mai mult că nu avea altă soluţie decât să-şi găsească el însuşi calea spre libertate.

Un servitor îi aduse un prânz copios, aşa cum se întâmpla în fiecare zi; egipteanul nu se putea plânge de administraţia palatului care-i trata ca pe un oaspete de seamă. Acha gusta dintr-o halcă de friptură de vită când auzi paşii greoi ai stăpânului acelor locuri.

— Ce mai face marele nostru prieten egiptean? întrebă Benteshina, prinţul din Amurru, un bărbat cam de cincizeci de ani, grăsuliu şi cu o impozantă mustaţă neagră.

— Vizita ta este o onoare pentru mine.

— Aveam chef să beau un vin bun cu şeful diplomaţilor lui Ramses.

— De ce n-a venit şi Hattuşil cu tine?

— Marele nostru prieten hitit are alte treburi.

— Cât de bine este să ai numai mari prieteni… Când o să-l mai văd pe Hattuşil?

— Habar n-am.

— Libanul a devenit, aşadar, o bază hitită?

— Vremurile se mai schimbă, dragă Acha.

— Nu te temi de mânia lui Ramses?

— Între faraon şi principatul meu se vor înălţa de acum înainte nişte ziduri de netrecut.

— Şi întregul Canaan se va afla sub control hitit?

— Nu mă întreba prea multe lucruri… Să ştii că am de gând să negociez preţioasa ta existenţă în schimbul câtorva avantaje. Sper că nu ţi se va întâmpla nimic rău în cursul tratativelor, dar…

Cu un zâmbet ameninţător, Benteshina îl avertiza pe Acha că va fi eliminat înainte de a putea povesti ceea ce văzuse şi auzise în Amurru.

— Eşti sigur că ai intrat în tabăra potrivită?

— Sigur că da, prietene Acha! Ca să fiu sincer, hitiţii au impus legea celui mai puternic. Şi, în plus, se vorbeşte şi despre numeroasele griji care-i împiedică pe Ramses să domnească în deplină linişte… Fie un complot, fie o înfrângere militară, fie aceste două cauze împreună îi vor aduce moartea şi va fi înlocuit cu un suveran mai înţelegător.

— Tu nu cunoşti Egiptul, Benteshina, şi chiar mai puţin pe Ramses însuşi.

— Eu ştiu să-i judec pe oameni. În ciuda eşecului de la Kadesh, tot împăratul hitit Muwattalis va ieşi învingător până la urmă.

— Este un pariu foarte riscant.

— Îmi place vinul, îmi plac femeile şi aurul, dar nu sunt un jucător. Hitiţii au războiul în sânge, iar egiptenii nu.

Benteshina îşi frecă încetişor mâinile.

— Dacă îţi doreşti să eviţi un accident neplăcut în timpul schimbului, dragul meu Acha, va trebui să te gândeşti şi tu serios să schimbi tabăra. Să presupunem că i-ai oferi nişte informaţii false lui Ramses… După ce vom ieşi victorioşi, vei fi răsplătit cum se cuvine.

— Mie, şefului diplomaţiei egiptene, tu îmi ceri să trădez?

— Totul nu este decât o chestiune de împrejurări, nu-i aşa? Şi eu îi jurasem credinţă Faraonului…

— Când sunt atât de singur, nu prea pot să mă gândesc la nimic.

— Ai vrea… o femeie?

— Doar dacă ar fi rafinată şi de calitate, cât se poate de înţelegătoare…

Benteshina îşi goli cupa cu vin şi-şi şterse buzele cu dosul palmei.

— Ce sacrificii n-aş face eu ca tu să te poţi gândi în voie?

*

Se lăsase noaptea şi două lămpi cu ulei dădeau o lumină firavă în camera lui Acha care era culcat pe pat, îmbrăcat doar cu un halat scurt.

Un gând nu-i dădea pace: Hattuşil plecase din Amurru. Plecarea lui nu coincidea cu năvălirea hitiţilor în protectoratele Palestina şi Fenicia. Dacă înaintarea războinicilor anatolieni fusese atât de spectaculoasă, de ce Hattuşil îşi părăsise baza libaneză şi de unde mai putea ţine acum sub control desfăşurarea evenimentelor? Fratele lui Muwattalis nu putea risca să meargă mai spre sud; probabil că se întorsese înapoi, în ţara sa, dar din ce cauză?

— Stăpâne…

Vocea subţiratică şi tremurătoare îl făcu pe Acha să tresară. Se ridică şi, în penumbră, văzu o femeie tânără îmbrăcată cu o tunică scurtă, cu părul despletit şi în picioarele goale.

— Prinţul Benteshina m-a trimis… Mi-a poruncit… îmi cere să…

— Stai aici, lângă mine.

Ea se supuse, şovăind.

Avea cam douăzeci de ani, era blondă şi bine făcută, chiar atrăgătoare. Acha o mângâie pe umăr.

— Eşti măritată?

— Da, stăpâne, dar prinţul mi-a făgăduit că soţul meu n-o să afle nimic.

— Ce meserie are el?

— Vameş.

— Tu cu ce te ocupi?

— Împart mesajele urgente la poşta centrală.

Acha îi trase în jos bretelele tunicii, o sărută pe blondă pe gât, apoi o răsturnă pe pat.

— Primeşti ştiri din capitala provinciei Canaan?

— Unele… Dar nu am voie să vorbesc despre aşa ceva.

— Sunt mulţi războinici hitiţi pe aici?

— Nici despre asta nu am voie să spun nimic.

— Îţi iubeşti soţul?

— Da, stăpâne, da…

— Ţi-ar plăcea să faci dragoste cu mine?

Fata întoarse capul într-o parte.

— Răspunde la ce te-am întrebat şi nici nu mă mai ating de tine.

Cu ochii plini de speranţă, ea îl privi lung pe egiptean.

— Îmi promiteţi?

— Pe toţi zeii provinciei Amurru, îţi promit.

— Pe aici nu sunt prea mulţi hitiţi; sunt câteva zeci de instructori care îi pregătesc pe soldaţii noştri.

— Hattuşil a plecat?

— Da, stăpâne.

— Încotro s-a îndreptat?

— Nu pot să ştiu.

— Care este situaţia în Canaan?

— Nesigură.

— Provincia nu se află sub controlul hitiţilor?

— Circulă tot felul de zvonuri. Unii spun că faraonul ar fi intrat în Gaza, capitala Canaan-ului, şi că guvernatorul provinciei ar fi fost ucis în timpul asediului.

Acha parcă simţi un suflu nou umplându-i plămânii, de parcă ar fi revenit la viaţă. Nu numai că Ramses înţelesese mesajul său, dar chiar

contraatacase, împiedicându-i pe hitiţi să se desfăşoare pe un front mai larg. Iată de ce Hattuşil plecase ca să-l prevină pe împărat.

— Îmi pare rău, frumoaso.

— Nu o să… n-o să vă ţineţi de cuvânt?

— Ba da, dar trebuie să-mi iau şi nişte măsuri de precauţie.

Acha o legă fedeleş şi-i puse şi un căluş; avea nevoie de câteva ore înainte ca ea să poată da alarma. Descoperind mantia pe care fata o lăsase lângă uşa camerei, diplomatul întrevăzu o soluţie pentru a ieşi din palat: îşi puse pe umeri haina fetei, îşi trase peste faţă gluga şi se repezi pe coridor.

La parter avea loc un banchet.

Câţiva oaspeţi, beţi deja, dormitau; alţii se zbenguiau înfierbântaţi; Acha trecu peste două corpuri despuiate.

— Încotro ai plecat, fato?

Acha nu avea cum să fugă. Mai mulţi oameni înarmaţi păzeau uşa de intrare în palat.

— Gata, ai terminat deja cu egipteanul? Vino încoace, fata mea…

Mai avea doar câţiva paşi până la libertate.

Mâna umedă a lui Benteshina îi dădu jos gluga mantiei.

— Nicio şansă, dragă Acha.

Capitolul 4

Oraşul Pi-Ramses, capitala construită în Deltă la ordinul lui Ramses, mai era denumit şi „oraşul ca de peruzea” din cauza plăcuţelor albastre, smălţuite, care acopereau faţadele caselor. Plimbându-se pe străzile din Pi-Ramses, trecătorul putea admira încântat templele, palatul regal, lacurile de agrement, portul; rămâneau uimiţi la vederea livezilor, a canalelor pline cu peşte, a vilelor celor bogaţi, înconjurate de grădini luxuriante, a aleilor mărginite de flori; puteau gusta fără oprelişti mere, rodii, măsline şi smochine, apreciau savoarea vinurilor de soi şi cei mai mulţi cântau un cunoscut refren popular: „Ce grozav este să locuieşti în Pi-Ramses, aici cel mic este respectat ca şi cel mare, acacia şi sicomorul dau umbră tuturor, casele strălucesc de aur şi de peruzea, vântul este blând, păsările se joacă în jurul ochiurilor de apă.”

Dar Ameni, secretarul particular al regelui, coleg de universitate şi slujitor credincios al suveranului, nu simţea şi el această bucurie de a trăi. El simţea, la fel ca mulţi alţi locuitori ai oraşului, că veselia obişnuită nu mai era prezentă peste tot pentru că Ramses nu se afla acolo.

Era absent şi în pericol.

Fără să ţină seama de niciun sfat care-i recomanda să fie prudent, fără nicio tergiversare, Ramses pornise către nord, pentru a recuceri Canaan şi Siria, ducându-şi trupele într-o aventură al cărei sfârşit nu se putea bănui.

Învestit oficial cu funcţia de port-sandale pe lângă Faraon, Ameni era mic de statură, firav, slab şi aproape în totalitate chel; cu oasele în aparenţă fragile, tenul palid, mâinile lungi şi fine, capabile să deseneze hieroglife frumoase, între acest copil de ipsosar şi Ramses se stabiliseră nişte legături invizibile. El era, după străvechea expresie, „ochii şi urechile regelui”, şi se ţinea în umbră, în fruntea unui serviciu care număra cam douăzeci de funcţionari devotaţi şi pricepuţi. Cu o putere de muncă inepuizabilă, dormind puţin şi mâncând mult fără a se îngrăşa, Ameni ieşea rar din biroul său în care se putea vedea, păstrat la loc de cinste, un suport pentru pensule din lemn aurit, primit în dar de la Ramses. În mod miraculos, îndată ce el atingea obiectul, în formă de coloană terminată în partea de sus cu un crin,

energia îi renăştea şi pornea din nou la asalt asupra unui număr de dosare care ar fi descurajat pe oricare alt scrib. În biroul său, în care-şi făcea curăţenie singur, papirusurile erau aranjate cu grijă în lăzi de lemn şi în vase mari de lut, sau vârâte în teci din piele şi aşezate pe etajere.

— Un curier al armatei, îl anunţă unul dintre ajutoarele sale.

— Adu-l încoace.

Plin tot de praf, soldatul părea să fi ajuns la capătul puterilor.

— Am un mesaj de la faraon.

— Dă-mi-l.

Ameni văzu că purta sigiliul lui Ramses. Deşi era sufocat de emoţie, alergă într-un suflet până la palat.

*

La regina Nefertari se aflau reuniţi într-un consiliu primul-ministru, marele intendent al Casei regale, scribul care ţinea socotelile, scribul cu mesele, şeful celor care îndeplineau ritualurile, şeful secretelor, administratorul Casei Vieţii, şeful personalului de la palat, directorul Tezaurului, cel al grânarelor şi o mulţime de funcţionari superiori dornici să primească directive precise astfel încât să nu ia vreo iniţiativă care să nu fie aprobată de marea soţie regală căreia îi revenea misiunea de a guverna ţara în lipsa lui Ramses. Din fericire, Ameni era întotdeauna alături de ea, iar Tuya, mama regelui, o ajuta cu preţioasele ei sfaturi.

Mai frumoasă decât cele mai frumoase femei, cu părul negru şi strălucitor, ochii verzi-albaştri, chipul luminos ca acela al unei zeiţe, Nefertari se confrunta cu problemele puterii şi ale singurătăţii. Cântăreaţă desăvârşită în templu, amatoare de scrieri ale înţelepţilor, ea îşi dorise o viaţă contemplativă; dar dragostea lui Ramses transformase acea fată sfioasă într-o regină a Egiptului, hotărâtă să-şi îndeplinească fără ezitare îndatoririle.

Administrarea Casei reginei cerea, numai ea, o muncă istovitoare: această instituţie milenară cuprindea un pension în care erau educate fete egiptene şi străine, ca şi o şcoală de ţesut, ateliere în care se produceau bijuterii, oglinzi, vaze, evantaie, sandale şi obiecte rituale. Nefertari avea sub oblăduirea ei un personal numeros compus din preotese, scribi, administratori ai veniturilor obţinute din cultivarea pământului, muncitori şi ţărani, şi ţinuse să-i cunoască personal pe cei care răspundeau direct de

fiecare sector de activitate. Cea mai mare grijă a ei era să evite nedreptăţile şi greşelile.

În aceste zile pline de nelinişte, pe când Ramses îşi risca viaţa ca să apere Egiptul de o invazie hitită, marea soţie regală trebuia să-şi înzecească eforturile şi să guverneze ţara, oricât de greu ar fi fost acest lucru.

— Ameni, în sfârşit ai apărut! Ai vreo veste?

— Da, Maiestate: un papirus adus de un curier al armatei.

Regina nu se instalase în biroul lui Ramses care rămăsese liber până la întoarcerea suveranului, ci într-o încăpere largă, pardosită cu plăci de faianţă albastru deschis şi dând spre grădina în care Străjer, câinele galben-auriu al regelui, dormea sub un acacia.

Nefertari desfăşură papirusul şi citi mesajul redactat cu o scriere cursivă şi semnat de Ramses în persoană.

Niciun surâs nu lumină chipul îngândurat al reginei.

— Încearcă să mă liniştească, îi mărturisi ea scribului.

— Regele a făcut progrese?

— Provincia Canaan a fost supusă, iar guvernatorul trădător a fost ucis.

— Asta-i o victorie frumoasă! se entuziasmă Ameni.

— Regele îşi continuă înaintarea spre nord.

— De ce sunteţi atât de tristă?

— Pentru că el va merge până la Kadesh, oricât de mari ar fi riscurile. Mai înainte de asta, va încerca să-l elibereze pe Acha şi nu va sta pe gânduri să-şi pună chiar viaţa în joc. Şi dacă norocul o să-l părăsească?

— Puterea sa magică nu-l va părăsi.

— Cum ar mai putea exista Egiptul fără el?

— Mai întâi, Maiestate, sunteţi marea soţie regală şi guvernaţi de minune ţara; mai apoi, Ramses se va întoarce, sunt sigur de asta.

Pe coridor se auzi zgomotul unor paşi grăbiţi. Se auziră bătăi în uşă şi Ameni deschise.

Apăru o moaşă peste măsură de agitată.

— Maiestate… Iset este gata să nască şi vă cheamă!

*

Iset cea frumoasă avea ochii de un verde intens, nasul mic şi buzele frumos conturate; ca de obicei, chipul său era deosebit de atrăgător. În aceste ceasuri de suferinţă, ea îşi păstra neschimbat farmecul tinereţii, cel care îi permisese să-l seducă pe Ramses şi să fie prima sa dragoste. Deseori,

ea visa la coliba de stuf, din marginea unui lan de grâu, acolo unde prinţul Ramses şi ea se dăruiseră unul altuia.

Dar Ramses se îndrăgostise de Nefertari şi Nefertari devenise regina sufletului său. Iset cea frumoasă se dăduse la o parte, pentru că ea nu ştia să fie geloasă şi ambiţioasă; nici ea, nici nimeni alta nu putea rivaliza cu Nefertari. Puterea o speria pe Iset şi un singur sentiment se păstra neştirbit în sufletul ei: dragostea pe care i-o purta lui Ramses.

Într-un moment de nebunie, ea dăduse greş, complotând împotriva lui, de necaz, dar, nefiind în stare să-i facă rău, renunţase foarte repede să mai meargă pe căile răului. Cel mai frumos titlu de glorie nu era, oare, acela de a-i fi dat naştere lui Kha, un băiat de o excepţională inteligenţă?

După ce adusese pe lume o fată, pe Meritamon, Nefertari nu putea să mai aibă şi alţi copii. Regina dorise ca Iset cea frumoasă să-i dăruiască monarhului un al doilea fiu şi alţi urmaşi. Dar regele crease instituţia „copiilor regali” care îi permitea să aleagă, din diferite pături sociale, fete sau băieţi ce urmau să fie crescuţi la palat. Numărul lor ar fi fost o dovadă a inepuizabilei fecundităţi a perechii regale şi ar înlăturat orice dificultate în problemele de moştenire.

Dar Iset cea frumoasă dovedea că trăia din plin dragostea pentru Ramses dăruindu-i un alt copil; prin mijloacele tradiţionale[3], ea ştia deja că va aduce pe lume un băiat.

Ea năştea din picioare, ajutată de patru moaşe care erau numite „blândele” şi „cele cu policele puternic”. Formulele rituale fuseseră pronunţate, pentru a alunga spiritele tenebrelor care ar fi putut pune piedici naşterii. Prin fumigaţii şi cu ajutorul unor licori, durerile erau atenuate.

Iset cea frumoasă simţi cum mica fiinţă ieşea din lichidul binefăcător în care, timp de nouă luni, crescuse.

Atingerea unei mâini delicate şi un parfum de crin şi de iasomie o făcu să creadă pe Iset cea frumoasă că era pe cale să intre într-o grădină a paradisului, unde suferinţa nu mai exista. Întorcând capul într-o parte, o observă pe Nefertari care tocmai lua locul uneia dintre moaşe. Cu un şervet muiat în apă rece, regina răcorea fruntea lăuzei.

— Maiestate… nu credeam că o să veniţi.

— M-ai chemat, iată-mă.

— Aveţi veşti de la rege?

— Avem şi sunt foarte bune. Ramses a recucerit Canaan şi nu va trece mult până să-i supună şi pe ceilalţi răsculaţi. El îi goneşte acum din urmă pe

hitiţi.

— Când o să se întoarcă?

— Crezi că n-o să se grăbească să-şi vadă copilul?

— Copilul acesta… o să-l iubiţi?

— O să-l iubesc cum o iubesc pe fiica mea, ca pe fiul tău Kha.

— Mi-era teamă că…

Nefertari strânse cu putere mâna lui Iset cea frumoasă.

— Noi nu suntem duşmance, Iset; tu trebuie să câştigi lupta pe care o dai acum.

Dintr-o dată, durerea crescu; gravida scoase un strigăt. Şefa moaşelor intră în acţiune.

Iset ar fi dorit să uite focul care-i pârjolea măruntaiele, să se cufunde într-un somn greu, să înceteze lupta aceea mereu cu gândul la Ramses… Dar Nefertari avea dreptate; trebuia să ducă la bun sfârşit misterioasa operă pe care o desăvârşise în fiinţa sa.

Nefertari luă în mâinile sale copilul lui Iset cea frumoasă, în timp ce o moaşă tăia cordonul ombilical. Lăuza închise ochii, sleită de puteri.

— Chiar este un băiat?

— Da, Iset. Un băiat frumos şi zdravăn.

Capitolul 5

Kha, fiul lui Ramses şi al lui Iset cea frumoasă, copia pe un papirus curat maximele bătrânului înţelept Ptah-hotep care, la vârsta de o sută zece ani, considerase că ar fi util să aştearnă în scris câteva sfaturi pentru generaţiile viitoare. Kha nu avea decât zece ani, dar nu agrea jocurile copiilor de vârsta sa şi-şi petrecea timpul învăţând, în ciuda mustrărilor blânde venite din partea lui Nedjem, ministrul Agriculturii, grijuliu cu educaţia băieţaşului. Lui Nedjem i-ar fi plăcut ca el să se distreze mai mult, dar aptitudinile intelectuale ale lui Kha îl fermecau. Băiatul învăţa repede, reţinea totul şi scria deja ca un scrib cu experienţă.

Nu departe de el, frumoasa Meritamon, fiica lui Ramses şi a lui Nefertari, cânta la harpă. La şase ani, ea se arăta a fi foarte talentată la muzică şi dădea dovadă de o cochetărie de bună calitate. În timp ce-şi desena hieroglifele, lui Kha îi plăcea s-o asculte pe sora sa cum cântă în surdină diferite melodii şi îngânând cântece duioase. Câinele regelui, Străjer, dormita fericit, cu capul aşezat la picioarele fetiţei care semăna într-un mod uluitor cu Nefertari.

Când regina apăru în grădină, Kha încetă să mai scrie şi Meritamon să cânte la harpă. Îngrijoraţi şi nerăbdători să afle noutăţi, cei doi copii alergară către mama lor.

Nefertari îi sărută.

— Totul a mers bine, Iset a dat naştere unui băiat.

— Tata şi cu tine v-aţi gândit, bineînţeles, la ce nume să-i puneţi.

Regina zâmbi.

— Tu chiar crezi că noi putem prevedea totul?

— Da, pentru că voi sunteţi perechea regală.

— Fratele tău mai mic se numeşte Merenptah, „Cel iubit de zeul Ptah”, patronul meşterilor şi stăpân al Cuvântului creator.

*

Dolenta, sora mai mare a lui Ramses, era o femeie înaltă şi brună, în permanenţă obosită; având o piele grasă, era nevoită să folosească o

mulţime de alifii. Trăind mult timp cu povara plictiselii, ca o tânără nobilă şi bogată ce era, ea îşi găsise un ideal atunci când magul libian Ofir îi vorbise despre credinţa regelui eretic, Akhenaton, adept al unui singur zeu. Desigur, magul fusese nevoit chiar să ucidă ca să-şi salveze libertatea, dar Dolenta fusese de acord cu gestul lui şi acceptase să-l ajute, oricare ar fi fost consecinţele.

Sfătuită de mag, care îşi găsise adăpost chiar în Egipt, Dolenta se întorsese la palat şi-l minţise pe Ramses, pentru ca el să o ierte. N-o răpise acesta, nu se folosise de ea ca să poată ieşi din ţară? Dolenta se arătase nespus de bucuroasă că scăpase de chinuri şi se întorsese în sânul familiei.

Crezuse, oare, Ramses ceea ce îi povestise sora sa? La ordinul său, Dolenta trebuia să rămână să trăiască la curtea din Pi-Ramses. Tocmai acest lucru îl dorea şi ea, pentru a-i putea oferi informaţii lui Ofir, îndată ce el i-ar fi cerut-o. Regele plecase la război în protectoratele din Nord aşa că ea nu avusese ocazia să-l mai întâlnească şi să-i câştige mai bine încrederea.

Dolenta nu precupeţea niciun efort pentru a intra pe sub pielea lui Nefertari, ştiind că aceasta avea o mare influenţă asupra soţului ei. Îndată ce regina ieşi din sala de consiliu unde avusese discuţii cu cei care aveau în grijă canalele de irigaţii, Dolenta făcu o plecăciune în faţa suveranei.

— Maiestate, te rog să-mi dai voie să mă ocup de Iset.

— Spune-mi mai exact, Dolenta, ce doreşti?

— Să am grijă de locuinţa ei, să-i purific în fiecare zi camera, să folosesc un săpun din scoarţa şi lemnul balanitului[4] pentru baia mamei şi a copilului, să curăţ fiecare obiect cu un amestec de cenuşă şi de sodă… Şi am pregătit pentru ea un dulăpior de toaletă cu de toate: borcănaşe cu farduri, sticluţe pline cu esenţe dintre cele mai fine, rimel şi lopăţele pentru aplicarea tuturor acestor preparate! Iset nu trebuie să rămână la fel de frumoasă ca până acum?

— O să-i facă plăcere grija ta.

— Dacă ar fi de acord, aş machia-o eu însămi.

Nefertari şi Dolenta făcură câţiva paşi pe un coridor decorat cu picturi înfăţişând crini, albăstrele şi mandragore.

— Copilaşul părea tare frumos.

— Merenptah va fi un bărbat voinic.

— Am vrut ieri să mă joc puţin cu Kha şi cu Meritamon, dar n-am fost lăsată. M-a durut foarte tare, Maiestate.

— Astea sunt ordinele lui Ramses şi ale mele, Dolenta.

— Cât timp va mai trebui să treacă până când o să aveţi din nou încredere în mine?

— Te mai miră asta? Aventura ta cu magul, ajutorul pe care i l-ai dat lui Şenar…

— Nu mi-am primit, Maiestate, porţia de necazuri? Soţul meu a fost ucis de Moise, magul acela blestemat a ajuns să pună stăpânire pe sufletul meu, Şenar m-a urât şi m-a umilit şi tot eu sunt cea vinovată! Nu vreau decât linişte şi mi-ar plăcea tare mult ca ai mei să mă iubească şi să aibă încredere în mine… Am făcut greşeli grave, sunt de acord, dar voi fi întotdeauna considerată drept o criminală?

— N-ai uneltit împotriva Faraonului?

Dolenta îngenunche în faţa reginei.

— Am fost sclava unor oameni răi şi am suferit influenţa lor. Acum, totul s-a terminat. Îmi doresc să trăiesc singură, la palat, aşa cum îmi porunceşte Ramses, şi să uit trecutul… Aş putea fi vreodată iertată?

Nefertari fu mişcată de suferinţa cumnatei sale.

— Ai grijă de Iset, Dolenta; ajut-o să-şi păstreze frumuseţea.

*

Meba, ministrul-adjunct al Afacerilor externe, intră în biroul lui Ameni. Diplomat de carieră, moştenitor al averii unei familii bogate de ambasadori, era normal ca Meba să fie trufaş, privindu-i de sus pe cei din jur. Nu făcea el parte dintr-o castă superioară care avea putere şi bogăţie, iar lucrul acesta nu-i interzicea să se compromită amestecându-se cu oamenii de rând? Cu toate acestea, Meba trecuse printr-o grea încercare atunci când Şenar, fratele mai mare al regelui îl destituise din postul său de şef al diplomaţiei egiptene. Umilit, dat la o parte, crezuse că nu va mai reveni în prim-planul vieţii politice, până în ziua în care reţeaua de spionaj hitită, creată în Egipt, intrase în legătură cu el.

Să trădeze… Meba nu avusese timp să se gândească la asta. Căpătând din nou gustul pentru intrigă, cunoscând toate şiretlicurile, el câştigase încrederea autorităţilor, primind noi funcţii. Vechi superior al lui Acha, el devenise, aparent, subordonatul fidel al acestuia. În ciuda inteligenţei sale, tânărul ministru se lăsase înşelat de aparenta umilinţă a lui Meba; faptul că avea ca subordonat un funcţionar cu atâta experienţă şi care era, în plus, un ţap ispăşitor în locul lui Şenar, îl făcuse pe Acha să fie mai puţin prevăzător.

De când magul Ofir, şeful reţelei de spionaj hitite, dispăruse fără urmă, Meba aştepta ordine care nu mai veneau. El se bucura de această tăcere şi profita de ea ca să-şi consolideze relaţiile de prietenie din minister şi din înalta societate, fără a uita, totuşi, să-şi împrăştie peste tot veninul. Nu fusese el victimă a unor nedreptăţi? Acha nu era, oare, un intelectual strălucit, dar periculos şi ineficace? Meba ajunsese chiar să uite de hitiţi şi de faptul că era un trădător.

În timp ce mesteca o smochină uscată, Ameni întocmea o scrisoare mustrătoare la adresa unor directori ai rezervelor de grâu şi citea plângerea unui demnitar din provincie care reclama lipsa lemnului pentru încălzit.

— Ce s-a întâmplat, Meba?

Diplomatul îl ura pe scribul acesta mărunt şi prost crescut.

— Sunteţi prea ocupat ca să mă ascultaţi puţin?

— Cred că te pot asculta, dar cu condiţia să fii scurt.

— În absenţa lui Ramses, nu sunteţi voi cel care guvernaţi ţara?

— Dacă ai vreo nemulţumire, cere o audienţă la regină: Maiestatea sa în persoană aprobă tot ce hotărăsc eu.

— Să nu ne mai dăm după deget: regina mă va trimite tot aici.

— Ce anume te nemulţumeşte?

— Absenţa unor dispoziţii limpezi. Ministrul meu nu este în ţară, regele este la război, tot ce fac se află sub semnul nesiguranţei şi al îndoielii.

— Aşteaptă să se întoarcă Ramses şi Acha.

— Şi dacă…

— Dacă ei nu se mai întorc?

— N-ar trebui să ne gândim şi la o asemenea posibilitate îngrozitoare?

— Nu prea cred.

— Sunteţi foarte categoric…

— Aşa este, sunt!

— O să mai aştept, deci.

— Nici că puteai lua o hotărâre mai bună.

*

Născut în Sardinia, şef al unei faimoase bande de piraţi, după ce-l înfruntase pe Ramses şi acesta îl lăsase în viaţă, devenind chiar şeful gărzii personale a faraonului, acesta fusese destinul lui Serramanna, un uriaş cu o mustaţă impunătoare, omul pe care Ameni îl bănuise de trădare, după care

scribul, dându-şi seama că greşise, îşi ceruse scuze şi rămăseseră aceiaşi buni prieteni.

Sardului i-ar fi plăcut să lupte contra hitiţilor, să le sfărâme căpăţânile şi să-i străpungă cu sabia. Dar faraonul îi poruncise să asigure protecţia familiei regale şi Serramanna se achita de această îndatorire cu acelaşi zel cu care, odinioară, captura prin abordaj corăbiile pline de bogăţii ale negustorilor.

În ochii sardului, Ramses era cel mai viteaz comandant de oaste pe care-i întâlnise vreodată, iar Nefertari femeia cea mai frumoasă şi mai inaccesibilă. Perechea regală era un asemenea miracol de fiecare zi, încât fostul pirat nu putea refuza cu niciun chip să-şi pună chiar viaţa în slujba ei. Bine plătit, având la dispoziţie hrană din belşug şi de o calitate deosebită, bucurându-se de farmecele celor mai frumoase femei, el era gata să facă orice pentru apărarea ţării şi a faraonului.

O umbră apăruse de la o vreme în viaţa lui: instinctul său de vânător îl chinuia. Întoarcerea Dolentei la curte i se părea o manevră care i-ar fi putut pune în pericol pe Ramses şi pe Nefertari; ei o considera pe sora regelui drept o dezechilibrată mintal şi o mincinoasă. Era convins, deşi nu avea nicio dovadă, că magul care o dirija continua să se folosească de ea.

Serramanna încă mai făcea cercetări asupra femeii blonde al cărei cadavru fusese găsit într-o locuinţă aparţinându-i lui Şenar, fratele trădător al lui Ramses, dispărut fără urmă în timpul unei furtuni de nisip pe când era transportat la temniţele din Khargeh.

Explicaţiile pe care le dăduse Dolenta fuseseră destul de neclare; că victima îi servise magului drept medium, sardul ar fi putut accepta. Dar că Dolenta nu era în stare să spună mai multe despre nenorocita aceea asta i se părea greu de crezut. Tăcerea ei? Dorinţa de a ascunde adevărul. Dolenta făcea pe victima pentru a trece mai uşor sub tăcere anumite fapte importante. Dar, pentru că femeia intrase sub protecţia lui Nefertari, Serramanna nu o putea acuza de nimic, pornind de la nişte simple presupuneri.

Încăpăţânarea făcea parte din calităţile unui pirat. Marea putea rămâne pustie zile întregi şi, dintr-o dată, la orizont apărea mult râvnita pradă. Trebuia să meargă în continuare în direcţia cea bună şi să ţină sub observaţie aspectele care îi trezeau bănuieli; de aceea, el îşi asmuţise copoii, la Memphis ca şi la Pi-Ramses, având cu toţii portretul tinerei femei blonde asasinate.

Până la urmă, cineva tot trebuia să vorbească.

Capitolul 6

Oraşul Soarelui[5], construit la ordinul faraonului eretic Akhenaton, nu mai era acum decât o simplă aşezare părăsită. Totul era pustiu, palatele, locuinţele nobililor, atelierele, casele meşterilor, tăcute ca niciodată templele, pustii erau marea şosea pe care trecea carul lui Akhenaton şi al lui Nefertiti, străzile pline de prăvălii şi ulicioarele de prin mahalale.

În acest loc trist, pe o câmpie întinsă de pe malul Nilului, apărată de vânturile fierbinţi ale deşertului de un lanţ de munţi în formă de semicerc, Akhenaton îi oferise un domeniu zeului unic care se încarna în discul soarelui, Aton.

Niciun om nu mai venea în capitala uitată de toţi. După moartea regelui, populaţia se întorsese la Theba, luând cu ea obiecte preţioase, mobile, ustensile de bucătărie, arhive… Ici-colo mai rămăseseră câteva vase de lut şi, în atelierul unui sculptor, un cap neterminat al lui Nefertiti.

După ani şi ani, casele începuseră să se năruie. Zugrăveala albă se cojea, ipsosul se măcina. Construit prea în grabă, Oraşul Soarelui nu rezista la ploile vijelioase şi la furtunile de nisip. Stelele din piatră, gravate la ordinul lui Akhenaton pentru a marca hotarele teritoriului sacru al lui Aton, începeau să dispară; trecerea vremii făcea ca hieroglifele să se şteargă şi aventura nebunească a misticului se pierdea în neant.

În peretele stâncos al muntelui fuseseră săpate mormintele demnitarilor regimului, dar nicio mumie nu fusese depusă acolo. Părăsirea oraşului fusese însoţită şi de cea a mormintelor, lăsate fără suflete şi fără protecţie. Nimeni nu îndrăznea să se aventureze acolo, căci se spunea că pe locurile acelea puseseră stăpânire fantomele şi că ele sfărâmau ceafa vizitatorilor prea curioşi.

Acolo se ascundeau Şenar, fratele mai mare al lui Ramses, şi magul Ofir. Îşi aleseră ca sălaş mormântul marelui preot al lui Aton, a cărui sală cu coloane era destul de confortabilă; pe pereţi se puteau vedea imagini de temple şi de palate care păstrau amintirea de demult a Oraşului Soarelui. Un sculptor îi imortalizase pe Akhenaton şi pe Nefertiti venerând discul

soarelui din care se vedeau ieşind raze lungi, terminate prin mâini care dădeau viaţă cuplului regal.

Ochii mici, căprui, ai lui Şenar zăboveau deseori asupra basoreliefului care-i înfăţişa pe Akhenaton, încarnare a soarelui triumfător. În vârstă de treizeci şi cinci de ani, cu faţa rotundă ca o lună plină, obrajii bucălaţi, buzele răsfrânte, trăsături grosolane, Şenar ura, totuşi, soarele acesta, astrul protector al fratelui său, Ramses.

Ramses, acest tiran pe care el încercase să-l doboare cu ajutorul hitiţilor, Ramses care-i condamnase la exil în temniţa din oaze, Ramses care voia să-l facă să apară în faţa unui tribunal, de unde nu putea ieşi decât condamnat la moarte.

Pe când era dus de la închisoarea cea mare din Memphis la temniţele din oaze, o furtună de nisip, stârnită din senin pe drumul din deşert, îi dăduse lui Şenar ocazia să fugă. Ura pe care o nutrea faţă de fratele său, setea lui de răzbunare, îl făcuseră să scape teafăr din această încercare. Şenar se îndreptase către singurul loc în care s-ar fi aflat în siguranţă, oraşul părăsit al regelui eretic.

Acolo îl întâmpinase complicele lui, Ofir, şeful reţelei de spionaj hitite. Libianul Ofir, cu profilul său de pasăre de pradă, pomeţii ascuţiţi, nasul mare, buzele subţiri, bărbia ieşită în afară, omul care trebuia să-l pună pe Şenar în locul lui Ramses.

Furios din cale-afară, fratele faraonului luă de pe jos o piatră şi o aruncă într-o statuie a lui Akhenaton, sfărâmând coroana monarhului.

— Blestemat să fie Ramses şi ducă-se pe pustii faraonii şi domnia lor!

Visul lui Şenar se spulberase. El, care ar fi trebuit să domnească peste un imens imperiu întinzându-se din Anatolia până în Nubia, se vedea ajuns acum în situaţia de paria în propria sa ţară. Ramses ar fi trebuit să fie înfrânt la Kadesh, hitiţii ar fi trebuit să invadeze Egiptul, Şenar ar fi trebuit să urce pe tronul celor Două Ţări, să colaboreze cu ocupanţii, apoi să scape de împăratul hitit pentru a rămâne singur stăpân peste întregul Orient Apropiat. Ramses învinsul, Şenar salvatorul: acesta era adevărul pe care ar fi trebuit să-l impună popoarelor din regiune.

Şenar se întoarse către Ofir, aşezat în fundul mormântului.

— De ce nu am reuşit?

— A fost o perioadă cu ghinion. Soarta o să se schimbe.

— Cam slăbuţ răspunsul, Ofir.

— Chiar dacă magia este o ştiinţă exactă, ea nu exclude neprevăzutul.

— Şi acest neprevăzut a fost Ramses în persoană?
— Fratele tău are nişte însuşiri extraordinare şi o capacitate rară şi impresionantă de a rezista.
— Impresionantă… Ai ajuns să lauzi farmecul acestui tiran?
— Eu trebuie să-l studiez pentru a-l putea distruge mai bine. Zeul Amon nu i-a venit în ajutor în timpul bătăliei de la Kadesh?
— Chiar poţi să dai crezare unor asemenea scorneli?
— Lumea nu este făcută doar din lucruri care se pot vedea. Există forţe secrete şi pe ele se clădeşte lumea reală.
Şenar lovi cu pumnul porţiunea din perete pe care se afla discul solar, Aton.
— Uite unde ne-au dus cuvântările tale! Aici, în mormântul ăsta, unde nici vorbă să fie de putere! Suntem singuri şi condamnaţi să murim ca nişte vagabonzi.
— Asta nu-i chiar aşa, din moment ce adepţii lui Aton ne hrănesc şi au grijă să fim în siguranţă aici.
— Adepţii lui Aton… O adunătură de nebuni şi de fanatici ai credinţei, prizonieri ai propriilor iluzii!
— Nu eşti prea departe de adevăr, dar ei ne sunt de folos.
— Crezi că am putea face din ei o armată care s-o poată învinge pe aceea a lui Ramses?
Ofir desena figuri geometrice stranii în praful de pe jos.
— Ramses i-a învins pe hitiţi, continuă Şenar, reţeaua ta a fost anihilată, eu nu mai am niciun susţinător. În afară de a putrezi aici, ce ne mai poate rezerva soarta?
— Magia o să ne ajute să schimbăm unele lucruri.
Şenar ridică din umeri.
— Nu ai reuşit s-o elimini pe Nefertari, n-ai fost în stare să-i şubrezeşti poziţia lui Ramses.
— Eşti nedrept, îl mustră magul. Regina a fost pe moarte după vraja pe care i-am făcut-o.
— Iset cea frumoasă îi va dărui încă un fiu lui Ramses, iar regele va adopta atâţi moştenitori câţi îi vor fi necesari! Nicio grijă din partea familiei nu-l va împiedica pe fratele meu să domnească în continuare.
— Până la urmă, toate aceste lovituri o să-l doboare.
— Nu ştii că un faraon al Egiptului se regenerează după al treizecilea an de domnie?

— N-am ajuns până acolo, Şenar; hitiţii n-au renunţat la luptă.
— Coaliţia pe care o formaseră ei nu a fost distrusă la Kadesh?
— Împăratul Muwattalis este un om şiret şi prudent; el a ştiut să bată în retragere la momentul potrivit şi va organiza o contraofensivă care-l va lua prin surprindere pe Ramses.
— Nu mai am niciun chef să visez, Ofir.
Din depărtare se auzi tropotul unui galop.
Şenar puse mâna pe o sabie.
— Nu este ora la care atonienii ne aduc de mâncare.
Fratele lui Ramses se repezi către intrarea în mormânt, de unde se putea vedea oraşul pustiu şi întreaga câmpie.
— Doi bărbaţi.
— Vin spre noi?
— Ies din oraş şi se îndreaptă către munte… către noi! Ar fi mai bine să ieşim din mormântul ăsta şi să ne ascundem în altă parte.
— Nu te grăbi, nu sunt decât doi.
Ofir se ridică în picioare.
— Poate că este semnalul pe care-i aşteptam, Şenar. Uită-te mai atent.
Şenar îl recunoscu pe unul dintre adepţii lui Aton; rămase uluit când recunoscu persoana care era cu el.
— Meba… Meba aici?
— Este la ordinele mele şi ne ajută.
Şenar puse sabia jos.
— La curtea lui Ramses, nimeni nu-l bănuieşte pe Meba; în ziua de astăzi, trebuie să lăsăm la o parte vechile certuri.
Şenar nu mai spuse nimic. El nu avea decât dispreţ pentru Meba care nu avea altă ambiţie decât să-şi apere averea şi liniştea. Când diplomatul se prezentase în faţa lui ca noul agent hitit, Şenar nu crezuse niciun moment că era cu adevărat sincer.
Cei doi călăreţi descălecară la capătul drumului care ducea la mormântul marelui preot al lui Aton. În timp ce adeptul zeului solar rămase să ţină caii, Meba se îndreptă către ascunzătoarea complicilor săi.
Şenar simţi că neliniştea îl sufoca. Dacă acest înalt funcţionar îi trădase şi imediat după el urmau să vină poliţiştii faraonului? Dar la orizont nu se vedea nimeni.
Foarte încordat, Meba nu mai folosi formulele obişnuite de politeţe.

— Am riscat mult venind aici… De ce a fost nevoie să primesc un mesaj prin care mi se spunea să vin să vă întâlnesc neapărat aici?

Răspunsul lui Ofir sună sec.

— Tu execuţi ordinele mele, Meba; vei merge acolo unde îţi voi spune eu să mergi. Acum, spune-mi noutăţile.

Şenar rămase surprins. Aşadar, chiar şi din această ascunzătoare, magul continua să-şi conducă reţeaua.

— Nu cine ştie ce. Contraatacul hitit nu este cu adevărat un succes; Ramses a ripostat în forţă şi deja a recucerit provincia Canaan.

— Se îndreaptă cumva spre Kadesh?

— Habar n-am.

— Trebuie să fii mai eficient, Meba, mult mai eficient şi să-mi dai mai multe informaţii. Beduinii şi-au ţinut promisiunile?

— Răscoala pare să fie generală… Dar trebuie să fiu foarte prudent ca să nu-i trezesc bănuieli lui Ameni!

— Nu lucrezi la ministerul Afacerilor externe?

— Prudenţa…

— Ai ocazia să te apropii de micul Kha?

— Fiul cel mare al lui Ramses? Da, dar de ce…

— Îmi trebuie un obiect care-i este lui deosebit de drag, Meba, şi asta cât se poate de repede.

Capitolul 7

Moise, împreună cu soţia şi cu fiul său, părăsiseră ţinutul Madian care se afla la sud de Edom şi la est de golful Aqaba. Acolo se ascunsese evreul o bună bucată de timp, înainte de a renunţa la această izolare pentru a se întoarce în Egipt, contrar sfaturilor socrului său. Fiind acuzat de crimă, nu era o nebunie din partea lui să se predea poliţiei faraonului? Avea să fie întemniţat şi condamnat la moarte.

Dar niciun argument nu-l clintise pe Moise din hotărârea lui. Dumnezeu îi vorbise, în creierul munţilor, şi-i poruncise să-i scoată din Egipt pe fraţii săi evrei pentru a le da posibilitatea să trăiască în credinţa lor, pe un teritoriu în care să fie stăpâni. Misiunea aceasta părea imposibilă, însă profetul avea forţa necesară ca s-o ducă la bun sfârşit.

Soţia sa, Sefora, încercase şi ea să-l facă să renunţe.

În zadar.

Aşa încât mica familie o pornise la drum în direcţia Deltei. Sefora mergea în urma bărbatului său, ajutându-se de un toiag lung şi noduros, cu un pas egal, fără să şovăie niciodată în alegerea drumului pe care urma s-o apuce.

Atunci când un nor de nisip le anunţă apropierea unei cete de călăreţi, Sefora îl strânse la piept pe fiul său şi se feri în spatele lui Moise. Înalt, cu o barbă lungă, cu pieptul larg, avea o statură care impunea oricui respect.

— Trebuie să ne ascundem, se rugă ea.

— N-are niciun rost.

— Dacă sunt beduini, o să ne omoare; dacă sunt egipteni, o să te aresteze!

— Nu mai fi atât de sperioasă.

Rămânând nemişcat ca o stană de piatră, lui Moise îi trecură fulgerător prin minte anii de studiu la universitatea din Memphis, timp în care se iniţiase în toată ştiinţa egiptenilor, legând în acelaşi timp o strânsă prietenie cu prinţul Ramses, viitorul faraon. După ce ocupase un post destul de important la haremul din Mer-Our, evreul fusese numit maistru-şef al lucrărilor de pe şantierul viitorului Pi-Ramses, noua capitală a celor Două

Ţări. Încredinţându-i această misiune, Ramses făcuse din Moise unul dintre cele mai importante personaje din regat.

Dar Moise era profund tulburat. Încă din tinereţe, sufletul său era mistuit de o flacără nestinsă; şi doar atunci când dăduse peste văpaia de foc care ieşea din tufişul de pe munte, arzând fără să se consume, durerea dispăruse. Evreul îşi descoperise, în sfârşit, menirea printre oameni.

Călăreţii erau nişte beduini.

În fruntea lor se aflau Amos, pleşuv şi bărbos, şi Baduch, înalt şi uscăţiv. Amos şi Baduch, cei doi şefi de trib care îl minţiseră pe Ramses, în faţa cetăţii Kadesh, pentru a-l atrage într-o cursă. Oamenii săi formară un cerc în jurul lui Moise.

— Cine eşti?

— Numele meu este Moise. Ea este soţia mea şi el fiul meu.

— Moise… Nu eşti prietenul lui Ramses, înaltul demnitar care s-a făcut vinovat de o crimă şi care a fugit în deşert?

— Chiar eu sunt.

Amos sări jos din şa ca să-l felicite pe evreu.

— Ei, atunci, facem parte din aceeaşi tabără! Şi noi, ca şi tine, luptăm împotriva lui Ramses, cel care ţi-a fost prieten şi care, astăzi, îţi vrea capul!

— Regele Egiptului îmi este, încă, frate, le spuse Moise.

— Baţi câmpii! Ura lui te urmăreşte peste tot. Beduinii, evreii şi toţi nomazii trebuie să se alieze cu hitiţii ca să-l învingă pe tiranul ăsta. Forţa sa este acum ca-n poveşti, Moise; vino cu noi să hărţuim trupele egiptene care încearcă să cucerească Siria.

— Dar eu nu merg spre nord, ci spre sud.

— Spre sud? se miră Baduch, bănuitor. Unde anume vrei să mergi?

— În Egipt, la Pi-Ramses.

Amos şi Baduch se priviră unul pe altul, uluiţi.

— Îţi baţi joc de noi? îl întrebă Amos.

— Vă spun adevărul.

— Bine, dar o să fii arestat şi executat!

— Yahwe o să mă apere. Trebuie să-mi scot poporul din Egipt.

— Evreii, afară din Egipt… Ai înnebunit?

— Asta este misiunea pe care mi-a încredinţat-o Yahwe şi pe aceasta o voi duce-o la bun sfârşit.

Baduch coborî şi el de pe cal.

— Stai pe loc, Moise.

Cei doi şefi de trib se îndepărtară ca să se sfătuiască între ei, fără ca evreul să-i poată auzi.

— E zăpăcit rău, îşi dădu cu părerea Baduch; poate din cauză că a stat atât de mult în deşert, mintea i-a luat-o razna şi a dat-o în nebunie.

— N-ai dreptate.

— Eu să mă înşel? Moise ăsta este un nebun, nu-i nicio îndoială!

— Nu, este un bărbat şiret şi hotărât.

— Nenorocitul ăsta, rătăcit pe un drum din deşert, târând după el o femeie şi un copil… Măi ce şiretenie grozavă!

— Da, Baduch, grozavă! Cine îl va lua în seamă pe un amărât ca ăla de acolo? Dar, în Egipt, Moise a rămas foarte popular şi are de gând să stârnească o răscoală a evreilor.

— N-o să reuşească nici în ruptul capului! Poliţia faraonului n-o să-l slăbească deloc.

— Dacă noi l-am ajuta, s-ar putea să ne fie de folos.

— Să-l ajutăm… În ce fel?

— Trecându-l graniţa şi făcând rost de arme pentru evrei. Probabil că vor fi ucişi cu toţii, dar vor semăna dezordinea la Pi-Ramses.

*

Moise respira cu nesaţ aerul Deltei; deşi devenise duşman, acest pământ încă îl mai fermeca. Ar fi trebuit să-l urască, dar frumuseţea ogoarelor şi umbra atât de mângâietoare a plantaţiilor de palmieri îl chemau irezistibil, aducându-i aminte de visul unui tânăr, prieten şi confident al unui faraon al Egiptului, un vis în care se vedea trăind o viaţă întreagă în preajma lui Ramses, slujindu-l, ajutându-l să păstreze pentru urmaşi idealul de adevăr şi de dreptate din care se hrăniseră atâtea dinastii. Dar acel ideal ţinea acum de trecut; în prezent, Yahwe era acela care călăuzea paşii lui Moise.

Datorită lui Baduch şi lui Amos, evreul, împreună cu soţia şi fiul său, intraseră pe pământ egiptean pe timpul nopţii, ferindu-se de patrulele care făceau de pază între două forturi. Deşi era speriată, Sefora nu făcuse nicio observaţie şi nici nu se plânsese de nimic; Moise era soţul ei, ea îi datora supunere şi trebuia să-l urmeze peste tot pe unde voia el să meargă.

O dată cu răsăritul soarelui şi cu trezirea din somnul nopţii a întregii naturi, Moise simţi că speranţa lui renăştea. Acestea erau locurile în care trebuia să ducă o luptă grea, oricare ar fi fost forţele care i s-ar fi opus.

Ramses trebuia să înţeleagă că evreii nu cereau altceva decât să fie liberi şi-şi manifestau dorinţa de a deveni un popor, conform voinţei divine.

Mica familie poposi prin sate unde, conform obiceiului, călătorii erau primiţi cu multă bunăvoinţă. Felul în care vorbea Moise arăta că este un egiptean sadea, astfel că intra cu multă uşurinţă în contact cu sătenii. Făcând mai multe popasuri, evreul şi familia sa ajunseră în cartierele mărginaşe ale capitalei.

— Eu am construit o bună parte din oraşul ăsta, îi destăinui el soţiei sale.

— Cât de mare şi de frumos este! O să trăim aici?

— O vreme, da.

— Unde o să locuim?

— Yahwe o să ne lumineze calea.

Moise şi ai lui intrară în cartierul atelierelor, unde se simţea ritmul trepidant al muncii. Labirintul de străduţe o surprinse pe Sefora care regreta deja viaţa tihnită din oaza lor. Oamenii vorbeau tare, se auzeau strigăte de peste tot; tâmplari, croitori şi cizmari lucrau cu tragere de inimă. Catârii care cărau chiupuri cu carne, cu peşte uscat sau cu brânzeturi mergeau alene pe marginea drumului.

Ceva mai departe erau casele cărămidarilor evrei.

Nimic nu se schimbase acolo. Moise recunoştea fiecare locuinţă, auzea cântecele pe care le îngânase şi el cândva şi se lăsa invadat de amintiri în care revolta se împletea cu entuziasmul tinereţii. Când el şi ai săi se opriră într-o mică piaţă care avea în mijloc o fântână, un cărămidar bătrân veni să-i privească mai de aproape.

— Pe tine te-am mai văzut cândva… Dar… nu se poate aşa ceva! Doar n-oi fi chiar Moise în carne şi oase?

— Ba da, chiar eu sunt.

— Toţi cei de pe aici te credeau mort.

— Uite că s-au înşelat, spuse Moise zâmbind.

— Pe vremuri, când erai şi tu aici, noi, cărămidarii, eram mai bine trataţi… Cei care nu muncesc cum trebuie sunt nevoiţi să-şi facă rost singuri de paie. Tu, dacă ai fi fost aici, ai fi făcut ceva! Îţi dai seama: să fii obligat să-ţi găseşti singur paie! Şi câte discuţii ca să mai primeşti ceva în plus la leafă!

— Ai, cel puţin, unde să stai?

— Aş avea nevoie de o casă mai mare, dar Administraţia mă tot amână de nu ştiu când. Altădată, tu m-ai fi ajutat.

— O să te ajut şi acum.
Cărămidarul îl privi, dintr-o dată, bănuitor.
— Nu cumva te-au acuzat că ai omorât pe cineva?
— Aşa este.
— Se spunea că l-ai ucis pe bărbatul surorii lui Ramses.
— Un şantajist şi un nemernic, îşi aminti Moise. N-avem intenţia să-i iau viaţa, dar s-a întâmplat fără voia mea pe când aveam o discuţie mai aprinsă.
— Atunci, bine i-ai făcut… Să ştii că te înţeleg foarte bine!
— Ai putea să ne găzduieşti, pe mine şi pe ai mei, în noaptea asta?
— Fii binevenit.

*

Îndată ce Moise, soţia sa şi copilul adormiră, bătrânul cărămidar ieşi din culcuşul său şi, în puterea nopţii, o porni către uşa care dădea în stradă.
Când o deschise puţin, balamalele scoaseră un scârţâit prelung. Speriat, cărămidarul rămase câteva clipe nemişcat. După ce se asigură că Moise nu se trezise, se strecură afară din casă.
Dacă l-ar fi denunţat pe criminal la poliţie, ar fi fost bine răsplătit.
Abia făcuse câţiva paşi pe uliţă, când o mână zdravănă îl lipi de un perete.
— Unde te duceai, ticălosule?
— Mă… mă înăbuşeam… aveam nevoie să iau puţin aer.
— Te gândeai să-l vinzi pe Moise, nu-i aşa?
— Nu, nici vorbă de aşa ceva!
— Ai merita să-ţi rup gâtul.
— Lasă-l, se auzi glasul lui Moise care apăruse în pragul casei; este un evreu ca şi noi. Cine eşti tu, cel care îmi vii în ajutor?
— Numele meu este Aaron.
Bărbatul era bătrân, dar încă viguros; avea o voce gravă şi puternică.
— De unde ai ştiut că mă aflam aici?
— Este cineva care să nu te recunoască în cartierul ăsta? Sfatul bătrânilor doreşte să te vadă şi să te asculte.

Capitolul 8

Benteshina, prinţul din Amurru, avea un vis grozav de plăcut. O tânără nobilă, venită din Pi-Ramses şi goală puşcă, mirosind a smirnă, se încolăcea în jurul coapselor sale ca o liană drăgăstoasă.

La un moment dat, ea şovăi şi începu să se clatine, ca o barcă gata să se răstoarne. Benteshina îşi înfipse degetele în beregata ei.

— Stăpâne, stăpâne! Treziţi-vă!

Deschizând ochii, prinţul din Amurru descoperi că era gata să-l sugrume pe majordomul său. Lumina slabă a zorilor intra cu greu pe ferestrele camerei.

— De ce mă deranjezi atât de devreme?

— Sculaţi-vă, vă rog, şi priviţi pe fereastră.

Clătinându-se pe picioare, Benteshina făcu precum îi spusese servitorul lui. Cărnurile fleşcăite ale corpului său îl făceau să meargă cu greutate.

Pe mare nu era niciun pic de ceaţă: ziua se anunţa a fi splendidă.

— Ce-ai vrut să-mi arăţi?

— Acolo, la intrarea în port, stăpâne!

Benteshina se frecă la ochi.

La intrarea în portul Beirut se vedeau trei corăbii de război egiptene.

— Drumurile de pe uscat cum sunt?

— Închise şi ele; peste tot s-a întins o armată egipteană uriaşă! Oraşul este sub asediu.

— Acha este sănătos? întrebă Benteshina.

Majordomul lăsă privirile în jos.

— La ordinul dumneavoastră, a fost aruncat în închisoare.

— Adu-l la mine!

*

Ramses îşi hrănise cu mâna lui cei doi cai, „Victorie în Theba” şi „Zeiţa Mut este mulţumită”. Cele două minunate animale nu se despărţeau niciodată una de alta, la război ca şi în timp de pace. Şi unul şi altul se bucurau de mângâierile suveranului şi întotdeauna scoteau un nechezat de mândrie atunci când el îi lăuda pentru curajul de care dăduseră dovadă. Prezenţa Voinicului, leul nubian, nu-i făcea să se teamă câtuşi de puţin; nu înfruntaseră ei, în prezenţa fiarei, mii de soldaţi hitiţi?

Generalul armatei lui Ra se înclină în faţa regelui.
— Maiestate, armata noastră se află pe poziţii. Niciun locuitor din Beirut nu poate ieşi din oraş. Suntem gata să atacăm.
— Opriţi toate caravanele care vor să intre în oraş.
— Trebuie să ne pregătim pentru un asediu?
— S-ar putea. Dacă Acha mai este în viaţă, o să-l eliberăm.
— Ar fi foarte frumos, Maiestate, dar viaţa unui singur om…
— Viaţa unui singur om este, câteodată, foarte preţioasă, generale.
Ramses rămase toată dimineaţa împreună cu caii şi cu leul său. Calmul animalelor i se păru un semn bun; într-adevăr, înainte ca soarele să atingă cel mai înalt punct de pe bolta cerească, aghiotantul regelui îi aduse ştirea mult aşteptată.
— Benteshina, prinţul din Amurru, cere să fie primit în audienţă.

*

Purtând un veşmânt larg din mătase multicoloră care-i masca dimensiunile, parfumat cu esenţă de trandafiri, Benteshina era surâzător şi bine dispus.
— Îl salut pe Fiul luminii, pe…
— N-am niciun chef să ascult linguşelile unui trădător.
Prinţul din Amurru nu-şi pierdu deloc aparenţa de bună dispoziţie.
— Discuţia noastră ar trebui să fie cât mai constructivă, Maiestate.
— Ai făcut cea mai proastă alegere vânzându-te hitiţilor.
— Nu-mi mai rămâne decât un argument hotărâtor: prietenul vostru Acha.
— Crezi că simplul fapt că el se află într-o celulă mă va împiedica să rad de pe faţa pământului oraşul ăsta?
— Sunt singur de asta. Nu laudă toate popoarele preţuirea pe care o dă Ramses cel mare prieteniei? Un faraon care şi-ar trăda prietenii apropiaţi ar stârni mânia zeilor.
— Acha este în viaţă?
— Da, trăieşte.
— Vreau o dovadă.
— Maiestatea voastră îşi va vedea prietenul şi ministru Afacerilor externe apărând în vârful turnului principal al palatului meu. Nu neg că şederea lui Acha în închisoare, pentru încercare de evadare, s-ar fi putut să-i provoace unele neplăceri fizice, dar nu este nimic grav.

— Ce vrei ca să-i redai libertatea?
— Iertarea voastră. Când îl voi elibera pe prietenul vostru, veţi uita că v-am trădat puţin şi veţi da un decret prin care veţi anunţa că aveţi în continuare încredere în mine. Este cam mult, sunt de acord, dar trebuie să-mi salvez tronul şi sărmana mea agoniseală. Ah… dacă veţi avea nefericita idee de a mă face prizonier, prietenul vostru va fi, bineînţeles, executat.
Ramses rămase tăcut timp de câteva clipe.
— Trebuie să mă mai gândesc, spuse el calm.
Benteshina se temea de un singur lucru: ca raţiunea de stat să nu fie mai importantă decât prietenia. Ezitarea lui Ramses îl făcu să tremure de spaimă.
— Am nevoie de timp ca să-i conving pe generalii mei, îi explică regele; crezi că este uşor să renunţi la o victorie ca să graţiezi un criminal?
Benteshina se mai linişti.
— „Criminal” nu este un cuvânt cam prea aspru, Maiestate? Politica alianţelor este o artă dificilă; din moment ce eu mă căiesc azi în mod sincer, de ce n-am da uitării trecutul? Egiptul reprezintă viitorul meu şi îmi voi dovedi de fiecare dată credinţa, să fiţi sigur de asta. Dacă mi-aţi îngădui, Maiestate…
— Ce mai vrei?
— Populaţia şi eu însumi nu am vedea cu ochi prea buni un asediu al oraşului. Suntem obişnuiţi să trăim bine şi transporturile de alimente fac parte din pactul nostru. În aşteptarea întocmirii decretului vostru şi a eliberării sale, Acha însuşi nu s-ar bucura şi el să fie bine hrănit?
Ramses se ridică în picioare. Întrevederea luase sfârşit.
— Ah, Maiestate… dacă aş putea şti cât de lung va fi timpul de gândire…
— Câteva zile.
— Sunt convins că o să ajungem la o înţelegere avantajoasă atât pentru Egipt, cât şi pentru provincia Amurru.

*

Ramses medita cu faţa spre mare, având leul culcat la picioare. Valurile veneau şi se spărgeau în apropierea regelui, delfinii se zbenguiau în larg. Vântul dinspre sud bătea cu putere.
Setau se aşeză la dreapta monarhului.
— Nu-mi place marea pentru că nu trăiesc şerpi în ea. Şi nici pentru că nu se vede celălalt mal.

— Benteshina mă supune unui adevărat şantaj.
— Şi tu şovăi între Egipt şi Acha.
— Îmi reproşezi asta?
— Eu ţi-aş reproşa contrariul, dar ştiu deja soluţia pe care trebuie s-o alegi şi nu-mi place deloc.
— Ai avea tu vreun plan?
— Dacă n-aş avea, la ce bun să mai tulbur momentele de meditaţie ale stăpânului celor Două Ţări?
— Viaţa lui Acha nu trebuie pusă în pericol.
— Îmi ceri destul de mult.
— Ai vreo şansă reală de reuşită?
— Una, poate.

*

Majordomul lui Benteshina se străduia să satisfacă nenumăratele pofte ale stăpânului său. Prinţul din Amurru bea mult şi nu-i plăceau decât vinurile de cea mai bună calitate; deşi pivniţa palatului era aprovizionată neîncetat, numeroasele petreceri o goleau la iuţeală. Aşa că majordomul aştepta cu nerăbdare fiecare nou transport de vin.

Când trupele egiptene asediaseră Beirutul, el spera să vadă sosind o caravană care trebuia să aducă la palat o sută de amfore de vin roşu din Deltă. Acela şi nu altul era vinul pe care-l cerea mereu Benteshina.

Mulţumirea majordomului fu imensă văzând cum intră în curtea mare a palatului un şir de căruţe încărcate cu amfore de vin! Aşadar, blocada fusese ridicată. Datorită şantajului, Benteshina îl învinsese pe Ramses.

Majordomul se repezi în întâmpinarea celui care conducea carul din frunte şi-i dădu instrucţiunile necesare: o parte din chiupuri în pivniţă, alta în cămara din apropierea bucătăriei, iar restul într-o magazie care avea legătură cu sala de banchete.

Începu descărcarea, însoţită de cântece şi glume.

— Am putea, oare, să şi… gustăm? îl întrebă majordomul pe cel care părea să fie şeful convoiului.
— Bună idee.

Cei doi bărbaţi intrară în beci. Majordomul se aplecă deasupra unei amfore, aşteptând să simtă aroma îmbătătoare a vinului. Pe când mângâia parcă pântecele bombat al vasului, o lovitură puternică în ceafă îl făcu să se prăbuşească.

Şeful convoiului, un ofiţer din armata lui Ramses, îi ajută să iasă din chiupurile pântecoase pe Setau şi pe ceilalţi membri ai echipei. Înarmaţi cu securi uşoare, curbate, fixate de mâner prin trei cepuri şi legate solid, ei reduseră la tăcere paznicii libanezi care nu se aşteptau la un atac din interior.

În timp ce câţiva membri ai comandoului deschideau poarta principală a cetăţii, permiţând intrarea infanteriştilor din armata lui Ra, Setau se îndreptă către apartamentele lui Benteshina. Când doi libanezi încercară să-l oprească, el dădu drumul unor vipere peste măsură de furioase pentru că fuseseră ţinute prea mult timp închise într-un sac.

La vederea reptilei pe care o întindea înspre el Setau, lui Benteshina începură să-i curgă balele de spaimă.

— Eliberează-l pe Acha sau mori în clipa asta.

Benteshina nu se lăsă prea mult rugat. Tremurând, gâfâind ca un bou care trăsese la jug, deschise cu mâna lui uşa camerei în care era închis Acha.

Când văzu că prietenul său era în viaţă şi sănătos, Setau fu atât de bucuros încât făcu un gest negândit: degetele i se desfăcură şi, eliberată, vipera ţâşni asupra lui Benteshina.

Capitolul 9

Mergând pe negândite spre cincizeci de ani, subţirică, cu nasul fin şi drept, ochi mari migdalaţi cu expresie severă şi pătrunzătoare, cu bărbia aproape pătrată, regina-mamă Tuya continua să fie apărătoarea tradiţiei şi conştiinţei regatului egiptean. Având în subordine un personal numeros, ea sfătuia fără să poruncească, dar veghea la respectarea valorilor care făcuseră din monarhia egipteană un regim de neclintit, trăsătură de unire între vizibil şi invizibil.

Ea, cea pe care inscripţiile oficiale o desemnau „mama zeului, care l-a adus pe lume pe taurul cel puternic, Ramses", trăia cu amintirea defunctului său soţ, faraonul Seti. Împreună, ei clădiseră un Egipt puternic şi paşnic pe care urmaşii lor aveau datoria să-l menţină orientat pe drumul prosperităţii. Ramses avea aceeaşi energie ca tatăl său, aceeaşi credinţă în misiunea sa; şi nimic nu-l interesa mai mult decât fericirea poporului său.

Pentru a salva Egiptul de invazie, el fusese nevoit să se resemneze şi să pornească războiul cu hitiţii. Tuya susţinuse hotărârea fiului său, căci acceptarea unui rău nu ducea decât la un dezastru. Lupta era singura soluţie care putea fi luată în considerare.

Dar conflictul dura şi Ramses nu înceta să-şi asume o mulţime de riscuri. Tuya se ruga pentru ca sufletul lui Seti, devenit stea, să-l apere pe tânărul faraon. În mâna dreaptă, ea ţinea mânerul unei oglinzi care avea forma unei tulpini de papirus, hieroglifă care însemna „a fi verde, vesel, tânăr"; când preţiosul obiect era depus într-un mormânt, el asigura sufletului celui defunct o tinereţe veşnică. Tuya îndreptă discul de bronz către cer şi îi ceru oglinzii să-i dezvăluie secretul viitorului.

— Pot să te deranjez?

Regina-mamă se întoarse încet.

— Nefertari…

Marea soţie regală, în rochia sa lungă, albă, strânsă în talie cu un cordon roşu, era la fel de frumoasă ca zeiţele pictate pe pereţii locaşurilor de veci din Valea Regilor şi a Reginelor.

— Nefertari, îmi aduci ceva veşti bune?

— Ramses l-a eliberat pe Acha şi a pus din nou stăpânire pe provincia Amurru; Beirutul se află din nou sub control egiptean.

Cele două femei se îmbrăţişară de bucurie.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu, răspunse Nefertari.

Pe când cele două femei continuau să vorbească, Tuya se aşeză la măsuţa sa de machiaj. Cu vârful degetelor, ea îşi masă obrajii cu o pomadă preparată în principal din miere, natron roşu, pulbere de alabastru, lapte de măgăriţă şi boabe pisate de fenicul grecesc. Leacul acesta ascundea ridurile, hrănea epiderma şi întinerea tenul.

— Tu eşti îngrijorată, Nefertari.

— Mi-e teamă că Ramses se va hotărî să continue războiul.

— Spre nord, spre Kadesh…

— Către o altă capcană pe care i-o va întinde Muwattalis, împăratul hitit. Lăsându-l pe Ramses să recucerească mai mult sau mai puţin uşor teritoriile care făceau parte din zona noastră de influenţă, anatolianul nu atrage cumva armata noastră într-o cursă?

*

Şefii de triburi se adunaseră în locuinţa largă din cărămizi nearse a lui Aaron. Ei le ceruseră tuturor evreilor să păstreze o tăcere totală; era vorba despre siguranţa lui Moise despre a cărui întoarcere poliţia nu trebuia să ştie nimic.

Moise rămăsese în continuare popular printre ai săi; mulţi sperau că el va şti, cum o făcuse deja cândva, să facă în aşa fel încât în sufletul acestui popor de cărămidari să se nască mândria propriei existenţe. Dar nu de aceeaşi părere era şi Libni, căpetenia aleasă de ceilalţi pentru a menţine o relativă coeziune între clanuri.

— De ce te-ai întors, Moise? îl întrebă bătrânul cu o voce hârâită.

— Pe munte, am văzut un tufiş care ardea ca o văpaie puternică fără a se stinge.

— Era o vedenie.

— Nu, era semnul prezenţei divine.

— Ţi-ai pierdut, oare, minţile, Moise?

— Dumnezeu m-a chemat din mijlocul flăcărilor şi El mi-a vorbit.

Bătrânii aflaţi la sfat începură să murmure.

— Ce ţi-a spus El?

— Dumnezeu a ascultat plânsetele şi gemetele copiilor lui Israel, aduşi în stare de robie.

— Haide, Moise, noi suntem nişte muncitori liberi şi nu nişte prizonieri de război!

— Evreii nu sunt liberi din cauza intrigilor care-i macină.

— Bineînţeles că aşa este! Dar unde vrei tu să ajungi?

— Dumnezeu mi-a spus: „Când tu vei duce poporul tău în afara Egiptului, vă veţi închina lui Dumnezeu pe acest munte”.

Şefii de trib se priviră unii pe alţii, nedumeriţi.

— În afara Egiptului! strigă unul dintre ei. Ce poate însemna asta?

— Dumnezeu a văzut sărăcia pe care o îndură poporul său în Egipt, El vrea să-l elibereze şi să-l conducă până la un ţinut îmbelşugat în roade şi întins.

Libni îşi ieşi din fire.

— Exilul te-a făcut să-ţi pierzi minţile, Moise. Noi ne-am stabilit aici de mult timp, tu însuţi te-ai născut în Egipt şi ţara asta a devenit patria noastră.

— Am trăit mulţi ani în Madian, am muncit acolo ca păstor, m-am căsătorit şi am avut un fiu. Eram convins că viaţa mea a pornit-o pe un drum definitiv, dar Dumnezeu a hotărât altceva.

— Tu te ascundeai aici după ce ai făptuit un omor.

— Am omorât un egiptean, aşa este, pentru că el ameninţa cu moartea un evreu.

— Moise nu poate fi acuzat de nimic, interveni un şef de trib; acum, noi trebuie să-l apărăm.

Ceilalţi membri ai adunării fură de acord cu aceste cuvinte.

— Dacă doreşti să trăieşti aici, declară Libni, noi o să te ascundem; dar trebuie să laşi baltă planurile tale nebuneşti.

— O să fiu în stare să vă conving, dacă va fi nevoie pe fiecare în parte, căci aceasta este voinţa lui Dumnezeu.

— Noi nu avem de gând să părăsim Egiptul, afirmă cel mai tânăr dintre şefii de trib; avem aici case şi grădini, cei mai buni cărămidari sunt bine plătiţi, fiecare mănâncă pe săturate. De ce să renunţăm la un asemenea trai?

— Pentru că eu trebuie să vă călăuzesc până în Ţara Făgăduinţei.

— Tu nu eşti şeful nostru, îi replică Libni, şi nu ne poţi obliga să ne purtăm într-un anume fel.

— O să te supui, fiindcă Dumnezeu cere asta.

— Ai idee cu cine vorbeşti?

— Nu aveam de gând să te supăr, Libni, dar nu am dreptul să-mi ascund intenţiile. Care om ar putea fi atât de vanitos încât să creadă că voinţa sa este mai puternică decât aceea a lui Dumnezeu?
— Dacă tu eşti cu adevărat trimisul său, va trebui s-o dovedeşti.
— Stai liniştit, vei avea o mulţime de dovezi.

*

Lungit pe un pat comod, Acha se lăsa masat de Lotus ale cărei mâini mângâietoare făceau să dispară durerile şi cârceii. Frumoasa nubiană, în ciuda unei aparente fragilităţi, avea o forţă impresionantă.
— Cum te simţi acum?
— Mai bine… Dar mai jos, pe la rinichi, durerea este încă insuportabilă.
— Ba o s-o suporţi de îndată! tună glasul lui Setau care tocmai intra în cortul lui Acha.
— Soţia ta este nemaipomenită.
— Poate, dar tot soţia mea rămâne.
— Setau! Cum îţi poţi închipui că eu…
— Diplomaţii sunt nişte şmecheri şi nişte mincinoşi şi tu, tu eşti primul dintre ei. Scoală-te, Ramses ne aşteaptă.
Acha se întoarse către Lotus.
— Eşti bună să mă ajuţi?
Setau îl trase cu putere pe Acha de braţ şi-l obligă să se ridice în picioare.
— Te simţi cum nu se poate mai bine. Nu mai ai nevoie de niciun masaj!
Îmblânzitorul de şerpi îi întinse diplomatului o eşarfă ca să-şi înfăşoare şoldurile şi o cămaşă.
— Grăbeşte-te un pic, regelui nu-i place să aştepte.

*

După ce numise un nou prinţ în Amurru, un libanez educat în Egipt, a cărui credinţă poate că nu era atât de şubredă ca a lui Benteshina, Ramses mai instalase o serie de alţi demnitari în Fenicia şi în Palestina. El dorea ca prinţii, primarii şi căpeteniile din sate să fie oameni de prin partea locului care să se angajeze, prin jurământ, să respecte alianţa cu Egiptul. Dacă şi-ar fi încălcat această îndatorire, armata egipteană ar fi intervenit imediat. În acest scop, Acha pusese la punct un sistem de supraveghere şi de informare

de la care aştepta multe: prezenţă militară redusă, dar o reţea de informatori bine plătiţi. Şeful diplomaţiei egiptene credea în avantajele spionajului.

Pe o masă joasă, Ramses desfăşurase o hartă a Orientului Apropiat. Eforturile trupelor sale erau răsplătite din plin: din nou, Canaan, Amurru şi Siria de Sud formau o zonă tampon întinsă între Egipt şi Hatti.

Era a doua victorie pe care Ramses o obţinea asupra hitiţilor. Îi mai rămânea să ia o hotărâre vitală pentru viitorul celor Două Ţări.

Setau şi Acha, acesta din urmă mai puţin elegant ca de obicei, îşi făcură în cele din urmă apariţia în cortul în care se ţinea sfatul, acolo unde se aflau deja generalii şi ofiţerii superiori.

— Toate fortăreţele inamice au fost cucerite?

— Da, Maiestate, răspunse generalul armatei lui Ra; ultima, cea de la Shalom, a căzut ieri.

— *Shalom* înseamnă „pace”, îi lămuri Acha pe cei de faţă; în prezent, ea domneşte în aceste regiuni.

— Trebuie să continuăm înaintarea spre nord, întrebă regele, să punem stăpânire pe Kadesh şi să dăm o lovitură de moarte hitiţilor?

— Aceasta este părerea ofiţerilor superiori, declară generalul comandant; trebuie să ne desăvârşim victoria exterminându-i pe barbari.

— Nu avem nicio şansă de reuşită, aprecie Acha; şi de data aceasta, hitiţii s-au retras treptat şi pe măsură ce noi înaintăm, trupele lor sunt întregi şi pregătesc o serie de capcane din care noi vom ieşi foarte slăbiţi.

— Avându-i pe Ramses în frunte, se entuziasmă generalul, o să ieşim mereu învingători!

— Habar n-aveţi care este terenul de acolo. Pe platourile înalte ale Anatoliei, în defileuri, în păduri, hitiţii o să ne zdrobească. Chiar şi la Kadesh, vor muri mii de soldaţi şi nici nu suntem siguri că vom putea pune stăpânire pe cetate.

— Sperietură de diplomat… se auziră câteva voci. De data aceasta, vom fi pregătiţi!

— Puteţi pleca, le ordonă Ramses; o să aflaţi în zori ce am hotărât.

Capitolul 10

Găzduit de Aaron, Moise petrecu mai multe săptămâni liniştite în cartierul cărămidarilor. Soţia şi fiul său ieşeau în mod liber peste tot şi descopereau, mereu încântaţi, viaţa trepidantă a capitalei egiptene. Obişnuindu-se repede cu comunitatea evreiască, ei începură în curând să cunoască şi egipteni, asiatici, palestinieni, nubieni şi alţi locuitori din Pi-Ramses pe care-i întâlneau la tot pasul pe străduţele oraşului.

Cât despre Moise, el nu ieşea niciodată din casă. De mai multe ori, ceruse gazdelor sale să fie primit încă o dată de sfatul bătrânilor. În faţa şefilor de trib neîncrezători şi severi, Moise îşi menţinuse afirmaţiile de la început.

— Sufletul tău este tot atât de tulburat? îl întrebă Aaron.

— De când mi-a apărut în faţa ochilor tufişul acela care ardea, nu mai este atât de tulburat.

— Pe aici, nimeni nu crede că l-ai întâlnit cu adevărat pe Dumnezeu.

— Atunci când un om ştie ce misiune trebuie să îndeplinească pe acest pământ, nu mai poate avea îndoieli. De-acum, eu ştiu prea bine pe ce drum voi merge.

— Dar eşti singur, Moise.

— Este doar o părere. Convingerile mele vor fi, în cele din urmă, ale tuturor.

— În Pi-Ramses evreilor nu le lipseşte nimic; cum o să găseşti de mâncare pentru ei în deşert?

— Se va îngriji Dumnezeu de asta.

— Tu poţi să fii un adevărat conducător, dar ai apucat-o pe un drum greşit. Schimbă-ţi numele, uită de planurile tale nechibzuite, reia-ţi locul printre ai tăi. O să poţi îmbătrâni în pace, respectat şi liniştit, în fruntea unei familii numeroase.

— Nu acesta este destinul meu, Aaron.

— Schimbă-l pe cel pe care crezi că îl ai.

— Eu nu mai pot face aşa ceva.

— De ce să-ţi iroseşti astfel viaţa, când ai putea avea parte de fericire alături de noi toţi.

Cineva bătu la uşa locuinţei lui Aaron.

— Poliţia, deschideţi!

Moise zâmbi.

— Vezi, Aaron, nu mai am altă cale.

— Trebuie să fugi!

— Uşa aceasta este singura ieşire.

— Am să te apăr.

— Nu, Aaron.

Moise deschise el însuşi uşa.

Serramanna, uriaşul sard, îl privi emoţionat pe evreu.

— Aşadar, informaţiile mele au fost exacte… Chiar te-ai întors!

— Vrei să intri să mănânci cu noi?

— Te-a denunţat un evreu, Moise, un cărămidar care se temea că-şi va pierde locul de muncă din cauză că tu te afli în acest cartier. Vino cu mine, trebuie să te duc la închisoare.

Aaron se aşeză între cei doi.

— Moise trebuie să fie judecat.

— O să fie.

— Numai să nu scapi tu de el înainte de proces.

Serramanna îl apucă pe Aaron de o mânecă a tunicii şi-l zgâlţâi puţin.

— Mă crezi un ucigaş?

— Vezi că n-ai dreptul să mă loveşti!

Sardul îl lăsă în pace pe Aaron.

— Ai dreptate… Dar tu, tu ai dreptul să mă insulţi?

— Dacă Moise este arestat, va fi executat.

— Legea este egală pentru toţi, chiar şi pentru evrei.

— Fugi, Moise, întoarce-te în deşert! îl imploră Aaron.

— Ştii bine că o să plecăm împreună.

— N-o să mai ieşi din închisoare.

— Dumnezeu o să mă ajute.

— Hai, vino! îi ceru Serramanna; nu mă obliga să te leg la mâini.

*

Aşezat într-un colţ al celulei, Moise privea raza de lumină care se strecura printre gratii. Fâşia luminoasă scotea la vedere nenumăratele firicele de praf şi ajungea pe pământul de pe jos, bătătorit de picioarele prizonierilor care fuseseră închişi acolo de-a lungul timpului.

În sufletul lui Moise ardea pe vecie para de foc a tufişului din deşert şi se înstăpânise energia primită pe muntele lui Yahwe. Uitase de trecutul său, uitase de soţie şi de copil: nu mai conta acum pentru el decât fuga, plecarea poporului evreu către Ţara Făgăduinţei.

Era o speranţă nebunească, pentru un om închis într-o celulă a marii închisori din Pi-Ramses şi pe care justiţia egipteană avea să-l condamne la moarte pentru omor premeditat sau, în cel mai bun caz, la muncă silnică în temniţele din oaze. Cu toată încrederea pe care o avea în Yahwe, în sufletul lui Moise îşi făcea uneori loc îndoiala. Cum va face Dumnezeu ca să-l elibereze şi să-i permită să-şi îndeplinească misiunea?

Evreul era gata să aţipească, dar nişte zgomote înăbuşite îl făcură să tresară. Ele se făcură din clipă în clipă tot mai puternice, devenind de-a dreptul asurzitoare. Se simţea agitaţia întregului oraş.

*

Ramses cel Mare se întorcea.

Nimeni nu-l aştepta mai devreme de câteva luni, dar era el în persoană, cu o ţinută mândră, în carul său tras de „Victorie în Theba” şi de „Zeiţa Mut este mulţumită” cei doi cai ai săi, împodobiţi cu smocuri din pene roşii, cu vârfurile albastre. În dreapta carului mergea Voinic, leul cel uriaş, privind liniştit la orăşenii îngrămădiţi pe marginea drumului ca nişte animale curioase. Purtând coroana albastră, cu şarpele Uraeus din aur pe frunte, cu trunchiul acoperit de un veşmânt ritual având pictate aripile verzi albastre care-l puneau pe suveran sub protecţia lui Isis, şoimul femelă, Ramses era strălucitor.

Ca dintr-un singur piept, infanteriştii săi intonau cântecul devenit tradiţional: „Braţul lui Ramses este puternic, sufletul său este viteaz, arcaş fără pereche este, un zid pentru ostaşii săi, o flacără care-i mistuie pe duşmanii săi”. El apărea astfel ca alesul luminii divine şi ca şoimul cu victorii măreţe.

Generali, ofiţeri din trupele de care şi de infanterie, scribi ai armatei, soldaţi îşi îmbrăcaseră uniformele de paradă pentru a defila în urma purtătorilor de drapele. Aclamaţi de mulţime, visau cu toţii la permisii şi la premii care să-i facă să uite de eforturile campaniei. În viaţa militară, nu exista un moment mai fericit decât întoarcerea acasă, mai ales când aceasta se întâmpla după un triumf.

Surprinşi de eveniment, grădinarii nu avuseseră timp să împodobească aşa cum ar fi vrut strada mare din Pi-Ramses care ducea la templele lui Ptah, zeul creaţiunii prin Cuvânt, şi ale lui Sekhmet, zeiţa înspăimântătoare, cea care avea puterea de a distruge şi de a vindeca. Dar bucătarii erau în plină activitate, frigând gâşte, hălci de vită, felii de porc şi umplând coşurile cu peşte uscat, legume şi fructe. Din beciuri se scoteau amfore de bere şi de vin. În graba mare, cofetarii pregăteau o sumedenie de prăjituri. Orăşenii cei mai eleganţi îşi îmbrăcaseră hainele de sărbătoare, iar servitoarele terminau de parfumat coafurile stăpânelor.

În urma cortegiului, veneau câteva sute de prizonieri de război, asiatici, canaaneeni, palestinieni şi sirieni; unii aveau mâinile legate la spate, alţi mergeau în libertate, cu femeile şi copiii pe lângă ei. Pe măgari, îşi duceau boccelele cu puţinul pe care-i putuseră lua de prin gospodăriile lor. Prizonierii urmau să fie duşi la biroul de plasament al capitalei care îi repartiza pe ogoare şi pe şantierele templelor. Ei îşi executau pedeapsa captivităţii ca muncitori sau argaţi şi, când le venea sorocul să fie eliberaţi, aveau de ales între a rămâne printre egipteni şi a se reîntoarce în patria lor.

Era cu adevărat o pace sau un simplu armistiţiu? Faraonul îi nimicise în sfârşit pe hitiţi sau se întorcea ca să-şi împrospăteze forţele pentru a porni din nou la luptă? Cei care nu ştiau nimic erau şi cei mai dezorientaţi şi se vorbea despre moartea împăratului Muwattalis, despre capitularea cetăţii Kadesh, despre distrugerea capitalei hitite. Aşteptau cu toţii ceremonia recompenselor în cursul căreia Ramses şi Nefertari aveau să apară la fereastra palatului regal, oferind coliere de aur celor mai bravi soldaţi.

Spre surprinderea tuturor, Ramses nu o luă spre palat, ci se îndreptă către templul lui Sekhmet. El era singurul care observase, pe cer, apariţia unei furtuni care, cu fiecare clipă, devenea tot mai puternică şi înnegrea totul în cale. Caii începură să dea semne de nervozitate, leul mârâi.

Era pe cale să se pornească o puternică furtună.

Teama luă locul bucuriei. Dacă zeiţa înspăimântătoare dădea frâu liber mâniei valurilor de ploaie, nu era acesta un semn limpede că războiul ameninţa în continuare Egiptul şi că Ramses trebuia să plece fără întârziere din nou pe câmpul de luptă?

Cântecul de slavă îngheţă pe buzele soldaţilor. Toată lumea era convinsă că Faraonul urma să înceapă o nouă luptă, prin care trebuia s-o calmeze pe Sekhmet şi s-o împiedice să reverse peste ţară urgia sa de nenorocire şi de suferinţe.

Ramses coborî din car, mângâie pe cap caii şi leul, apoi se opri o clipă, meditând în piaţa din faţa templului. Norul se întinsese şi se îndesise şi mai mult, de zeci şi de sute de ori. Pătura groasă a norilor începea să acopere lumina soarelui.

Învingându-şi oboseala drumului, uitând de serbările care urmau să se pornească în Pi-Ramses, monarhul se pregăti să dea ochi cu Înspăimântătoarea. Numai el putea să-i domolească furia.

Ramses împinse uşa grea din lemn de cedru acoperit cu aur şi intră în sala sacră unde lăsă coroana albastră. Apoi, înaintă cu paşi rari printre coloanele primei săli, trecu pragul sălii secretelor şi înaintă către altar.

În momentul acela o văzu, luminoasă în penumbra care o înconjura.

Rochia sa lungă, albă, răspândea o lumină ca a soarelui, parfumul perucii sale rituale încânta sufletul, nobleţea întregii sale făpturi o egala pe aceea a pietrelor din templu.

Vocea lui Nefertari se făcu auzită, dulce ca mierea. Ea pronunţă cuvintele de veneraţie şi de liniştire care, încă de la începuturile civilizaţiei egiptene, o transformau pe Înspăimântătoare într-o fiinţă plină de bunăvoinţă şi de iubire. Ramses ridică mâinile cu palmele deschise îndreptate către statuia femeii cu cap de leoaică şi citi formulele gravate pe pereţi.

Când termină ruga, regina, fiinţa magică în care avusese loc transmutarea, îi oferi regelui coroana roşie a Egiptului de Mijloc, coroana albă a Egiptului de Sus şi sceptrul denumit „puterea”.

Purtând pe cap coroana dublă şi având sceptrul în mâna dreaptă, Ramses se înclină în faţa energiei binefăcătoare pe care o primea de la statuie.

Când perechea regală ieşi din templu, un soare orbitor inunda cerul de deasupra oraşului de peruzea. Furtuna se risipise.

Capitolul 11

Îndată după ce-i răsplătise pe viteji cu colierul de aur, Ramses îi făcu o vizită lui Homer, poetul grec care se hotărâse să se stabilească în Egipt pentru a-şi desăvârşi opera şi a-şi aştepta sfârşitul. Locuinţa sa confortabilă, aflată în apropiere de palat, era înconjurată de o grădină în care cel mai frumos arbore, un lămâi uriaş, bucura privirile slăbite de ani ale bătrânului cu barba lungă şi albă. Homer îşi fuma, după cum îi era obiceiul dintotdeauna, frunzele lui de salvie îndesate într-o pipă uriaşă făcută din cochilia unui melc şi bea o cupă de vin aromatizat cu chimen şi cu coriandru, când regele Egiptului se apropie de el.

Poetul se ridică destul de greu, ajutându-se de un toiag noduros.

— Stai liniştit, Homer, nu te ridica.

— Când Faraonul nu va mai fi salutat aşa cum se cuvine, înseamnă că civilizaţia a luat sfârşit.

Cei doi bărbaţi se aşezară pe scaunele de grădină.

— Am avut dreptate să scriu aceste cuvinte, Maiestate: *Că lupţi cu ardoare sau că baţi în retragere, acelaşi lucru îl câştigi. Aceeaşi onoare îi este rezervată laşului ca şi curajosului. Oare degeaba sufletul meu a trecut prin atâtea primejdii, oare degeaba mi-am pus viaţa în pericol în atâtea bătălii?*

— Nu, Homer.

— Deci, iată că v-aţi întors învingător.

— Hitiţii au fost respinşi pe poziţiile lor dintotdeauna şi Egiptul nu va mai fi invadat.

— Să sărbătorim evenimentul, Maiestate; am pus să mi se aducă un vin grozav.

Bucătarul lui Homer aduse o amforă cretană cu gâtul strâmt care nu lăsa să se scurgă decât un firicel subţire de vin, amestecat cu o apă de mare, adusă noaptea, de vântul dinspre nord, în timpul solstiţiului de vară şi pusă la păstrare timp de trei ani.

— Textul despre bătălia de la Kadesh este terminat, îi destăinui Homer; secretarul vostru particular, Ameni, l-a luat după dictarea mea şi l-a

comunicat sculptorilor.

— Va fi gravat pe pereţii templelor şi va lăuda victoria ordinii asupra haosului.

— Vai! Maiestate, lupta va reîncepe întotdeauna! Nu face parte din natura haosului dorinţa de a distruge ordinea?

— Acesta este motivul pentru care a luat fiinţă instituţia faraonică. Numai ea poate consolida domnia lui Maat.

— Mai ales, să n-o modificaţi; eu am chiar intenţia de a trăi fericit cât mai mult timp în ţara aceasta.

Hector, pisoiul negru cu alb a lui Homer, sări pe genunchii poetului şi-şi încercă ghearele pe poalele tunicii sale.

— Opt sute de kilometri sunt între capitala voastră şi cea a hitiţilor… Distanţa asta va fi ea suficientă ca să ţină acolo tenebrele?

— Cât timp o să mai am viaţă în mine, voi face tot ce voi putea.

— Războiul nu se va termina niciodată. De câte ori va mai trebui să plecaţi la luptă?

După ce Ramses părăsi locuinţa lui Homer, îl găsi la palat pe Ameni care-i aştepta. Cu tenul mai palid decât de obicei, tras la faţă, cu câteva fire de păr în minus, secretarul particular al regelui părea atât de fragil, încât dădea impresia că este gata să se sfărâme. După ureche mai avea încă o pensulă de care uitase.

— Aş vrea să discutăm cât se poate de repede, Maiestate.

— Unul dintre cazurile tale ţi-a pus vreo problemă?

— Un caz, nu…

— Ai vrea să mă mai laşi câteva clipe ca să-mi văd familia?

— Mai înainte de asta, protocolul îţi impune un anumit număr de ceremonii şi de primiri… Eu vreau să respect toate acestea, dar este ceva extrem de important: „el” s-a întors.

— Vrei să spui că…

— Da, s-a întors Moise.

— Se află în Pi-Ramses?

— Trebuie să fii de acord că Serramanna nu a greşit cu nimic arestându-l. Dacă l-ar fi lăsat în libertate, ar fi nesocotit justiţia.

— Moise a fost dus la închisoare?

— Trebuia.

— Adu-l la mine imediat.

— Imposibil, Maiestate; faraonul nu poate interveni într-un caz de competenţa justiţiei, chiar dacă este acuzat un prieten de-ai său.
— Dar avem dovezi ale nevinovăţiei lui!
— Trebuie neapărat să se treacă prin procedura obişnuită; dacă faraonul nu ar fi fost primul servitor al lui Maat şi al justiţiei, ţara aceasta ar fi căzut pradă dezordinii şi confuziei.
— Eşti un prieten adevărat, Ameni.

*

Tânărul Kha copia un text celebru pe care generaţii de scribi îl copiaseră şi recopiaseră înaintea lui:

Ca nişte adevăraţi moştenitori, scribii care au ajuns la cunoaşterea lumii au la dispoziţie cărţi de înţelepciune. Fiul lor prea iubit, este tăbliţa pentru scris. Cărţile lor le sunt piramide, pensula este copilul lor, piatra acoperită de hieroglife le este nevastă. Monumentele dispar, nisipul acoperă stelele de piatră, mormintele sunt date uitării, dar numele scribilor care au atins înţelepciunea durează, datorită strălucirii operelor lor. Fii scrib şi întipăreşte-ţi acest gând în inimă: o carte este mai utilă decât cel mai solid zid. Ea va fi ca un templu care să amintească de tine atunci când tu vei fi dispărut; prin cartea ta, numele îţi va supravieţui pe buzele oamenilor, va fi mai rezistent ca o casă bine clădită.

Tânărul nu era câtuşi de puţin de acord cu autorul acestor maxime; sigur, frazele acestea durau peste vremuri, dar nu erau la fel lăcaşurile de veci şi sanctuarele săpate în piatră pe care le creaseră maeştrii? Scribul care scrisese aceste rânduri lăudase virtuţile meseriei sale, ajungând să întreacă măsura. Astfel încât Kha îşi jurase să fie în acelaşi timp scrib şi meşter, adică să nu se limiteze doar la lumea spiritului.
De când tatăl lui îl făcuse să dea piept cu moartea, sub forma unei cobre, fiul cel mare al lui Ramses se maturizase mult şi renunţase cu desăvârşire la jocurile copilăriei. Ce atracţie mai putea să aibă un căluţ din lemn pus pe rotiţe în comparaţie cu o problemă de matematică pe care o propunea scribul Ahmes într-un papirus pasionant pe care i-l oferise Nefertari? Ahmes considera cercul drept un pătrat a cărui latură reprezenta 8/9 din diametrul său, ceea ce permitea să obţină un raport de armonie bazată pe

valoarea 3,16[6]. Kha îşi pusese în gând ca, îndată ce va avea ocazia, să studieze geometria monumentelor pentru a pătrunde în secretele constructorilor.

— Aş putea să întrerup meditaţia prinţului Kha? întrebă diplomatul Meba.

Adolescentul nu-şi ridică deloc capul.

— Dacă aveţi impresia că ar trebui…

De la o vreme, adjunctul ministrului Afacerilor externe venea deseori să stea de vorbă cu Kha. Băiatului nu-i plăcea morga de aristocrat şi apucăturile sale mondene, dar îi aprecia cultura şi cunoştinţele literare.

— Încă mai lucrezi, prinţe?

— Există vreun alt mijloc pentru a-ţi destinde sufletul?

— Iată o întrebare destul de serioasă pe buzele unui tânăr. În fond, nu greşiţi. Ca scrib şi ca fiu al regelui, o să daţi ordine zecilor de servitori, nu veţi mânui nici plugul şi nici lopata, mâinile voastre vor rămâne cu pielea catifelată, veţi scăpa de muncile grele, n-o să aveţi de cărat nicio povară epuizantă, veţi locui într-o vilă superbă, grajdurile vor fi pline de cai splendizi, vă veţi schimba în fiecare zi hainele luxoase, lectica voastră va fi confortabilă şi vă veţi bucura de încrederea faraonului.

— Într-adevăr, mulţi scribi leneşi şi slugarnici trăiesc astfel; în ce mă priveşte, sper să fiu capabil să citesc textele grele, să iau parte la întocmirea ritualurilor şi să fiu primit ca purtător al ofrandelor cu ocazia procesiunilor.

— Sunt nişte ambiţii destul de modeste, prinţe Kha.

— Din contra, Meba! Ele cer eforturi mari.

— Fiul cel mare al lui Ramses nu este sortit unui destin mai important?

— Hieroglifele mă călăuzesc pe mine; au minţit ele vreodată?

Meba era tulburat de felul în care gândea acest băietan de doisprezece ani; avea senzaţia că are în faţă un scrib experimentat, stăpân pe el şi imun la linguşeală.

— Viaţa nu înseamnă doar muncă şi disciplină.

— Eu nu o concep altfel pe a mea, Meba; lucrul acesta este de condamnat?

— Nu, bineînţeles că nu.

— Dumneata, care ocupi un post important, te bucuri de multe ocazii ca să te distrezi?

Diplomatul evită privirea lui Kha.

— Eu sunt foarte ocupat, căci politica internaţională a Egiptului cere o mare abilitate.

— Nu tatăl meu este acela care ia deciziile?

— Sigur că da, dar colegii mei şi eu însumi muncim pe brânci ca să-i uşurăm misiunea.

— Mi-ar plăcea să aflu câteva detalii ale muncii voastre.

— Este foarte complexă şi nu ştiu dacă…

— O să fac un efort ca să înţeleg.

Sosirea surioarei vitrege a lui Kha, Meritamon, veselă şi zglobie, fu ca o uşurare pentru diplomat.

— Te joci cu fratele meu? întrebă fetiţa.

— Nu, venisem să-i aduc un cadou.

Auzind aceasta, Kha ridică privirea.

— Despre ce este vorba?

— De acest suport de pensule, prinţe.

Meba îi arătă băiatului o frumoasă coloană miniaturală din lemn aurit; scobită cu migală, ea conţinea douăsprezece pensule de mărimi diferite.

— Este… este foarte frumos! aprecie prinţul care puse pe un taburet pensulele de care se servise până atunci.

— Pot să le văd şi eu? întrebă Meritamon.

— Da, dar trebuie să ai mare grijă, spuse Kha în cel mai serios mod cu putinţă; obiectele acestea sunt foarte delicate.

— Mă laşi să scriu şi eu cu una?

— Da, cu condiţia să fii foarte atentă şi să te străduieşti să nu faci greşeli.

Kha îi dădu surorii sale o bucată de papirus folosit şi una dintre pensulele noi căreia îi înmuie vârful în cerneală. Atent, prinţul o privi pe fetiţă trasând cu grijă hieroglifele.

Preocupaţi de ceea ce făceau, cei doi copii uitară că Meba mai era încă acolo. Era tocmai momentul pe care îl aştepta diplomatul.

Ascunse sub cămaşă pensula uzată a lui Kha şi dispăru.

Capitolul 12

Toată noaptea, Iset cea frumoasă visase la coliba de stuf în care, pentru prima oară, ea făcuse dragoste cu Ramses. Amândoi îşi ascunseseră sentimentele, fără a se gândi la viitor, bucurându-se de clipele acelea cu lăcomia dorinţei lor.

Iset nu visase niciodată să devină regina Egiptului; un asemenea rol o depăşea, numai Nefertari era în stare să-l joace. Dar cum să-l uite pe Ramses, cum să uite dragostea pe care o purta în suflet? Pe când el purta bătălii, ea se frământa de grijă. Spiritul său era parcă amorţit, nu mai avea chef să se machieze, se înăbuşea purtând o rochie oarecare, nu se mai încălţă.

Îşi revenise cu greu când această tulburare dispăruse. Şi frumuseţea regăsită a lui Iset ar fi putut să-l atragă pe cel mai blazat bărbat dacă el ar fi luat-o în seamă, tremurând toată şi neliniştită, pe coridorul din palat care ducea de la biroul lui Ramses către apartamentele sale. Când mergea pe acest coridor, ar fi putut îndrăzni să-l oprească… Dar nu, ea simţea nevoia s-o ia la fugă.

Dacă îl deranja pe Ramses, acesta ar fi trimis-o în provincie şi ea ar fi fost condamnată să nu-l mai vadă. Exista vreo pedeapsă mai greu de îndurat?

Când regele apăru, lui Iset i se înmuiară picioarele. Nu avu putere să se facă nevăzută şi nu reuşi să-şi ia privirile de la Ramses care, prin prestanţa şi forţa pe care o emana, semăna cu un zeu.

— Ce faci tu acolo, Iset?

— Voiam să-ţi spun… Ţi-am dăruit încă un fiu.

— Mi l-a arătat doica: Merenptah este o minune de băiat.

— O să-l iubesc şi pe el la fel ca pe Kha.

— Sunt convins de asta.

— Pentru tine, aş putea fi ogorul pe care l-ai cultiva, lacul în care te-ai îmbăia… Mai vrei şi un alt fiu, Ramses?

— Instituţia copiilor regali va avea grijă de asta.

— Cere-mi orice doreşti… Sufletul şi corpul meu îţi aparţin.

— Te înşeli, Iset; nicio fiinţă omenească nu poate fi proprietara unei alte fiinţe omeneşti.

— Cu toate acestea, eu sunt a ta şi mă poţi cuprinde în căuşul palmei ca pe un biet pui de vrabie căzut din cuib. Fără căldura fiinţei tale, m-aş ofili.

— O iubesc pe Nefertari, Iset.

— Nefertari este o regină, eu nu sunt decât o femeie; n-ai putea să mă iubeşti cu un alt fel de dragoste?

— Împreună cu ea, eu clădesc o lume. Doar marea soţie regală cunoaşte această taină.

— Mă laşi… să rămân aici, în palat?

Vocea lui Iset cea frumoasă aproape că se stinsese; de răspunsul lui Ramses depindea viitorul ei.

— Tu o să stai aici şi o să-i creşti pe Kha, pe Merenptah şi pe fiica mea Meritamon.

*

Cretanul din corpul de mercenari condus de Serramanna făcea cercetări prin satele din Egiptul de Mijloc aflate în apropiere de oraşul părăsit al lui Akhenaton, faraonul eretic. Vechi pirat, ca şi şeful său, el se obişnuise cu viaţa în Egipt şi cu avantajele materiale pe care i le oferea munca sa. Deşi îi era dor de mare, se consola făcând dese drumuri pe apele Nilului, în mici bărci rapide şi se distra ocolind cu îndemânare capcanele neaşteptate ale fluviului. Chiar şi un marinar cu o îndelungată experienţă trebuia să dea o atenţie deosebită curentului apei, bancurilor de nisip ascunse sub o pânză subţire de apă sau să se apere de turmele de hipopotami furioşi.

Cretanul arătase multor ţărani portretul tinerei fete blonde asasinate, dar nimeni nu o recunoscuse. Pentru a respecta adevărul, el îşi îndeplinea această misiune fără prea mare tragere de inimă, convins că victima era originară din Pi-Ramses sau din Memphis; Serramanna îşi trimisese oamenii în toate provinciile, cu speranţa că vreunul dintre ei ar fi putut descoperi un indiciu esenţial, dar norocul nu-i surâdea cretanului. El avusese parte de o regiune liniştită care trăia în strânsă legătură cu ritmul anotimpurilor; nu avea nicio şansă de a încasa premiul promis de uriaşul sard, dar îşi făcea, totuşi, datoria cu conştiinciozitate, încântat să petreacă mult timp prin hanurile de provincie. După încă două sau trei zile de cercetări, el urma să se întoarcă la Pi-Ramses cu coada între picioare, dar încântat de călătoria pe care o făcuse.

Instalat în faţa unei mese încărcate cu bunătăţi, cretanul o privea cu interes pe fata care servea bere clienţilor. Zâmbitoare şi dezgheţată, îi făcea plăcere să atragă atenţia clienţilor asupra nurilor ei. Fostul pirat se hotărî să-şi încerce norocul.

Când fata trecu pe lângă el, o agăţă de poala tunicii.

— Îmi placi, fetiţo.

— Da' tu cine mai eşti?

— Un bărbat.

Ea izbucni în râs.

— Te lauzi ca toţi ceilalţi!

— Aş putea să-ţi dovedesc de ce sunt în stare.

— Aha… Şi cum ai face asta?

— Cum ştiu eu cel mai bine.

— Toţi spuneţi acelaşi lucru.

— Da, dar eu şi fac.

Fata îşi trecu un deget peste buze.

— Fii atent, mie nu-mi plac lăudăroşii şi sunt cam lacomă…

— Pică bine: ăsta-i şi cel mai mare defect al meu.

— Măi omule, o să mă faci să visez la aşa ceva.

— Ce-ar fi să trecem la fapte?

— Drept cine mă iei?

— Drept ceea ce eşti: o fată frumoasă care are chef să facă dragoste cu un bărbat descurcăreţ.

— De unde eşti?

— Din insula Creta.

— Eşti… om de treabă?

— În dragoste, dau în măsura în care primesc.

Se întâlniră la miezul nopţii, într-o şură. Nici el şi nici ea nu prea aveau chef de alte introduceri; aşa că se aruncară unul asupra altuia cu o grabă care nu se potoli decât după mai multe asalturi. Într-un târziu, se tolăniră liniştiţi în fân.

— Tu îmi aduci aminte de cineva, spuse bărbatul; chipul tău seamănă cu al unei persoane pe care aş vrea s-o mai întâlnesc o dată.

— Cum arată?

Cretanul îi arătă ospătăriţei portretul tinerei blonde.

— O cunosc, spuse aceasta.

— Locuieşte pe aici?

— Stătea într-un cătun de la marginea oraşului părăsit, în deşert. M-am întâlnit de mai mult ori cu ea în piaţă.
— Ştii cum o cheamă?
— Habar n-am. N-am vorbit cu ea niciodată.
— Trăia singură?
— Nu, era un bătrân cu ea, un fel de vrăjitor care încă mai credea în minciunile blestematului ăluia de faraon. Nimeni nu se apropia de ei.

*

Spre deosebire de celelalte sate din regiune, acela nu era câtuşi de puţin atrăgător. Case prăpădite, faţade pline de crăpături, zugrăveli coşcovite, grădini părăsite… Cine ar fi putut avea chef să trăiască aici? Cretanul îşi luă inima în dinţi şi porni pe uliţa principală, plină de gunoaie printre care păşteau nişte capre.
Se auzi trântindu-se un oblon de lemn.
O fetiţă o luă la fugă, strângând în braţe o păpuşă de cârpă. Copilul se poticni şi cretanul o prinse de încheietura mâinii.
— Unde stă vrăjitorul?
Fetiţa se zbătu, încercând să scape din strânsoare.
— Dacă nu-mi spui, o să-ţi iau păpuşa.
Ea arătă înspre o casă scundă, având la ferestre gratii din lemn; uşa era ferecată. Dând drumul fetiţei, cretanul alergă spre maghernişa pe care i-o arătase ea şi dărâmă uşa împingând-o cu umărul.
Intră într-o cameră pătrată, cu pământ bătătorit pe jos şi cufundată în semiîntuneric. Pe un pat din frunze de palmier, zăcea pe moarte un bătrân.
— Poliţia, spuse cretanul; nu trebuie să te temi.
— Ce… ce vrei?
— Spune-mi, cine este fata asta?
Omul lui Serramanna îi arătă bătrânului portretul.
— Lita… este Lita a mea… Ea credea că face parte din familia ereticului… Şi a luat-o cu el.
— Despre cine vorbeşti?
— Un străin… Un mag străin care i-a furat sufletul Litei.
— Cum îl cheamă?

— S-a întors… Se ascunde în morminte… în morminte, sunt sigur că se ascunde acolo.

Capul bătrânului se lăsă pe o parte. Încă mai respira, dar nu mai putea vorbi.

*

Cretanului i se făcu frică.

Gurile negre ale mormintelor părăsite păreau nişte intrări în iad. Ca să te adăposteşti acolo, nu însemna să fii asemenea unor demoni? Poate că bătrânul îl minţise, dar, oricum, trebuia să verifice şi această posibilitate. Cu puţin noroc, ar fi putut pune mâna pe cel care o asasinase pe Lita, l-ar fi dus la Pi-Ramses şi ar fi primit răsplata mult râvnită.

În ciuda acestor gânduri plăcute, cretanul nu se simţea deloc în largul lui. I-ar fi convenit mai degrabă să se lupte în aer liber, să înfrunte mai mulţi piraţi pe mare, să împartă în dreapta şi în stânga lovituri, dar în plină lumină… Nu-i venea să intre în aceste cavouri, dar nu dădu înapoi.

După ce urcă un povârniş abrupt, se strecură în primul mormânt, cu tavanul destul de înalt şi cu pereţii acoperiţi de picturi care aduceau laude lui Akhenaton şi lui Nefertiti. Pas cu pas, poliţistul înaintă până în fundul grotei, dar nu descoperi nici vreo mumie şi nici urme ale trecerii oamenilor. Nu fu ameninţat nici de vreun demon.

Mai liniştit, cretanul cercetă un al doilea mormânt, la fel de pustiu ca primul. Stânca, de calitate foarte proastă, se fărâmiţa; cu siguranţă, scenele sculptate aici nu puteau dura timp de secole. Prezenţa lui sperie doar liliecii care începură să zboare în toate părţile.

Bătrânul care-i dăduse o asemenea informaţie probabil că delira. Totuşi, trimisul lui Serramanna se hotărî să mai viziteze încă două sau trei morminte mari înainte de a părăsi aceste locuri.

Până acum, totul era mort, mort de-a binelea.

După ce mai merse puţin în lungul falezei de unde se vedea întreaga câmpie pe care se construise Oraşul Soarelui, cretanul intră în mormântul lui Merire, mare preot al lui Amon. Basoreliefurile erau aici mai îngrijit executate şi poliţistul admiră imaginea perechii regale iluminată de razele soarelui.

În spatele lui se auzi un zgomot uşor de paşi. Înainte ca el să se poată întoarce, magul Ofir îi reteză gâtul.

Capitolul 13

Meba închise ochii. Când îi deschise din nou, cadavrul cretanului zăcea la picioarele lor.

— N-aveai dreptul, Ofir, n-aveai dreptul…

— Mai termină cu văicăreala, Meba.

— Ai omorât un om!

— Şi tu ai fost martor la o crimă.

Uitătura lui Ofir era atât de cruntă că diplomatul se dădu înapoi şi apoi se retrase în fundul mormântului. Voia să scape de aceşti ochi cu o privire neînchipuit de crudă care îl urmărea până şi în întuneric.

— Îl cunosc pe copoiul ăsta, constată Şenar. Este unul dintre mercenarii plătiţi de Serramanna ca să-l apere pe Ramses.

— Un poliţist pornit pe urmele noastre… Probabil că sardul a vrut să afle cine era Lita şi încearcă să afle tot felul de informaţii. Prezenţa poliţistului prin aceste locuri dovedeşte că a fost începută o amplă operaţiune de căutare.

— Nu mai suntem în siguranţă nici în oraşul ăsta blestemat, trase concluzia Şenar.

— Hai să nu fim atât de pesimişti; curiosul ăsta n-o să mai poată vorbi.

— Totuşi, el a reuşit să ajungă până la noi… Ar putea face acelaşi lucru şi Serramanna.

— Doar un singur palavragiu ar fi putut să-i spună unde este ascunzătoarea noastră: cel care o avea în grijă pe Lita, bătrânul pe care sătenii îl consideră un vrăjitor. Dobitocul ăla este pe moarte, dar a mai avut forţa să ne trădeze. Chiar în seara asta o să mă ocup de el.

Meba se crezu obligat să intervină.

— Doar n-o să mai faci o altă crimă!

— Vino la lumină, îi porunci Ofir.

Meba nu se mişcă din loc.

— Hai, grăbeşte-te.

Diplomatul făcu câţiva paşi înspre el. Buzele i se schimonoseau mecanic.

— Să nu te atingi de mine, Ofir!

— Eşti aliatul nostru şi te afli în subordinea mea, să nu uiţi asta.
— Sigur că da, dar omorurile astea…
— Nu ne aflăm aici în elegantele birouri din ministerul vostru. Faci parte dintr-o reţea de spionaj având menirea de a se opune puterii lui Ramses, adică de a-l distruge şi de a-i ajuta pe hitiţi să cucerească Egiptul. Crezi că fandoselile diplomatice sunt de ajuns? Într-o zi, s-ar putea să fii tu însuţi nevoit să elimini un adversar care îţi pune în pericol siguranţa.
— Eu sunt un funcţionar superior şi…
— Eşti complice la asasinarea acestui poliţist, Meba, fie că-ţi place, fie că nu.
Privirea diplomatului se opri din nou asupra cadavrului.
— Nu credeam că va trebui să ajungem până aici.
— Ei, acum ai aflat.
— Ne-a întrerupt zbirul ăsta, le reaminti Şenar; ai reuşit, Meba?
— Ăsta-i motivul pentru care mi-am asumat riscul de a mă întoarce în oraşul ăsta blestemat! Da, am reuşit.
Vocea magului deveni mai blândă şi mai conciliantă.
— Ai făcut o treabă bună, amice. Suntem mândri de tine.
— Eu îmi respect promisiunile, să nu le uitaţi nici voi pe ale voastre.
— Viitoarea putere nu o să te uite, Meba. Arată-ne comoara pe care ai furat-o.
Diplomatul le arătă pensula luată de la Kha.
— Prinţul a folosit-o ca să scrie cu ea.
— Excelent, aprecie Ofir, cu adevărat excelent.
— Ce vrei să faci cu pensula asta?
— Datorită acestui obiect, vom capta energia lui Kha şi o vom îndrepta împotriva lui.
— Nu intenţionezi, sper, să…
— Fiul cel mare al lui Ramses face parte dintre adversarii noştri direcţi. Orice obstacol care ar putea slăbi puterea perechii regale este bun pentru cauza noastră.
— Kha este doar un copil!
— Este fiul cel mare al faraonului.
— Nu, Ofir, un copil nu trebuie…
— Ţi-ai ales, Meba, tabăra din care să faci parte. Acum, e prea târziu să mai dai înapoi.
Magul întinse mâna.

— Dă-mi obiectul acela.

Văzându-l pe diplomat că se codeşte, Şenar se distra copios. Îl ura atât de mult pe secătura aceea că ar fi fost gata să-l sugrume cu mâinile lui.

Cu mâna tremurând, Meba îi dădu pensula lui Ofir.

— Chiar este necesar să-i facem rău băiatului ăstuia?

— Întoarce-te la Pi-Ramses şi să nu te mai văd pe aici.

— O să mai rămâneţi mult timp în mormântul ăsta?

— Cât o să fie necesar pentru a face descântecul.

— Şi, după aceea?

— Nu fi prea curios, Meba; o să iau eu legătura cu tine.

— În capitală, poziţia mea riscă să devină şubredă.

— Păstrează-ţi sângele rece şi o să fie totul bine.

— Cum ar trebui să mă comport?

— Fă-ţi treaba ca de obicei şi o să primeşti la timp instrucţiuni de la mine.

Diplomatul dădu să iasă din peşteră, dar se întoarse din nou către mag.

— Gândeşte-te, Ofir. Dacă te atingi de fiul lui, Ramses o să se înfurie rău şi…

— Pleacă, Meba.

De la intrarea în grotă, Ofir şi Şenar îl însoţiră din priviri pe complicele lor care cobora panta şi încăleca pe calul său, ascuns în spatele unei vile ruinate.

— Laţul ăsta nu este de încredere, aprecie Şenar; seamănă cu un şobolan prins în cursă care, înnebunit de spaimă, încearcă să găsească o cale de scăpare. De ce nu l-am elimina cât mai repede?

— Atât timp cât Meba va ocupa o poziţie oficială, ne va fi de folos.

— Şi dacă i-ar veni ideea să spună cuiva unde ne ascundem?

— Crezi că nu mi-am pus şi eu întrebarea asta?

*

De la întoarcerea lui Ramses, Nefertari nu cunoscuse decât rare momente de intimitate cu soţul ei. Ameni, primul-ministru, miniştrii şi marii preoţi luaseră cu asalt biroul suveranului, iar regina însăşi continua să răspundă la cererile scribilor, ale şefilor de ateliere, ale încasatorilor de impozite şi ale altor funcţionari care făceau parte din Casa sa.

Uneori, ea regreta că nu devenise muziciană în serviciul unui templu; acolo, ar fi dus o viaţă senină, departe de agitaţia zilnică; dar regina

Egiptului nu mai avea dreptul la un asemenea refugiu şi trebuia să-şi îndeplinească îndatoririle, fără a se gândi la oboseală şi la nenumăratele încercări prin care era nevoită să treacă.

Datorită ajutorului permanent pe care i-l dăduse Tuya, Nefertari învăţase arta de a guverna. În timpul celor şapte ani de domnie, Ramses petrecuse multe luni în afara ţării şi pe câmpurile de luptă; tânăra regină fusese nevoită să găsească în ea însăşi resurse nebănuite pentru a putea duce povara coroanei şi a îndeplini ritualurile care menţineau legătura absolut necesară dintre divinităţi şi comunitatea fiinţelor umane.

Faptul că nu avusese deloc fericirea să se îngrijească doar de ea însăşi nu o făcea pe Nefertari să sufere; o zi obişnuită însemna mai multe sarcini de îndeplinit decât ore şi ei îi era bine aşa. Desigur, Kha şi Meritamon erau, deseori, departe de ea şi, ca mamă, pierdea clipe de neînlocuit în care avea posibilitatea să-şi dea seama de evoluţia unui copil. Deşi Kha şi Merenptah erau fiii lui Ramses şi ai lui Iset cea frumoasă, ea îi iubea la fel ca pe propria sa fiică, Meritamon. Ramses avusese dreptate să-i ceară lui Iset să vegheze la educaţia celor trei copii. Între cele două femei nu exista nici rivalitate, nici intimitate; pentru că nu mai putea fi mamă, Nefertari însăşi îl rugase pe Ramses să mai aibă cu Iset cea frumoasă şi alţi descendenţi din rândul cărora poate că el şi-ar fi ales succesorul la tron. După naşterea lui Merenptah se hotărâse să se îndepărteze de Iset şi să adopte un număr cât mai mare de „copii regali” care ar fi proclamat fecunditatea perechii regale.

Iubirea pe care regina o nutrea pentru Ramses depăşea cu mult contopirea corpurilor şi a plăcerilor; nu numai bărbatul o fermecase, ci, mai ales, strălucirea lui. Era ca şi cum ar fi format o singură fiinţă şi Nefertari avea convingerea că ei comunicau în fiecare clipă, chiar dacă se aflau la mare distanţă unul de altul.

Obosită, regina se lăsă în grija unor mâini pricepute, pentru manichiură şi pedichiură; după o lungă zi de muncă, ea accepta această cerinţă a frumuseţii care trebuia s-o facă să apară plină de seninătate în toate ocaziile, oricât de mari ar fi fost grijile.

Sosi şi clipa atât de plăcută a duşului: două servitoare vărsară pe corpul gol al reginei apă caldă şi frumos mirositoare. Apoi, ea se întinse pe lespezile călduţe din sala de baie; din acel moment începea un masaj îndelungat cu o pomadă având la bază tămâie, virnanţ, ulei şi zeamă de lămâie care îndepărtau încordările şi cârceii înainte de culcare.

Nefertari se gândea la lucrurile care nu mergeau bine din cauza ei, la greşelile pe care le făcuse, la izbucnirile inutile de furie; calea cea dreaptă însemna să faci ceva pentru cel care face şi el, căci actele de dreptate îmbogăţeau regula lui Maat şi fereau ţara de haos.

Dar, la un moment dat, mâna care îi făcea masaj reginei căpătă alt ritm şi deveni mai mângâietoare.

— Ramses…

— Îmi dai voie s-o înlocuiesc pe servitoarea ta?

— Ar trebui să mă mai gândesc.

Se întoarse încet spre el şi-i întâlni privirea de îndrăgostit.

— Nu aveai cumva o şedinţă interminabilă cu Ameni şi cu administratorii hambarelor de grâu?

— Seara asta şi toată noaptea sunt doar ale noastre.

Ea dădu la o parte pânza care acoperea şoldurile lui Ramses.

— Care este taina ta, Nefertari? Câteodată, mă surprind gândind că frumuseţea ta nu face parte din lumea asta.

— Dar dragostea noastră face parte?

Se îmbrăţişară pe lespezile călduţe, parfumul corpurilor se amestecă, buzele se contopiră, apoi dorinţa îi purtă în depărtări pe talazurile sale.

*

Ramses o înveli pe Nefertari cu un şal imens; desfăşurat, el înfăţişa aripile zeiţei Isis, aflate mereu în mişcare pentru a crea un suflu de viaţă.

— Ce minunăţie!

— O nouă capodoperă a ţesătorilor din Sais, pentru ca tu să nu mai suferi niciodată de frig.

Ea se cuibări la pieptul regelui.

— Facă zeii să nu ne despărţim niciodată.

Capitolul 14

Primind lumina soarelui de afară prin cele trei ferestre mari, biroul lui Ramses era tot atât de sobru cum era cel al tatălui său, Seti: pereţi albi, fără niciun ornament, o masă mare, un fotoliu cu un spătar înalt pe care şedea monarhul, scaune împletite din răchită pentru cei care veneau în vizită, un dulap cu papirusuri care conţineau scrieri magice destinate protecţiei persoanei regelui, o hartă a Orientului Apropiat şi o statuie a faraonului defunct a cărui privire nemuritoare veghea asupra fiului său.

Lângă uneltele de scris ale regelui, se aflau două crengi de acacia legate foarte strâns la capăt cu o sforicică de in: era bagheta de căutător de izvoare a lui Seti, unealtă pe care Ramses o folosise în câteva rânduri.

— Când va avea loc procesul? îl întrebă suveranul pe Ameni.

— Cam în cincisprezece zile.

Scribul cu tenul palid căra după el, ca de obicei, o mare cantitate de papirusuri şi de tăbliţe cu diferite înscrisuri. Deşi avea o constituţie fragilă, el ţinea să-i aducă el însuşi regelui documentele confidenţiale.

— L-ai prevenit pe Moise?

— Bineînţeles.

— Şi ce reacţie a avut?

— Părea senin.

— I-ai spus că noi deţinem dovada nevinovăţiei sale?

— I-am dat de înţeles că situaţia sa nu era disperată.

— De ce atâtea ocolişuri?

— Pentru că nici tu, nici eu nu cunoaştem rezultatul judecăţii.

— Legitima apărare nu poate fi condamnată!

— Moise a ucis un om care era, şi mai rău, soţul surorii tale, Dolenta.

— Am să intervin ca să spun ce cred eu despre nenorocitul acela.

— Nu, Maiestate, tu nu poţi interveni în niciun fel. Din moment ce asigură prezenţa lui Maat pe pământ şi limpezimea justiţiei, faraonul nu trebuie să aibă niciun amestec într-o procedură judiciară.

— Crezi că nu ştiu şi eu asta?

— Aş mai putea să fiu eu prietenul tău, dacă nu te-aş ajuta să lupţi împotriva ta însăţi?

— Misiunea ta este grea, Ameni!

— Sunt încăpăţânat şi nu renunţ uşor.

— Moise nu s-a întors de bunăvoie în Egipt?

— Asta nu face ca el să devină mai puţin vinovat.

— Ai acţiona cumva împotriva lui?

— Moise este şi prietenul meu; eu voi fi acela care va prezenta proba în favoarea lui. Dar îi va convinge acest document pe primul-ministru şi pe judecători?

— Moise era foarte apreciat la curte; vor înţelege cu toţii care au fost împrejurările în care a fost ucis Sary.

— Să sperăm, Maiestate.

*

Deşi petrecuse o noapte tare plăcută în tovărăşia a două sirience foarte darnice, Serramanna era foarte prost dispus. Aşa încât, chiar înainte de micul dejun, pe care egiptenii îl mai numeau şi „clătitul gurii”, le dădu afară pe cele două femei.

În pofida eforturilor sale, tânăra blondă ucisă tot nu fusese identificată.

La început, sardul crezuse că, având portretul victimei, anchetatorii săi vor găsi rapid calea cea bună. Dar nici la Pi-Ramses, nici la Memphis, nici la Theba, blonda nu fusese recunoscută de nimeni. O singură concluzie se putea trage de aici: fata fusese ascunsă cu cea mai mare severitate.

Un martor putea şti multe: Dolenta, sora lui Ramses. Dar, vai! Serramanna n-o putea interoga aşa cum dorea. Cerându-şi cu smerenie iertare şi jurând credinţă perechii regale, ipocrita Dolenta îşi recâştigase, cel puţin în parte, încrederea celor din jur.

Scârbit, sardul citea rapoartele pe care trimişii săi le întocmiseră la întoarcerea din provincie. Elephantine, El-Kab, Edfu, oraşele din Deltă… Nimic. Un amănunt îi atrase atenţia când verifică lista oamenilor trimişi în misiune: un cretan nu predase informarea despre cercetările pe care le făcuse. Totuşi, fostul pirat era sever cu banii şi erau binecunoscute pedepsele pe care le dădea în cazurile de indisciplină.

Uitând să se mai bărbierească, îmbrăcat în grabă, Serramanna se duse la Ameni. Cei douăzeci de funcţionari de elită care formau echipa sa administrativă nu-şi începuseră programul de lucru, dar secretarul particular

şi purtătorul de sandale al lui Ramses îşi aranja deja papirusurile, după ce mâncase o cremă de orz, smochine şi peşte uscat. În pofida cantităţii mari de alimente pe care le înghiţea, Ameni nu se îngrăşa deloc.

— Este vreo problemă, Serramanna?

— Am un raport lipsă.

— Şi faptul acesta te îngrijorează atât de mult?

— Fiind vorba despre cretan, da. Ăsta este un maniac al exactităţii.

— Unde l-ai trimis?

— În Egiptul Mijlociu, în provincia el-Bersheh. Mai exact, nu departe de oraşul părăsit al lui Akhenaton.

— Un loc foarte izolat.

— Luându-mă după tine, am devenit teribil de conştiincios.

Ameni zâmbi. Cei doi bărbaţi nu fuseseră dintotdeauna prieteni, dar, după ce se împăcaseră, se preţuiau foarte mult unul pe celălalt.

— Poate că nu este decât o simplă întârziere.

— Cretanul trebuia să se întoarcă încă de acum mai bine de o săptămână.

— Să-ţi spun sincer, cred că întâmplarea asta nu are prea mare importanţă.

— Instinctul meu îmi spune că, dimpotrivă, situaţia este gravă.

— De ce-mi spui mie asta? Tu ai puterea necesară ca să lămureşti un asemenea mister.

— Pentru că nu se leagă nimic, Ameni, absolut nimic.

— Adică. Ce vrei să spui?

— Magul care a dispărut, cadavrul de negăsit al lui Şenar, fata asta blondă despre care nu reuşim să aflăm cine este… Sunt îngrijorat.

— Ramses domneşte şi ţine situaţia sub control.

— Nu suntem în vreme de pace, după câte ştiu, şi hitiţii nu au renunţat la gândul lor de a distruge Egiptul!

— Crezi că reţeaua de spionaj hitită nu a fost distrusă complet.

— Liniştea de dinaintea furtunii… iată ce simt. Şi instinctul meu m-a înşelat foarte rar.

— Ce propui?

— Plec în oraşul ăsta părăsit, vreau să aflu ce s-a întâmplat cu cretanul. Până mă întorc eu, ai grijă şi veghează asupra Faraonului.

*

Dolenta, sora cea mare a lui Ramses, era cuprinsă de îndoieli. Femeia brună şi înaltă îşi trăia din nou viaţa aristocratică, în trândăvie şi opulenţă, mergând dintr-un banchet în altul, dintr-o petrecere în alta, în diferite cercuri înalte ale societăţii egiptene. Sporovăia vrute şi nevrute cu elegantele fără pic de minte, în timp ce bătrâni pisălogi sau tineri seducători, în discuţii la fel de goale ca şi gândirea lor, îi făceau o curte asiduă.

De când aderase la cultul lui Aton, zeul unic, Dolenta făcuse o fixaţie: să contribuie la răspândirea adevărului, să-l facă să strălucească, în sfârşit, pe pământ egiptean, alungând falşii zei şi pe cei care mai credeau în ei. Dar Dolenta nu dădea decât peste persoane orbite şi fericite de condiţia lor.

Lipsită de prezenţa şi de sfaturile lui Ofir, ea semăna cu o naufragiată în toiul unei furtuni. Cu fiecare săptămână care trecea, curajul ei scădea tot mai mult. Cum să-ţi păstrezi o credinţă pe care nimeni şi nimic nu o alimenta? Dolenta era disperată din cauza unui viitor care i se părea mort.

Camerista sa, o brunetă cu ochi jucăuşi, schimbă aşternuturile de pe pat şi mătură prin cameră.

— Vă doare ceva, prinţesă?

— Cine ar putea invidia soarta mea?

— Rochii frumoase, plimbări prin grădini de vis, întâlniri cu bărbaţi minunaţi… Eu parcă v-aş invidia un pic.

— Eşti, cumva, nefericită?

— Oh, nu! Am un soţ cumsecade, doi copii sănătoşi, şi câştigăm destul ca să trăim bine. În curând, soţul meu va termina de construit o casă nouă.

Dolenta îndrăzni să-i pună o întrebare care o obseda.

— Şi Dumnezeu… Te gândeşti la El câteodată?

— Dumnezeu este peste tot, prinţesă: este suficient să-i venerăm pe zei şi să privim natura.

Dolenta nu insistă. Ofir avea dreptate: noua religie trebuia impusă cu forţa fără a se mai aştepta convertirea poporului. Supunându-se dogmei, el va renunţa la greşelile din trecut.

— Prinţesă… Ştiţi ce se zvoneşte?

Ochii vioi ai cameristei exprimau o dorinţă nestăvilită de a trăncăni. Poate că Dolenta ar fi putut culege vreo informaţie interesantă.

— Oamenii şuşotesc că aveţi de gând să vă recăsătoriţi şi că mulţi pretendenţi şi-ar dori onoarea aceasta.

— Ei, multe se spun.

— Păcat… Aţi purtat doliu atât de mult timp. După părerea mea, nu este un lucru bun ca o femeie de valoarea voastră să sufere astfel de singurătate.

— Nu mă deranjează viaţa aceasta.

— Câteodată, păreţi aşa de tristă… Luaţi aminte, este normal să fie aşa. Trebuie să vă gândiţi, mai degrabă, la soţul vostru. Nefericitul, să moară asasinat! Cum îi vor mai judeca sufletul Osiris şi tribunalul său? Cu tot respectul, prinţesă, se vorbeşte că soţul vostru nu s-a purtat întotdeauna cinstit.

— Este tristul adevăr.

— De ce, atunci, să vă închideţi viaţa în asemenea amintiri urâte?

— Nu mă ispiteşte deloc o nouă căsătorie.

— Vremurile fericire o să întoarcă, prinţesă! Mai ales dacă asasinul soţului vostru va fi condamnat.

— Ce ştii tu despre asta?

— Moise va fi judecat.

— Moise… Dar el este fugar!

— Încă este secret, dar soţul meu este prieten cu şeful paznicilor de la închisoarea cea mare: evreul a fost arestat. Va fi cu siguranţă condamnat la moarte.

— Poate fi vizitat?

— Nu, este la secret, din cauza gravităţii acuzaţiilor care i se aduc. Cu siguranţă, o să fiţi chemată la proces şi o să aveţi ocazia să vă răzbunaţi.

Moise s-a întors! Moise, el care credea în zeul unic! Nu era aici vorba despre un semn care îi era destinat Dolentei.

Capitolul 15

Procesul lui Moise începu în marea sală de judecată, fiind condus de primul-ministru, slujitor al Maat. Îmbrăcat într-o robă grea şi ţeapănă, purta ca singură podoabă o inimă, simbol al conştiinţei fiinţei umane care, dincolo de pragul morţii, va fi judecată pe balanţa vieţii de dincolo de mormânt.

Înainte de începerea şedinţei, primul-ministru se întâlnise cu Ramses în templul lui Ptah pentru a reînnoi în faţa lui jurământul depus cu ocazia învestiturii: o va respecta pe zeiţa justiţiei şi nu va ţine parte nimănui. Ferindu-se să-i dea vreun sfat, regele se mulţumise doar să ia act de angajamentul său.

Marea sală era plină.

Niciun membru al curţii nu voia să piardă un asemenea eveniment.

Cu toţii remarcaseră prezenţa câtorva şefi de trib evrei. Opiniile erau împărţite: unii rămâneau convinşi de vinovăţia lui Moise, alţii se aşteptau la dezvăluiri care să îndreptăţească întoarcerea criminalului. Cunoşteau cu toţii personalitatea puternică a lui Moise şi nimănui nu-i venea să creadă că el se întorsese din naivitate.

Primul-ministru deschise şedinţa cu un omagiu către Maat, Regula care avea să supravieţuiască speciei umane. El puse să fie aşezate pe pardoseală patruzeci şi două de fâşii de piele tăbăcită, amintind de faptul că judecata va fi valabilă în toate cele patruzeci şi două de provincii ale Egiptului.

Doi soldaţi îl aduseră pe Moise. Toate privirile se îndreptară către evreu. Cu chipul brăzdat de cute adânci, cu o barbă lungă şi cu o statură impresionantă, fostul demnitar al lui Ramses era de un calm surprinzător. Soldaţii îi arătară locul în faţa primului-ministru.

De o parte şi de alta a ministrului de Justiţie, se afla juriul de paisprezece membri cuprinzând un topograf, o preoteasă a zeiţei Sekhmet, un medic, un dulgher, o mamă dintr-o familie, un ţăran, un scrib de la Trezorerie, o doamnă de la curte, un maistru, un ţesător, generalul comandant al armatei lui Ra, un cioplitor în piatră, un scrib de la administraţia hambarelor şi un marinar.

— Numele vostru este Moise?
— Acesta este.
— Recuzaţi pe vreunul dintre membrii acestui juriu? Priviţi-i pe fiecare dintre ei şi aveţi un timp de gândire.
— Am încredere în justiţia acestei ţări.
— Ţara aceasta nu este şi a voastră?
— M-am născut aici, dar sunt evreu.
— Sunteţi egiptean şi veţi fi judecat ca atare.
— Procedura şi verdictul ar fi fost altele dacă aş fi fost străin de această ţară?
— Cu siguranţă, nu.
— Cât de important este acest lucru în cazul meu?
— Curtea va aprecia. Vă este ruşine să fiţi considerat egiptean?
— Să aprecieze curtea, aşa cum aţi spus adineauri.
— Sunteţi acuzat că aţi ucis un contramaistru pe nume Sary, după care aţi fugit din ţară. Recunoaşteţi aceste fapte?
— Le recunosc, dar ele necesită unele explicaţii.
— Acesta este şi obiectul procesului de azi. Apreciaţi că modul de prezentare a acuzaţiei nu este cel adevărat?
— Nu.
— Înţelegeţi, aşadar, că, în conformitate cu legea, trebuie să cer să fiţi condamnat la moarte.
Un murmur se făcu auzit printre cei prezenţi în sală; Moise rămase impasibil, ca şi cum aceste cuvinte îngrozitoare nu s-ar fi referit la el.
— Dată fiind gravitatea faptelor, preciză primul-ministru, eu nu fixez nicio limită de timp pentru desfăşurarea acestui proces. Acuzatul va avea tot timpul necesar pentru a se apăra şi a explica motivele gestului său criminal. Cer ca în sală să fie o tăcere totală şi voi întrerupe dezbaterile la cel mai mic semn de dezordine; cei vinovaţi vor fi pedepsiţi cu o amendă consistentă.
Magistratul i se adresă lui Moise.
— În perioada acestei drame, ce poziţie aveaţi în societate?
— Demnitar la curtea Egiptului şi maistru principal al şantierului din Pi-Ramses. Am condus în special echipele de cărămidari evrei.
— După cum se menţionează în dosar, o activitate care i-a mulţumit pe toţi. Eraţi un prieten al faraonului, nu-i aşa?
— Exact.

— Studii la universitatea din Memphis, primul post oficial la haremul din Mer-Our, contramaistru la Karnak, maistru principal la Pi-Ramses… O carieră strălucită care era abia la început. Victima, Sary, a urmat un drum invers. El, care era preceptorul lui Ramses, spera să devină directorul universităţii din Memphis, dar fusese nevoit să ocupe un post de importanţă secundară. Ştiaţi ceva despre motivele acestor eşecuri?

— Aveam în privinţa aceasta o părere personală.

— Am putea s-o cunoaştem?

— Sary era un om mârşav, ambiţios şi lacom. Prin mâna mea, soarta l-a pedepsit.

Ameni ceru permisiunea să vorbească.

— Pot aduce unele precizări: Sary a uneltit împotriva lui Ramses. Pentru că era soţul Dolentei, regele s-a comportat cu clemenţă.

Mulţi dintre curteni se arătară surprinşi.

— Prinţesa Dolenta să fie chemată în faţa acestui tribunal, porunci primul-ministru.

Femeia înaltă şi brună înaintă, şovăind.

— Sunteţi de acord cu afirmaţiile lui Moise şi ale lui Ameni?

Dolenta îşi aplecă fruntea.

— Sunt moderate, mult prea moderate… Soţul meu devenise un adevărat monstru. Când şi-a dat seama că întreaga sa carieră era compromisă, a început să-i urască din ce în ce mai tare pe cei care se aflau în subordinea lui, ajungând să se comporte cu ei cu o cruzime insuportabilă. În timpul acestor ultime luni ale vieţii sale, persecuta echipa de cărămidari evrei pe care o avea la dispoziţie. Dacă nu l-ar fi ucis Moise, ar fi făcut-o, fără îndoială, altul.

Primul-ministru era nedumerit.

— Aprecierile pe care le-aţi făcut nu sunt cam exagerate?

— Vă jur că nu! Din cauza soţului meu, viaţa mea era un chin.

— V-a bucurat dispariţia lui?

Dolenta îşi aplecă şi mai mult fruntea.

— Eu… parcă simţeam o uşurare şi mi-era ruşine de mine însămi… Dar cum să regreţi un asemenea tiran?

— Mai aveţi de adăugat şi altceva, prinţesă?

— Nu… chiar nimic.

Dolenta se întoarse să-şi reia locul printre curteni.

— Doreşte cineva să apere memoria lui Sary şi să combată versiunea soţiei sale?

Nu se auzi nicio voce. Scribul care avea sarcina de a înregistra depoziţiile scria rapid şi cu îndemânare.

— Care este versiunea voastră privind această dramă? îl întrebă primul-ministru pe Moise.

— A fost un fel de accident. Cu toate că relaţiile mele cu Sary erau încordate, eu nu aveam intenţia să-l omor.

— Din ce cauză apăruse această încordare a relaţiilor cu el?

— Pentru că eu descoperisem că Sary era un şantajist şi-i persecuta pe cărămidarii evrei. Vrând să-l apăr pe unul dintre ei, l-am ucis pe Sary, fără să vreau, pentru a-mi salva propria mea viaţă.

— Susţineţi, deci, că aţi acţionat într-o situaţie de legitimă apărare.

— Acesta este adevărul.

— De ce aţi fugit după aceea?

— M-am speriat şi n-am mai ştiut ce să fac.

— Asta-i ciudat pentru un om nevinovat.

— Uciderea unui om provoacă un şoc puternic. Pe moment, îţi pierzi capul şi acţionezi ca şi cum ai fi ameţit. După aceea, îţi dai seama că ai comis o faptă îngrozitoare şi nu ai decât o singură dorinţă: să fugi de tine însuţi, să dispari, să uiţi şi să fii uitat. De aceea eu m-am ascuns în deşert.

— După trecerea emoţiei, ar fi trebuit să vă întoarceţi în Egipt şi să vă prezentaţi în faţa unui tribunal.

— M-am căsătorit şi am avut un copil. Egiptul mi se părea departe, foarte departe.

— Acum, de ce v-aţi întors?

— Am o misiune de îndeplinit.

— Care?

— Astăzi, încă mai este un secret, fără legătură cu acest proces; mâine va afla toată lumea.

Răspunsurile lui Moise îl enervară pe primul-ministru.

— Versiunea faptelor aşa cum o prezentaţi nu este deloc convingătoare, felul în care vă comportaţi nu vă este favorabil, iar explicaţiile oferite tribunalului sunt destul de încâlcite. Cred că l-aţi ucis pe Sary cu premeditare pentru că el se comporta abuziv cu evreii. Motivele pe care le invocaţi pot fi luate în considerare dar este vorba, totuşi, despre o crimă. Chiar după ce v-aţi întors la Pi-Ramses, aţi continuat să vă ascundeţi! Prin

aceasta nu vă recunoaşteţi vinovăţia? Un om care are conştiinţa curată nu procedează astfel.

Ameni aprecie că sosise momentul potrivit să dea lovitura decisivă.

— Eu am dovada că Moise este nevinovat.

Tonul vocii magistratului se înăspri.

— Dacă nu aduceţi elemente cu adevărat serioase, vă inculp pentru ultraj faţă de justiţie.

— Cărămidarul evreu căruia Moise i-a luat apărarea se numea Abner; Sary îl şantaja. Abner i s-a plâns lui Moise, Sary a vrut să se răzbune pe Abner şi l-a luat la bătaie. Moise a sosit la timp ca să-l împiedice pe Sary să-şi maltrateze victima. Dar încăierarea a luat o întorsătură neaşteptată şi Moise l-a ucis pe Sary fără nicio premeditare şi în legitimă apărare. Abner a fost martor al dramei şi mărturia sa a fost luată conform tuturor regulilor. Documentul vă stă la dispoziţie.

Ameni înmână papirusul primului-ministru.

Acesta constată că, într-adevăr, documentul purta sigiliul unui judecător. El îl rupse, verifică data şi citi textul.

Moise nu îndrăzni să-şi manifeste bucuria, dar schimbă o privire complice cu Ameni.

— Acest document este autentic şi poate fi acceptat de tribunal.

Procesul era încheiat şi Moise absolvit de acuzaţii. Juriul urma să se pronunţe pentru o achitare.

— Înainte de a trece la deliberare, continuă înaltul magistrat, aş vrea ca, în orice caz, să facem o ultimă verificare. Ameni înălţă din sprâncene.

— Acest Abner trebuie să se prezinte în faţa noastră, ceru primul-ministru, şi să confirme prin viu grai depoziţia.

Capitolul 16

Ameni avu de îndurat mânia lui Ramses.

— O dovadă de netăgăduit, un document autentificat şi Moise a rămas tot în închisoare!

— Primul-ministru este un om foarte conştiincios, aprecie prudent secretarul particular al monarhului.

— Dar ce-i trebuie mai mult de atât?

— Îţi repet: să-l vadă pe acest Abner.

În faţa evidenţei faptelor, Ramses renunţă: cerinţele înaltului magistrat trebuia să fie satisfăcute.

— A fost chemat?

— Da, dar aici este buba.

— De ce?

— Abner este de negăsit. Şefii de triburi susţin că el a dispărut de mai multe luni. Nimeni nu ştie ce s-ar fi putut întâmpla cu el.

— Minciuni! Vor să-l înfunde pe Moise.

— Posibil, dar ce să facem?

— Serramanna să se ocupe personal de anchetă.

— Va trebui să avem puţină răbdare… Serramanna cercetează o pistă, în Egiptul de Mijloc, pe lângă oraşul abandonat de eretic. Are o obsesie: să afle cine era fata blondă asasinată. Şi, ca să fiu cinstit, el este convins că reţeaua de spionaj hitită nu a fost distrusă.

Regele se înfurie din nou.

— Tu ce părere ai, Ameni?

— Şenar a murit, complicii lui au fugit sau nu mai pot face niciun rău. Dar Serramanna se bazează pe instinctul său.

— Poate că are şi el dreptate, Ameni; instinctul este o inteligenţă directă, dincolo de raţiune care ne face să rătăcim sau ne linişteşte. Tatăl meu a transformat instinctul în intuiţie şi l-a folosit într-un mod genial.

— Seti nu era un pirat!

— Serramanna vine din zona tenebrelor şi cunoaşte foarte bine vicleşugurile de acolo. Ar fi o greşeală să nu-l ascultăm, ia legătura cu el cât

poţi de repede şi ordonă-i să se întoarcă la Pi-Ramses.

— O să trimit nişte curieri să-l caute.

— Şi transmite-i primului-ministru cererea mea: doresc să-l văd pe Moise.

— Dar… el se află în închisoare!

— Procesul a avut loc, faptele sunt cunoscute: această întrevedere nu ar putea influenţa mersul justiţiei.

*

Un vânt puternic mătura câmpia pe care fusese construit în mare grabă Oraşul Soarelui, ale cărui ruine nu erau plăcute vederii. Pe când Serramanna trecea pe o stradă, o bucată de zid se prăbuşi. Deşi înfruntase în viaţă multe primejdii, sardul nu se simţea în largul lui. Nişte umbre sinistre cutreierau aceste palate şi case părăsite. Înainte de a-i interoga pe săteni, voia să ia contact cu realităţile locurilor, să întâlnească fantome, să-şi facă o idee despre drama care avusese loc sub soarele lui Aton.

La apropierea serii, Serramanna se îndreptă către satul din apropiere pentru a mânca şi a dormi câteva ore înainte de a-şi începe cercetările. Satul părea pustiu: niciun catâr, nicio gâscă, niciun câine. Uşile şi obloanele caselor erau larg deschise. Pentru orice eventualitate, sardul îşi scoase din teacă sabia scurtă. Prudenţa l-ar fi împiedicat să se aventureze singur într-un loc în care putea întâlni vreun pericol, dar el se baza pe experienţa şi pe forţa sa.

Pe pardoseala de pământ bătătorit dintr-o casă dărăpănată, o bătrână era aşezată pe jos, cu capul rezemat pe genunchi, într-o poziţie ca de doliu.

— Dacă vrei, omoară-mă, spuse ea cu o voce spartă. Pe-aici nu mai este nimic de furat.

— Linişteşte-te, femeie, fac parte din poliţia lui Ramses.

— Pleacă, străine; satul ăsta este mort, soţul meu este mort şi nici eu nu mai am mult.

— Cine era soţul tău?

— Un om bun pe care lumea îl acuza că era vrăjitor, el care, toată viaţa sa, i-a ajutat pe alţii… În semn de recunoştinţă, ticălosul ăla de mag l-a ucis!

Serramanna se aşeză şi el alături de văduva care avea veşmintele murdare şi părul plin de praf.

— Cum arată magul ăsta?

— La ce bun?
— Eu îl caut pe răufăcătorul acesta.
Văduva îl privi mirată pe sard.
— Îţi baţi joc de mine?
— Am eu aerul că-mi arde de glumă?
— Prea târziu, bărbatul meu a murit.
— Eu n-o să-l învii, numai zeii ar putea să facă aşa ceva; dar aş vrea să pun mâna pe magul ăsta.
— Un bărbat înalt, slab, cu o faţă ca de pasăre de pradă şi cu o privire îngheţată.
— Cum îl cheamă?
— Ofir.
— Egiptean?
— Libian.
— De unde ştii toate amănuntele astea?
— Timp de mai multe luni a venit la noi ca să stea de vorbă cu fiica noastră adoptivă, Lita. Sărmana copilă… Ea avea nişte viziuni şi credea că face parte din familia regelui eretic. Soţul meu şi cu mine am încercat să o aducem cu picioarele pe pământ, dar ea prefera să-l creadă pe magul acela. Într-o noapte, a dispărut şi n-am mai văzut-o niciodată de atunci.
Serramanna îi arătă văduvei portretul tinerei femei blonde care fusese asasinată de Ofir.
— Ea este?
— Da, este fata mea, Lita… A fost…
Sardului nu-i plăcea niciodată să ascundă adevărul; el dădu afirmativ din cap.
— Când l-ai văzut ultima oară pe Ofir?
— Acum câteva zile, când a venit să-l vadă pe soţul meu care era bolnav. El, Ofir ăsta i-a dat să bea licoarea aceea şi după aceea a murit!
— Se ascunde prin ruine?
— Prin mormintele din peretele de piatră, acolo unde bântuie demonii… Taie-i gâtul, poliţistule, calcă-i hoitul în picioare şi dă-i foc!
— Tu, văduvă, ar trebui să pleci din locurile acestea; nu se poate trăi alături de fantomele astea.
Serramanna ieşi din cocioabă şi sări în şaua calului, pornind într-un galop nebunesc în direcţia grotelor funebre. Ziua era pe sfârşite.

Lăsându-şi calul la poalele stâncilor, sardul urcă în fugă povârnişul, cu sabia pregătită în mână; nu se mai putea folosi de elementul surpriză, dar prefera să acţioneze imediat. Şeful gărzii lui Ramses alese mormintele care aveau intrarea cea mai largă şi intră peste tot.

Peste tot era pustiu. Singurii locuitori ai acestor cavouri erau personajele gravate pe pereţi, ultimii supravieţuitori ai unei epoci de mult apuse.

*

Meritamon, fiica lui Ramses şi a lui Nefertari, cânta la harpă pentru perechea regală, cu o măiestrie care-l încântă pe suveran. Aşezaţi pe scaune pliante, alături de un bazin pe apa căruia pluteau flori albastre de lotus, faraonul şi marea soţie regală, mână în mână, se bucurau de câteva clipe de fericire. Nu numai că fetiţa de opt ani era deja o virtuoasă a harpei, ea dădea dovadă de o sensibilitate surprinzătoare. Voinicul, leul cel mare, şi Străjerul, câinele galben auriu culcat între labele din faţă ale fiarei, păreau şi ei fermecaţi de melodia pe care o interpreta Meritamon.

Ultimele note se stinseră pe nesimţite, lăsând parcă în urma lor un ecou din ce în ce mai slab.

Regele îşi sărută fiica.

— Ţi-a plăcut?

— Eşti o muziciană foarte bună, dar o să trebuiască să studiezi şi mai mult.

— Mama mi-a promis că voi fi primită în templul lui Hathor şi cei de acolo mă vor învăţa lucruri minunate.

— Dacă asta-i dorinţa ta, va fi îndeplinită.

Frumuseţea fetiţei era la fel de răpitoare ca aceea a lui Nefertari; în privirea ei era aceeaşi lumină.

— Dacă aş deveni una dintre muzicienele templului, ai veni să mă vezi?

— Crezi că m-aş putea lipsi de melodiile tale?

Kha se apropie de ei, cu un aer cam necăjit.

— Pari cam nedumerit, observă regina.

— Mi s-a furat ceva.

— Eşti sigur?

— Îmi pun lucrurile în ordine în fiecare seară. Mi s-a furat una dintre vechile mele pensule, cu care îmi plăcea întotdeauna să scriu.

— Nu l-ai rătăcit tu pe undeva?

— Nu, am căutat peste tot.

Ramses îl cuprinse de după umeri pe fiul său.

— Faci o afirmaţie foarte gravă.

— Ştiu că nu trebuie să vorbeşti fără să te gândeşti mai întâi; de aceea, am reflectat îndelung înainte de a mă plânge.

— Pe cine bănuieşti?

— Pentru moment, pe nimeni; dar am să mai cercetez. Îmi plăcea tare mult pensula aceea.

— Dar mai ai şi altele.

— Aşa este, dar aceea era… aceea.

Leul ridică brusc capul, urechile câinelui se ridicară şi ele. Venea cineva.

Apăru Dolenta, bine dispusă. Purta o perucă cu două şuviţe lungi şi o rochie verde care se potrivea cu tenul său mat.

— Maiestatea sa voia să mă vadă?

— La procesul lui Moise, începu Ramses, ai avut o comportare demnă de laudă.

— Nu am făcut decât să spun adevărul.

— Era nevoie de curaj ca să-l descrii pe soţul tău cu atâta sinceritate.

— În faţa lui Maat şi a primului-ministru nu se poate minţi.

— Declaraţiile tale l-au ajutat mult pe Moise.

— N-am dorit altceva decât să-mi fac datoria.

Paharnicul palatului aduse un vin proaspăt şi discuţia continuă pe tema muncii pe care trebuia s-o depună cei doi copii pentru a atinge înţelepciunea.

Când părăsi grădina, Dolenta era convinsă că se bucura din nou de încrederea regelui. Amabilitatea aparentă, care ascundea neîncrederea, fusese înlocuită acum de simpatie.

Dolenta îi trimise acasă pe purtătorii lecticii; preferă să se plimbe puţin şi să se întoarcă acasă pe jos.

În hainele sărăcăcioase ale sacagiului care veni înspre ea, cine l-ar fi putut recunoaşte pe Şenar, mai slab, mustăcios şi cu o barbă deasă?

— Eşti mulţumită draga mea soră?

— Strategia ta a fost excelentă.

— Prietenia îl orbeşte pe fratele meu; venind în ajutorul lui Moise, ai devenit aliata lui Ramses.

— Din moment ce mă crede sinceră, Ramses este vulnerabil; ce ar trebui să fac acum?

— Deschide urechile bine; cea mai mică informaţie poate fi preţioasă. O să iau legătura cu tine în acelaşi fel.

Capitolul 17

Ramses şi Ameni ascultaseră cu atenţie povestirea amănunţită a lui Serramanna. În contrast cu încordarea care domnea în încăpere, o lumină blândă ilumina biroul faraonului. Când lua sfârşit perioada caldă a anului, Egiptul era bogat în culori aurii şi pastelate.

— Ofir, un mag libian, repetă Ameni, şi Lita, o sărmană nebună pe care el a manipulat-o… Oare, într-adevăr, ar trebui să fim îngrijoraţi? Acest sinistru personaj este fugar, nu primeşte niciun sprijin în ţară şi, fără îndoială, a trecut deja graniţa.

— Minimalizezi gravitatea situaţiei, aprecie Ramses; scapi din vedere locul în care se ascundea: Oraşul Soarelui, capitala lui Akhenaton?

— Este un oraş părăsit de atâta vreme…

— Dar ideile bolnave ale celui care l-a întemeiat continuă să tulbure anumite spirite! Ofir ăsta a visat să se folosească de ele pentru a-şi forma o reţea de simpatizanţi.

— O reţea… S-ar putea ca Ofir să fie spion hitit?

— Sunt convins de asta.

— Dar hitiţii îşi bat joc de-a dreptul de Aton şi de zeul unic!

— Nu şi evreii, interveni Serramanna.

Ameni se temea că va trebui să audă şi o asemenea precizare. Dar sardul nu făcuse niciun progres în domeniul diplomaţiei aşa că-şi exprima gândurile tot în felul său, adică extrem de direct.

— Noi ştim că Moise a fost contactat de un fals arhitect, le reaminti şeful gărzii lui Ramses, şi descrierea acestui impostor corespunde întocmai cu aceea a magului. Nu este un argument decisiv?

— Linişteşte-te, îl îndemnă Ameni.

— Spune mai departe, îi porunci Ramses.

— Eu nu mă pricep deloc la chestiunile de religie, continuă sardul, dar ştiu că evreii vorbesc şi ei despre un zeu unic. Mai este nevoie să vă amintesc, Maiestate, că eu îl bănuiam pe Moise de trădare?

— Moise este prietenul nostru! protestă Ameni. Chiar dacă s-a întâlnit cu Ofir, de ce ar complota el împotriva lui Ramses? Magul ăsta probabil că a

contactat o mulţime de notabilităţi.

— La ce bun să ne punem palma la ochi? îi întrebă sardul.

Faraonul se ridică de pe scaun şi privi în depărtare, prin fereastra din mijloc a biroului său. Înverzite, câmpiile din Deltă erau o expresie grăitoare a bucuriei de a trăi.

— Serramanna are dreptate, judecă Ramses. Hitiţii au pornit o ofensivă pe două planuri, atacându-ne în acelaşi timp din exterior şi din interior. Noi am câştigat bătălia de la Kadesh, am respins trupele lor departe de protectoratele noastre şi am distrus o reţea de spionaj. Dar aceste victorii nu sunt, oare, prea mărunte? Armata hitită nu a fost distrusă şi acest Ofir este mereu activ. Un om ca el, care n-a dat înapoi în faţa unor crime, nu va renunţa la a ne face rău. Dar Moise nu poate fi un complice al lui… Este un om cinstit, incapabil să acţioneze din umbră. În ceea ce-l priveşte, Serramanna se înşeală.

— Aş vrea eu, Maiestate.

— Am o altă misiune să-ţi încredinţez, Serramanna.

— Îl voi aresta pe Ofir.

— Mai întâi, găseşte-l pe cărămidarul evreu numit Abner.

*

Nefertari ar fi dorit să-şi serbeze ziua de naştere în inima unui întins domeniu din Deltă, aproape de capitală, a cărui administrare îi fusese încredinţată lui Nedjem, ministrul Agriculturii. Demnitarul, un om cu un caracter foarte plăcut, mereu atras de spectacolul minunat al naturii, prezentă perechii regale un nou model de plug, mai bine adaptat solului gras şi fertil din Deltă. Cu mult entuziasm, manevră el însuşi unealta care brăzda pământul la adâncimea necesară, fără a-i dăuna.

Angajaţii de la fermă nu-şi ascundeau bucuria; prezenţa printre ei a regelui şi a reginei era ca un adevărat dar venit din partea cerului, semn că anul care urma avea să le aducă o mie şi una de bucurii. Recolta se anunţa a fi bogată, livezile aveau rod îmbelşugat, iar turmele se înmulţeau văzând cu ochii.

Nefertari simţi că Ramses rămânea oarecum indiferent la toate bucuriile acestei minunate zile. La sfârşitul unei mese îmbelşugate, ea profită de câteva clipe de răgaz.

— Îngrijorarea îţi apasă sufletul… Din cauza lui Moise?

— Într-adevăr, soarta lui mă nelinişteşte.

— Abner a fost găsit?

— Nu încă. Dacă el nu se prezintă în faţa tribunalului, primul-ministru nu va pronunţa achitarea lui Moise.

— Serramanna n-o să te dezamăgească nici de data aceasta. Simt, însă, că te roade şi altceva.

— Regula faraonilor îmi impune să apăr Egiptul de duşmanii din interior ca şi de cei din exterior şi eu am impresia că am greşit.

— Din moment ce hitiţii sunt ţinuţi la distanţă, duşmanul care te îngrijorează se află pe pământul nostru.

— Trebuie să pornim un război împotriva acestor fii ai tenebrelor care înaintează mascaţi, într-o lumină amăgitoare.

— Ce cuvinte ciudate care, totuşi, nu mă surprind deloc. Ieri, în timpul ritualului de seară de la templul lui Sekhmet, ochii statuii de granit au avut o sclipire neliniştitoare. Ştim foarte bine că o asemenea privire prevesteşte o nenorocire. Am pronunţat imediat formulele de apărare, dar pacea care s-a instaurat în sanctuar se va extinde ea şi în exterior?

— Fantomele de la Amarna se întorc şi apasă asupra conştiinţelor, Nefertari.

— Akhenaton nu a stabilit el însuşi limitele experienţei sale în spaţiu şi în timp?

— Sigur că da, dar el a pus în mişcare nişte forţe pe care nu le mai putea ţine sub control. Şi Ofir, un mag libian aflat în slujba hitiţilor, a trezit demonii care dormitau în oraşul părăsit.

Nefertari păstră tăcerea mult timp, ţinând ochii închişi. Eliberându-se de legăturile sale cu efemerul, gândirea sa se proiectă spre lumea invizibilă, în căutarea unui adevăr ascuns în meandrele viitorului. Practicarea ritualurilor îi dezvoltase reginei o capacitate vizionară, un contact direct cu puterile care, în fiecare clipă, creau viaţa. Uneori, intuiţia ajungea să ridice vălul care le acoperea.

Nu fără îngrijorare, Ramses aşteptă verdictul marii soţii regale.

— Înfruntarea va fi îngrozitoare, spuse ea redeschizând ochii. Armatele pe care le-a pregătit Ofir nu vor fi mai puţin violente decât cele ale hitiţilor.

— Întrucât tu confirmi temerile mele, trebuie să acţionăm cât mai repede. Să punem în acţiune energia principalelor temple ale regatului, să le apărăm cu o reţea protectoare ale cărei ochiuri să fie împletite de zei şi de zeiţe. Ajutorul tău îmi este absolut necesar.

Nefertari îl îmbrăţişă pe Ramses, cu un gest de o infinită duioşie.

— Mai era nevoie să-mi ceri aşa ceva?

— Noi vom pleca într-o lungă călătorie şi vom avea de înfruntat nenumărate pericole.

— Dragostea ar mai avea vreun rost dacă n-ar fi consacrată Egiptului? El ne dăruieşte viaţa, noi i-o oferim pe a noastră.

Ţărănci tinere, având pieptul dezgolit, fruntea împodobită de o cunună de stuf, şoldurile încinse cu ramuri verzi, interpretară un dans închinat rodniciei pământului şi-şi aruncară una alteia mingi mici de stofă pentru a îndepărta deochiul. Printr-un asemenea ritual, geniile răului, greoaie, neîndemânatice şi schiloade nu mai puteau pătrunde în culturile îngrijite de oameni.

— De-am putea avea şi noi posibilitatea să acţionăm ca ele, suspină Nefertari.

— Sufletul tău ascunde şi el o nelinişte.

— Mă îngrijorează Kha.

— A făcut vreo greşeală gravă?

— Nu, mă gândesc la pensula care i s-a furat. Îţi mai aduci aminte de dispariţia şalului meu preferat? Nu am nicio îndoială că magul acela, Ofir, l-a folosit ca să facă un descântec care să-mi ruineze sănătatea şi să slăbească legătura dintre noi. Datorită intervenţiei lui Setau, am putut s-o nasc pe Meritamon, să rămân în viaţă, dar mă tem de un nou atac şi, de data aceasta, împotriva unui copil, împotriva fiului tău cel mare.

— Suferă de ceva?

— Doctorul Pariamakhu l-a consultat şi nu a observat nimic anormal.

— Nu mă mulţumesc cu diagnosticul lui; cheamă-l pe Setau şi spune-i să creeze un zid magic în jurul lui Kha. De azi înainte, să ne anunţe chiar şi cel mai mic incident. Ai prevenit-o pe Iset?

— Bineînţeles.

— Trebuie să-l prindem pe hoţ sau pe hoaţă şi să aflăm dacă suntem trădaţi chiar din interiorul palatului. Serramanna o să interogheze tot personalul.

— Mi-e frică, Ramses, mă tem pentru Kha.

— Să încercăm să ne stăpânim această frică, s-ar putea ca ea să-i facă şi mai rău lui Kha. Acela care trage sforile din întuneric se va folosi de cea mai mică greşeală de-a noastră.

*

Având la el tabla de lucru a scribului şi câteva pensule, Kha intră în laboratorul lui Setau şi al lui Lotus. Frumoasa nubiană făcea o cobră neagră să-şi scuipe veninul, iar soţul ei pregătea o poţiune cu care să lecuiască tulburările de digestie.

— Tu eşti profesorul meu de magie?

— Singurul tău profesor va fi magia însăşi. Îţi mai este frică de şerpi?

— Oh, da!

— Doar tâmpiţii nu se tem de reptile. Ele au apărut pe lume înaintea noastră şi cunosc anumite secrete de care avem nevoie noi. Ai observat că ele se strecoară printre lumi?

— De când tata m-a făcut să întâlnesc acea cobră mare, ştiu că voi fi ferit de o asemenea moarte.

— Trebuie, totuşi, să te fereşti, după câte s-ar părea.

— Mi s-a furat o pensulă şi un vrăjitor vrea să se servească de ea împotriva mea; am aflat adevărul de la regină.

Seriozitatea şi maturitatea băiatului îl uluiră pe Setau.

— Aşa cum şerpii ne descântă, îi explică el, ei ne învaţă şi cum să luptăm împotriva descântecelor. De aceea, am să-ţi dau să bei în fiecare zi o licoare pe bază de suc de ceapă, sânge de şarpe şi plante urticacee. Timp de cincisprezece zile, voi adăuga pilitură de aramă, ocru roşu, alaun şi oxid de plumb; după aceea, Lotus o să-ţi dea un leac pe care l-a inventat chiar ea.

Kha strâmbă din nas.

— Se pare că nu este ceva prea grozav.

— Cu un pic de vin, gustul rău trece.

— Dar eu n-am băut niciodată.

— Asta-i încă o lipsă pe care trebuie s-o corectezi.

— Vinul tulbură minţile scribilor şi-i împiedică să aibă o mână sigură.

— Prea multă apă împiedică inima să se dezvolte; să nu faci o asemenea greşeală. Ca să poţi deosebi vinurile de bună calitate, trebuie să începi să le guşti încă de tânăr.

— Asta o să mă apere de magia neagră?

Setau puse mâna pe un borcănel cu un unguent verzui.

— Un subiect pasiv nu are nicio şansă de a rezista unei magii negre; doar printr-o muncă susţinută te poţi feri de atacurile venite din lumea invizibilă.

Capitolul 18

De zece zile, ploaia cădea peste Hattuşaş[7], capitala imperiului hitit, construită pe podişul Anatoliei centrale, acolo unde stepele aride alternau cu văi abrupte şi cu grohotişuri.

Obosit, cu spatele înţepenit, picioarele anchilozate, cu ochii căprui mereu la pândă, împăratul Muwattalis era zgribulit. De aceea, stătea mai mult pe lângă şemineu, fără să renunţe la scufia de lână şi la mantia sa lungă roşu cu negru.

În pofida înfrângerii de la Kadesh şi a contraofensivei eşuate, Muwattalis se simţea în siguranţă în capitala sa din munţi, cu cele două oraşe, de jos şi de sus, dominate de o acropolă pe care se înălţa palatul imperial. Fortificaţii uriaşe, urmând relieful accidentat, făceau din Hattuşaş o fortăreaţă imposibil de cucerit.

Totuşi, în oraşul mândru şi invincibil, apăruseră critici la adresa împăratului. Pentru prima oară, ascuţitul său simţ al strategiei nu reuşise să asigure victoria armatei sale.

De-a lungul celor nouă kilometri de fortificaţii, pe turnuri şi pe metereze, soldaţii făceau neîntrerupt de gardă; dar toată lumea se întreba dacă, mâine, Muwattalis va mai continua să conducă destinele imperiului. Până atunci, cel care fusese numit printre prieteni „marele şef” zădărnicise toate încercările adversarilor săi de a-l îndepărta de la putere, eliminându-i pe ambiţioşi; dar evenimentele petrecute de curând făcuseră ca poziţia sa să devină foarte fragilă.

Doi bărbaţi râvneau la tron: fiul său, Uri-Teşub, susţinut de elita armatei, şi Hattuşil, fratele împăratului, diplomat iscusit care reuşise să închege o puternică alianţă împotriva Egiptului. Era o coaliţie pe care Muwattalis încerca s-o menţină intactă, oferind o mulţime de daruri aliaţilor săi.

Muwattalis petrecuse de curând o jumătate de zi minunată în compania unei frumoase tinere, glumeaţă şi educată, care îl făcuse să mai uite de griji. I-ar fi plăcut, ca şi ei, de altfel, să se consacre mai mult poeziei uitând de parăzile militare. Dar nu era decât un vis şi un împărat hitit n-avea nici timpul şi nici dreptul de a visa.

Muwattalis îşi încălzi mâinile la foc. Mai avea îndoieli: trebuia să-şi suprime fratele sau fiul ori, poate, chiar pe amândoi? Cu câţiva ani înainte, s-ar fi impus o intervenţie brutală; o mulţime de intriganţi, chiar şi suverani, muriseră din cauza otrăvii, folosită foarte des la curtea hitită. În prezent, duşmănia dintre cei doi pretendenţi putea să-i fie de folos. Nu se neutralizau ei unul pe altul, permiţându-i să apară ca un mediator absolut necesar?

Şi o altă realitate, îngrijorătoare, îl obliga să adopte o anumită conduită: imperiul era pe punctul de a se dezmembra. Repetatele eşecuri militare, finanţarea războaielor, impasul comerţului internaţional riscau să zguduie serios uriaşul.

Muwattalis venise să se reculeagă în templul zeului furtunii, cel mai frumos dintre sanctuarele existente în oraşul de jos, care număra nu mai puţin decât douăzeci şi unu de monumente închinate divinităţilor. La fel ca fiecare dintre preoţi, împăratul frânsese în jumătate trei pâini şi vărsase vin pe un bloc de piatră, pronunţând formula rituală: „Fie să dureze veşnic.” Urarea aceasta era adresată ţării sale; în visele sale cele mai urâte, el se vedea învins de Egipt şi trădat de aliaţii săi. Cât timp va mai putea el contempla, de la înălţimea acropolei sale, terasele clădite din pietre aşezate una peste alta, frumoasele case ale demnitarilor săi, porţile monumentale prin care se intra în capitala sa?

Şambelanul îl anunţă pe împărat că musafirul său sosise. El trecuse de numeroasele posturi de pază înainte de a ajunge la reşedinţa imperială înconjurată de rezervoare de apă, de grajduri, de o armurărie şi de o cazarmă.

Lui Muwattalis îi plăcea să-şi primească oaspeţii într-o sală cu o mulţime de coloane, rece şi neprimitoare, decorată cu arme care aminteau de victoriile armatei hitite.

Pasul apăsat, milităros, al lui Uri-Teşub putea fi recunoscut dintr-o mie. Înalt, musculos, înfăşurat într-o blană roşcată, cu părul lung atârnându-i pe spate, era recunoscut ca un războinic de temut, gata în permanenţă să plece din nou la luptă.

— Ce mai faci, fiul meu?

— Rău, tată.

— S-ar părea, totuşi, că eşti sănătos tun.

— M-ai chemat ca să-ţi baţi joc de mine?

— Nu uita cu cine vorbeşti.

Aroganţa lui Uri-Teşub se mai domoli.

— Iartă-mă, sunt foarte nervos.
— De ce eşti atât de nemulţumit?
— Pentru că eram comandantul unei armate victorioase şi iată-mă un ajutor de băgător de seamă, aflat la ordinele lui Hattuşil, cel care a fost învins la Kadesh! Nu înseamnă asta să-ţi baţi joc de energia pe care aş fi putut-o pune în serviciul ţării mele?
— Fără Hattuşil, închegarea coaliţiei n-ar mai fi fost posibilă.
— La ce ne-a servit aşa ceva? Dacă mi-ai fi acordat încredere totală, aş fi triumfat asupra lui Ramses!
— Continui să greşeşti, fiule; la ce serveşte să ne amintim mereu de trecut?
— Alungă-l pe Hattuşil şi dă-mi din nou mie comanda generală.
— Hattuşil este fratele meu, aliaţii noştri îl apreciază; în plus, este în relaţii foarte bune cu negustorii fără de care efortul nostru de război nu ar fi posibil.
— Atunci, ce-mi propui?
— Să încetăm cu certurile şi să ne unim forţele ca să salvăm Hatti.
— Să salvăm Hatti… Dar cine ne ameninţă acum ţara?
— În jurul nostru, lumea se schimbă mereu; noi n-am putut nimici Egiptul, anumite alianţe s-ar putea modifica mai devreme decât ne-am aştepta.
— Eu nu pricep nimic din toate astea! M-am născut ca să lupt, nu ca să ţes tot felul de intrigi din care Hatti nu câştigă nimic.
— Astea-s nişte concluzii pripite şi false, fiule. Dacă vrem să ne impunem supremaţia peste întregul Orient Apropiat, trebuie să începem prin a rezolva problemele noastre din interior. Există o soluţie potrivită şi neapărat necesară: împăcarea ta cu Hattuşil.
Uri-Teşub izbi cu pumnul în unul dintre stâlpii şemineului.
— Niciodată! Niciodată nu o să accept să mă umilesc în faţa prostului ăstuia!
— Dacă punem capăt conflictelor dintre noi, am putea fi mai puternici.
— Închide-l pe fratele tău şi pe nevastă-sa într-un templu şi dă-mi mie ordin să atac Egiptul: asta-i soluţia salvatoare.
— Refuzi, aşadar, orice formă de împăcare?
— Refuz.
— Este ultimul tău cuvânt?

— Dacă îl îndepărtezi pe Hattuşil, o să-ţi fiu un susţinător credincios. Eu şi, împreună cu mine, armata.

— Un fiu îşi negociază dragostea pe care i-o poartă tatălui său?

— Eşti mult mai mult decât un tată, eşti împăratul din Hatti. Numai interesul ţării Hatti trebuie să ne dicteze hotărârile. O să recunoşti în cele din urmă că doar poziţia mea este dreaptă.

Împăratul păru dintr-o dată obosit de această discuţie.

— Poate că ai şi tu pe undeva dreptate… Trebuie să mă mai gândesc.

Ieşind din sala de primire, Uri-Teşub era sigur că îl convinsese pe tatăl său. Nu va mai trece mult timp şi împăratul, îmbătrânind, nu va mai avea de ales şi-i va acorda puteri depline, după care îi va ceda şi tronul.

*

Purtând o rochie roşie, un colier de aur, brăţări de argint şi sandale de piele, Putuhepa, soţia lui Hattuşil ardea tămâie în sala subterană a templului lui Iştar. La această oră târzie din noapte, acropola era cufundată în tăcere.

Doi bărbaţi coborau scara. Scund, cu părul strâns de o panglică, îmbrăcat cu o mantie groasă din stofă de mai multe culori, purtând o brăţară la cotul stâng, Hattuşil mergea înaintea împăratului.

— Ce frig este, se plânse Muwattalis, strângându-şi mai bine în jurul corpului mantia de lână groasă.

— Încăperea asta nu este deloc plăcută, recunoscu Hattuşil, dar prezintă avantajul de a fi absolut liniştită.

— Vreţi să luaţi loc, Maiestate? întrebă Putuhepa.

— O să stau pe banca asta de piatră. Deşi s-a întors dintr-o călătorie aşa de lungă, fratele meu pare mai puţin obosit decât mine. Ce lucruri importante ai aflat, Hattuşil?

— Sunt îngrijorat pentru coaliţia noastră. Unii dintre aliaţii noştri par să fie pe punctul de a-şi uita angajamentele luate. Sunt din ce în ce mai lacomi, dar am reuşit să-i potolesc. Să ştii că această coaliţie a devenit foarte costisitoare; mai sunt şi alte lucruri îngrijorătoare.

— Spune, te rog.

— Asirienii devin ameninţători.

— Poporul ăla mic?

— Asirienii ne studiază cu atenţie şi ne cred în plină decădere, în urma recentelor înfrângeri şi din cauza neînţelegerilor dintre noi.

— I-am putea nimici în câteva zile!

— Eu n-aş crede asta; şi ar fi înţelept să ne dispersăm forţele într-un moment în care Ramses se pregăteşte să atace Kadesh?
— Ai nişte informaţii precise despre aşa ceva?
— După cum ne transmit spionii noştri, se pare că armata lui Ramses este pe punctul de a relua ofensiva. De data aceasta, locuitorii din Canaan şi beduinii nu vor mai opune rezistenţă regelui Egiptului. Ar fi o adevărată nebunie să deschidem un al doilea front împotriva asirienilor.
— Ce crezi că ar trebui să facem, Hattuşil?
— Să ne ocupăm în primul rând de unitatea noastră internă; scandalul dintre fiul tău şi mine n-a făcut decât să dureze prea mult şi să ne slăbească. Sunt gata să mă întâlnesc cu el, pentru a-l face să înţeleagă toată gravitatea acestui moment. Dacă vom continua să ne certăm, vom dispărea.
— Uri-Teşub refuză orice formă de împăcare şi cere să-i dau comanda generală a trupelor noastre.
— Ca să se arunce cu capul în piept împotriva egiptenilor şi să sufere o înfrângere zdrobitoare!
— După părerea lui, atacul frontal este singura noastră soluţie de izbândă.
— Tu eşti împăratul, este de datoria ta să alegi între el şi mine. Dacă optezi pentru politica fiului tău, eu mă retrag.
Muwattalis făcu câţiva paşi prin încăpere ca să se mai dezmorţească.
— Nu există decât o singură soluţie înţeleaptă, spuse calm frumoasa Putuhepa. Ca împărat, trebuie să daţi întâietate intereselor ţării Hatti. Faptul că Hattuşil este fratele vostru, iar Uri-Teşub fiul vostru nu are nicio importanţă având în vedere binele poporului nostru şi ştiţi prea bine că avântul războinic al lui Uri-Teşub ne va duce la dezastru.
— Care este soluţia ta… înţeleaptă?
— Nimeni nu poate domoli un smintit. De aceea, el trebuie suprimat. Nici voi, nici Hattuşil nu trebuie să fiţi amestecaţi în dispariţia lui; de aceea, aş lua asupra mea această sarcină.

Capitolul 19

Moise se ridică în picioare.

— Tu, aici?

— Am permisiunea tribunalului să te vizitez.

— Faraonul trebuie să ceară voie cuiva ca să-şi viziteze închisorile?

— În cazul tău, da, din moment ce eşti acuzat de crimă. Dar tu eşti, în primul rând, un prieten de-al meu.

— Aşadar, nu mă părăseşti…

— Poate fi părăsit un prieten aflat la necaz?

Ramses şi Moise se îmbrăţişară îndelung.

— Nu am avut încredere în tine, Ramses, căci n-am crezut că vei veni să mă vezi.

— Om fără minte ce eşti! De ce ai fugit din ţară?

— În primul moment, am crezut că atitudinea mea ar fi putut fi dictată de panică… Dar, în ţara Madian, unde m-am refugiat, am avut timp să mă gândesc la toate. N-a fost o fugă, ci o chemare.

Celula lui Moise era o încăpere curată şi bine aerisită, având pe jos pământ bătătorit. Regele se aşeză pe un taburet cu trei picioare, în faţa prietenului său evreu.

— De la cine venea această chemare?

— De la Dumnezeul lui Abraham, al lui Isaac şi al lui Iacov. De la Yahwe.

— „Yahwe” este numele unui munte, în deşertul Sinai; să faci dintr-un munte simbolul unei divinităţi nu este ceva deosebit. Muntele de la Apus, la Theba, n-o adăposteşte pe zeiţa tăcerii?

— Yahwe este singurul Zeu, el nu se reduce la un simplu colţ de natură.

— Ce s-a întâmplat în timpul exilului tău?

— Pe munte, l-am întâlnit pe Dumnezeu, sub forma unei flăcări care ţâşnea dintr-un tufiş. El mi-a dezvăluit numele Său: „Eu sunt”.

— De ce se limitează la o singură latură a realităţii? Atum, creatorul, este în acelaşi timp „Cel care este” şi „Cel care nu este”.

— Yahwe mi-a încredinţat o misiune, Ramses; o misiune binecuvântată care s-ar putea să nu-ţi placă. Trebuie să scot din Egipt poporul evreu şi să-l călăuzesc spre o ţară sfântă.
— Ai înţeles cum trebuie vocea lui Dumnezeu?
— Era la fel de puternică şi de limpede cum este şi a ta.
— În deşert nu se întâlnesc şi multe fiinţe iluzorii?
— N-o să mă poţi face să cad pradă îndoielilor; eu ştiu ce am văzut şi am auzit. Misiunea mea a fost dată de Dumnezeu şi eu mi-o voi îndeplini.
— Vorbeşti de… toţi evreii?
— Este un popor întreg care va ieşi liber din Egipt.
— Cine împiedică un evreu să circule liber unde doreşte?
— Eu cer o recunoaştere oficială a credinţei evreilor şi permisiunea de a pleca în exod.
— Cel mai urgent este să te scoatem din închisoare; de aceea, i-am trimis pe oamenii mei să-l caute pe Abner. Mărturia lui va fi hotărâtoare şi va duce la achitarea ta.
— Poate că Abner a părăsit de mult timp Egiptul.
— Îţi promit că se va face tot ce este posibil ca să fie adus în faţa tribunalului.
— Prietenia mea pentru tine, Ramses, a rămas aceeaşi şi m-am rugat pentru victoria ta în lupta împotriva hitiţilor; dar tu eşti Faraonul, iar eu, viitorul conducător al poporului evreu. Dacă mă împiedici să fac ceea ce trebuie, am să devin cel mai aprig duşman al tău.
— Între prieteni nu se găseşte întotdeauna o cale de înţelegere?
— Prietenia dintre noi va conta mai puţin decât misiunea mea; chiar dacă sufletul meu este rănit, trebuie să mă supun voinţei lui Yahwe.
— O să avem timp să mai vorbim despre asta; înainte de toate, va trebui să-ţi recapeţi libertatea.
— Faptul că sunt închis nu mă apasă. În singurătatea mea, mă pregătesc pentru încercările de mâine.
— Prima dintre ele ar putea fi o condamnare grea!
— Yahwe mă apără!
— Ţi-o doresc din tot sufletul, Moise; căutând prin amintirile tale, nu cumva descoperi vreun amănunt care ţi-ar putea fi util pentru apărarea ta?
— Am spus adevărul şi adevărul va ieşi la suprafaţă.
— Nu mă ajuţi prea mult.

— Când eşti un prieten al faraonului, de ce să te mai temi de nedreptate? Niciodată nu o vei lăsa să invadeze regatul şi inimile judecătorilor.
— Ai întâlnit pe un individ pe nume Ofir?
— Nu-mi aduc aminte…
— Aminteşte-ţi: Ofir este un fals arhitect care te-a contactat la Pi-Ramses, pe când tu construiai capitala mea; nu mă îndoiesc că el a ridicat în slăvi meritele religiei lui Akhenaton.
— Aşa este.
— Ţi-a făcut şi nişte propuneri concrete?
— Nu, dar mi-a făcut impresia că suferea şi el din cauza mizeriei în care trăiesc evreii.
— Mizerie… Cuvântul nu este cam exagerat?
— Tu eşti egiptean, nu poţi înţelege aşa ceva.
— Ofir acesta este un spion hitit care complotează împotriva Egiptului; el este, de asemenea, şi un asasin. Cea mai mică înţelegere avută cu el ar putea aduce asupra ta bănuiala de înaltă trădare.
— Oricine ajută poporul meu merită recunoştinţa mea.
— Ai putea urî pământul pe care te-ai născut.
— Copilăria, adolescenţa, studiile noastre la Memphis, cariera mea în slujba ta… toate astea au murit şi sunt date uitării, Ramses. Eu nu iubesc decât un singur pământ: cel pe care Dumnezeu l-a promis poporului meu.

*

Nedjem, ministrul Agriculturii, era mai furios ca niciodată. El care, de obicei, era amabil şi bine dispus, îl bruftuluise fără niciun motiv pe secretarul său. Incapabil să se mai concentreze asupra treburilor pe care le avea de rezolvat, îşi părăsi biroul şi intră în laboratorul lui Setau şi al lui Lotus.
Stând pe vine, frumoasa nubiană ţinea la respect o viperă cu capul roşu care bătea furioasă din coadă.
— Ţine-mi, te rog, vasul ăsta de aramă, îl rugă ea pe ministru.
— Nu ştiu dacă…
— Hai, mai repede!
Şovăind, Nedjem luă castronaşul în care se afla un lichid brun şi uleios.
— Să nu-l răstorni, este foarte coroziv.
Nedjem tremura tot.
— Unde pot să-l pun?

— Pe etajera de acolo.
Lotus închise vipera într-un coş de nuiele şi-i puse capacul deasupra.
— Ai nevoie de ceva, Nedjem?
— Tu şi cu Setau…
— Cine are treabă cu Setau? întrebă vocea dogită a îmblânzitorului de şerpi.
Aburi ciudaţi şi neliniştitori ieşeau din retorte de diferite dimensiuni; pe rafturi, se puteau vedea castronaşe alături de strecurători, tigve cu nişte tuburi care ieşeau din ele, fierturi şi alifii.
— Vreau neapărat să-ţi spun…
Un acces de tuse îl împiedică pe ministru să continue.
— Ei bine, hai, spune! îl îndemnă Setau.
Neras de câteva zile, hirsut, cu umerii pătraţi, zărindu-se cu greu prin fumul des care se împrăştia în partea aceea a laboratorului, Setau turna dintr-un vas în altul nişte venin diluat.
— Este vorba despre micul Kha.
— I s-a întâmplat ceva?
— Tu eşti ăla care… În sfârşit, vreau să spun că, până în prezent, eu m-am ocupat de educaţia acestui copil. Îi place să scrie şi să citească, dă dovadă de o maturitate extraordinară pentru vârsta lui, are deja o cultură pe care mulţi scribi i-ar invidia-o, nu ezită să studieze secretele cerului şi ale pământului, vrea…
— Ştiu toate astea, Nedjem, şi am multă treabă. Treci la subiect.
— Tu… cu tine nu poate sta omul de vorbă!
— Viaţa nu-i deloc uşoară. Când ai de-a face în fiecare zi cu reptilele, nu prea mai ai timp de pierdut cu sporovăieli de politeţe.
Nedjem parcă luă foc.
— Dar… vizita mea nu este doar din politeţe!
— Bine, dar spune odată ce ai de spus!
— Bun, atunci, am să-ţi spun fără ocolişuri: de ce îl îndrumi pe Kha pe un drum greşit?
Setau puse pe un raft sticluţa pe care o avea în mână şi-şi şterse fruntea cu o cârpă.
— Dai buzna în laboratorul meu, Nedjem, mă deranjezi în timp ce lucrez şi, pe deasupra, mă mai şi insulţi! Cât eşti tu de ministru, vezi că s-ar putea să-ţi trag un pumn în mutră.
Nedjem se dădu câţiva paşi înapoi şi se ciocni de Lotus.

— Iartă-mă… Nu credeam că… Dar copilul ăsta…

— Ţi se pare că este prea devreme pentru iniţierea lui Kha în magie? îl întrebă nubiana cu surâsul său fermecător.

— Da, da, chiar asta voiam să spun, se grăbi să răspundă Nedjem.

— Grija asta îţi face cinste, dar n-ai de ce să te temi.

— Un copil… la o vârstă atât de fragedă, faţă în faţă cu o ştiinţă atât de complexă, atât de primejdioasă…

— Faraonul ne-a poruncit să-i protejăm fiul; ca să putem face asta, avem nevoie ca şi Kha să contribuie cu puterile lui.

Ministrul se făcu alb la faţă.

— Să-l protejaţi… Dar cine sau ce îl ameninţă?

— Îţi place carnea de vită marinată? îl întrebă Lotus.

— Eu… sigur că da… Bineînţeles.

— Asta-i una dintre specialităţile mele; nu vrei să stai la masă cu noi?

— Mă obligaţi aşa, în ultimul moment…

— S-a aranjat deja, aprecie Setau. Kha nu este un obiect mărunt şi fragil, ci fiul cel mare al lui Ramses. Atacându-l pe el se urmăreşte slăbirea perechii regale şi a întregii ţări. O să înălţăm un zid magic în jurul lui Kha pentru a respinge influenţele nocive lansate împotriva lui. Treaba asta cere precizie, va fi dificilă şi nu se desfăşoară după reguli dinainte stabilite. Este binevenită orice formă de colaborare.

Capitolul 20

Pe deasupra străduţei din cartierul evreiesc fuseseră fixate grinzi din lemn peste care se aşternuseră împletituri din stuf ce protejau trecătorii de razele fierbinţi ale soarelui. Aşezate pe pragul caselor, gospodinele stăteau de vorbă; când trecea sacagiul, ele îşi potoleau setea şi îşi continuau conversaţia în care se amestecau meşterii ce îşi luau câteva clipe de răgaz sau cărămidarii care se întorceau de pe şantier.

Un singur subiect îi preocupa pe toţi: procesul lui Moise. Unii spuneau că el va fi condamnat la moarte; alţii că va primi doar o pedeapsă uşoară cu închisoarea. Unii extremişti susţineau că se va declanşa o răscoală, majoritatea evreilor, însă, făceau parte din tabăra fataliştilor; cine ar fi cutezat să se ridice împotriva armatei şi poliţiei Faraonului? Şi, de altfel, Moise nu avea parte de ceea ce merita, nu omorâse el un om? Faptul că legea trebuia aplicată cu toată asprimea ei nu revolta pe nimeni, chiar dacă Moise era foarte popular; cine nu-şi amintea cu cât devotament îi susţinuse pe cărămidari şi câte avantaje materiale avuseseră datorită lui? Mulţi muncitori doreau ca el să redevină arhitect şi să aibă grijă din nou de soarta lor.

Aaron împărtăşea şi el pesimismul celor din jur. Desigur, soarta lui Moise se afla în mâinile lui Yahwe, dar justiţia egipteană nu se arăta deloc blândă faţă de criminali. Dacă Abner ar fi acceptat să apară în faţa tribunalului, acuzaţia ar fi fost anulată; dar cărămidarul afirma cu tărie că Moise minţea. El refuza, de asemenea, să iasă din vizuina sa înainte de terminarea procesului. Deoarece Aaron nu avea nimic să-i reproşeze lui Abner, el nu-i putea pretinde şefului său de trib să-i ceară să depună mărturie.

Trecând în fiecare zi pe străduţă, Aaron remarcase prezenţa unui cerşetor care avea capul acoperit cu o glugă. Rezemat de perete, cu genunchii îndoiţi, omul molfăia bucăţile de pâine pe care i le aruncau trecătorii. Încă din prima zi, Aaron încercă să uite de nenorocitul acela; în a doua, îi dădu el însuşi o bucată de pâine; în a treia, se aşeză chiar lângă el.

— N-ai familie?

— Nu mai am.

— Erai căsătorit?
— Soţia mea a murit, copiii au plecat în lume.
— Ce soartă ai avut de ai ajuns aşa?
— Eram negustor de grâne, aveam o casă frumoasă, duceam o viaţă liniştită… Şi am făcut o greşeală, înşelând-o pe soţia mea.
— Dumnezeu te-a pedepsit.
— Ai dreptate, dar nu El m-a adus în asemenea hal. Un om a descoperit legătura mea cu femeia aceea, m-a şantajat, m-a ruinat şi mi-a distrus căsătoria. Soţia mea a murit de inimă rea.
— Cel de care-mi povesteşti era un monstru!
— Un monstru care continuă să facă rău şi să aducă peste tot numai nenorociri… Şi alţii ca mine o să aibă de suferit de pe urma cruzimii lui.
— Cum îl cheamă?
— Mi-e şi ruşine să-i pronunţ numele.
— Din ce cauză?
— Pentru că este evreu, ca tine şi ca mine.
— Pe mine mă cheamă Aaron şi am o oarecare influenţă printre ai noştri. Tu nu mai ai dreptul să taci, căci de la o oaie râioasă se poate molipsi toată turma.
— Ce importanţă mai are, astăzi… Sunt singur şi disperat.
— Cu toate că eşti atât de amărât, trebuie să te gândeşti cum să-i aperi şi pe alţii. Omul acesta trebuie pedepsit.
— Se numeşte Abner, murmură cerşetorul.

*

De data aceasta, Aaron avea un motiv serios ca să se plângă de comportamentul lui Abner. În aceeaşi seară, el ceru să se întrunească o adunare a bătrânilor şi a şefilor de trib şi le povesti necazurile prin care trecuse negustorul de grâne.
— Cândva, recunoscu unul dintre bătrâni, Abner îi şantaja de cărămidari, dar ei au păstrat tăcerea şi la urechile noastre nu au ajuns decât nişte vorbe, nu şi dovezi. Este de înţeles de ce Abner nu are niciun chef să apară în faţa unui tribunal. Preferă să aştepte ca toată agitaţia asta să se potolească.
— Moise este la închisoare şi doar mărturia lui Abner l-ar putea salva!
Încurcaţi, cei de faţă nu prea voiau să se pronunţe. Unul dintre şefii de trib vorbi în numele lor exprimând ceea ce gândeau.

— Să vorbim deschis: Moise a comis o crimă care a aruncat bănuieli asupra tuturor evreilor. Nu este o nedreptate ca el să fie pedepsit. În plus, el s-a întors printre noi ca să semene zâzanie, cu ideile lui nebuneşti. Ar fi mai prudent să lăsăm ca lucrurile să meargă în voia lor.

Aaron fu cuprins de o furie îngrozitoare.

— Sunteţi cei mai laşi dintre laşi! Aşa, va să zică, voi preferaţi să ajutaţi o canalie ca Abner şi-l trimiteţi la moarte pe Moise care s-a luptat întotdeauna pentru voi! Fie ca Yahwe să vă dea numai nenorocire şi necazuri!

Cel mai în vârstă dintre cei prezenţi, un cărămidar care nu mai lucra, interveni cu un glas tunător.

— Aaron are dreptate, purtarea noastră este vrednică de dispreţ.

— Noi l-am protejat pe Abner, aminti unul dintre şefii de trib; nu avem dreptul să-l obligăm să rişte o condamnare pe baza unor acuzaţii nu prea solide.

Aaron bătu în podea cu toiagul.

— Nu cumva te-a ajutat Abner şi pe tine să te îmbogăţeşti pe spinarea fraţilor noştri?

— Cum îndrăzneşti?

— Să-i punem faţă în faţă pe cerşetor şi pe Abner.

— Propunerea este acceptată, declară cel mai bătrân dintre cei prezenţi.

*

Abner se ascundea în centrul mahalalei evreieşti, într-o casă cu etaj de unde nu voia să mai iasă decât după ce Moise avea să fie condamnat. Bogat acum şi temut de toţi, el se îndopa toată ziua cu dulciuri şi-şi petrecea timpul mai mult dormind.

Când sfatul bătrânilor şi al şefilor de trib îl obligase să accepte confruntarea, el râsese. Mai întâi, pentru că un cerşetor nu se putea compara ca poziţie socială cu el; mai apoi, Abner acuza poporul evreu că lăsa un om să trăiască în mizerie, lucru interzis de legile egiptene. Dacă, în cel mai rău caz, afacerea căpăta un curs nefavorabil lui, aliaţii săi urmau să aibă grijă ca acuzatorul său vrednic de milă să dispară.

Întrevederea avu loc la parterul casei, în camera de primire, unde băncile de lemn fuseseră acoperite cu perne. Erau de faţă mai-marele bătrânilor, un şef de trib trimis de colegii săi şi Aaron care-l sprijinea pe cerşetorul atât de gârbovit încât abia mai putea merge.

Abner avea un aer zeflemitor.
— Asta-i amărâtul care scorneşte atâtea baliverne pe socoteala mea… Mai este în stare să vorbească? Cel mai bine ar fi să-i daţi ceva de mâncare şi să-l trimiteţi să-şi aştepte moartea prin vreo fermă din Deltă.
Aaron îl ajută pe cerşetor să se aşeze.
— Am mai putea evita o confruntare, declară mai-marele bătrânilor, dacă accepţi să depui mărturie în favoarea lui Moise şi să confirmi cele petrecute, aşa cum apar ele în documentul pe care l-ai semnat.
— Moise este un om agitat şi primejdios. Eu, eu, cel pe care îl vedeţi aici, am făcut în aşa fel încât mulţi dintre fraţii noştri să se îmbogăţească! De ce aş risca acum în zadar?
— Ca să respecţi adevărul, interveni Aaron.
— Adevărul este atât de schimbător… Şi va fi el de ajuns ca să-i aducă libertatea lui Moise? Totuşi, el este un asasin! Noi nu avem nimic de câştigat dacă ne amestecăm în toată povestea asta.
— Moise ţi-a salvat viaţa, acum trebuie să i-o salvezi şi tu pe a lui.
— Întâmplările astea s-au petrecut acum multă vreme, memoria mea este tulbure… N-ar fi mai bine să ne gândim la viitor? Şi, apoi, declaraţia mea scrisă îl va ajuta pe Moise. Dacă va exista o îndoială în favoarea lui, nu va mai fi condamnat la moarte.
— O condamnare grea, cu mulţi ani de închisoare ar fi o soluţie mai bună?
— Moise ar fi trebuit să se controleze şi să nu-l ucidă pe Sary.
Ajuns la capătul răbdării, Aaron izbi cu toiagul în podea.
— Fără violenţă, îi ceru bătrânul şef.
— Individul ăsta este un ticălos, i-a trădat pe ai săi şi-i va trăda întotdeauna!
— Păstrează-ţi calmul, îi recomandă Abner; eu sunt generos şi îmi iau angajamentul să te ajut cu tot ce ai nevoie. Pentru mine, respectul faţă de cei în vârstă este o adevărată îndatorire.
Dacă nu ar fi fost de faţă mai-marele peste bătrâni şi şeful de trib, Aaron i-ar fi sfărâmat ţeasta lui Abner.
— Să ne oprim aici, prieteni, şi să sărbătorim împăcarea noastră cu o masă bună pe care v-o ofer cu cea mai mare plăcere.
— Ai uitat de cerşetor, Abner?
— Ah, cerşetorul… El mai are ceva de spus?
Aaron se întoarse către bietul om.

— Nu te teme, vorbeşte fără nicio oprelişte.

Omul rămase încovoiat şi Abner îşi ieşi din fire.

— Poftim, ăsta-i marele vostru acuzator! Lăsaţi-l în grija servitorilor, o să-l ducă la bucătărie şi o să-i dea acolo de mâncare.

Aaron era teribil de dezamăgit.

— Vorbeşte, te rog să spui ceva.

Încet, falsul cerşetor se ridică în toată înălţimea sa, îşi lăsă jos gluga, descoperindu-şi faţa.

Încremenit de uimire, Abner abia reuşi să îngaime numele acestui oaspete neaşteptat şi de temut.

— Serramanna…

— Eşti arestat, declară sardul având pe buze un zâmbet de adevărat pirat.

*

În timp ce avea loc audierea lui Abner, Serramanna era cuprins de sentimente contradictorii. Pe de o parte, el sperase să nu-l găsească pe Abner, astfel încât Moise, complotistul, să nu fie scos basma curată; pe de altă parte, îşi îndeplinise întocmai misiunea. Probabil că Ramses era o fiinţă extraordinară dacă trezea în el o asemenea supunere, pe când sardul rămânea convins de vinovăţia evreului. Regele se înşela având încredere în Moise, dar cum să critici un suveran ce considera prietenia ca pe una dintre valorile sacre?

Întregul Pi-Ramses era în aşteptarea sentinţei pe care urma s-o anunţe primul-ministru, după deliberarea juriului. Procesul făcuse ca prestigiul lui Moise să crească enorm; oamenii umili şi cărămidarii erau acum aproape în totalitate trup şi suflet de partea lui. Nu apărea el ca un apărător al amărâţilor faţă de care viaţa se arătase nedreaptă?

Serramanna spera ca Moise să fie trimis în exil şi că, astfel, nu va mai tulbura armonia generală a ţării, clădită, zi de zi, de perechea regală.

Când Ameni ieşi din sala tribunalului, sardul îi ieşi în întâmpinare. Secretarul particular al Faraonului era bucuros.

— Moise este achitat.

Capitolul 21

Curtea se adunase în sala de primire a palatului din Pi-Ramses, unde se ajungea urcând o scară monumentală, împodobită cu imagini ale duşmanilor nimiciţi de-a lungul anilor. Nimeni nu ştia de ce Faraonul chemase astfel pe toţi demnitarii şi pe principalii membri ai Administraţiei, dar toată lumea se aştepta să fie anunţate unele decizii de cea mai mare importanţă pentru viitorul ţării.

Intrând pe uşa impunătoare în jurul căreia se aflau toate titlurile lui Ramses ca suveran al Egiptului, pictate cu albastru pe fond alb şi plasate fiecare dintre ele în chenare frumos desenate, Ameni nu reuşea să-şi ascundă nemulţumirea; de ce regele nu-i spusese nimic mai înainte? Văzând şi aerul crispat al lui Acha, înţelese că nici prietenul său nu ştia mai mult decât el.

Curtenii erau atât de numeroşi încât nu se mai puteau admira bogatele decoraţiuni din plăci de teracotă smălţuită, reprezentând grădini înflorite şi bazine în care forfoteau peştii. Toată lumea se înghesuia printre coloane şi pe lângă pereţii care întruchipau o combinaţie feerică de verde palid, roşu intens, albastru deschis, galben strălucitor şi alb imaculat. Dar, în aceste clipe de încordare, cui îi mai venea să admire acele păsări sublime surprinse în zborul lor maiestuos peste smârcurile cu papirus des ca peria?

Cu toate acestea, privirile lui Setau zăboviră pe o pictură care reprezenta o tânără aflată într-o meditaţie profundă, în faţa unui pâlc de nalbe, având nişte trăsături semănând destul de mult cu cele ale reginei. Frizele cu ornamente în formă de lotus, de maci, de margarete şi de albăstrele completau tabloul unei naturi paşnice şi surâzătoare.

Miniştri, funcţionari superiori, scribi regali, responsabili ai ritualurilor, păstrători ai secretelor, preoţi şi preotese, mari doamne şi alte personaje importante făcură linişte când Ramses şi Nefertari se aşezară fiecare pe tronul său. Forţa pe care o emana suveranul era impunătoare, iar prestanţa sa inegalabilă. Purtând coroana dublă care sublinia domnia lui asupra Egiptului de Sus şi al celui de jos, înveşmântat într-o mantie albă şi având petrecută o pânză aurie în jurul şoldurilor, Ramses ţinea în mâna dreaptă

sceptrul „magic”, toiagul păstorului cu care aduna în jurul său poporul, în plan invizibil, şi-i menţinea unitatea în planul vizibil.

Nefertari reprezenta graţia, Ramses forţa. Toţi cei de faţă simţiră dragostea profundă care îi unea pe cei doi şi punea pe existenţa lor pecetea veşniciei.

Şeful ritualiştilor citi un imn închinat lui Amon, celebrând prezenţa zeului ascuns în toate formele de viaţă. După aceea, Ramses începu să vorbească.

— Vă voi aduce la cunoştinţă câteva hotărâri cu scopul de a risipi zvonurile care circulă şi a preciza politica pe care o voi adopta în viitor. Am luat deciziile acestea împreună cu marea soţie regală, după o îndelungată cugetare.

Mai mulţi scribi regali se pregătiră să transcrie spusele monarhului, acestea urmând să devină decrete aplicabile imediat.

— Am hotărât să întăresc graniţa de nord-est a Egiptului, să construiesc aici noi cetăţi, să consolidez vechile fortificaţii, să dublez garnizoanele şi să măresc solda oamenilor de acolo. Ceea ce se va numi Zidul regelui, va trebui să devină de netrecut şi să apere Delta de orice încercare de invazie. Mai multe echipe de cioplitori în piatră şi de cărămidari vor pleca încă de mâine dimineaţă ca să se apuce de lucrările necesare acolo.

Un curtean mai vârstnic ceru cuvântul.

— Maiestate, Zidul regelui va fi suficient pentru a opri hoardele hitite?

— Zidul în sine, nu; el nu este decât ultimul element al sistemului nostru de apărare. Prin campania pe care am întreprins-o de curând, armata noastră a zdrobit contraofensiva hitită şi a recucerit vechile noastre protectorate. Între noi şi invadatori se află acum Canaan, Amurru şi Siria de Sud.

— Prinţii care guvernează aceste provincii nu ne-au trădat, oare, de prea multe ori?

— De multe ori, într-adevăr; de aceea, am încredinţat conducerea administrativă şi militară a acestei zone tampon lui Acha, căruia îi acord puteri excepţionale în această regiune. Îl însărcinez să menţină supremaţia noastră, să ţină sub control demnitarii locali, să creeze un serviciu de informaţii eficient şi să pregătească un corp de elită care să fie capabil să oprească, poate chiar temporar, un eventual atac hitit.

Acha nu schiţă niciun gest, deşi, pentru câteva clipe, fu ţinta tuturor privirilor, unele admirative, altele invidioase. Ministrul Afacerilor externe devenea unul dintre cele mai importante personaje ale statului.

— Am hotărât, de asemenea, să fac o lungă călătorie împreună cu regina, continuă Ramses; în lipsa mea, Ameni va avea în grijă toate afacerile curente ale ţării şi se va sfătui în fiecare zi cu regina-mamă Tuya. Noi vom rămâne în legătură prin curieri, niciun decret nu va fi adoptat fără aprobarea mea.

Curtea rămase stupefiată. Rolul de eminenţă cenuşie al lui Ameni nu era o noutate, dar de ce pleca din Pi-Ramses perechea regală, tocmai în momente atât de încordate?

Şeful protocolului îşi luă inima în dinţi şi puse întrebarea care stătea pe buzele tuturor:

— Maiestate… Aţi fi de acord să ne spuneţi care este scopul călătoriei voastre?

— Să întărim fundamentul sacru al Egiptului. Regina şi cu mine vom merge mai întâi la Theba, pentru a vedea cum merge construcţia templului meu pentru veşnicie, apoi vom pleca la capătul de sud al ţării, în ceea ce noi numim Marele Sud.

— Până în Nubia?

— Până acolo.

— Iertaţi-mă, Maiestate… Această lungă călătorie este necesară?

— Neapărat necesară.

Curtea înţelese că faraonul nu va spune nimic mai mult. Şi fiecare îşi imagină în voie care puteau fi motivele secrete ale acestei decizii surprinzătoare.

*

Străjerul, câinele galben-auriu al regelui, linse mâna reginei-mamă, în timp ce leul se culcă la picioarele sale.

— Aceşti doi prieteni credincioşi vor să te salute, îi explică Ramses mamei sale.

Tuya pregătea un buchet mare de flori asortate care avea să fie aşezat pe masa cu ofrande pentru zeiţa Sekhmet. Cât era de semeaţă regina-mamă, în rochia sa lungă de in cu găitane de aur, cu umerii acoperiţi de o capă scurtă, cu talia strânsă într-o centură roşie şi cu pliseuri care cădeau până la pământ! Cât de nobilă era expresia chipului ei, cu ochi pătrunzători, trăsături fine şi severe, cu aerul său de femeie deţinătoare a puterii, poruncitoare şi greu de abordat!

— Ce părere ai despre ceea ce am hotărât, mamă?

— Nefertari mi-a povestit multe despre intenţiile tale şi mă tem chiar că, în parte, ea ţi le-a inspirat. Singura protecţie eficace a frontierei noastre de nord-est constă mai ales în a controla protectoratele cu o mână fermă pentru a împiedica o invazie hitită. Aceasta a fost politica tatălui tău, tot aşa trebuie să fie şi a ta. Nouă ani de domnie, fiul meu… cum de mai suporţi o asemenea povară?

— N-am avut nici cel mai mic răgaz ca să mă gândesc la asta.

— Cu atât mai bine, mergi tot aşa şi lasă ceva în urma ta. Ai sentimentul că echipajul corabiei îţi execută întocmai ordinele?

— Sunt foarte puţini oamenii cu adevărat apropiaţi şi nu am de gând să-mi găsesc şi alţii.

— Ameni este un om de mare valoare, aprecie Tuya; chiar dacă vederile sale nu sunt prea largi, are două calităţi foarte rare: cinstea şi fidelitatea.

— Îl poţi lăuda la fel şi pe Acha?

— Şi el posedă o calitate excepţională: curajul, un curaj deosebit bazat pe o analiză profundă a situaţiilor. Putea fi cineva mai bun decât el pentru a veghea asupra protectoratelor noastre din nord?

— Te-ai putea arăta la fel de binevoitoare şi faţă de Setau?

— Lui nu-i place făţărnicia şi este sincer: cum să nu apreciez un aliat atât de preţios?

— Mai rămâne Moise…

— Ştiu că eşti prieten cu el.

— Dar nu prea vezi cu ochi buni prietenia asta.

— Nu, Ramses; evreul ăsta are nişte scopuri cu care tu s-ar putea să nu fii de acord. În orice situaţie te-ai afla, fă în aşa fel încât să pui întotdeauna ţara înaintea sentimentelor.

— Moise încă nu este un instigator la dezordini.

— Dacă va deveni un asemenea personaj, regula Maat, şi numai ea, va trebui să te călăuzească. Un asemenea impas riscă să fie foarte periculos, chiar şi pentru tine, Ramses.

Tuya îndreptă tulpina unui crin; buchetul reunea strălucirea a o sută de flori.

— Eşti de acord să guvernezi cele Două Ţări cât timp lipsesc eu?

— Nu mă obligi tu? Povara anilor începe să mă apese.

Ramses zâmbi.

— Eu nu cred aşa ceva.

— Tu eşti prea puternic acum ca să-ţi poţi închipui ce poate însemna această povară a bătrâneţii. Acum, vrei să-mi dezvălui care este adevăratul motiv al acestei lungi călătorii?

— Dragostea pentru Egipt şi pentru Nefertari. Vreau să reînsufleţesc focul tainic al templelor, să fac în aşa fel încât ele să producă mai multă energie.

— S-ar putea ca hitiţii să nu fie singurii noştri duşmani?

— Un vrăjitor libian, Ofir, foloseşte împotriva noastră nişte forţe tenebroase; poate că nu am dreptate să dau importanţă acţiunii sale, dar nu vreau să risc nimic. Nefertari a suferit deja prea mult de pe urma vrăjilor sale.

— Zeii te-au ajutat, fiul meu; ar fi putut ei să-ţi dea o fericire mai mare decât o soţie atât de minunată?

— Ar fi o greşeală de neiertat să nu o respect aşa cum se cuvine; astfel că am în minte un plan măreţ pentru ca numele ei să strălucească timp de milioane de ani şi perechea regală să devină un fel de temelie de nezdruncinat pe care să fie clădit Egiptul.

— Pentru că tu ai înţeles această necesitate, domnia ta va fi glorioasă. Nefertari este vraja fără de care nicio faptă mare nu poate dăinui. Violenţele şi tenebrele nu vor dispărea doar datorită succedării unor generaţii; armonia va domni peste acest pământ atât timp cât va domni perechea regală. Consolideaz-o, Ramses, fă din ea piatra de temelie pentru acest edificiu al ţării. Când dragostea îşi împrăştie razele peste viaţa unui popor, ea îi oferă mai multă fericire decât orice altă bogăţie.

Buchetul era gata; zeiţa avea să fie foarte mulţumită.

— Te mai gândeşti din când în când şi la Şenar?

Peste chipul Tuyei se aşternu o umbră de tristeţe.

— Cum poate o mamă să-şi uite fiul?

— Şenar nu mai este al tău.

— Regele are dreptate şi va trebui să-l ascult… Îmi va ierta slăbiciunea?

Ramses o strânse cu dragoste la piept pe mama sa.

— Prin faptul că nu i-au dat dreptul la un mormânt, preciză ea, zeii l-au pedepsit cu cea mai mare asprime.

— Eu mi-am înfruntat moartea la Kadesh, Şenar a căzut pradă ei în deşert. Poate că sufletul său a fost purificat în acest fel.

— Şi dacă el încă mai trăieşte?

— M-am gândit şi eu la asta… Dacă se ascunde, în umbră, cu aceleaşi gânduri ca mai înainte, vei fi indulgentă cu el?

— Tu reprezinţi Egiptul, Ramses, şi oricine te va ataca pe tine, va trebui să treacă şi de mine.

Capitolul 22

Ramses se reculese câteva clipe în faţa statuii lui Thot, aflată la intrarea în ministerul Afacerilor externe, şi depuse un buchet de crini pe altarul pentru ofrande. Reprezentat printr-o uriaşă maimuţă din piatră, maestrul hieroglifelor, „cuvintele zeilor”, avea ochii cu privirile înălţate spre cer.

Vizita faraonului era o onoare care-i făcea fericiţi pe funcţionarii din minister; Acha îl primi ceremonios pe suveran şi făcu o plecăciune în faţa lui. Când Ramses îl îmbrăţişă, subordonaţii tânărului ministru se simţiră mândri că lucrează la ordinele unui demnitar căruia regele îi acorda asemenea dovezi de simpatie.

Cei doi bărbaţi se închiseră în biroul luxos şi rafinat al lui Acha; peste tot se puteau admira trandafiri aduşi din Siria, compoziţii florale cu narcise şi calendula, cufere din lemn de acacia, scaune având spătarele pictate cu flori de lotus, perne brodate, gheridoane cu picioarele din bronz. Pe pereţi se puteau vedea scene de vânătoare de păsări în mlaştinile Deltei.

— Tu nu prea te dai în vânt după sobrietate, observă Ramses; nu mai lipsesc de aici decât vasele exotice ale lui Şenar.

— Asta era o amintire blestemată! Le-am vândut ca să acopăr o parte din cheltuielile ministerului.

Elegant, purtând o perucă uşoară şi parfumată, cu mustăcioara bine tunsă, Acha părea pe punctul de a se duce la un banchet din înalta societate.

— Când am norocul să petrec câteva săptămâni liniştite în Egipt, mărturisi el, mă bucur de nenumăratele plăceri pe care mi le oferă ţara mea… Dar regele poate fi liniştit: nu uit în niciun caz de misiunea pe care mi-a încredinţat-o.

Aşa era Acha: cinic, în aparenţă neserios, un crai care trecea de la o femeie la alta, dar un bărbat de stat, perfect adaptat cerinţelor politicii internaţionale, cunoscător desăvârşit al regiunilor din zonă şi aventurier în stare să-şi asume riscuri nebuneşti.

— Ce părere ai de hotărârile pe care le-am luat?

— Mă copleşesc cu multă muncă şi mă onorează, Maiestate.

— Le apreciezi ca… suficiente?

— Lipseşte esenţialul, nu-i aşa? Şi, precis, ăsta este şi motivul vizitei tale care n-are nimic protocolar în ea. Lasă-mă să ghicesc: nu cumva este vorba despre Kadesh?

— Mi-am ales foarte bine ministrul Afacerilor externe şi şeful serviciului meu de spionaj.

— Încă mai ai de gând să pui stăpânire pe fortăreaţa aceea?

— Kadesh a fost locul în care am obţinut o victorie, dar cetatea hitită este neatinsă şi continuă să ne sfideze.

Surprins, Acha turnă un minunat vin roşu, de o limpezime desăvârşită, în două cupe de argint ale căror toarte aveau forma unui corp de gazelă.

— Nu mă aşteptam ca tu să te mai îndrepţi către Kadesh… Ramses nu putea răbda nici măcar umbra unui eşec. Da, fortăreaţa asta ne sfidează; da, este la fel de ameninţătoare ca în trecut.

— Tocmai de aceea eu o consider ca o ameninţare permanentă pentru protectoratul nostru asupra Siriei de Sud; exact de la Kadesh vor porni atacurile.

— La prima vedere, raţionamentul pare fără cusur.

— Dar nu asta este şi părerea ta.

— Un ministru burduhănos şi molâu, beneficiind confortabil de privilegiile şi onorurile sale, ar cădea în genunchi în faţa ta şi ţi-ar îndruga aproximativ acest discurs: „Ramses cel Mare, rege cu neîntrecută agerime a minţii, cu braţ de oţel, porneşte la atac şi cucereşte cetatea Kadesh!” Şi acest curtean ar fi un imbecil sinistru.

— De ce crezi tu că ar fi cazul să renunţ la această cucerire?

— Din cauza ta, hitiţii au descoperit că nu erau de neînvins. Sigur că da, armata lor rămâne puternică, dar sufletele sunt tulburate. Muwattalis a promis poporului său o invazie rapidă şi o victorie totală şi trebuie să dea socoteală, cu mare greutate, pentru retragerea trupelor sale pe poziţiile obişnuite. Un alt conflict izbucneşte acum: războiul de succesiune, între fiul său, Uri-Teşub, şi fratele său, Hattuşil.

— Cine are cele mai mari şanse să iasă învingător?

— Este imposibil de prevăzut; şi unul şi celălalt deţin nişte arme eficiente.

— Căderea lui Muwattalis este apropiată?

— După părerea mea, da; la curtea hitită, oamenii se omoară cu multă plăcere. Într-o societate bazată pe război, şeful care nu poate învinge trebuie să fie eliminat.

— Nu este acesta momentul ideal în care poate fi atacată şi luată în stăpânire cetatea Kadesh?

— Desigur, dacă interesul nostru ar consta în şubrezirea din temelii a imperiului hitit.

Lui Ramses îi plăceau mult subtilitatea de spirit şi replicile de o ironie muşcătoare ale prietenului său Acha, dar, de data aceasta, rămase uluit.

— Nu acesta este scopul de bază al politicii noastre externe?

— Nu mai sunt chiar atât de sigur.

— Îţi baţi joc de mine?

— Când o decizie se traduce prin viaţa sau moartea a mii de fiinţe omeneşti, nu am niciun chef să glumesc.

— Atunci, înseamnă că deţii o informaţie care ar putea schimba radical aprecierea mea.

— O simplă intuiţie, bazată pe câteva veşti adunate de informatorii noştri. Ai auzit vorbindu-se despre Asiria?

— O populaţie războinică, la fel ca hitiţii.

— Era, până de curând, un stat aflat sub influenţa hitiţilor. Dar Hattuşil, atunci când a închegat coaliţia sa, a dat cam prea mult metal galben asirienilor pentru ca ei să se menţină într-o stare de neutralitate binevoitoare. Şi aceste bogăţii nesperate s-au transformat în armament. Actualmente, în Asiria, militarii au luat-o înaintea diplomaţilor. Viitoarea mare putere asiatică ar putea fi foarte bine Asiria, mai dornică de cuceriri şi mai distrugătoare chiar decât hitiţii.

Ramses căzu pe gânduri.

— Asiria… Ar fi această ţară gata să atace Hatti?

— Nu încă, dar, la momentul potrivit, conflictul mi se pare că va deveni inevitabil.

— De ce Muwattalis nu retează răul de la rădăcină?

— Din cauza disensiunilor interne care îi ameninţă tronul şi pentru că se teme de o înaintare a armatei noastre către Kadesh. După părerea lui, noi rămânem principalul său adversar.

— Şi cei care râvnesc să ia puterea ce părere au?

— Fiul său, Uri-Teşub, este orbit de furie; nu visează decât să pună stăpânire pe cele Două Ţări, ucigând un număr cât mai mare de egipteni. Hattuşil are vederi mai largi şi probabil că-şi dă seama mai bine de pericolul care creşte din ce în ce mai mult, chiar la porţile imperiului hitit.

— Aşadar, nu mă sfătuieşti să pornesc o ofensivă puternică asupra fortăreţei de la Kadesh.

— Am pierde foarte mulţi oameni şi hitiţii de asemenea; adevăratul învingător ar putea fi Asiria.

— Bineînţeles că tu nu te-ai mărginit doar să reflectezi asupra acestor lucruri; care este planul tău?

— Mă tem că n-o să-ţi placă deloc, în măsura în care el nu corespunde politicii pe care tu o consideri ca fiind justă.

— Hai, asumă-ţi riscul de a mi-l spune.

— Să-i facem pe hitiţi să creadă că ne pregătim pentru a asedia Kadesh. Zvonuri, dezinformare clasică, documente pretins confidenţiale, manevre în Siria de Sud. Mă ocup eu de toate astea.

— Până aici, nu mă surprinde nimic.

— Continuarea riscă să fie mai delicată. Atunci când tot acest plan se va dovedi a fi eficace, eu voi pleca în Hatti.

— În ce scop?

— Misiune secretă, cu puteri depline de a negocia.

— Dar… Ce vrei să negociezi?

— Pacea, Maiestate.

— Pacea… Cu hitiţii!

— Este cea mai bună soluţie pentru a împiedica Asiria să devină un adevărat monstru, mult mai periculos decât Hatti.

— Hitiţii nu vor accepta niciodată.

— Dacă voi avea sprijinul tău, eu mă voi strădui şi voi reuşi să-i conving.

— Dacă altcineva, nu tu, mi-ar fi făcut o asemenea propunere, l-aş fi acuzat de înaltă trădare.

Acha zâmbi.

— Şi eu m-aş îndoi… Dar cine altcineva decât Ramses ar putea vedea lucrurile într-un viitor mai îndepărtat, foarte îndepărtat de momentul în care ne aflăm?

— Înţelepţii nu ne învaţă, oare, că a linguşi un prieten este o greşeală de neiertat?

— Eu nu mă adresez acum prietenului, ci faraonului. Dacă am vedea la câţiva paşi distanţă, concentraţi doar asupra evenimentului imediat, am putea profita de forţele pe care le avem acum pentru a-i înfrunta pe hitiţi, cu şanse reale de a-i învinge; dar intrarea năvalnică a Asiriei pe scena internaţională trebuie să ne modifice strategia.

— O simplă intuiţie, Acha; recunoşteai mai devreme chiar tu însuţi.

— Pentru că ocup un post ca al meu, este esenţial să prevăd viitorul şi s-o iau înaintea altora. Nu intuiţia este aceea care conduce la o decizie justă?

— Nu am dreptul să te las să înfrunţi un asemenea risc.

— Te referi la vizita mea în Hatti? Doar ştii că n-ar fi prima oară când aş face aşa ceva.

— Chiar doreşti să le vizitezi din nou închisorile?

— Există şi călătorii mai plăcute, dar trebuie să ştii cum să forţezi destinul.

— Nu ştiu cum aş mai putea găsi un asemenea ministru al Afacerilor externe.

— Am de gând să mă întorc, Ramses. Şi, de altfel, viaţa uşuratică şi comodă de aici mi-ar moleşi spiritul, dacă aş duce-o tot aşa prea mult timp. În loc să am câteva iubite pe care să le îmbrac, să le scot peste tot şi, după o vreme, să mă plictisesc de ele, mie îmi trebuie o nouă aventură pentru ca să rămân cu spiritul treaz şi gata de noi cuceriri. Experienţa aceasta nu mă sperie… Mă pricep cum să mă folosesc de slăbiciunile hitiţilor şi să-i conving să înceteze ostilităţile.

— Îţi dai seama, Acha, că planul acesta al tău este de-a dreptul nebunesc?

— În acest plan se îngemănează prospeţimea evenimentelor noi şi atracţia necunoscutului: nu este nespus de seducător?

— Tu nu credeai, totuşi, că aş fi putut fi de acord cu el.

— Eu am să-l obţin, căci tu nu eşti un monarh bătrân şi friguros, incapabil să schimbe lumea. Dă-mi ordin să negociez cu barbarii care vor să ne distrugă pentru a ne transforma în nişte vasali supuşi.

— Vreau să fac o lungă călătorie în sud şi tu, tu vei fi izolat şi singur acolo, în nord.

— Dacă tu te ocupi de ceea ce este dincolo de viaţă, lasă-mi mie grija hitiţilor.

Capitolul 23

Având între cincisprezece şi douăzeci şi cinci de ani, cu capul în întregime ras, cu excepţia unei şuviţe formate dintr-o serie de codiţe împletite, strânse la nivelul urechii cu o panglică lată şi lăsate să atârne pe partea dreaptă a feţei, „copiii regelui” purtau cercei, un colier lat, brăţări, iar în jurul şoldurilor aveau o pânză plisată; în mâini ţineau cu mândrie o nuia care avea fixată în vârf o pană de struţ.

Acestor băieţi, aleşi datorită calităţilor fizice şi intelectuale de care dădeau dovadă, Ramses le încredinţase misiunea de a face parte, în numele lui, din diferite unităţi ale armatei. Prezenţi pe câmpul de luptă, ei trebuiau să redea soldaţilor vigoarea necesară, atunci când aceştia erau gata să facă un pas înapoi; regele nu uitase laşitatea oamenilor săi atunci când, la Kadesh, se aflaseră în faţa coaliţiei create de hitiţi.

„Copiii regelui” aveau să plece în nord şi să se ocupe de administrarea protectoratelor. Primiseră de la Acha ordine precise şi urmau să le respecte întocmai.

Se răspândise deja legenda conform căreia Ramses cel Mare, tată destoinic şi neobosit, adusese pe lume cam o sută de băieţi a căror existenţă era dovada incontestabilă a puterii divine care sălăşluia în monarh. Lua fiinţă astfel o genealogie de poveste pe care sculptorii o transpuneau în piatră, iar scribii o lăsau cu sârg viitorimii.

La umbra lămâiului său preferat, bătrânul Homer îşi parfuma barba albă. Hector, motanul său alb cu negru, se îngrăşase şi prinse să toarcă îndată ce Ramses începu să-l mângâie.

— Fie-mi iertată îndrăzneala, Maiestate, dar am impresia că sunteţi cam supărat.

— Să zicem, mai degrabă… preocupat.

— Veşti proaste?

— Nu, doar gândul la o lungă călătorie care prezintă unele pericole.

Poetul grec îşi umplu cu frunze de salvie pipa uriaşă, făcută din cochilia unui melc.

— Ramses cel Mare… Aşa vă spune acum poporul; iată ce am scris: *Darurile măreţe făcute de zei nu pot fi cu niciun chip trecute cu vederea. Numai de la ei le putem primi, căci nimeni nu le-ar putea obţine prin propriile sale puteri.*

— Eşti chiar atât de fatalist?

— Este privilegiul vârstei, Maiestate. *Iliada* mea şi *Odiseea* sunt terminate, am scris ultimele versuri la poemul care proslăveşte victoria voastră de la Kadesh. Nu-mi mai rămâne altceva acum decât să-mi fumez frunzele de salvie, să beau vin aromatizat cu chimen şi să mă las masat cu ulei de măsline.

— Nu doreşti să-ţi mai citeşti o dată opera?

— Numai scriitorii de duzină se admiră în oglinda propriilor lor fraze. La ce serveşte această călătorie, Maiestate?

— „Întoarce-te deseori la Abydos, îmi cerea tatăl meu, şi ai grijă de templul acesta”. I-am cam uitat poruncile şi acum trebuie să mă îngrijesc de acest sanctuar.

— Mai este şi altceva?

— La întrebarea: „Ce este un Faraon?” Seti răspundea: „Cel care-şi face fericit poporul.” Cum să ajungi să faci aşa ceva? Săvârşind fapte care fac bine Principiului şi zeilor, astfel încât ele să se răsfrângă asupra oamenilor.

— Nu regina a fost aceea care v-a îndemnat să faceţi asta?

— Cu ea, şi pentru ea, vreau să creez o operă care va produce această energie luminoasă binefăcătoare de care noi avem atâta nevoie şi care va apăra Egiptul şi Nubia de nenorociri.

— Locul a fost ales?

— În inima Nubiei, Hathor a lăsat urma prezenţei sale într-un loc numit Abu Simbel. Încarnându-se în piatră, doamna stelelor a dezvăluit astfel secretul iubirii sale. Pe acesta vreau să i-l ofer lui Nefertari, pentru ca ea să devină pentru vecie doamna de la Abu Simbel.

*

Cu barba mare şi părul în dezordine, aşezat pe călcâie cu genunchii îndoiţi sub el, bucătarul se servea de o frunză de palmier ca să aţâţe jarul pe care frigea o gâscă; în ciocul şi pe beregata păsării el îndesase o ţepuşă cu care învârtea din când în când friptura. Când avea să termine, trebuia să jumulească o raţă, să-i scoată măruntaiele, să-i reteze capul, vârful aripilor

şi labele, urmând s-o înfigă şi pe ea într-o frigare ca s-o pregătească la foc încet.

O doamnă îl întrebă:

— Toate zburătoarele sunt vândute?

— Aproape toate.

— Dacă eu îţi comand o raţă, poţi să mi-o frigi repede de tot?

— Treaba este că… Sunt foarte ocupat.

Dolenta, sora lui Ramses, îşi trase la locul ei breteaua stângă care îi aluneca mereu de pe umăr; apoi, doamna înaltă şi brună puse un vas cu miere la picioarele bucătarului.

— Te-ai deghizat perfect, Şenar. Dacă nu mi-ai fi dat tu întâlnire exact în locul acesta, nu te-aş fi recunoscut.

— Ai mai aflat ceva important?

— Cred că da… Am fost de faţă la marea audienţă a perechii regale.

— Înapoiază-te peste două ore; am să-ţi dau raţa friptă, o să închid prăvălia şi tu o să vii după mine. Am să te duc la Ofir.

*

La marginea antrepozitelor, în cartierul bucătarilor şi al măcelarilor, liniştea nu se aşternea decât la căderea nopţii. Câţiva ucenici, cocoşaţi sub poverile pe care le cărau în spate, se îndreptau către vilele celor bogaţi pentru a le aproviziona cu carnea cea mai bună destinată banchetelor.

Şenar o luă pe o străduţă pustie, se opri în faţa unei uşi scunde, vopsită în albastru, şi bătu de patru ori cu pauze. Îndată ce uşa se deschise, îi făcu semn Dolentei să se apropie. Femeia înaltă şi brună veni în grabă şi se strecură într-o încăpere cu tavanul jos, ticsită de coşuri împletite din nuiele. Şenar ridică un capac din podea şi coborî împreună cu sora sa pe o scară de lemn care ducea în pivniţă.

Când îl văzu pe magul Ofir, Dolenta căzu la picioarele lui şi-i sărută poala veşmântului.

— Mă temeam îngrozitor că n-o să te mai văd!

— Ţi-am promis că o să mă întorc. Zilele de meditaţie în Oraşul Soarelui mi-au întărit credinţa în Aton, zeul unic care, mâine, va domni peste această ţară.

Cu priviri admirative, Dolenta îl contemplă pe magul cu figura ca a unei păsări de pradă. El o fascina pentru că era profetul adevăratei credinţe. Mâine, forţa lui va călăuzi poporul; mâine, îl va doborî pe Ramses.

— Ajutorul tău este foarte preţios pentru noi, spuse Ofir cu un glas blând şi profund: fără tine, cum am putea lupta împotriva acestui tiran nemilos şi urât de toată lumea?

— Ramses nu se mai fereşte de mine; sunt chiar convinsă că îmi acordă din nou încredere, datorită intervenţiei mele în favoarea prietenului său, Moise.

— Ce are de gând regele?

— A încredinţat guvernarea protectoratelor din Nord fiilor regelui, aflaţi sub ordinele lui Acha.

— Diplomatul ăsta blestemat! izbucni Şenar; m-a înşelat şi şi-a bătut joc de mine. O să mă răzbun, o să-l calc în picioare, o să…

— Avem alte lucruri, mai urgente, de rezolvat, i-o reteză scurt Ofir. S-o ascultăm pe Dolenta.

Sora lui Ramses era mândră că putea juca din nou un rol important în această conspiraţie.

— Perechea regală urmează să facă o călătorie lungă.

— Încotro?

— Sudul Egiptului şi Nubia.

— Ştii de ce?

— Ramses vrea să facă un dar ieşit din comun reginei. Se pare că un templu.

— Doar pentru asta se duc ei acolo?

— Faraonul vrea să atragă puterile divine, să le reunească, să le folosească energia ca să creeze un fel de plasă protectoare pe care s-o întindă pe deasupra Egiptului.

Şenar rânji.

— Preaiubitul meu frate probabil că şi-a ieşit din minţi!

— Nu, protestă Dolenta, el ştie că este ameninţat de adversari misterioşi; nu are altă soluţie decât să cheme zeii în ajutor şi să-şi alcătuiască o armată invizibilă ca să lupte împotriva unor duşmani de care se teme.

— A început să înnebunească, aprecie Şenar, şi continuă să se cufunde în demenţa sa. O armată de divinităţi… Asta-i ceva de-a dreptul caraghios!

Fratele regelui simţi aţintindu-se asupra lui privirea ca de gheaţă a lui Ofir.

— Ramses şi-a dat seama de pericol, spuse Magul.

— Doar nu crezi că, totuşi…

Şenar nu mai continuă. Dinspre Ofir parcă emana o violenţă înspăimântătoare; pentru o clipă, fratele mai mare al regelui nu se mai îndoi de puterile oculte ale libianului.

— Cine îl protejează pe micul Kha? o întrebă Ofir pe Dolenta.

— Setau, îmblânzitorul de şerpi. El îi transmite tot ce ştie fiului lui Ramses şi l-a înconjurat de forţe care-l pun la adăpost de orice atac, de oriunde ar veni el.

— Şerpii deţin secretele magiei pământului, recunoscu Ofir; cine trăieşte în preajma lor cunoaşte acest lucru. Datorită pensulei furate de la copil, eu voi ajunge cândva să distrug acest sistem de apărare. Dar îmi va trebui mai mult timp decât prevăzusem.

În adâncul sufletului, Dolenta se simţi revoltată la ideea că micul Kha ar putea avea de suferit de pe urma acestui război al spiritelor, dar mintea i se supuse voinţei lui Ofir. Acest atac avea să-l slăbească pe Ramses, i-ar mai fi redus din *ka* şi poate că l-ar fi forţat să abdice. Oricât de crud devenea atacul, Dolenta nu ar fi avut nimic împotriva lui.

— Trebuie să ne despărţim, spuse magul.

Dolenta se agăţă cu disperare de haina lui Ofir.

— Când o să te mai văd?

— Şenar şi cu mine vom pleca pentru o vreme din capitală; nu putem rămâne prea mult timp în acelaşi loc. Vei fi prima care va afla de întoarcerea noastră. Până atunci, continuă să culegi informaţii.

— O să răspândesc în continuare credinţa cea adevărată, murmură ea.

— Poate fi ceva mai important decât asta? o aprobă Ofir, cu un surâs complice.

Capitolul 24

Pentru a sărbători achitarea lui Moise, cărămidarii evrei organizaseră un banchet uriaş în mahalaua în care locuiau; pâini în trei colţuri, prepeliţe umplute, tocană de porumbel, compot de smochine, vin tare şi bere proaspătă fură oferite mesenilor care cântară toată noaptea, strigând cu toţii de mai multe ori numele lui Moise, devenit cel mai popular dintre evrei.

Sătul de atâta larmă, acesta se îndepărtă de locul în care se ţinea petrecerea atunci când susţinătorii săi fură prea ameţiţi ca să-i mai bage de seamă absenţa. Moise simţea nevoia de a rămâne singur şi de a se gândi la luptele pe care urma să le dea; să-l convingă pe Ramses că trebuie să lase întregul popor evreu să plece din Egipt nu avea să fie un lucru prea uşor. Totuşi, trebuia să aducă la îndeplinire cu orice preţ misiunea pe care o primise de la Yahwe; ca să facă asta, el era în stare să mute munţii din loc.

Se aşeză pe marginea uriaşei pietre a morii cartierului; doi bărbaţi se apropiară de el. Doi beduini, pleşuvul şi bărbosul Amos şi uscăţivul Baduch.

— Ce căutaţi aici?

— Ne bucurăm şi noi laolaltă cu ceilalţi, declară Amos; nu este un moment important?

— Dar voi nu sunteţi evrei.

— Am putea fi aliaţii voştri.

— N-am nevoie de ajutorul vostru.

— N-ai impresia că ai tăi se umflă în pene cam degeaba? Fără arme, n-o să ajungi să-ţi realizezi visurile.

— O să mă folosesc şi de unele arme, dar nu de ale voastre.

— Dacă evreii se aliază cu beduinii, afirmă Baduch, pot forma o adevărată armată.

— Şi la ce-ar servi asta?

— Să luptaţi cu egiptenii şi să-i învingeţi!

— Ăsta-i un vis periculos.

— Tu, Moise, îndrăzneşti să critici un asemenea vis? Să-ţi scoţi poporul din Egipt, să i te opui lui Ramses, să crezi că te afli deasupra legilor din ţara

asta… Nu este un vis la fel de condamnabil şi de periculos?
— Cine ţi-a vorbit despre planurile mele?
— Până şi ultimul cărămidar le cunoaşte! Se pune pe seama ta chiar şi intenţia de a ridica steagul lui Yahwe, zeul războinic, şi de a pune mâna pe cele Două Ţări.
— Oamenii o iau razna foarte uşor, atunci când un plan măreţ le dă peste cap obiceiurile.
În ochii şireţi ai lui Baduch apăru o sclipire de răutate.
— Nu mai e mult şi o să te gândeşti cum să-i ridici pe evrei împotriva autorităţilor egiptene.
— Feriţi-vă din calea mea şi unul şi celălalt.
— Greşeşti, Moise, insistă Amos; poporul tău va fi nevoit să lupte şi nu are nici cea mai mică experienţă în privinţa asta. Noi am putea să vă servim drept instructori.
— Plecaţi şi lăsaţi-mă să-mi văd de gândurile mele.
— Cum doreşti… Dar o să ne mai vedem.

*

Călătorind pe măgarii lor ca doi simpli ţărani care aveau o autorizaţie de a circula, eliberată de Meba, cei doi beduini poposiră pe un câmp, la sud de Pi-Ramses. Începuseră să mănânce din ceapa dulce pe care o aveau cu ei, cu pâine proaspătă şi cu peşte uscat, când doi bărbaţi se aşezară lângă ei.
— Cum a decurs întâlnirea? întrebă Ofir.
— Moise ăsta e căpos rău, recunoscu Amos.
— Ameninţaţi-l cumva, îi îndemnă Şenar.
— N-ar ajuta la nimic. Trebuie să-l lăsăm să se afunde în planurile lui nebuneşti. Într-un moment sau în altul, tot va avea nevoie de noi.
— Evreii au acceptat să-l urmeze?
— Achitarea în proces îl ridică la rangul de erou şi cărămidarii sunt convinşi că el le va apăra drepturile, cum a făcut-o şi în trecut.
— Ce spun ei despre planul lui Moise?
— Multă lume are ceva împotriva lui, dar el înfierbântă sângele câtorva tineri care visează la independenţă.
— Să-i încurajăm, spuse Şenar; îndemnându-i să se răscoale, ei vor slăbi puterea lui Ramses. Dacă el începe să-i reprime, poporul îl va urî.
Amos şi Baduch erau cei doi supravieţuitori ai reţelei de spionaj care activase în Egipt timp de mai mulţi ani; aflându-se în afara lumii

negustorilor, nu fuseseră dibuiţi de Serramanna. În Deltă, ei se bucurau de o susţinere destul de importantă.

Întâlnirea dintre Ofir, Şenar, Amos şi Baduch era un adevărat consiliu de război, însemnând reluarea ofensivei împotriva lui Ramses.

— Unde se află trupele hitite? întrebă Ofir.

— După cum spun iscoadele beduinilor, răspunse Baduch, s-au stabilit pe poziţii pe undeva pe aproape de Kadesh. Garnizoana din cetate a fost întărită, ca măsură de prevedere în cazul unui asediu al armatei egiptene.

— Îl cunosc eu pe fratele meu, rânji Şenar; n-o să reziste în faţa dorinţei de a se năpusti orbeşte înainte!

Cu prilejul bătăliei de la Kadesh, Amos şi Baduch, jucând rolul unor prizonieri înspăimântaţi, îl minţiseră pe Ramses pentru a-l atrage într-o cursă din care n-ar mai fi avut nicio scăpare. Păstraseră o amintire neplăcută a eşecului lor de atunci şi căutau să se răzbune pentru a-l da uitării.

— Ce misiune are pentru noi Hatti? îl întrebă magul pe Baduch.

— Să-l destabilizăm pe Ramses prin toate mijloacele.

Ofir ştia prea bine ce însemna acest ordin destul de vag.

Pe de o parte, Egiptul îşi recucerise protectoratele, iar hitiţii nu se simţeau în stare să le recupereze; pe de altă parte, fiul şi fratele împăratului trebuiau să dea între ei o luptă încrâncenată pentru a pune mâna pe puterea pe care încă o mai deţinea împăratul Muwattalis, dar pentru cât timp de-acum încolo?

Înfrângerea de la Kadesh, eşecul contraofensivei în Canaan şi în Siria, lipsa de reacţie atunci când Egiptul pusese din nou stăpânire pe aceste teritorii, părea să dea de înţeles că puterea imperiului hitit slăbea, din cauza luptelor interne. Dar o asemenea tristă realitate nu-l putea împiedica pe Ofir să-şi îndeplinească misiunea. Când Ramses avea să fie lovit de moarte, în Hatti ar fi izbucnit o nouă confruntare.

— Voi doi, le ordonă Ofir lui Baduch şi lui Amos, continuaţi să vă infiltraţi printre evrei. Oamenii voştri să se declare adepţi ai lui Yahwe şi să-i convingă pe cărămidari să-l urmeze pe Moise. Dolenta, sora regelui, ne va da informaţii despre cum merg lucrurile la curte în absenţa perechii regale. Eu o să mă ocup de Kha oricare ar fi măsurile de protecţie de care este înconjurat.

— Eu mi-l rezerv pe Acha, bombăni Şenar.

— Ai altceva mai bun de făcut, îl potoli Ofir.

— Vreau să-l ucid cu mâinile mele înainte de a-l elimina pe fratele meu!

— Şi ce-ar fi dacă ai începe chiar cu acesta din urmă?

Propunerea magului îi provocă lui Şenar o nouă izbucnire de furie împotriva tiranului care îi răpise tronul.

— Eu plec din nou la Pi-Ramses pentru a coordona de acolo strădaniile noastre; tu, Şenar, o porneşti înspre sud.

Şenar se scărpină în barbă.

— Să-l întârzii pe Ramses… Asta ai de gând?

— Aştept să faci mult mai mult.

— Cu ce?

Ofir era nevoit să dezvăluie strategia lui Muwattalis.

— Hitiţii vor invada Delta, nubienii vor trece graniţa şi vor ataca la Elephantine. Ramses nu va reuşi să stingă incendiile pe care le vom aprinde noi în acelaşi timp şi în mai multe locuri.

— Pe ce mijloace mă pot baza?

— Un detaşament de războinici bine antrenaţi care te aşteaptă, lângă Oraşul Soarelui, şi şefii triburilor nubiene cărora le facem daruri însemnate de mai multe luni. Mergând în inima acestei regiuni, Ramses nu-şi dă seama că se aruncă orbeşte într-o capcană. Fă în aşa fel încât să nu se întoarcă viu de acolo.

Un zâmbet larg lumină faţa lui Şenar.

— Eu nu cred nici în Dumnezeu nici în zei, dar încep să cred din nou în norocul meu. De ce nu mi-ai spus mai demult de aceşti aliaţi preţioşi?

— Astea erau ordinele pe care le primisem.

— Acum încalci aceste ordine?

— Am încredere în tine, Şenar. Acum, ştii totul despre indicaţiile pe care le-am primit din Hatti.

Agitat peste măsură, fratele lui Ramses smulse câteva buruieni de pe jos, le aruncă în vânt, se ridică, nervos, şi făcu câţiva paşi încolo şi încoace. În sfârşit, avea şi el puterea de a acţiona după cum îl tăia capul, fără a mai fi nevoie ca magul să fie de faţă. Ofir se folosea prea mult de magie, de viclenie şi de forţe ascunse; el, Şenar, avea să adopte o strategie mai puţin complicată şi mult mai brutală.

În mintea sa, o sumedenie de idei se îngrămădeau deja. Să întrerupă călătoria lui Ramses într-un mod definitiv… Nici nu mai avea un alt ţel.

Ramses… Ramses cel Mare, a cărui reuşită neruşinată îi stătea pe suflet tot timpul! Şenar nu-şi făcea iluzii în privinţa mijloacelor sale limitate, dar el avea o calitate pe care nici cea mai mare dezamăgire n-o putea anula:

încăpăţânarea. Pe măsura staturii adversarului, ranchiuna sa care creştea în fiecare zi îi dădea puterea să-l înfrunte pe stăpânul celor Două Ţări.

Timp de câteva clipe, pătruns de pacea câmpurilor întinse din jur, Şenar şovăi.

Ce avea el să-i reproşeze lui Ramses? De la urcarea sa pe tron, urmaşul lui Seti nu făcuse nicio greşeală, nici faţă de ţara sa, nici faţă de poporul egiptean. El îi pusese pe toţi la adăpost de nenorociri, se comportase ca un războinic viteaz, apărase prosperitatea oamenilor şi dreptatea.

Ce avea, aşadar, să-i reproşeze în afara faptului că era Ramses cel Mare?

Capitolul 25

În timpul unui sfat la care luau parte cei mai importanţi reprezentanţi ai castei militarilor şi ai celei negustoreşti, împăratul Muwattalis a repetat cuvintele unuia dintre predecesorii săi: „în zilele noastre, omorul a devenit o practică obişnuită în familia regală; regina a fost asasinată, fiul regelui a fost şi el asasinat. Aşa că este necesar, pentru a ne feri de asemenea drame, să impunem o lege: nimeni să nu omoare un membru al familiei regale, nimeni să nu scoată sabia sau pumnalul din teacă împotriva lui; trebuie să se ajungă la o înţelegere în privinţa găsirii unui succesor al suveranului.”

Afirmând cu tărie, în acelaşi timp, că problema urmaşului la tron nu era de actualitate, împăratul şi-a mărturisit bucuria că vremea omorurilor trecuse şi-şi exprima din nou încrederea în Hattuşil, fratele său, şi în Uri-Teşub, fiul său. Pe acesta din urmă l-a confirmat în funcţia de comandant-şef al armatei; fratelui său îi dăduse misiunea de a stimula economia şi de a menţine legături trainice cu aliaţii străini ai ţării Hatti. Cu alte cuvinte, el îi retrăgea lui Hattuşil orice putere militară şi-l făcea invulnerabil pe Uri-Teşub.

Judecând după zâmbetul triumfător al lui Uri-Teşub şi după expresia de dezamăgire a lui Hattuşil, nu era greu de ghicit care era urmaşul pe care şi-l alesese Muwattalis, chiar şi fără să pronunţe vreun nume.

Plictisit şi obosit peste măsură, înfofolit în mantia sa de lână roşie cu negru, împăratul nu comentă deloc deciziile luate şi ieşi din sală, înconjurat de garda sa personală.

*

Turbând de furie, frumoasa preoteasă Putuhepa aruncă pe jos şi călcă în picioare cerceii din argint pe care îi primise în ajun de la soţul său, Hattuşil.

— Este ceva de necrezut! Fratele tău împăratul te face una cu pământul şi tu habar n-aveai de aşa ceva!

— Muwattalis este un om foarte ascuns… Şi, de altfel eu îmi păstrez o serie de funcţii importante.

— Fără armată, tu nu eşti decât o marionetă supusă bunului plac al lui Uri-Teşub.

— Îmi rămân prieteniile strânse cu generali şi ofiţeri din fortăreţele care păzesc frontierele noastre.

— Dar fiul împăratului domneşte deja ca un adevărat stăpân peste capitală!

— Uri-Teşub sperie spiritele mai înţelegătoare.

— Câte bogăţii va trebui să le dăruim acestor oameni pentru a-i convinge să nu treacă în tabăra lui?

— Negustorii ne vor sări în ajutor.

— De ce şi-a schimbat părerea împăratul? Părea să-l duşmănească pe fiul său şi aprobase ideea mea de a-l suprima.

— Muwattalis nu face niciodată cum îl taie capul, aminti Hattuşil; fără îndoială, a trebuit să ţină cont de ameninţările din partea castei militare. El i-a potolit pe militari redându-i lui Uri-Teşub vechile privilegii.

— Este o mare neghiobie! Nebunul ăsta războinic va profita de aşa ceva pentru a lua puterea.

Hattuşil reflectă timp de câteva clipe.

— Mă întreb dacă, în felul acesta, împăratul nu a încercat să ne trimită un mesaj într-un mod foarte discret. Uri-Teşub devine omul forte din Hatti, deci noi apărem în faţa lui ca o cantitate neglijabilă. Nu este acesta cel mai potrivit moment pentru a-l doborî? Eu sunt convins că împăratul îţi recomandă în felul acesta să te grăbeşti. Trebuie să loveşti şi s-o faci foarte repede.

— Speram ca Uri-Teşub să vină, într-o zi sau alta, să se roage în templul zeiţei Ishtar, pentru a cere şi sfatul celor pricepuţi în ghicit viitorul. După această numire a sa, trebuie examinate cât mai repede măruntaiele unui uliu! Noul şef al armatei hitite trebuie să se grăbească să-şi cunoască viitorul. Eu voi fi aceea care va oficia acest ritual. Când îl voi ucide, voi spune că a căzut victimă mâniei cereşti.

*

Purtându-şi povara de cositor, de ţesături şi de produse alimentare, catârii intrau în capitala hitită cu paşi rari, regulaţi. Conducătorii caravanelor îi mânau către o tejghea unde un negustor verifica lista şi cantitatea de produse, stabilea modul în care puteau fi acordate creditele, semna contracte şi-i ameninţa pe rău-platnici cu pedepse din partea justiţiei.

Cel mai important reprezentant al castei negustorilor, un bărbat obez de vreo şaizeci de ani, se plimba încoace şi încolo prin cartierul comercial. Cu un ochi atent supraveghea tranzacţiile şi era gata să intervină în cazul vreunui litigiu. Când Hattuşil îi ieşi în cale, zâmbetul plin de amabilitate negustorească îi dispăru de pe buze. Purtând părul strâns cu o panglică, îmbrăcat cu un veşmânt dintr-o ţesătură multicoloră, fratele împăratului părea mai nervos ca de obicei.

— Am veşti proaste, îi mărturisi negustorul.

— Necazuri cu furnizorii?

— Nu, mult mai rău: cu Uri-Teşub.

— Dar… Împăratul mi-a încredinţat mie conducerea economiei!

— Lui Uri-Teşub nu pare să-i pese deloc de aceasta.

— Ce nelegiuiri a mai făcut?

— Pentru a-şi plăti mai bine soldaţii, fiul împăratului a hotărât să încaseze un nou impozit pe fiecare tranzacţie comercială.

— O să înaintez un protest serios.

— N-are niciun rost, este prea târziu.

Hattuşil era ca un naufragiat pierdut în valuri; pentru prima dată, împăratul nu-i făcuse nicio destăinuire aşa că el, fratele său, afla o veste importantă nu din gura lui Muwattalis, ci de undeva din afara palatului.

— O să-i cer împăratului să anuleze acest impozit.

— O să dai greş, îi prezise negustorul. Uri-Teşub vrea să refacă vechea putere militară hitită asuprind casta negustorilor şi jefuindu-i de averi.

— Am să mă opun la aşa ceva.

— Să te ajute zeii, Hattuşil.

*

De mai bine de trei ore, Hattuşil aştepta într-o săliţă îngheţată din palatul împăratului. De obicei, el intra fără niciun fel de ceremonial în apartamentele private ale fratelui său; de data aceasta, doi oameni din garda personală a lui Muwattalis nu-l lăsaseră să mai treacă şi un şambelan îi ascultase dorinţa de a-l vedea pe rege, dar fără să-i mai spună când putea să fie primit de către acesta.

În curând, se făcea noapte. Hattuşil îi spuse unuia dintre paznici:

— Anunţă-l pe şambelan că n-o să mai aştept prea mult.

Soldatul şovăi, schimbă o privire cu camaradul său, după care dispăru pentru câteva clipe. Celălalt părea să fie gata să-l străpungă cu lancea pe

Hattuşil, dacă acesta ar fi încercat să intre cu forţa.

Şambelanul îşi făcu din nou apariţia, însoţit de şase gărzi cu o uitătură duşmănoasă. Fratele împăratului se gândi că aveau de gând să-l aresteze şi să-l arunce într-o temniţă din care să nu mai iasă nicicând.

— Ce doriţi? îl întrebă şambelanul.

— Să-l văd pe împărat.

— V-am mai spus o dată că astăzi nu primeşte pe nimeni. N-are rost să mai aşteptaţi.

Hattuşil se îndepărtă, iar gărzile rămaseră nemişcate.

Pe când ieşea din palat, se întâlni în drum cu Uri-Teşub, strălucind de putere. Cu un zâmbet dispreţuitor pe buze, comandantul-şef al armatei nici nu catadicsi să-l salute pe Hattuşil.

*

Din înaltul terasei palatului, împăratul Muwattalis îşi privea capitala, Hattuşaş. Adevărată stâncă fortificată, în inima stepelor aride, oraşul fusese înălţat ca să stea mărturie existenţei unei forţe invincibile. Văzând-o, oricare invadator care s-ar fi apropiat cu gând să-l cucerească, ar fi făcut calea întoarsă. Nimeni nu putea pune stăpânire pe turnurile sale, nimeni nu ar fi ajuns la acropola imperială care domina templele închinate zeităţilor.

Nimeni, în afară de Ramses.

De când acest faraon urcase pe tronul Egiptului, el făcuse să tremure marea fortăreaţă şi dădea lovituri grele imperiului. Gândul îngrozitor al înfrângerii îl apăsa câteodată pe Muwattalis; la Kadesh, evitase dezastrul, dar mai putea el spera că urma să aibă şi în viitor acelaşi noroc? Ramses era tânăr, năvalnic, iubit de zei, şi nu s-ar fi lăsat până nu îndepărta ameninţarea hitită.

El, Muwattalis, căpetenia unui popor de războinici, trebuia să născocească o altă strategie.

Şambelanul îi anunţă vizita lui Uri-Teşub.

— Să intre.

Pasul apăsat al militarului făcu să vibreze lespezile din pardoseala terasei.

— Zeul furtunii să te aibă în pază, tată! Armata va fi în curând gata să recucerească teritoriile pierdute.

— Nu ai pus tu cumva un nou impozit care îi nemulţumeşte pe negustori?

— Ăia sunt nişte profitori şi nişte laşi! Bogăţiile luate de la ei vor contribui la întărirea armatei noastre.

— Vezi că ai intrat în domeniul pe care i l-am dat în grijă lui Hattuşil.
— Că mult îmi pasă mie de Hattuşil! N-ai refuzat să-l primeşti?
— Nu-ţi dau ţie socoteală de hotărârile mele.
— M-ai ales ca urmaş, tată, şi ai avut dreptate. Armata este plină de elan, poporul este liniştit. Te poţi baza pe mine ca să arăt lumii ce puternici suntem şi să-i masacrăm pe egipteni.
— Ştiu cât eşti de viteaz, Uri-Teşub, dar mai ai încă multe de învăţat; politica externă pe care o duce Hatti nu se reduce doar la un permanent conflict cu Egiptul.
— Nu există decât două feluri de oameni: învingătorii şi învinşii. Hitiţii nu pot face parte decât din prima categorie. Datorită mie, noi o să ieşim şi de data aceasta învingători.
— Mulţumeşte-te doar la a-mi asculta ordinele.
— Când o să atacăm?
— Am alte planuri, fiule.
— De ce să mai amânăm o înfruntare pe care imperiul o cere?
— Pentru că trebuie să ducem tratative cu Ramses.
— Noi, hitiţii, am ajuns să ne târguim cu duşmanul… Ţi-ai pierdut minţile, tată?
— Nu-ţi dau voie să-mi vorbeşti pe un asemenea ton! se burzului Muwattalis. Îngenunchează în faţa împăratului tău şi cere-ţi iertare pentru ce ai spus.
Uri-Teşub nici nu se mişcă, rămânând cu braţele încrucişate.
— Fă cum ţi-am spus, dacă nu…
Cu răsuflarea întretăiată, cu buzele strâmbate într-un rânjet sinistru, cu ochii rotindu-se în orbite, Muwattalis îşi duse mâinile la piept şi se prăbuşi pe jos.
Uri-Teşub nu făcea decât să se uite nepăsător la el.
— Inima… inima mea este ca piatra… Cheamă-l pe doctorul palatului.
— Îţi cer să-mi dai puteri depline. De-acum încolo, numai eu o să dau ordine armatei.
— Un doctor, repede…
— Renunţă la tron.
— Sunt tatăl tău… O să mă laşi… să mor?
— Renunţă la domnie.
— Eu… eu renunţ. Ai… cuvântul meu.

Capitolul 26

Cei din sfatul şefilor de trib îl ascultară cu cea mai mare atenţie pe Moise. Achitarea lui îi crescuse atât de mult popularitatea încât glasul celui pe care lumea începuse să-l numească „profetul” trebuia să fie ascultat.

— Dumnezeu te-a ferit, constată Libni cu o voce răguşită; adu-i laudă şi petrece-ţi restul vieţii în rugăciune.

— Tu ştii foarte bine ce am eu de gând.

— Nu-ţi bate joc de norocul pe care l-ai avut, Moise.

— Dumnezeu mi-a poruncit să scot poporul evreu din Egipt şi eu am să mă supun poruncii Lui.

Aaron bătu în podea cu toiagul.

— Moise are dreptate: trebuie să facem ceva ca să ne căpătăm independenţa. Când o să trăim pe pământul nostru, o să avem parte, în sfârşit, de fericire şi de prosperitate. Să plecăm cu toţii din Egipt, să împlinim voinţa lui Yahwe!

— De ce să ducem poporul nostru pe drumul nenorocirii? se revoltă Libni. Armata îi va masacra pe răsculaţi, poliţia îi va aresta pe cei care nu se supun!

— Să nu ne lăsăm cuprinşi de frică, îi sfătui Moise; numai în credinţa noastră vom găsi tăria de a-l învinge pe Faraon şi de a scăpa de mânia sa.

— Nu ne-ar fi de ajuns să ne închinăm lui Yahwe aici, pe pământul acesta pe care ne-am născut?

— Dumnezeu mi s-a arătat şi El mi-a vorbit, le aminti Moise; El este Acela care v-a arătat ce soartă veţi avea. Dacă îl refuzăm, înseamnă să mergem spre pieire.

*

Kha era fermecat. Setau îi vorbea despre energia care umblă prin univers şi însufleţeşte toate fiinţele, de la grăuntele de nisip până la stea, energie concentrată în statuile zeităţilor. În interiorul templelor în care Setau îi dădea voie să intre, fiul cel mare al lui Ramses nu se putea opri să nu contemple corpurile lor de piatră.

Copilul era încântat. Un preot îi purificase mâinile şi picioarele şi-i dăduse să poarte o pânză albă în jurul şoldurilor, înainte de a-i cere să-şi purifice gura cu natron. Încă de la primii paşi făcuţi în interiorul sanctuarului, lume tăcută şi plină de miresme, Kha simţise prezenţa unei forţe ciudate, această „magie” care lega între ele elementele vieţii şi din care Faraonul se hrănea el însuşi, pentru a-i hrăni, la rândul lui, pe supuşi.

Setau îi arătă lui Kha laboratorul din templul lui Amon, ai cărui pereţi erau acoperiţi de scrieri care dezvăluiau secretele de preparare a unguentelor rituale şi a leacurilor folosite de zei pentru a îngriji ochiul lui Horus, astfel încât lumea să nu fie lipsită de lumină.

Kha descifra textele cu lăcomie şi încerca să păstreze în memorie cât mai multe hieroglife; şi-ar fi dorit chiar să locuiască acolo, în sanctuar, pentru a studia în amănunţime toate aceste scrieri. Doar datorită acestor semne purtătoare de viaţă se transmitea înţelepciunea strămoşilor.

— Aici se dezvăluie adevărata magie, îl lămuri Setau; ea este arma pe care Dumnezeu a dat-o oamenilor pentru a îndepărta nenorocirile şi a nu mai suferi loviturile destinului.

— Putem scăpa de destinul nostru?

— Nu, dar putem trăi conştienţi; nu înseamnă asta să te fereşti de loviturile destinului? Dacă ştii să faci ca viaţa cotidiană să devină magică, vei dispune de o forţă care-ţi va permite să cunoşti secretele cerului şi ale pământului, ale zilei şi ale nopţii, ale munţilor şi ale râurilor; vei înţelege limbajul păsărilor şi al peştilor, vei renaşte în zori în tovărăşia soarelui şi vei vedea puterea divină plutind peste ape.

— Ai să mă înveţi şi pe mine formulele cunoaşterii?

— Poate, dacă eşti silitor şi vei ieşi învingător din lupta dintre vanitate şi lene.

— O să mă lupt din toate puterile pentru asta!

— Tatăl tău şi cu mine plecăm în sudul ţării şi vom lipsi mai multe luni.

Kha se îmbufnă.

— Mi-ar fi făcut plăcere să rămâi aici şi să mă înveţi adevărata magie.

— Transformă această încercare în cucerire. Vei veni aici în fiecare zi şi vei primi în conştiinţa ta semnele sacre pe care le vezi trăind în această piatră; în felul acesta, vei fi apărat de orice atac din afară. Pentru mai multă siguranţă, am să-ţi dau o amuletă şi o ţesătură protectoare.

Setau dădu la o parte capacul unei lădiţe din lemn aurit şi scoase de acolo o amuletă în formă de codiţă de papirus, simbolizând vigoarea şi satisfacţia

sufletească. O puse pe un şnur şi i-o petrecu lui Kha în jurul gâtului. Apoi desfăcu o panglică şi, cu cerneală proaspătă, desenă amănunţit un ochi; când cerneala se uscă, el înfăşură panglica la încheietura mâinii stângi a băiatului.

— Ai grijă să nu pierzi amuleta aceasta şi nici această codiţă de papirus; ele vor împiedica pătrunderea energiilor negative în sângele tău. Au fost încărcate cu fluid de către preoţi şi acţionează preventiv.

— Şerpii sunt aceia care deţin formulele?

— Ei ştiu mult mai multe decât noi despre viaţă şi despre moarte, cele două aspecte ale realităţii; perceperea mesajelor pe care le trimit ei trebuie să constituie începuturile oricărei ştiinţe.

— Aş vrea să fiu ucenicul tău şi să prepar şi eu leacuri.

— Destinul tău nu este de a îngriji, ci de a domni.

— Eu nu vreau să domnesc! Mie îmi plac hieroglifele şi formulele de cunoaştere. Un faraon trebuie să aibă de-a face cu prea mulţi oameni şi să rezolve prea multe probleme. Eu prefer tăcerea.

— Viaţa nu se potriveşte întotdeauna cu dorinţele noastre.

— Cum să nu, dacă avem la dispoziţie magia!

*

Moise lua masa de prânz cu Aaron şi cu doi şefi de trib care susţineau ideea exodului.

Cineva bătu la uşă. Aaron deschise şi Serramanna trecu pragul încăperii.

— Moise este aici?

Cei doi şefi de trib se postară în faţa profetului.

— Eu sunt Moise.

— Urmează-mă Moise.

— Unde vrei să-l duci? vru să ştie Aaron.

— Asta nu te interesează. Nu mă obligaţi să folosesc forţa.

Moise făcu câţiva paşi înainte.

— Vin cu tine, Serramanna.

Sardul îl urcă pe evreu în carul său. Escortat de alte două care ale poliţiei, ieşi în mare viteză din Pi-Ramses, traversă câmpurile şi coti spre deşert.

Serramanna se opri la poalele unui deal care domina o întindere nesfârşită de nisip şi de pietriş.

— Urcă-te până în vârf, Moise.

Urcuşul nu era deloc greu.

Aşezat pe un bolovan ros de vânturi, Ramses îl aştepta.

— Iubesc deşertul la fel ca tine, Moise; n-am petrecut noi ceasuri de neuitat în Sinai?

Profetul se aşeză şi el alături de faraon şi-şi îndreptară privirile în aceeaşi direcţie.

— Care este zeul care a pus stăpânire pe sufletul tău, Moise?

— Zeul unic, adevăratul Dumnezeu.

— Pentru că ai studiat înţelepciunea Egiptului, ţi-ai deschis spiritul mai multor faţete ale divinului.

— Să nu crezi că mă poţi aduce iarăşi înspre trecut. Poporul meu are un viitor şi acest viitor şi-l va realiza în afara Egiptului. Dă-le voie evreilor să meargă în deşert, la trei zile de mers, pentru a aduce acolo sacrificii lui Yahwe.

— Ştii bine că aşa ceva nu este posibil. Pentru a sta câtva timp acolo, ar fi nevoie de o protecţie masivă din partea armatei. În împrejurările actuale, n-ar fi exclus ca beduinii să întreprindă un raid care ar face numeroase victime în rândul unei populaţii neînarmate.

— Yahwe ne va apăra.

— Evreii sunt supuşii mei şi eu răspund de securitatea lor.

— Suntem prizonierii tăi.

— Evreii sunt liberi să plece şi să vină după bunul lor plac, să intre şi să iasă din Egipt, dacă respectă legea. Ceea ce îmi ceri tu, în vreme de război, nu este prea înţelept. În plus, nu te vor urma prea mulţi dintre ai tăi.

— Îmi voi conduce poporul către Ţara care i-a fost făgăduită.

— Unde se află ea?

— Yahwe o să ne arate unde este.

— Evreii sunt atât de nefericiţi în Egipt?

— Nu are importanţă. Ceea ce contează este doar voinţa lui Yahwe.

— De ce atâta încrâncenare? La Pi-Ramses există sanctuare în care pot fi veneraţi şi zeii străini. Evreii îşi pot exercita credinţa după bunul lor plac.

— Asta nu ne mai este de ajuns; Yahwe nu admite prezenţa unor zei falşi.

— N-o lua razna, Moise! Dintotdeauna, în ţara noastră, înţelepţii au venerat unitatea divinului în Principiul său şi multiplicitatea în manifestare. Când Akhenaton a încercat să-l impună pe Aton în detrimentul altor forţe creatoare, a comis o mare greşeală.

— Doctrina lui renaşte astăzi, după ce a fost înlăturat tot ceea ce era fals.

— Venerarea unui zeu unic şi numai a aceluia va împiedica schimburile de divinităţi dintre ţări şi va îndepărta speranţa unei înfrăţiri între popoare.
— Yahwe este cel care-i apără şi-i ajută pe cei drepţi.
— Uiţi de Amon? El alungă răul, ascultă rugămintea celui care vine către el cu un suflet plin de iubire, aleargă într-o clipă în ajutorul celui care-i cheamă. Amon este medicul care redă vederea unui orb fără să se folosească de leacuri, el este în acelaşi timp şi unul şi mai mulţi.
— Evreii nu-l venerează pe Amon, ci pe Yahwe; şi Yahwe îi va călăuzi în întâmpinarea destinului lor.
— O doctrină prea rigidă duce la moarte, Moise.
— Hotărârea mea este luată şi nu mi-o voi schimba. Aceasta este voinţa lui Dumnezeu.
— Nu cumva este curată vanitate să crezi că eşti singurul care cunoaşte aceste lucruri?
— Nu mă interesează părerea ta.
— Aşadar, prietenia noastră nu mai există.
— Evreii mă vor alege ca şef al lor: tu, tu eşti stăpânul unei ţări care ne ţine în captivitate. Oricât de puternice ar fi prietenia şi preţuirea pe care le am pentru tine, ele vor trebui să dispară în faţa misiunii mele.
— Dacă te încăpăţânezi, vei încălca Regula lui Maat.
— Nu mă interesează!
— Crezi că te afli deasupra regulii veşnice a universului, care exista chiar înainte de a fi apărut omenirea şi va dura chiar şi după dispariţia ei?
— Singura lege pe care o respectă evreii este cea a lui Yahwe. Ne dai voie să mergem în deşert şi să oferim acolo sacrificii în onoarea Lui?
— Nu, Moise; cât timp sunt în război cu hitiţii, nu-mi este permis să înfrunt un asemenea risc. Nici cea mai mică tulburare nu trebuie să dezorganizeze sistemul nostru de apărare.
— Dacă tu refuzi în continuare, Yahwe îmi va întări braţul şi voi săvârşi mai multe minuni care vor duce ţara ta într-o stare de disperare.
Ramses se ridică.
— La lucrurile de care eşti sigur, prietene, mai adaugă unul: niciodată nu voi ceda unui şantaj.

Capitolul 27

Caravana înainta printr-o regiune aridă. Delegaţia egipteană, compusă din vreo treizeci de bărbaţi călări, scribi şi militari, şi cam dintr-o sută de catâri încărcaţi cu cadouri, înainta printre doi pereţi stâncoşi în care erau sculptate figuri uriaşe ale unor războinici hitiţi aflaţi în marş către sud, adică în direcţia Egiptului. Acha citi inscripţia: „Zeul furtunii îi călăuzeşte pe războinici şi le oferă în dar victoria.”

De mai multe ori, şeful diplomaţiei egiptene fusese nevoit să-i dojenească şi să-i îmbărbăteze pe membrii grupului, năuciţi de peisajele neliniştitoare şi de prezenţa unor forţe obscure care cutreierau prin păduri, printre dealuri şi peste masivele muntoase. Deşi nu se simţea nici el prea în largul lui, Acha îi îndemna la mers, fericit că putea scăpa de bandele de tâlhari care bântuiau prin regiune.

Delegaţia ieşi din defileul pe care-i străbătuse, porni de-a lungul unui râu, trecu prin faţa stâncilor împodobite şi ele cu anatolieni cu expresie agresivă, apoi înaintă pe o câmpie bătută de vânturi. În depărtare se vedea o colină pe care fusese construită o fortăreaţă, ca o uriaşă şi ameninţătoare bornă de graniţă a imperiului.

La un moment dat, nici animalele nu mai vrură să-şi continue drumul; cei care-i mânau se folosiră de toate mijloacele de convingere pentru a-i face să meargă mai departe în direcţia sinistrei construcţii.

La creneluri, se puteau zări arcaşi gata să-şi arunce săgeţile.

Acha le ordonă membrilor delegaţiei să descalece şi să-şi pună armele pe pământ.

Agitând un steag multicolor, un herald făcu câţiva paşi către intrarea în fortăreaţă.

O săgeată sfărâmă coada steagului, a doua se înfipse în pământ, în faţa lui, iar o a treia îi făcu o zgârietură la umăr. Strâmbându-se de durere, omul făcu cale-ntoarsă.

Imediat, soldaţii egipteni puseră mâna pe arme.

— Nu, urlă Acha, nu vă atingeţi de arme!

— Doar n-o să ne lăsăm măcelăriţi aici fără să facem nimic! protestă un ofiţer.

— Comportarea lor este neobişnuită. Pentru ca hitiţii să fie atât de nervoşi şi gata să se apere astfel, trebuie ca evenimente grave să se fi produs în imperiu, dar ce fel de evenimente? N-o să ştiu decât după ce o să vorbesc cu comandantul fortăreţei.

— După o asemenea primire, doar n-o să credeţi că…

— La cu tine zece oameni şi porniţi în galop spre poziţiile noastre avansate; trupele din protectoratele noastre să intre în stare de alarmă, ca şi cum ar fi atacate de o forţă armată hitită. De asemenea, să fie trimişi mesageri care să-l informeze pe Faraon despre situaţia de aici, pentru ca linia noastră de apărare de la nord-est să fie pe picior de război. Îndată ca va fi posibil, îi voi trimite regelui informaţii mai amănunţite.

Foarte fericit că va ajunge în locuri mai primitoare, ofiţerul nu aşteptă să i se spună de două ori. El îşi alese zece oameni, îl înlocui pe stegarul rănit şi porni în galop în fruntea micului detaşament.

Cei care rămăseseră împreună cu Acha nu erau prea încântaţi de situaţie. Tânărul diplomat scrise pe un papirus câteva rânduri cu caractere hitite, menţionând numele şi funcţiile sale, fixă documentul în vârful unei săgeţi şi-l puse pe un arcaş s-o trimită în poarta fortăreţei.

— Aveţi răbdare, le recomandă Acha celorlalţi; ori ne primesc ca să avem o discuţie, ori ne ucid pe toţi.

— Dar… noi suntem o solie! îi aminti un scrib.

— Dacă hitiţii îi ucid pe diplomaţii care cer să stea de vorbă cu ei, înseamnă că a început o fază nouă, neobişnuită, a războiului. Asta nu este o informaţie de cea mai mare importanţă?

Scribul înghiţi în sec şi tăcu.

— N-am putea să batem în retragere?

— N-ar fi prea frumos. Noi reprezentăm diplomaţia Maiestăţii sale.

Nu prea convins de măreţia acestui argument, scribului şi colegilor săi li se făcuse pielea ca de găină. Poarta fortăreţei se deschise, lăsând să treacă trei călăreţi hitiţi.

Un ofiţer cu coif pe cap, purtând o platoşă groasă, luă mesajul şi-l citi. Apoi le dădu ordin soldaţilor să-i înconjoare pe egipteni.

— Urmaţi-ne, porunci el.

*

În interior fortăreaţa arăta la fel de sinistru ca pe dinafară. Ziduri reci, camere îngheţate, o armurărie, dormitoare, infanterişti care făceau instrucţie… Această atmosferă înăbuşitoare îi opri lui Acha răsuflarea în gât, dar îi încurajă pe membrii soliei care se simţeau deja prizonieri.

După o aşteptare de câteva clipe, ofiţerul cu coif reapăru.

— Cine este ambasadorul Acha?

Acesta veni mai în faţă.

— Comandantul fortăreţei doreşte să vă vadă.

Acha fu condus într-o încăpere pătrată, încălzită de focul dintr-un şemineu. Lângă foc, un bărbat de statură mijlocie, îmbrăcat cu o mantie groasă de lână.

— Bine ai venit în Hatti; mă bucur să te revăd, Acha.

— Pot să-ţi mărturisesc că sunt foarte surprins să te văd aici, Hattuşil.

— Care este misiunea cu care a venit la noi ministrul Afacerilor externe al Faraonului?

— Să-i ofere împăratului o sumedenie de daruri.

— Suntem în război… Nu se prea obişnuieşte un asemenea lucru.

— Conflictul dintre cele două ţări ale noastre trebuie să dureze la nesfârşit?

Hattuşil nu-şi ascunse surprinderea.

— Ce-ar trebui să înţeleg din asta?

— Că mi-ar plăcea să fiu primit de împărat pentru a-i vorbi despre ceea intenţionează Ramses.

Hattuşil îşi încălzi mâinile la foc.

— Va fi greu… foarte greu.

— Vrei să spui: imposibil?

— Întoarce-te în Egipt, Acha… Nu, nu pot să te las să pleci…

Văzându-l atât de nehotărât pe interlocutorul său, Acha se hotărî să-i spună adevărul.

— Am venit să-i propun pacea lui Muwattalis.

Hattuşil se întoarse brusc către el.

— Este o cursă sau o glumă?

— Faraonul este convins că aceasta ar fi cea mai înţeleaptă cale pentru Egipt, ca şi pentru Hatti.

— Ramses să dorească pacea? De necrezut! Nemaipomenit!

— Mie îmi revine misiunea de a vă convinge de acest lucru şi de a purta negocierile.

— Renunţă, Acha.
— Care ar fi motivul?
Hattuşil aprecie favorabil sinceritatea oaspetelui său. Ajungând în acest stadiu al discuţiei, ce rost mai avea să-i ascundă adevărul.
— Împăratul a suferit o criză de inimă. Fără să mai poată vorbi, paralizat, el nu mai este capabil să guverneze.
— Cine exercită acum puterea?
— Fiul său, Uri-Teşub, comandantul şef al forţelor armate.
— Muwattalis nu-ţi mai acordă încrederea sa?
— Mi-a dat în grijă economia şi diplomaţia.
— Eşti, aşadar, interlocutorul meu cel mai autorizat.
— Nu mai sunt nimic, Acha; propriul meu frate îmi închidea toate uşile în nas. Îndată ce am aflat de starea lui de sănătate, m-am refugiat aici, în această fortăreaţă, unde garnizoana mi-a rămas credincioasă.
— Uri-Teşub o să se proclame împărat?
— Imediat ce moare Muwattalis.
— De ce renunţi să mai lupţi, Hattuşil?
— Nu mai am mijlocele necesare pentru a lupta.
— Armata este în întregime în mâinile lui Uri-Teşub?
— Unii dintre ofiţeri se tem de temperamentul său foarte impulsiv şi radical, dar ei sunt nevoiţi să tacă.
— Sunt gata să mă duc în capitala voastră şi să-i prezint propunerile noastre de pace.
— Uri-Teşub nu cunoaşte cuvântul „pace”! N-ai nicio şansă de reuşită.
— Unde îţi este soţia, Putuhepa?
— Ea n-a plecat din Hattuşaş.
— N-a fost o imprudenţă din partea ei?
Hattuşil se întoarse din nou către foc.
— Putuhepa are un plan pentru a frâna ascensiunea lui Uri-Teşub.

*

Nobila şi mândra Putuhepa medita de trei zile în templul zeiţei Ishtar. Când specialistul în ghicit puse pe un altar leşul unui vultur doborât de un arcaş, ea înţelese că sosise clipa aşteptată.
Cu o diademă de argint prinsă în păr, înveşmântată într-o lungă robă vişinie, Putuhepa strânse în pumn mânerul pumnalului pe care avea să-l

împlânte în spatele lui Uri-Teşub pe când el se va apleca deasupra măruntaielor vulturului, la îndemnul ghicitorului.

Frumoasa preoteasă visase la o pace imposibilă, la o împăcare între toate forţele active din Hatti şi la un armistiţiu cu Egiptul; dar însăşi existenţa lui Uri-Teşub făcea ca planurile sale să se piardă în neant.

Numai ea îl putea împiedica pe acest demon să ducă la bun sfârşit planurile sale de distrugere, numai ea îi putea oferi puterea soţului ei, Hattuşil, care ar fi readus imperiul pe făgaşul raţiunii.

Uri-Teşub intră în sanctuar.

Putuhepa era ascunsă în spatele unei coloane groase, în apropiere de altar.

Fiul împăratului nu venise de unul singur. Patru soldaţi îi asigurau paza. Deşi îi era greu să accepte aşa ceva, Putuhepa ar fi trebuit să renunţe la ceea ce îşi pusese în gând şi să iasă din templu fără a fi văzută; dar când s-ar mai fi întâlnit cu o asemenea ocazie? În situaţia actuală, Uri-Teşub se ferea să-şi asume chiar şi cel mai mic risc. Dacă ar fi acţionat suficient de iute, soţia lui Hattuşil ar fi reuşit să-l ucidă pe viitorul tiran, dar ar fi fost ucisă şi ea de gărzile de corp.

Dacă s-ar fi ferit de acest sacrificiu, ar fi fost o laşitate din partea ei. Trebuia să se gândească în primul rând la viitorul ţării sale şi abia mai apoi la propria sa viaţă.

Ghicitorul spintecă pe burtă vulturul şi în jurul său se răspândi o duhoare insuportabilă. Trăgând cu degetele măruntaiele, el le puse pe altar.

Uri-Teşub se apropie, lăsându-i la câţiva metri în urmă pe paznicii săi. Putuhepa strânse cu putere mânerul pumnalului şi se pregăti să se arunce asupra victimei; trebuia să fie la fel de sprintenă ca o pisică sălbatică şi să pună toată energia de care era capabilă în gestul acela ucigaş.

Strigătul ghicitorului o ţintui pe loc. Uri-Teşub se dădu cu câţiva paşi înapoi.

— Stăpâne, aici este ceva îngrozitor!

— Ce vezi tu în maţele astea?

— Trebuie să vă schimbaţi planurile… Soarta nu vă este favorabilă.

Lui Uri-Teşub îi venea să-i ia beregata bietului ghicitor, dar îşi dădu seama că de la soldaţii din gardă vestea s-ar fi răspândit peste tot. În Hatti, nimeni nu îndrăznea să nesocotească previziunile unui ghicitor.

— Cât timp ar mai trebui să aştept?

— Până când sorţii vă vor fi favorabili, stăpâne.

Furios la culme, Uri-Teşub ieşi val-vârtej din templu.

Capitolul 28

La curte circulau cele mai felurite zvonuri despre plecarea perechii regale în Sud; unii susţineau că aceasta se va întâmpla neîntârziat, alţii că va fi amânată *sine die*, având în vedere situaţia tulbure din protectorate. Mai erau unii care pretindeau chiar că regele, în ciuda faptului că acolo se aflau „fiii regelui” în fruntea regimentelor, ar fi fost nevoit să plece din nou la război.

Lumina pătrundea din plin în biroul lui Ramses ce medita în faţa statuii care-i înfăţişa pe tatăl său. Pe masa cea mare din mijloc, se aflau mesajele urgente venite din Canaan şi din Siria de Sud. Străjer, câinele galben-auriu al regelui, dormea pe fotoliul stăpânului său.

Ameni dădu buzna pe neaşteptate în birou.

— Un mesaj de la Acha!

— Ai siguranţa că este de la el?

— Este, fără îndoială, scrisul lui şi a menţionat şi numele meu sub o formă cifrată.

— Pe ce cale a ajuns aici?

— Prin unul dintre membrii reţelei sale care a sosit din Hatti. Nimeni altcineva nu s-a atins de acest mesaj.

Ramses citi textul transmis de Acha şi-şi dădu astfel seama de importanţa tulburărilor care ameninţau să destrame imperiul hitit. Acum înţelegea de ce mesajele celelalte ale lui Acha îl făcuseră să pună în stare de alarmă forturile de la graniţa de nord-est.

— Hitiţii nu mai sunt în stare să ne atace, Ameni; regina şi cu mine putem pleca.

*

Având asupra sa amuleta şi înscrisul magic, Kha transcria o problemă de matematică în care se cerea să se calculeze unghiul ideal al unei pante pe care puteau fi târâte până sus blocurile de piatră necesare înălţării unei construcţii pe un teren cu multe denivelări. Sora sa, Meritamon, cânta din ce în ce mai bine la harpă, lucru de care era încântat micul său frăţior, Merenptah, care începea să meargă sub supravegherea atentă a lui Iset cea

frumoasă şi a Voinicului. Uriaşul leu nubian, cu ochii pe jumătate închişi, îl urmărea cu o vizibilă plăcere pe omuleţul care mergea clătinându-se încă şi şovăind.

Fiara ridică de îndată capul când Serramanna apăru la intrarea în grădină. Dându-şi seama că sardul venea cu gânduri paşnice, se mulţumi să mârâie leneş, după care îşi reluă poziţia ca a unui sfinx.

— Aş vrea să stau puţin de vorbă cu Kha, îi spuse el lui Iset cea frumoasă.

— Dar ce s-a întâmplat… a făcut ceva rău?

— Nu, bineînţeles că nu; dar m-ar putea ajuta în cercetările pe care le fac.

— Imediat ce o să termine de rezolvat problema la care lucrează, o să ţi-l trimit.

Serramanna făcuse paşi serioşi înainte.

Ştia de-acum că un mag libian, pe nume Ofir, o ucisese pe nefericita Lita, moartă pentru că, naivă, crezuse într-o minune. Transformându-se într-un port-drapel al ereziei lui Akhenaton, se ascunsese în spatele acestei doctrine pentru a putea înşela cu uşurinţă pe anumiţi oameni şi a-şi masca rolul de spion în slujba hitiţilor. Nu mai era vorba despre simple presupuneri, ci despre dovezi sigure obţinute prin interogarea unui negustor ambulant căzut în ochiurile plasei lui Serramanna în momentul în care apăruse la vechea locuinţă a lui Şenar, acolo unde Ofir se ascunsese mult timp. Personajul nu era, desigur, decât un agent mărunt al reţelei hitite; pentru că nu lucra decât sporadic pentru negustorul sirian Raia, şeful său direct care se întorsese de mult timp în Hatti, el nu fusese anunţat de faptul că activitatea secretă fusese descoperită şi că toţi cei care erau implicaţi se împrăştiaseră care încotro. Temându-se că ar putea fi torturat, nefericitul spusese tot ce ştia, permiţându-i lui Serramanna să lămurească unele aspecte care mai rămăseseră neclare.

Ofir rămânea, însă, de negăsit şi Serramanna nu era pe deplin convins că Şenar îşi găsise moartea în deşert. Magul luase şi el drumul către Hatti, împreună cu fratele lui Ramses? Experienţa îl învăţase pe sard că răufăcătorii nu încetau niciodată să comită tot felul de rele şi că imaginaţia lor nu avea limite.

Kha se apropie de poliţistul cel uriaş şi ridică privirile înspre el.

— Eşti foarte înalt şi foarte puternic.

— Eşti de acord să-mi răspunzi la câteva întrebări?

— Te pricepi la matematică?

— Ştiu să număr oamenii pe care-i comand şi armele pe care le dau acestora.
— Ştii să construieşti un templu sau o piramidă?
— Faraonul mi-a dat o altă misiune: să-i descopăr şi să-i arestez pe criminali.
— Mie îmi place să scriu şi să citesc hieroglifele.
— Perfect; chiar doream să vorbim despre pensula care ţi-a dispărut.
— Era pensula mea preferată. Îmi pare foarte rău că n-o mal am.
— De la întâmplarea aceasta, probabil că tu te-ai gândit mult la cele întâmplate. Sunt sigur că tu ai nişte bănuieli şi că o să mă ajuţi să-l descopăr pe vinovat.
— Da, m-am gândit, dar nu pot fi sigur de nimic. Să acuzi pe cineva de furt este un lucru foarte grav şi nu poţi vorbi fără să fii sigur de ceva.
Maturitatea băiatului îl lăsă mut de uimire pe sard; dacă ar fi existat cu adevărat un indiciu, era sigur că nu i-ar fi scăpat lui Kha.
— La oamenii din jurul tău ai observat un comportament neobişnuit?
— Timp de câteva săptămâni, am avut un prieten nou.
— Pe cine adică?
— Diplomatul Meba. Dintr-o dată, el s-a interesat de ceea ce fac eu; şi, la fel de brusc, a şi dispărut.
Un surâs larg se aşternu pe figura încruntată a sardului.
— Mulţumesc, prinţe Kha.

*

La Pi-Ramses, ca şi în celelalte oraşe, sărbătoarea florilor era o zi de bucurie populară. Mai-mare peste toate preotesele, Nefertari nu uita că, încă de la prima dinastie, conducerea ţării fusese preocupată să fixeze un calendar al sărbătorilor care celebrau unirea cerului cu pământul. Prin ritualurile pe care le săvârşea perechea regală, întregul popor era părtaş la viaţa zeilor.
Pe altarele templelor ca şi în faţa fiecărei case, arta aranjării florilor era la mare preţ. Aici, buchete mari din diferite flori, frunze de palmier şi tulpini de trestii; dincolo, lotuşi, albăstrele, mandragore cu cozi lungi.
Dansând pe ritmurile unor tamburine rotunde sau pătrate, agitând în mâini ramuri de acacia, purtând atârnate la gât ghirlande împletite din albăstrele şi maci, preotesele zeiţei Hathor străbăteau principalele străzi ale capitalei unde tălpile lor călcau pe un covor din petale de flori.

Sora lui Ramses, Dolenta, ţinuse morţiş să se arate în apropierea reginei a cărei frumuseţe îi amuţea pe toţi aceia, bărbaţi sau femei, care avea norocul s-o vadă. Nefertari îşi amintea că, pe când era tânără fată, îşi dorea să devină ucenică în serviciul unei zeiţe, undeva, departe de lume; cum şi-ar fi putut ea imagina atunci îndatoririle unei mari soţii regale, a căror povară era din ce în ce mai apăsătoare?

Procesiunea se îndrepta către templul lui Amon, întâmpinată de cântece de bucurie.

— A fost stabilită data plecării, Maiestate? întrebă Dolenta.

— Vasul nostru va fi încă de mâine pregătit de drum, îi răspunse Nefertari.

— Curtea este în fierbere; se spune că veţi lipsi mai multe luni.

— S-ar putea.

— Veţi ajunge chiar… până în Nubia?

— Aceasta este hotărârea Faraonului.

— Egiptul are mare nevoie de voi amândoi!

— Nubia face parte şi ea din ţara noastră, Dolenta.

— Este un ţinut câteodată primejdios…

— Nu este deloc o călătorie de plăcere.

— Ce motiv ar putea fi atât de urgent pentru a vă chema la o asemenea depărtare de capitală?

Nefertari zâmbi, visătoare.

— Dragostea, Dolenta. Doar dragostea.

— Nu înţeleg, Maiestate.

— Nu-i nimic, reflectam cu voce tare, spuse regina aflată cu gândul foarte departe.

— Mi-ar plăcea tare mult să vă pot fi de folos cumva… Ce aş putea face în perioada în care veţi lipsi?

— Ajut-o pe Iset dacă are nevoie de ceva; singurul lucru pe care-i regret este că nu am avut destul timp ca să mă ocup de educaţia lui Kha şi a lui Meritamon.

— Să vă aibă zeii în pază, aşa cum ştiu ei cel mai bine.

Îndată ce sărbătoarea lua sfârşit, Dolenta avea să-i transmită lui Ofir informaţiile pe care le culesese. Părăsind capitala pentru o perioadă atât de lungă de timp, se părea că Ramses şi Nefertari făceau o mare greşeală de care duşmanii lor aveau să profite.

*

Avându-l alături pe purtătorul său de sandale, Meba avea de gând să facă o lungă plimbare cu barca pe un lac de agrement din Pi-Ramses. Diplomatul simţea nevoia să reflecteze în timp ce contempla oglinda apei.

Prins parcă într-un vârtej, Meba simţea că nu mai este el însuşi. Ce altceva îşi mai putea dori decât o viaţă tihnită şi îndestulată, într-un post înalt în care ar fi putut urzi intrigi abile pentru a-şi consolida poziţia? Dar el făcea parte dintr-o reţea de spionaj hitită, trudindu-se să distrugă Egiptul… Nu, el nu voise aşa ceva.

Dar lui Meba îi era frică. Se temea de Ofir, de privirile sale îngheţate, de violenţa pe care şi-o stăpânea cu greu. Nu, îi era imposibil să mai scape din această capcană. Viitorul său depindea de căderea lui Ramses.

Purtătorul sandalelor strigă la un barcagiu care dormea pe chei. Serramanna interveni.

— Pot să vă fiu de folos, domnule Meba?

Diplomatul tresări.

— Nu, nu cred că…

— Eu da! Mi-ar plăcea foarte mult o plimbare pe lacul acesta minunat. Îmi daţi voie să vâslesc eu?

Forţa fizică pe care o emana sardul îl înfricoşă pe Meba.

— Cum vreţi.

Pusă în mişcare de braţele lui Serramanna, barca se îndepărtă rapid de mal.

— Ce loc drăguţ! Păcat că amândoi avem atât de multă treabă şi nu avem deloc timp ca să ne putem bucura de el.

— Care este motivul acestei discuţii?

— Fiţi liniştit, nu am câtuşi de puţin de gând să vă supun la un interogatoriu.

— Un interogatoriu, pe mine?

— Am nevoie, pur şi simplu, de părerea unei persoane în cunoştinţă de cauză pentru a lămuri o situaţie delicată.

— Nu sunt deloc sigur că te-aş putea ajuta.

— Aţi fost informat despre comiterea unui furt ciudat? Cineva a furat una dintre pensulele lui Kha.

Meba evită privirile sardului.

— Furat… Eşti sigur de asta?

— Aşa sună declaraţia fiului cel mare al faraonului.
— Kha nu este decât un copil.
— Mă întreb dacă nu aveţi o idee, oricât ar fi ea de vagă, asupra identităţii hoţului.
— Întrebarea aceasta mă jigneşte. Duceţi-mă imediat înapoi pe mal.
Zâmbetul lui Serramanna era acela al unui animal de pradă.
— A fost o plimbare foarte interesantă, onorabile Meba.

Capitolul 29

Aflat la prora corăbiei regale, Ramses o strângea cu drag pe Nefertari alături de el. Perechea regală se bucura de clipe cu adevărat fericite, părând să comunice chiar cu spiritul fluviului care, asemenea unei doici divine, venise din genunile universului şi coborâse pe pământ pentru a aduce aici suflul vieţii.

Apele crescuseră aşa că navigau cu mare viteză, datorită unui vânt favorabil dinspre nord. Căpitanul era în permanenţă cu ochii în patru, căci curentul crea imense vârtejuri care puteau fi periculoase; o manevră greşită ar fi putut cauza eşuarea oricărei corăbii.

În fiecare zi, frumuseţea lui Nefertari îl impresiona tot mai mult pe Ramses. În persoana ei se reuneau graţia şi autoritatea suverană, prin ea se împlinea combinaţia miraculoasă dintre un spirit luminos şi un corp perfect. Această lungă călătorie spre sud avea să fie cea a iubirii regelui pentru o femeie sublimă, a cărei simplă prezenţă însemna seninătate atât pentru Faraon cât şi pentru poporul său. De când trăia alături de Nefertari, Ramses înţelegea de ce înţelepţii fuseseră de părere că Egiptul trebuia condus de o pereche regală care să aibă aceeaşi gândire.

După nouă ani de domnie, Ramses şi Nefertari erau căliţi datorită încercărilor prin care trecuseră, ataşaţi unul de altul la fel ca în clipa în care îşi dăduseră seama că aveau să parcurgă împreună drumul vieţii şi al morţii.

*

Cu pletele fluturând în vânt, îmbrăcată cu o rochie albă simplă, Nefertari admira priveliştile din Egiptul de Mijloc, mereu cuprinsă de încântare; culturile de palmieri, ogoarele de pe marginea apei, satele cu căsuţe albe înşirate pe dealuri întregeau frumuseţea unui adevărat rai pe care cei trecuţi în lumea drepţilor îl descopereau după ce treceau pragul morţii şi pe care perechea regală trebuia să încerce să-l creeze pe pământ.

— Nu te temi că absenţa noastră…

— Am acordat cea mai mare parte atenţie până acum Nordului; a venit vremea să mă ocup şi de Sud; fără unirea dintre cele Două Ţări, Egiptul nu

ar supravieţui. În plus, acest război cu Hatti m-a ţinut prea mult timp departe de tine.

— Şi războiul încă nu s-a terminat.

— Asia va avea parte de o mulţime de răsturnări de situaţie; dacă există o şansă de instaurare a păcii, nu trebuie să profităm de ea?

— Asta-i misiunea secretă a lui Acha, nu-i aşa?

— Riscurile pe care le înfruntă el sunt enorme. Dar cine altul decât el ar fi putut duce la bun sfârşit o misiune atât de delicată?

— Noi suntem împreună, la fericire ca şi la suferinţă, la speranţă ca şi la teamă; fie ca vraja acestei călătorii să-l protejeze pe Acha.

Paşii lui Setau răsunară pe punte.

— Pot să vă deranjez un pic?

— Apropie-te, Setau.

— Mi-ar fi plăcut să rămân alături de Kha; băiatul ăsta va deveni un magician faimos. În ce priveşte protecţia lui, staţi pe pace: nimeni nu va putea trece peste măsurile de apărare pe care i le-am pregătit.

— Lotus şi cu tine nu sunteţi nerăbdători să revedeţi Nubia care vă este atât de dragă? întrebă Nefertari.

— Acolo se află cei mai frumoşi şerpi din toată lumea… Aflaţi că pe căpitanul nostru îl îngrijorează nişte semne ale apei. El crede că ne apropiem de o zonă periculoasă şi ar vrea să ne îndreptăm către mal imediat după ce trecem de ostrovul acela năpădit de verdeaţă din mijlocul fluviului.

Depăşind mai multe meandre pe care le desena albia fluviului, apele treceau prin faţa unei stânci, loc preferat de vulturi pentru a-şi face cuib, apoi se îndepărtau de faleza de piatră. După o vreme, în faţa ochilor apăru un lanţ muntos în formă de semicerc, desfăşurat cam pe douăzeci de kilometri.

Nefertari îşi duse mâna la gât.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă îngrijorat Ramses.

— Un nod în gât mi-a împiedicat răsuflarea… Mi-a trecut.

O zguduitură puternică făcu ambarcaţiunea să se clatine.

Erau valurile cauzate de un vârtej puternic.

Pe mal se zăreau clădirile ruinate ale capitalei lui Akhenaton.

— Du-o pe regină în cabina noastră, îi porunci Ramses lui Setau, şi ai grijă de ea.

Speriaţi, câţiva marinari îşi pierdură capul. Unul dintre ei căzu de pe catargul principal, pe când încerca să strângă o pânză, şi-l lovi pe căpitan.

Pe jumătate ameţit, cu ochii înceţoşaţi de durere, acesta încetă să mai fie stăpân pe situaţie. Se auziră mai multe ordine contradictorii.

— Linişte! porunci Ramses. Treceţi fiecare la postul său, eu comand acum toate manevrele.

În numai câteva clipe, apăruse un pericol. Bărcile de escortă, luate de un curent de apă invers, nu reuşiră să-şi dea seama de cauza acestei balansări violente a bărcii regale şi se treziră brusc departe de aceasta şi în imposibilitate de a-i acorda vreun ajutor.

Când nava lui Ramses îşi reluă direcţia normală, regele observă dublul obstacol.

Era de netrecut.

În mijlocul fluviului se vedea un vârtej puternic; pe malul pe care se afla cândva debarcaderul construit pentru Oraşul Soarelui, acolo unde trecerea era navigabilă, un baraj de plute pe care fuseseră aşezate vase cu lemne arzând. Regele avea de ales între a naufragia şi a lua foc dacă se izbea în plină viteză de plute; în ambele cazuri ambarcaţiunea sa ar fi fost distrusă.

Cine putea fi acela care îi întinsese o asemenea cursă exact în dreptul oraşului părăsit? Ramses îşi explica acum tulburarea stării fizice a reginei; prin darul său de a vedea în lumea spiritelor, ea presimţise pericolul.

Regele nu avea la dispoziţie decât câteva clipe ca să ia o hotărâre. De data aceasta, leul nu putea face nimic pentru el.

*

— Uite-l! urlă din răsputeri omul care stătea la pândă.

Aruncând pe jos pulpa de gâscă din care înfrupta, Şenar înşfăcă arcul şi sabia. El, marele demnitar pentru care confortul era cel mai important lucru, descoperise că în suflet îi bătea o inimă de războinic.

— Corabia lui Ramses a fost despărţită de celelalte?

— Exact aşa cum aţi cerut… Escorta este la mare depărtare de ea.

Mercenarului îi curgeau balele de poftă. Lui şi tovarăşilor săi din grupul de luptă adunat de Ofir, Şenar le promisese că vor avea parte de o pradă bogată. Fratele regelui fusese mai convingător ca niciodată şi lăsase să se înţeleagă din discursul pe care-l ţinuse cât de mult îl rodea la suflet ura faţă de rege.

Niciun mercenar nu ar fi îndrăznit să ridice mâna asupra lui Ramses, de frică să nu cadă victimă forţei divine care sălăşluia în fiinţa faraonului. De la victoria pe care o repurtase la Kadesh, se temeau cu toţii de puterile

supranaturale ale stăpânului peste cele Două Ţări. Şenar nu luase în seamă asemenea temeri şi promisese că-l va ucide el însuşi pe tiran.

— Jumătate din oameni la plute, ceilalţi după mine.

În felul acesta, Ramses avea să piară în apropiere de Oraşul Soarelui, ca şi cum erezia lui Akhenaton ar fi reuşit, în sfârşit, să le vină de hac lui Amon şi celorlalte zeităţi pe care le venera regele Egiptului. Luând-o ca ostatică pe Nefertari, Şenar era sigur că va convinge escorta suveranului să-l recunoască pe el ca rege. Moartea lui Ramses ar fi lăsat un gol imens pe care fratele său l-ar fi umplut fără a pierde nici măcar o secundă.

Mai mulţi mercenari săriră de pe debarcader pe plute şi erau gata să arunce săgeţi cu foc în vârf asupra bărcii regale pe care camarazii lor, sub comanda lui Şenar o atacau din spate.

Victoria nu putea să le mai scape.

*

— Toţi vâslaşii să treacă la tribord! ordonă Ramses.

Prima săgeată incendiară se înfipse în peretele de lemn al cabinei din mijlocul vasului; frumoasa Lotus, sprintenă şi iute în mişcări, înăbuşi primele flăcări cu o bucată dintr-o velă.

Ramses sări pe acoperişul cabinei, îşi încordă arcul, îl ochi pe unul dintre atacatori, îşi ţinu răsuflarea şi trase. Săgeata străpunse gâtul mercenarului, iar ceilalţi se îngrămădiră în spatele vaselor cu foc pentru a se feri de loviturile ucigătoare ale suveranului; săgeţile pe care le trăgeau ei, lipsite de precizie, se pierdură în valurile învârtejite care făceau ca nava să tremure din toate încheieturile.

Manevra bruscă pe care o ordonase Ramses făcuse ca traiectoria bărcii să se schimbe; prora se ridicase în aer ca un cal furios, iar vasul ajunsese de-a curmezişul fluviului, împins din stânga de un curent vijelios. Ar fi putut avea norocul de a ajunge la debarcader, cu condiţia să nu fie purtat de vârtej şi ajuns din urmă de bărcile rapide ale oamenilor lui Şenar ce doborâseră deja doi marinari care se aflau la pupa; cu pieptul străpuns de săgeţi, nefericiţii se prăbuşiseră în apă.

Setau alergă spre proră, ducând cu mare atenţie în mâini un ou din argilă. Acoperit de hieroglife, talismanul era o copie după oul lumii păstrat în naosul marelui templu al lui Thot, din Hermopolis; numai magicienii autorizaţi ai statului, cum era Setau, aveau voie să folosească un asemenea simbol încărcat cu unde de o eficacitate înspăimântătoare.

Setau era prost dispus. El se gândise dinainte să se folosească de talisman în Nubia, dacă un pericol neaşteptat ar fi ameninţat perechea regală; faptul că trebuia să rămână acum fără o asemenea protecţie îl înfuria cumplit, dar trebuia să învingă blestematul de vârtej.

Cu o mişcare largă a mâinii, îmblânzitorul de şerpi aruncă oul lumii în centrul vârtejului. Apele bolborosiră ca şi cum ar fi fost pe punctul de a fierbe; se formă o spirală, un val se revărsă peste plute, stingând cele mai multe dintre vasele cu foc şi înecându-i pe doi dintre mercenari.

Corabia regală nu mai era acum în pericol nici să se scufunde, nici să ia foc, dar, la pupa, situaţia devenea gravă. Oamenii lui Şenar aruncaseră frânghii cu cârlige la capăt şi începeau să se caţere de-a lungul bordurilor; dezlănţuită, căpetenia lor trăgea săgeată după săgeată, împiedicându-i pe marinarii egipteni să intervină.

Două săgeţi cu foc în vârf se înfipseră în velă, provocând un început de incendiu pe care Lotus îl stinse din nou. Deşi se afla în bătaia săgeţilor duşmane, Ramses rămânea în acelaşi loc şi continua să-i doboare pe mercenari. Auzind strigătele venind de la pupa, el se întoarse şi văzu cum un pirat ridica securea deasupra capului unui marinar dezarmat.

Săgeata trimisă de suveran străpunse încheietura mâinii atacatorului care se dădu înapoi urlând de durere; Voinic îşi înfipse colţii în ţeasta unui alt mercenar care izbutise să ajungă pe punte.

Pentru o clipă, privirea faraonului se încrucişă cu aceea a căpeteniei bandiţilor, un bărbat cu barba deasă şi cu o expresie încordată care-l luase la ţintă. Cu o mişcare aproape imperceptibilă, regele se deplasă către stânga; săgeata trimisă de turbatul atacator îi şterse obrazul. Dezamăgit, atacatorul dădu ordin de retragere celor care mai rămăseseră în viaţă.

Izbucnirea unei flăcări mocnite până atunci o surprinse pe Lotus a cărei rochie luă foc imediat; nubiana se aruncă în apă, dar, spre ghinionul ei, fu absorbită de spirala pe cale să se liniştească a vârtejului. Neputând să mai înoate, ea ridică un braţ pentru a cere ajutor.

Ramses se aruncă şi el în apă.

Ieşind din cabină, Nefertari văzu cum regele dispărea în apele învolburate ale Nilului.

Capitolul 30

Minutele treceau.

Corabia regală şi bărcile din escortă aruncaseră ancora în dreptul Oraşului Soarelui, în apele care deveniseră din nou liniştite. Trei sau patru mercenari izbutiseră să scape cu fuga, dar soarta lor nu-i interesa nici pe Nefertari, nici pe Setau. Ei aveau privirile aţintite, ca şi Voinic, în direcţia în care dispăruseră Ramses şi Lotus.

Regina arsese tămâie pentru Hathor, zeiţa navigaţiei; cu un calm şi o demnitate care merseră la sufletul tuturor marinarilor, Nefertari aştepta raportul oamenilor trimişi în căutarea celor doi dispăruţi. Unii brăzdau apele fluviului, alţii scotoceau prin ierburile înalte de pe mal. Nu mai era nicio îndoială că regele şi nubiana fuseseră târâţi de curent spre sud.

Setau rămăsese în preajma reginei.

— Faraonul se va întoarce, murmură ea.

— Maiestate… Fluviul acesta este câteodată nemilos.

— Se va întoarce şi a salvat-o şi pe Lotus.

— Maiestate…

— Ramses nu a terminat ceea ce şi-a pus în gând. Un faraon care nu termină ce a început, nu poate muri.

Setau înţelese că nu va putea schimba convingerile reginei; dar cum va reacţiona ea, oare, când va fi nevoită să accepte că ireparabilul se produsese? Magicianul nu mai lua în seamă propria sa durere pentru a o împărtăşi pe aceea a lui Nefertari. Îşi imagina deja ce îngrozitoare aveau să fie drumul de întoarcere la Pi-Ramses şi anunţul către curte privitor la dispariţia lui Ramses.

*

Şenar şi ai lui aşteptară să parcurgă un număr mare de kilometri către nord, purtaţi de un curent puternic, înainte de a se considera salvaţi. Traseră pe uscat barca şi o porniră pe o câmpie plină de verdeaţă; la primul sat, făcură un troc dând nişte ametiste pe câţiva catâri.

— Încotro mergem? întrebă un mercenar cretan.

— Tu, tu te duci la Pi-Ramses şi-l anunţi pe Ofir de cele întâmplate.
— N-o să-i facă plăcere ce-i voi spune.
— Nu avem nimic să ne reproşăm.
— Lui Ofir nu-i plac deloc înfrângerile.
— El ştie că afacerea în care ne-am angajat este foarte dificilă şi că eu nu-mi precupeţesc eforturile. Şi îi vei da două veşti bune. Prima: l-am văzut pe Setau la bordul corabiei regale, astfel încât Kha nu se mai bucură de protecţia lui. A doua: mă duc în Nubia, aşa cum am plănuit, şi-l voi ucide acolo pe Ramses.
— Eu aş prefera să mă luaţi şi pe mine acolo, spuse cretanul; camaradul meu va fi un curier excelent. Eu ştiu doar să lupt şi să fugăresc vânatul.
— Am înţeles.
Şenar nu se simţea câtuşi de puţin descurajat. Acţiunea aceasta violentă îl transformase într-o căpetenie războinică şi furia pe care o acumulase prea mulţi ani putea ieşi în deplină libertate la suprafaţă. Cu o mână de oameni şi cu o strategie bine pusă la punct, nu-l surprinsese el pe Ramses cel Mare, nu se aflase la câţiva paşi de triumf?
Perseverenţei sale, soarta îi dădea, în cele din urmă, un răspuns încurajator.
Pe toate ambarcaţiunile flotilei regale domnea o tăcere adâncă. Nimeni nu cuteza să vorbească, de teamă să nu tulbure dureroasa reculegere a reginei. La apropierea serii, ea stătea nemişcată, tot la prora navei faraonului.
Setau tăcea şi el parcă pentru a păstra ultima speranţă care îl mai lega de umbra lui Ramses. Dar, la ceasul asfinţitului, Nefertari trebuia să accepte îngrozitoarea realitate.
— Ştiam eu, spuse ea cu o voce blândă care îl impresionă pe Setau.
— Maiestate…
— Ramses este acolo, pe acoperişul palatului alb.
— Maiestate, se face întuneric şi…
— Uită-te mai bine.
Setau privi cu atenţie în direcţia pe care i-o indica Nefertari.
— Nu, nu-i decât o iluzie.
— Ochii mei îl văd, să ne apropiem.
Setau nu îndrăzni să se opună acestei dorinţe a reginei. Corabia regală ridică ancora şi se îndreptă spre Oraşul Soarelui pe care bezna avea să-l înghită în scurt timp.

Îmblânzitorul de şerpi îşi aţinti din nou privirea asupra acoperişului palatului alb în care locuiseră Akhenaton şi Nefertiti. Pentru o clipă, i se păru că zăreşte acolo un om în picioare; se frecă la ochi, privi mai atent. Mirajul nu dispăruse.

— Ramses trăieşte, repetă Nefertari.

— Vâsliţi mai repede! porunci Setau.

Şi silueta lui Ramses se apropia, mai mare din minut în minut, luminată de ultimele raze ale soarelui.

Setau tot nu era lămurit.

— De ce stăpânul celor Două Ţări n-a căutat să facă totul pentru a ne da un semn de viaţă şi a ne chema în ajutor? Asta n-ar fi însemnat câtuşi de puţin o umilinţă pentru el.

— Aveam altceva mai bun de făcut, răspunse regele. Lotus şi cu mine am înotat pe sub apă, dar ea şi-a pierdut cunoştinţa şi am crezut că s-a înecat. Am ajuns pe mal în marginea de sud a oraşului părăsit, şi am magnetizat-o îndelung pe Lotus, până când şi-a venit în fire. Apoi, am mers către centrul oraşului şi am căutat locul cel mai înalt pentru a ne semnala prezenţa. Ştiam că spiritul lui Nefertari ne urmărea pas cu pas şi că ea va privi în acea direcţie.

Înseninată şi liniştită, regina îşi manifesta cu discreţie emoţia strângând braţul drept al lui Ramses care, cu mâna cealaltă, îşi mângâia leul.

— Am crezut că oul lumii nu va fi în stare să te salveze, bombăni Setau; dacă tu ai fi dispărut, reputaţia mea ar fi fost la pământ.

— Cum se simte Lotus? întrebă îngrijorată regina.

— I-am dat să bea o licoare calmantă; după o noapte de somn zdravăn va uita de această întâmplare nefericită.

Un paharnic turnă vin alb proaspăt în cupe.

— Era timpul să se întâmple şi aşa ceva, spuse Setau; chiar mă întrebam dacă ne mai aflăm într-o ţară civilizată.

— În timpul luptei, îl întrebă Ramses, l-ai privit mai atent pe cel care-i comanda pe atacatori?

— Mi se păreau cumplit de fioroşi atât unii cât şi alţii; nici măcar n-am băgat de seamă să fi avut vreun şef.

— Era unul bărbos, peste măsură de agitat, cu privirea plină de ură… Timp de o clipă, am crezut că-l recunosc în el pe Şenar.

— Şenar a murit în deşert, pe drumul către ocnă. Până şi scorpionii ajung să moară în cele din urmă.

— Dar dacă a rămas în viaţă?

— Dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, nu s-ar mai fi gândit la altceva decât la o ascunzătoare cât mai sigură şi nu ar fi asmuţit în niciun caz o bandă de mercenari împotriva ta.

— Capcana asta era pregătită din vreme şi n-a lipsit mult să reuşească.

— Ura poate să acapareze atât de mult o fiinţă, încât să transforme un om de vază într-un războinic oarecare, gata să facă orice pentru a-şi ucide propriul frate şi a ataca persoana ocrotită de zei a faraonului?

— Dacă este vorba despre Şenar, el îţi poate oferi răspunsul potrivit.

Setau se posomorî.

— Dacă monstrul ăsta mai trăieşte, nu trebuie să stăm cu mâinile în sân. Nebunia care-l mână să facă toate astea este cea a demonilor din deşert.

— Atentatul acesta n-a avut loc la întâmplare, gândi cu voce tare Ramses; adună-i cât poţi de repede pe toţi cioplitorii în piatră de prin oraşele cele mai apropiate.

*

Unii veniră din Hermopolis, oraşul lui Thot, alţii din Assiutul lui Anubis; mai multe zeci de tăietori de piatră se instalară într-o tabără de corturi şi, la câteva ore după ce sosiseră, începură lucrul sub ordinele a doi conducători de lucrări, după ce ascultaseră o cuvântare scurtă, dar plină de hotărâre a lui Ramses.

În faţa palatului din oraşul părăsit, Faraonul le spusese ce voia de la ei: Oraşul Soarelui, dedicat zeului Aton, trebuia să dispară. Unul dintre înaintaşii lui Ramses, Horemheb, dărâmase unele temple şi folosise piatra din ele ca umplutură pentru pilonii înălţaţi de el la Karnak. Pe măsură ce avea să dărâme şi el palatele, casele, atelierele, cheiurile şi alte construcţii ale oraşului mort, Ramses ar fi desăvârşit ideea strămoşului său. Pietrele şi cărămizile aveau să fie folosite în alte construcţii. Mormintele, care nu adăposteau nicio mumie, aveau să rămână neatinse.

Corabia regală rămase la ancoră atât timp cât fu nevoie pentru ca, din clădiri, să nu mai rămână decât temeliile; în curând, furtunile de nisip urmau să le acopere, aruncând în neantul uitării capitala rătăcirii, devenită un focar de energii negative.

Hamalii transportară materialele în bărcile pentru poveri; urmau să plece atunci când era nevoie de aceste materiale la noi construcţii. Cantităţile mai

mari de carne, ulei, bere şi haine îi făcură pe muncitori să-şi facă treaba cu o râvnă neobosită.

Ramses şi cu Nefertari vizitară pentru ultima oară palatul din Oraşul Soarelui înainte ca acesta să fie dărâmat; pardoseala frumos ornamentată avea să fie folosită la construirea palatului regal din Hermopolis.

— Akhenaton s-a înşelat, gândi cu voce tare Ramses; religia pe care o predica se rezuma la doctrină şi la intoleranţă. El trăda chiar spiritul Egiptului. Din păcate, Moise a apucat-o şi el pe un drum asemănător.

— Akhenaton şi Nefertiti au constituit o pereche regală, îi aminti Nefertari; ei au respectat legile noastre şi au fost atât de înţelepţi să limiteze experienţa lor la un anumit timp şi spaţiu. Prin stabilirea unor graniţe, ei făcuseră ca acest cult al lui Aton să se concentreze doar în oraşul său.

— Dar otrava s-a răspândit… Şi nu sunt chiar atât de sigur că dispariţia acestui oraş, în care tenebrele au înlocuit lumina, îi va anula efectele. Bine, cel puţin, că locul acesta este din nou totuna cu muntele şi deşertul, aşa încât niciun rebel nu se va mai servi de el ca punct de plecare.

Când ultimul cioplitor în piatră părăsi oraşul făcut una cu pământul, cufundat de-acum în tăcere şi în uitare, Ramses dădu ordinul de plecare înspre Abydos.

Capitolul 31

Pe măsură ce se apropiau de Abydos, lui Ramses i se strângea inima. Ştia cât de mult iubise părintele său aceste locuri, cât de importantă considera el că este construirea marelui templu al lui Osiris, şi-şi reproşa că nu venise aici cu mai mult timp înainte. Sigur că da, războiul cu hitiţii şi apărarea Egiptului îi acaparaseră spiritul şi braţul, dar nicio scuză nu putea fi acceptată de zeul reînvierii, atunci când avea să vie vremea judecăţii.

Setau îşi închipuise că o mulţime de „preoţi puri”, cu craniul ras, parfumaţi şi îmbrăcaţi în veşminte de un alb imaculat, de ţărani cărând ofrande, de preotese cântând din lire şi din lăute, se va înghesui să-l întâmpine pe rege. Dar, debarcaderul era pustiu.

— Aşa ceva nu se poate, declară el; să nu coborâm de pe corabie.

— De ce te temi? îl întrebă Ramses.

— Bănuiesc că alţi mercenari s-au instalat în templu şi încearcă să-ţi întindă o altă cursă.

— Aici, pe pământul sacru de la Abydos?

— N-are rost să rişti; să ne continuăm drumul spre Sud şi să trimitem aici armata.

— Cum crezi că aş putea fi de acord ca o singură palmă de pământ din ţara mea să-mi fie inaccesibilă? Şi, mai mult, locul acesta să fie chiar Abydos!

Mânia lui Ramses se dezlănţuia ca o furtună a zeului Seth. Nici Nefertari nu căută să-l liniştească.

Flotila acostă şi Faraonul însuşi luă comanda unei unităţi de care de luptă care fuseseră asamblate în cea mai mare grabă din piesele aduse pe bărcile din escortă.

Calea construită special pentru procesiuni, ducând de la debarcader la piaţa din faţa templului, era şi ea pustie, ca şi cum oraşul sfânt fusese părăsit. În faţa pilonului[8] se aflau blocuri de calcar purtând marca tăietorilor în piatră şi unelte rânduite frumos în lăzile lor. Pe sub arbuştii de tamarix care umbreau piaţa, se puteau vedea sănii de lemn încărcate cu blocuri de granit provenind din carierele de la Assuan.

Uluit, Ramses se îndreptă spre palatul de lângă templu. Pe treptele care duceau către intrarea principală, un bătrân îşi punea brânză de capră pe felii groase de pâine. Apariţia acelui alai impunător îi tăie pofta de mâncare; cuprins de teamă, îşi părăsi în grabă sărăcăcioasa masă şi încercă s-o ia la fugă, dar fu ajuns din urmă de un soldat care-l aduse în faţa suveranului.

— Cine eşti?

Bătrânul îi răspunse cu o voce tremurătoare.

— Sunt unul dintre spălătorii de rufe de la palat.

— De ce nu eşti la lucru?

— Eu… N-am nimic de făcut acolo pentru că au plecat cu toţii. Mă rog, aproape toţi… N-au mai rămas decât câţiva preoţi, bătrâni şi ei ca mine, lângă lacul sacrul.

Deşi, la începuturile domniei sale, Ramses intervenise energic, templul rămăsese tot neterminat. După ce trecu de pilon, regele, împreună cu câţiva soldaţi, traversară zona administrativă care cuprindea birouri, ateliere, o măcelărie, o brutărie şi o fabrică de bere, toate pustii, şi se îndreptară cu paşi grăbiţi către locuinţele preoţilor permanenţi.

Aşezat pe o băncuţă de piatră, cu mâinile încrucişate pe mânerul cârjei sale din lemn de acacia, un bătrân cu ţeasta rasă încercă să se ridice în picioare în momentul în care-i văzu pe rege apropiindu-se.

— Nu te obosi, bătrâne servitor al zeului.

— Eşti Faraonul… Mi s-au spus atâtea despre Fiul Luminii a cărui putere străluceşte ca soarele! Vederea îmi este slabă, dar nu mă pot înşela… Cât de bucuros sunt că te-am văzut înainte de a muri. La optzeci şi doi de ani, zeii mi-au dăruit o bucurie neînchipuită.

— Ce se petrece aici?

— Sunt cele cincisprezece zile de corvoadă.

— Corvoadă… Dar cine şi-a permis să facă aşa ceva?

— Primarul din oraşul de lângă templu… El a considerat că personalul templului era prea numeros şi a crezut de cuviinţă că ar fi mult mai de folos la repararea canalelor decât la ţinerea ritualurilor.

*

Primarul era un grăsan, cu obrajii umflaţi şi cu buzele groase; pentru că burta sa revărsată îl împiedica la mers, nu se deplasa decât într-o lectică. De data aceasta, însă, fu adus de către un ofiţer la palatul din Abydos într-un car, în cea mai mare viteză.

Cu mare greutate, primarul făcu o plecăciune adâncă în faţa regelui care era aşezat pe un tron din lemn aurit cu picioarele de forma labelor de leu.
— Iertaţi-mă, Maiestate, nu am fost anunţat că veţi veni! Dacă aş fi ştiut, aş fi organizat o primire demnă de un rege, aş fi…
— Tu ai avut ideea să pui la corvoadă personalul de la Abydos?
— Da, dar…
— Ai uitat, oare, că aşa ceva este cu totul interzis?
— Nu, Maiestate, dar m-am gândit că toţi oamenii aceştia tot nu aveau nimic de făcut, aşa că ar fi fost mai bine să le dau o muncă utilă pentru toţi agricultorii de pe aici.
— Nu i-ai lăsat să-şi îndeplinească sarcinile pe care le primiseră de la tatăl meu şi pe care eu însumi le-am întărit.
— Am crezut, totuşi, că…
— Ai făcut o faptă foarte rea şi pedeapsa este prevăzută în lege: o sută de lovituri de nuia, tăierea nasului şi a urechilor.
Alb la faţă ca varul, primarul bolborosi.
— Nu se poate aşa ceva, Maiestate, nu este omeneşte posibil!
— Erai conştient de greşeala ta şi ştiai şi pedeapsa care te aşteaptă; nici măcar nu este nevoie de judecată.
Fiind sigur că şi tribunalul i-ar fi dat o asemenea pedeapsă, poate chiar mai grea, primarul se văita de mama focului.
— N-am procedat cum trebuia, este adevărat, dar n-am făcut-o în folosul meu personal! Cu ajutorul oamenilor din Abydos, digurile au fost reparate foarte repede, iar canalele curăţate în adâncime.
— În acest caz, te las să alegi între aceasta şi o altă pedeapsă: tu şi slujbaşii tăi veţi munci ca hamali pe şantierul templului până când acesta va fi terminat.

*

Fiecare preoteasă şi fiecare preot îşi îndepliniră îndatoririle cerute de ritualuri, astfel încât templul lui Osiris deveni asemănător zărilor cereşti, iluminând toate feţele. Ramses oferi templului o statuie din aur cu chipul tatălui său şi îndeplini, împreună cu Nefertari, ceremonia ofrandei către Regula lui Maat. Uşile din cedru de Liban, căptuşite cu plăci de electrum[9], solul acoperit cu argint, pragurile din granit, basoreliefurile în mai multe culori făceau din acest templu un loc parcă din altă lume în care puterile

divine puteau sălăşlui cu plăcere. Pe altare, o sumedenie de flori, vase cu parfumuri şi alimente sortite fiinţelor invizibile.

Tezaurul fu umplut cu aur, argint, in regal, uleiuri pentru ritualurile sărbătoreşti, tămâie, miere, smirnă şi diferite alifii; în grajduri fură aduşi boi graşi, vaci şi viţei zdraveni, hambarele fură umplute cu grâne de cea mai bună calitate. Aşa cum se putea citi într-o inscripţie hieroglifică, „Faraon înmulţeşte pentru Zeu toate speciile”.

Într-un discurs ţinut în faţa notabilităţilor provinciei, adunaţi în sala de primiri a palatului din Abydos, Ramses hotărî ca bărcile, terenurile, ogoarele, animalele, catârii şi toate celelalte bunuri care aparţineau templului să nu poată să-i fie luate sub niciun motiv. Cât despre paznicii câmpurilor, îngrijitori de păsări, pescari, crescători de albine, grădinari, viticultori, vânători şi alt personal care lucra pentru ca domeniul lui Osiris să fie înfloritor, niciunul dintre aceşti oameni nu putea fi luat de acolo şi dus să facă o altă muncă într-un alt loc.

Oricine ar fi încălcat prevederile decretului regal avea să fie pedepsit fizic, demis din orice funcţie şi condamnat la mai mulţi ani de muncă silnică.

Sub supravegherea lui Ramses, lucrările înaintară rapid; ritualurile aduceau lumină asupra statuilor zeilor, instalate în capele, răul fu izgonit şi templul fu binecuvântat de Maat.

*

Nefertari petrecu zile fericite. Timpul pe care-i petrecea la Abydos îi dădea nesperata ocazie de a-şi înfăptui visul din adolescenţă, acela de a trăi în imediata apropiere a zeităţilor, de a medita în faţa frumuseţii lor şi de a le pătrunde tainele practicând ritualurile pentru fiecare dintre ele.

Când tocmai se apropia timpul să închidă uşile naosului pentru noapte, Ramses nu se afla în preajma ei. Regina porni să-l caute şi-l găsi pe coridorul strămoşilor, unde contempla lista faraonilor care domniseră înaintea lui, încă de la prima dinastie. Prin puterea hieroglifelor, numele lor avea să fie pentru totdeauna prezent în memoria oamenilor; numele lui Ramses cel Mare era înscris după acela al tatălui său.

— Ce trebuie să faci ca să te arăţi demn de aceste fiinţe excepţionale? se întrebă regele cu voce tare. Încălcarea legilor, laşitate, minciună… Care faraon ar putea reuşi vreodată să alunge aceste rele din sufletul oamenilor?

— Niciunul, îi răspunse Nefertari. Dar cu toţii au dat această luptă pierdută dinainte şi câteodată chiar au ieşit învingători.
— Dacă nici măcar teritoriul sacru al Abydosului nu este respectat, mai foloseşte la ceva să dai decrete?
— În clipele astea de descurajare parcă nu mai eşti tu însuţi.
— Tocmai de aceea am venit să stau la sfat cu strămoşii mei.
— Ei nu puteau să-ţi dea decât un singur sfat: să continui, să tragi un folos din fiecare încercare prin care treci pentru a face ca puterea ta să crească.
— Ne simţim atât de bine în templul acesta; aici domneşte pacea pe care eu nu reuşesc s-o fac să domnească în lumea profană de afară.
— Datoria mea este să te feresc de o asemenea ispită, chiar dacă un asemenea lucru contrazice una dintre cele mai aprinse dorinţe ale mele.
Ramses o strânse în braţe pe regină.
— Fără tine, tot ceea ce fac n-ar fi decât nişte fapte oarecare. Peste cincisprezece zile se vor celebra misterele lui Osiris. O să participăm şi noi şi aş vrea să-ţi propun ceva: tu hotărăşti dacă accepţi sau nu propunerea mea.

*

Înarmaţi cu bâte şi făcând o larmă de nedescris, o bandă de netrebnici îi atacă pe cei care mergeau în fruntea procesiunii. Purtând masca zeului şacal, „deschizătorul de drumuri”, preotul de la Abydos îi goni pe agresori pronunţând formulele unui descântec care trebuia să alunge fiinţele tenebroase departe de barca lui Osiris.
Iniţiaţii misterelor veniră în ajutorul deschizătorului de drumuri şi-i împrăştiară pe cei care cutezaseră să se ridice împotriva luminii.
Procesiunea îşi continuă drumul către insula primei dimineţi unde Ramses, în rolul lui Osiris asasinat de fratele său, Seth, era întins pe un pat de forma unui cap de leu. Apele Nilului înconjurau această colină primordială la care cele două surori divine, Isis şi Neftis, ajunseră trecând peste o punte de lemn.
Insula se afla în centrul unei clădiri uriaşe, formată din zece stâlpi monolitici pe care se sprijinea un tavan demn de constructorii din vremea piramidelor. Sanctuarul secret al lui Osiris se termina printr-o cameră aşezată de-a curmezişul, de douăzeci de metri pe şase; acolo se păstra sarcofagul zeului.

Nefertari juca rolul zeiţei Isis, soţia lui Osiris, iar Iset cea frumoasă pe acela al lui Neftis, numele acesteia din urmă însemnând „suverana templului”. Ca soră a lui Isis, ea o ajuta de aceasta pe parcursul ritualului care-i făcea pe Osiris să scape de pe tărâmul morţii.

Nefertari acceptase propunerea lui Ramses; i se păruse şi ei că prezenţa lui Iset în cadrul ritualului era de dorit.

Cele două femei îngenuncheară, Nefertari la capul patului, Iset cea frumoasă la picioare; având un vas cu toartă, plin cu apă proaspătă, în mâna dreaptă şi cu o pâine rotundă în stânga, ele spuseră lungi şi mişcătoare poeme rituale, necesare pentru a pune în mişcare o nouă energie în venele fiinţei fără viaţă întinsă pe pat.

Glasurile lor se contopiră în aceeaşi melodie, sub ocrotirea zeiţei cerului al cărei corp uriaş, presărat cu stele şi cu luceferi, se zărea pe tavan, deasupra patului învierii.

La capătul unei nopţi lungi, Osiris Ramses se trezi la viaţă. Şi rosti cuvintele pe care le rostiseră şi înaintaşii săi în timpul aceloraşi mistere: „Să-mi fie date lumina în cer, puterea creatoare pe pământ, dreptatea hotărârilor în regatul din cealaltă lume şi putinţa de a călători în fruntea stelelor; să pot să ţin frânghia de la prora bărcii nopţii şi frânghia de pupa bărcii zilei.”

Capitolul 32

Uri-Teşub simţea că-şi iese din fire.

Consultase un alt ghicitor, în templul zeului Furtunii, şi primise acelaşi verdict: previziuni pesimiste, interdicţia de a lansa o nouă ofensivă. Majoritatea soldaţilor era atât de superstiţioasă încât Uri-Teşub nu putea trece peste voinţa lor. Şi niciun ghicitor nu era în stare să indice o dată anume la care previziunile să fie cât de cât favorabile.

Deşi doctorii de la curte nu fuseseră în stare să-l însănătoşească pe Muwattalis, împăratul se încăpăţâna să trăiască în continuare. Pentru a respecta adevărul, această interminabilă agonie venea în sprijinul lui Uri-Teşub: nimeni n-ar fi putut să-l acuze de asasinat. Medicii constataseră criza lui cardiacă şi lăudau devotamentul fiului său care, zi de zi, venea să-l vadă pe bolnav. Uri-Teşub tuna şi fulgera împotriva lui Hattuşil care, prin absenţa lui, parcă-şi bătea joc de sănătatea fratelui său.

Când se întâlni cu mândra şi frumoasa Putuhepa, soţia lui Hattuşil, fiul împăratului nu se dădu în lături s-o ironizeze.

— Soţul tău se ascunde cumva?

— Hattuşil este plecat în misiune, din ordinul împăratului.

— Tata nu mi-a spus nimic despre aşa ceva.

— După cum spun doctorii, Muwattalis nu este în stare să scoată niciun cuvânt.

— Mi se pare că te-ai resemnat deja.

— Cu toate acestea, ai interzis oricui accesul în camera împăratului şi ţi-ai proclamat dreptul de a fi singurul care poate intra acolo.

— Muwattalis are nevoie de odihnă.

— Noi sperăm cu toţii ca el să fie cât de curând capabil să-şi exercite întru totul îndatoririle de suveran.

— Bineînţeles, dar închipuieşte-ţi că această incapacitate s-ar putea prelungi… Ar fi neapărat necesar să luăm o hotărâre.

— În lipsa lui Hattuşil, nici nu poate fi vorba despre aşa ceva.

— Transmite-i să se întoarcă la palat.

— Este un ordin sau un sfat?

— Este cum îţi face plăcere să crezi, Putuhepa.

*

Putuhepa părăsise capitala în toiul nopţii, cu o escortă foarte puţin numeroasă, şi se asigurase în mai multe rânduri că Uri-Teşub nu pusese pe nimeni s-o urmărească.

La vederea sinistrei fortăreţe în care se refugiase Hattuşil, fu cuprinsă de fiori; oare garnizoana nu cumva îl întemniţase pe soţul său pentru a-i face pe plac comandantului general al armatei? Într-un asemenea caz, viaţa sa, ca şi aceea a lui Hattuşil, ar fi luat sfârşit într-o manieră violentă, în spatele acestor ziduri cenuşii.

Putuhepa nu avea chef să moară. Se simţea în stare să-şi slujească ţara, îşi dorea să mai trăiască multe veri toride, să mai parcurgă de mii de ori potecile sălbatice ale Anatoliei şi să-l vadă pe Hattuşil domnind în Hatti. Dacă mai exista vreo şansă, oricât de slabă, de a-l învinge pe Uri-Teşub, s-ar fi agăţat de ea cu amândouă mâinile.

Primirea pe care i-o făcură soldaţii din fortăreaţă o linişti pe preoteasă; ea fu condusă imediat în turnul din mijloc, în apartamentele comandantului.

Hattuşil îi alergă în întâmpinare şi se îmbrăţişară cu căldură.

— În sfârşit, ai venit, Putuhepa! Ai reuşit să scapi…

— Uri-Teşub domneşte deja în capitală.

— Aici, suntem în siguranţă; toţi oamenii din această fortăreaţă îl urăsc. Prea mulţi soldaţi au avut de suferit de pe urma nedreptăţilor şi brutalităţii sale.

Putuhepa observă că în faţa şemineului era aşezat un bărbat.

— Cine este? întrebă ea în şoaptă.

— Acha, ministrul Afacerilor externe al faraonului şi ambasador extraordinar.

— El, aici?

— Poate că el reprezintă şansa noastră.

— Dar… ce propune?

— Pacea.

Hattuşil asistă la un fenomen extraordinar. Culoarea maro închis a ochilor soţiei sale se lumină, ca şi cum i-ar fi invadat o lumină interioară.

— Pacea cu Egiptul, repetă ea, uluită. Dar ştim prea bine că nu este posibil un asemenea lucru!

— Nu este normal să ne folosim de acest aliat neaşteptat spre binele intereselor noastre?

Putuhepa plecă de lângă Hattuşil şi merse către Acha. Diplomatul se ridică şi o salută pe frumoasa hitită.

— Iartă-mă, Acha, ar fi trebuit să te salut mai devreme.

— Cine n-ar fi asistat încântat la reîntâlnirea unei soţii cu soţul său?

— Rişti foarte mult aflându-te aici.

— Mă gândeam să mă duc chiar în capitală, dar Hattuşil m-a convins să te aştept să vii.

— Ai auzit, bineînţeles, că împăratul este bolnav.

— O să încerc să iau totuşi legătura cu el cât mai repede.

— N-are niciun rost, este pe moarte; imperiul este deja în mâinile lui Uri-Teşub.

— Am venit să propun ţării Hatti pacea, şi o voi obţine.

— Uiţi că singurul scop al lui Uri-Teşub este să distrugă Egiptul? Eu nu sunt de acord cu încăpăţânarea lui, dar îmi dau seama că raţiunea de a fi a Imperiului nostru se bazează pe război.

— Ţi-ai închipuit cumva care ar putea fi adevăratul pericol care vă ameninţă?

— Desigur, un atac al întregii armate egiptene, cu Ramses însuşi în frunte!

— Nu trebuie să pierdeţi din vedere şi o altă posibilitate: irezistibila creştere a puterii asiriene.

Hattuşil şi Putuhepa nu-şi putură ascunde surprinderea. Serviciile de informaţii ale lui Acha era mai eficiente decât s-ar fi aşteptat.

— În cele din urmă, Asiria va sfârşi prin a vă ataca şi veţi fi prinşi între două focuri, neputând să rezistaţi pe două fronturi. Credinţa că armata hitită ar putea distruge Egiptul este o adevărată utopie; bazându-se pe învăţămintele trecutului, am instalat un sistem defensiv în protectoratele noastre. Nu vă va fi uşor să treceţi de el, pentru că rezistenţa sa va permite grosului trupelor noastre să treacă foarte repede la o contraofensivă nimicitoare. Şi aţi avut ocazia să aflaţi, pe pielea voastră, că Amon îl ocroteşte pe Ramses şi face ca braţul său să fie mai puternic decât mii de soldaţi.

— Cu alte cuvine, ne dai de veste că imperiul hitit este pe cale să se destrame!

— Nu, stimată Putuhepa, căci Egiptul nu are niciun interes să asiste la dispariţia unui vechi inamic. Nu am început deja să ne cunoaştem mai bine? În ciuda reputaţiei sale, Ramses este un iubitor al păcii şi nu marea soţie regală, Nefertari, va fi aceea care o să-l convingă să pornească pe acest drum.

— Ce părere are despre asta regina mamă Tuya?

— Împărtăşeşte vederile mele, ştiind bine că Asiria va reprezenta în curând un pericol de temut pentru ţara noastră. Hitiţii vor fi primii care vor avea de suferit, după care va veni şi rândul egiptenilor.

— O alianţă împotriva Asiriei… Mai bine spus, asta ne propuneţi voi?

— Pacea şi alianţa, pentru a ne feri popoarele de o invazie. Viitorul împărat din Hatti va trebui, aşadar, să ia nişte decizii cu urmări foarte importante.

— Uri-Teşub nu va renunţa niciodată la lupta împotriva lui Ramses!

— Care este răspunsul lui Hattuşil?

— Hattuşil şi cu mine nu mai avem nicio putere.

— Care este răspunsul vostru? insistă Acha.

— Noi am putea accepta să purtăm negocieri, declară Hattuşil, dar această discuţie mai are vreun rost?

— Numai lucrurile irealizabile mă amuză, spuse egipteanul surâzând; astăzi, voi nu însemnaţi nimic, dar cu voi aş vrea să negociez pentru a lumina viitorul ţării mele. Dacă Hattuşil devine împărat, propunerile noastre ar căpăta o valoare inestimabilă.

— Nu-i decât un vis, obiectă Putuhepa.

— Ori daţi bir cu fugiţii, ori luptaţi.

Orgoliul frumoasei hitite o făcu să se revolte.

— Noi n-o să fugim în niciun caz.

— Voi doi va trebui să câştigaţi sau să cumpăraţi încrederea unui număr cât mai mare de ofiţeri superiori. Comandanţii fortăreţelor vor trece în tabăra voastră, căci Uri-Teşub îi dispreţuieşte şi-i împiedică să avanseze în ierarhia militară, sub pretextul că ei nu joacă decât un rol defensiv. Prin intermediul negustorilor care ştiu că, în marea lor majoritate, sunt de partea voastră, răspândiţi zvonul că economia hitită nu va putea suporta un nou efort de război şi că un conflict cu Egiptul va aduce cu sine ruina şi sărăcia. Creaţi mereu alte breşe şi nu încetaţi să le amplificaţi până când Uri-Teşub va apărea ca fiind vinovat pentru apariţia tulburărilor din ţară, rezultând în cele din urmă că nu este în stare să domnească.

— Este un lucru care ar putea dura mult.
— Veţi avea succes şi veţi obţine pacea cu acest preţ.
— Voi cum aveţi de gând să acţionaţi? întrebă Putuhepa.
— Ar putea fi cam riscant, dar am de-a dreptul intenţia de a-l convinge pe Uri-Teşub.

*

Acha contempla zidurile de la Hattuşaş şi-i plăcea să-şi închipuie cum ar putea arăta capitala hitită pictată în culori vii, împodobită cu ghirlande de flori şi plină de tinere nespus de frumoase care dansează pe metereze. Dar o asemenea imagine încântătoare dispăru pentru a ceda locul unui sinistru oraş fortificat, căţărat pe povârnişurile muntelui.
Ministrul Afacerilor externe nu era însoţit decât de doi compatrioţi de-ai săi, un grăjdar şi un purtător de sandale. Ceilalţi membri ai delegaţiei se întorseseră în Egipt. Când Acha îşi declină calitatea la primul post de pază din oraşul de jos, gradatul rămase stupefiat.
— Te rog să-l anunţi pe împărat că mă aflu aici.
— Dar… Sunteţi egiptean!
— Ambasador plenipotenţiar. Grăbeşte-te, te rog.
Dezorientat, gradatul îl lăsă pe Acha să aştepte sub o pază atentă şi trimise la palat pe unul dintre subordonaţii săi.
Acha nu fu deloc surprins să vadă apărând, în pas cadenţat, un grup de infanterişti înarmaţi cu lănci şi aflaţi sub comanda unei brute a cărei unică formă de gândire era supunerea absolută în faţa oricărui ordin.
— Generalul comandant doreşte să-l vadă pe ambasador.

*

Acha îl salută pe Uri-Teşub şi-şi prezentă împuternicirile.
— Cel mai strălucit ministru al lui Ramses aici, la Hattuşaş… Ce surpriză!
— Iată-vă în fruntea unei armate imense; vă rog să primiţi felicitările mele.
— Egiptul ar trebui să se teamă de mine.
— El are cunoştinţă de vitejia voastră şi de calităţile voastre de războinic şi ne temem de ele; de aceea am şi adus forţe de securitate în protectoratele noastre.

— Le voi nimici.
— Se pregătesc pentru ciocnirea cu voi, oricât de grozavă ar fi aceasta.
— Vorbe de clacă. Care este motivul vizitei voastre?
— Am auzit vorbindu-se că împăratul Muwattalis ar fi bolnav.
— Mulţumiţi-vă doar cu zvonurile; sănătatea conducătorului nostru este un secret de stat.
— Cel care domneşte în Hatti este inamicul nostru, dar îi respectăm rangul; de aceea sunt eu aici.
— Ce înseamnă prezenţa voastră aici, Acha?
— Eu am posibilitatea să vă ofer leacurile necesare pentru a-l îngriji pe împăratul Muwattalis.

Capitolul 33

În vârstă de şapte ani, băiatul punea în practică învăţătura pe care tatăl său, primind-o şi el de la tatăl lui, o aplicase pe el însuşi: să oferi un peşte unui om care se plânge de foame este mai puţin folositor decât să-l înveţi cum să pescuiască.

Aşa că el îşi dovedea priceperea bătând apa cu o nuia, astfel să dirijeze prada către plasa pe care o întinsese, între doi arbori mari de papirus, prietenul său, la fel de flămând ca şi el.

La un moment dat, ştrengarul văzu ceva neobişnuit.

O flotilă de bărci sosea dinspre nord având în frunte ambarcaţiunea cea mai mare, la prova căreia se afla un sfinx din aur. Da, era chiar corabia Faraonului!

Uitând de peşte şi de plasă, ucenicul pescar se aruncă în apele Nilului şi înotă în direcţia cheiului pentru a-i anunţa pe săteni. Timp de mai multe zile, avea să fie sărbătoare mare.

*

Uriaşa sală cu coloane a templului din Karnak putea fi admirată în toată măreţia sa; înalte de douăzeci şi cinci de metri, cele douăsprezece coloane ale navei din mijloc reprezentau puterea creaţiei prin care lua naştere oceanul primordial.

În locul acela, Nebu, mare preot al lui Amon, deplasându-se cu ajutorul cârjei sale poleite cu aur fin, ieşi în întâmpinarea cuplului regal. În ciuda reumatismului, el reuşi să facă o plecăciune în faţa oaspeţilor. Ramses îl ajută să-şi îndrepte spinarea.

— Sunt nespus de fericit să vă revăd, Maiestate, şi încântat să admir frumuseţea reginei.

— Ai putea să devii un curtean perfect, Nebu.

— Nicio speranţă în privinţa asta, Maiestate; am să continuu să spun ceea ce gândesc, aşa cum, de altfel, fac acum.

— Cum o duci cu sănătatea?

— Trebuie să te obişnuieşti cu bătrâneţea, mai ales că ea face ca toate încheieturile să mă doară; dar doctorul templului îmi dă un leac preparat din salcie şi mă simt ceva mai bine. Ca să spun drept, nici nu am timp să mă gândesc la sănătatea mea… Mi-aţi dat o sarcină atât de grea!

— Dacă ar fi să mă iau după rezultate, am motive întemeiate să fiu mulţumit de alegerea pe care am făcut-o.

Optzeci de mii de oameni erau dirijaţi în activitatea lor de marele preot; în plus, aproape un milion de capete de animale, cam o sută de bărci pentru cărat poveri grele, cincizeci de şantiere în care lucrările nu se opreau niciodată, o suprafaţă imensă de terenuri cultivabile, grădini, crânguri, livezi şi vii, astfel arăta universul de la Karnak, bogatul domeniu al lui Amon.

— Cel mai greu este, Maiestate, să organizăm şi să punem de acord eforturile scribilor de pe moşii, ale celor de la hambare, ale celor de la contabilitate şi ale celorlalţi colegi ai lor… Fără o autoritate superioară, peste această mică lume n-ar domni în curând decât haosul, fiecare gândindu-se doar la propriul său avantaj.

— Simţul tău diplomatic face adevărate minuni aici.

— Eu nu cunosc decât două virtuţi pe care trebuie să le posed: să mă supun şi să slujesc. Restul nu-i decât pălăvrăgeală. Şi, la vârsta mea, nu mai am timp de palavre.

Ramses şi Nefertari admirară, una câte una, cele o sută treizeci şi patru de coloane din ale căror ornamente se putea deduce numele acelor divinităţi pentru care, fără încetare, Faraonul aducea ofrande. Aceste trunchiuri vegetale, devenite nemuritoare prin piatra din care erau sculptate, făceau legătura între pământ, simbol al mlaştinii roditoare primordiale, şi plafonul pictat în albastru pe care străluceau stele din aur.

După cum dorise Seti, nesfârşita sală cu coloane de la Karnak întruchipa pentru vecie lauda adusă zeului ascuns, scoţându-i în evidenţă, totodată, tainele.

— Theba va fi un simplu popas, întrebă Nebu, sau perechea regală va rămâne în aceste locuri pentru mai mult timp?

— Pentru a călăuzi Egiptul pe calea păcii, îi răspunse Ramses, trebuie să-i mulţumesc pe zei aducându-le în dar temple în care să le placă să locuiască şi terminând lucrul la lăcaşul de veci al meu şi al lui Nefertari. Viaţa pe care ei ne-au sădit-o în sufletele noastre va reveni la ei când va sosi

vremea; noi trebuie să fim gata să apărem în faţa lor, pentru ca poporul Egiptului să nu aibă de suferit de pe urma morţii noastre.

*

Ramses chemă puterea divină în încăperea secretă a naosului din templul de la Karnak şi o salută atunci când îi simţi prezenţa:

— Te salut pe tine, cel care zămisleşti viaţa, zeii şi muritorii, creator al ţării mele şi al pământurilor de pretutindeni, pe tine cel care binecuvântezi câmpiile înverzite şi revărsarea apelor. Tot ceea ce există se bucură de perfecţiunea pe care i-ai dat-o tu.

Karnak se trezea.

Lumina zilei o înlocuia pe aceea a lămpilor cu ulei, slujitorii ritualurilor umpleau vasele de purificare cu apă din lacul sfânt, umpleau din nou vasele în care ardea tămâia pentru înmiresmarea capelelor, împodobeau altarele cu flori, cu fructe, cu legume şi cu pâini proaspete, se organizau procesiuni pentru a purta pretutindeni ofrandele care, toate, se îndreptau către Maat. Numai ea făcea să reînvie diferitele forme de viaţă, numai ea însufleţea întreaga creaţiune prin roua înmiresmată pe care o răspândea peste pământ la răsăritul soarelui.

Însoţit de Nefertari, Ramses porni pe drumul destinat procesiunilor, o alee mărginită de sfincşi care ducea la templul din Luxor.

În faţa pilonului, un bărbat aştepta sosirea perechii regale. Un om cu figura pătrată, solid, vechi controlor al grajdurilor din întregul regat.

— Ne-am înfruntat şi ne-am luptat de multe ori, îi povesti regele soţiei sale, şi nu mică îmi era bucuria atunci când reuşeam să-i rezist, pe vremea când eram doar un tinerel zburdalnic.

După ce părăsise cariera militară, bolovănosul Bakhen se schimbase mult. Ajuns la rangul al patrulea al ierarhiei preoţeşti de la Karnak, el era acum emoţionat până la lacrimi. Reîntâlnirea cu faraonul îi provoca o bucurie atât de mare încât nu-şi mai găsea cuvintele. Preferând să lase ca munca lui să spună totul, el le arătă oaspeţilor faţada impresionantă a templului de la Luxor care avea în faţă două obeliscuri svelte şi mai multe statui uriaşe înfăţişându-l pe Ramses. Pe gresia minunat lustruită se puteau vedea scene care povesteau episoadele bătăliei de la Kadesh şi lăudau victoria repurtată de regele Egiptului.

— Maiestate, anunţă ritos Bakhen, construcţia este terminată!

— Dar lucrările trebuie să continue.

— Eu sunt gata.

Perechea regală împreună cu Bakhen pătrunseră în marea curte aflată în spatele pilonului şi mărginită de porticuri cu coloane între care fuseseră înălţate statui ale lui Ramses, exprimând acel *ka* al lui, energia nemuritoare datorită căreia el era sortit să domnească.

— Munca tăietorilor de piatră şi a sculptorilor este demnă de laudă, Bakhen, dar nu-i pot lăsa să se odihnească; vreau chiar să-i duc într-un loc plin de dificultăţi, poate chiar periculos.

— Aş putea şti ce planuri aveţi, Maiestate?

— Să ridic mai multe sanctuare în Nubia şi, printre ele, un templu important. Adună-i pe meşteri şi sfătuieşte-te cu ei; nu voi accepta decât voluntari.

*

Ramesseum, templul pentru veşnicie al lui Ramses cel Mare, construit după planurile întocmite chiar de rege, devenise un monument grandios, cel mai măreţ de pe malul apusean. Granitul, gresia şi bazaltul fuseseră folosite pentru a înălţa piloni, curţi şi capele; mai multe uşi impunătoare din bronz aurit despărţeau diferitele părţi ale monumentului, protejat printr-un zid exterior din cărămizi.

La căderea nopţii, Şenar reuşise să pătrundă într-o magazie goală. Având la el o armă pe care i-o încredinţase Ofir şi care spera să fie hotărâtoare, fratele lui Ramses aşteptă să se întunece bine pentru a pătrunde în spaţiul sacru.

Merse de-a lungul zidului în construcţie al palatului şi traversă o curte. La câţiva metri de capela consacrată lui Seti, se opri în loc şovăind.

Seti, tatăl său…

Dar era un tată care-l trădase alegându-l pe Ramses ca faraon! Un tată care-l dispreţuise şi-l îndepărtase de el, încurajând ascensiunea unui tiran.

După ce avea să-şi pună în aplicare planul, Şenar nu mai putea fi considerat fiul lui Seti. Dar ce importanţă mai avea? Contrar celor afirmate de cei care se pricepeau la mistere, nimeni nu trebuia să treacă peste obstacolul morţii. Neantul îl absorbise pe Seti aşa cum avea să-l nimicească el pe Ramses. Viaţa nu avea decât un sens: acela de a obţine maximum de putere, n-are importanţă prin ce mijloace, şi a o exercita fără nicio oprelişte, călcându-i în picioare pe nevolnici sau pe mediocri.

Şi ce să mai vorbim de faptul că mii de idioţi începuseră să-l considere pe Ramses un zeu! Când Şenar îl va doborî pe acest idol, calea va fi deschisă către un nou regim. Va interzice ritualurile tradiţionale şi va domni condus doar de două interese: cucerirea de noi teritorii şi dezvoltarea economică.

Îndată ce va urca pe tron, Şenar avea să radă Ramesseum de pe faţa pământului şi să dărâme tot ceea ce îl întruchipa pe Ramses. Deşi era neterminat, templul pentru veşnicie producea deja o energie împotriva căreia Şenar însuşi lupta destul de greu. Hieroglife, imagini sculptate şi picturi în culorii vii, toate aminteau prin fiecare piatră de prezenţa şi de puterea lui Ramses. Nu, toate acestea nu erau decât iluzii create de întunericul nopţii!

Şenar se trezi din amorţeala care-i cuprinsese. El puse în locul prevăzut dispozitivul primit de la Ofir şi ieşi din incinta Ramesseum-ului.

*

Căpăta formă, creştea ca o fiinţă plină de vigoare acest templu pentru veşnicie datorită căruia se consolida domnia lui Ramses. Regele aduse un omagiu pios acestui edificiu din care, de acum înainte, avea să primească forţa capabilă să-i înlesnească gândul şi fapta.

Ca şi la Karnak sau la Luxor, maiştrii, tăietorii de piatră, sculptorii, pictorii şi desenatorii făcuseră adevărate minuni. Sanctuarul, multe capele împreună cu anexele lor, o mică sală cu coloane fuseseră terminate, ca şi clădirea destinată venerării lui Seti. Şi toate celelalte părţi ale complexului sacru erau în curs de construire, fără a pune la socoteală depozitele clădite din cărămizi, biblioteca şi locuinţele preoţilor.

Plantat în al doilea an de domnie, acacia lui Ramses se făcuse şi el mare, cu o rapiditate surprinzătoare. Deşi foarte fine, frunzele sale formau o coroană care oferea deja o umbră binefăcătoare. Nefertari mângâie cu duioşie trunchiul copacului.

Perechea regală traversă curtea cea mare, sub privirile respectuoase şi admirative ale tăietorilor de piatră care puseseră jos dălţile şi ciocanele.

După ce stătu câteva minute de vorbă cu şeful lor de echipă, Ramses vru să afle de la fiecare dintre ei cu ce greutăţi avuseseră de-a face. Regele nu uita ceasurile minunate petrecute în carierele de la Gebel Silsileh, într-o

vreme în care dorea să devină tăietor în piatră. Monarhul le promise lucrătorilor un premiu neobişnuit: vin şi îmbrăcăminte de cea mai bună calitate.

Pe când perechea regală se îndrepta către capela lui Seti, Nefertari duse mâna la inimă şi se opri în loc.

— Un pericol… un pericol aproape de tot.

— Aici, chiar în templu? se îngrijoră Ramses.

Îngrijorarea se împrăştie. Perechea regală se apropie de sanctuarul în care avea să fie veşnic venerat sufletul lui Seti.

— Nu deschide uşa sanctuarului, Ramses. Acolo este primejdia, dincolo de uşă. Lasă-mă pe mine.

Nefertari deschise uşa din lemn poleit cu aur.

Pe prag, se putea vedea un ochi din agat roşu, spart în mai multe bucăţi; în faţa statuii lui Seti, în capătul capelei, o bilă roşie alcătuită din păr de animale din deşert.

Având puterile lui Isis, marea magiciană, regina culese de pe prag cioburile, unul câte unul, şi refăcu ochiul. Dacă regele ar fi atins cu piciorul fragmentele simbolului profanat, ar fi fost paralizat pe loc. După aceea, Nefertari luă bila roşie în poala rochiei, fără s-o atingă cu degetele, şi o duse afară, pentru a fi arsă.

Deochiul, îşi dădură seama Ramses şi Nefertari, iată ce îndrăzniseră să folosească fiinţele apărute din tenebre, dornice să distrugă legătura care-l unea pe Seti de fiul său şi să-l aducă pe stăpânul celor Două Ţări în starea unui domnitor oarecare, lipsit de învăţătura supranaturală pe care i-o transmisese predecesorul său.

Cine altul decât Şenar, se gândi Ramses, ar fi mers atât de departe pe calea răului, cu ajutorul magului vândut hitiţilor? Cine altul decât Şenar s-ar fi înverşunat să distrugă ceea ce n-ar fi putut încăpea niciodată într-un suflet atât de mic ca al lui?

Capitolul 34

Moise şovăia.

Sigur, el trebuia să îndeplinească misiunea pe care i-o încredinţase Dumnezeu, dar obstacolul pe care-l întâlnea în cale nu era prea greu de trecut pentru posibilităţile sale? De-acum, nu se mai lăsa legănat de iluzii: Ramses nu avea să cedeze. Moise îl cunoştea destul de bine pe regele Egiptului ca să ştie că el nu spusese vorbe goale şi că, într-adevăr, îi considera pe evrei ca făcând parte integrantă din poporul egiptean.

Totuşi, ideea exodului îşi făcea loc în tot mai multe conştiinţe, iar opoziţia faţă de îndemnurile profetului slăbea din zi în zi tot mai mult. Mulţi se gândeau că relaţiile deosebite dintre Moise şi Ramses ar putea ajuta la încheierea unei înţelegeri. Unul câte unul, şefii de trib se dăduseră bătuţi; fără a întâmpina niciun refuz, Aaron putuse, la ultima întrunire a sfatului bătrânilor, să-l prezinte pe Moise ca pe un conducător al poporului evreu, unit în aceeaşi credinţă şi în aceeaşi voinţă.

O dată depăşite neînţelegerile din tabăra sa, profetului nu-i mai rămânea decât un singur inamic: Ramses cel Mare.

Aaron îl întrerupse din meditaţie pe Moise.

— Un cărămidar doreşte să te vadă.

— Vezi tu ce vrea.

— Cu tine vrea să vorbească, nu cu altcineva.

— De ce vrea asta?

— Spune că i-ai fi făcut cândva nişte promisiuni. Numai în tine are încredere.

— Atunci, adu-l aici.

Purtând o perucă scurtă, neagră, strânsă cu o panglică albă care-i acoperea fruntea, lăsându-i libere urechile, cu faţa arsă de soare, barba tunsă scurt şi o mustaţă neîngrijită, vizitatorul părea un cărămidar evreu oarecare.

Cu toate acestea, înfăţişarea acestui om îi trezi bănuieli lui Moise; bărbatul acesta nu-i era necunoscut.

— Ce doreşti de la mine?

— Ideile noastre se întâlneau cândva.

— Ofir!
— Chiar eu sunt, Moise.
— Te-ai schimbat mult.
— Poliţia lui Ramses mă caută peste tot.
— Nu cumva are motive să facă aşa ceva? Dacă nu mă înşel, eşti un spion hitit.
— Am lucrat pentru ei, este adevărat, dar reţeaua mea a fost distrusă şi hitiţii nu mai sunt în măsură să distrugă Egiptul.
— Acum înţeleg că m-ai minţit şi, de fapt, încercai să te foloseşti de mine împotriva lui Ramses!
— Nu, Moise. Şi tu şi eu credeam într-un singur zeu, unic şi atotputernic, iar contactul meu cu evreii m-a convins că acest zeu este numai Yahwe şi nu un altul.
— Mă crezi chiar atât de prost încât să mă las dus de nas de asemenea vorbe?
— Chiar dacă tu refuzi să crezi în sinceritatea mea, eu voi fi de folos cauzei tale, căci ea este singura care merită să fie servită. Să ştii că nu mă aştept la niciun folos personal, ci la salvarea sufletului meu.
Moise fu impresionat de această mărturisire.
— Ai renunţat să mai crezi în Aton?
— Am înţeles că Aton nu era decât o umbră a adevăratului Dumnezeu. Din moment ce am găsit adevărul, renunţ la rătăcirile mele.
— Ce s-a ales de fata aceea pe care tu voiai s-o aduci la putere?
— A murit tragic şi am suferit mult din cauza asta; totuşi, poliţia egipteană mă acuză de o crimă îngrozitoare pe care eu n-am comis-o. În această întâmplare tristă, mi s-a părut că văd un semn al destinului. În ziua de azi, tu eşti singurul care te poţi ridica împotriva lui Ramses. De aceea, am să te susţin din toate puterile.
— Ce doreşti, de fapt, Ofir?
— Să te ajut să răspândeşti şi să impui credinţa în Yahwe.
— Ştii că Yahwe cere exodul poporului meu?
— Sunt de acord cu acest plan măreţ. Dacă el este însoţit de căderea lui Ramses şi de trecerea întregului Egipt la adevărata credinţă, aş fi fericit.
— Un spion nu rămâne el doar un spion?
— Nu mai am nicio legătură cu hitiţii care, de altfel acum sunt prinşi în adevărate lupte pentru putere; acest capitol al vieţii mele s-a încheiat. Viitorul şi speranţa eşti tu, Moise.

— Cum ai putea să mă ajuţi?
— Nu-ţi va fi uşor să lupţi împotriva lui Ramses; experienţa mea în lupta clandestină ţi-ar putea fi de folos.
— Poporul meu vrea doar să plece din Egipt şi nu să se răscoale împotriva lui Ramses.
— Care-i diferenţa, Moise? În ochii lui Ramses, acţiunile tale vor fi considerate drept o răzvrătire şi el o va reprima ca atare.
În sinea sa, Moise fu nevoit să-i dea dreptate magului libian.
— Trebuie să mă mai gândesc la asta, Ofir.
— Tu eşti cel care hotărăşti, Moise; lasă-mă, însă, să-ţi dau un sfat: nu face nimic în absenţa lui Ramses. Cu el, tu poate că ai găsi o cale de negociere; dar oamenii lui de încredere, Ameni şi Serramanna, fără a o mai pune la socoteală pe regina-mamă Tuya, nu se vor arăta deloc indulgenţi faţă de poporul tău. Pentru a menţine ordinea publică, s-ar putea ca ei să ordone o represiune sângeroasă. Să profităm de călătoria perechii regale ca să întărim unirea dintre noi, să-i convingem pe cei care încă mai şovăie şi să ne pregătim pentru inevitabilul conflict.
Modul hotărât în care vorbea Ofir îl impresionă pe Moise. Deşi nu se hotărâse dacă ar fi cazul să se alieze cu magul, putea, oare, să nege că acesta avea dreptate în ceea ce propunea?

*

Şeful poliţiei din Theba declară că oamenii săi nu-şi precupeţiseră eforturile pentru a-l descoperi pe Şenar şi pe eventualii lui complici. Ramses le dăduse semnalmentele acelui agresor care, în atacul de pe Nil, încercase să-l doboare cu o săgeată, dar cercetările forţelor de ordine se dovediseră zadarnice.
— A părăsit Theba, îşi exprimă convingerea Nefertari.
— La fel ca mine, eşti şi tu convinsă că trăieşte.
— Simt o prezenţă periculoasă, o forţă a întunericului… Este Şenar, magul acela sau unul dintre ciracii lor?
— El este, aprecie Ramses; el a încercat să rupă pentru totdeauna legătura care mă unea cu Seti ca să mă lipsească de ocrotirea tatălui meu.
— Deochiul nu va avea nici cea mai mică eficacitate; focul l-a împiedicat să acţioneze. Cu ajutorul unui clei preparat cu răşină, am reconstituit ochiul protector, furat din tezaurul templului lui Seth, de la Pi-Ramses.

— Animalele deşertului, din părul cărora a fost făcută bila aceea roşie, sunt şi ele creaturile lui Seth… Şenar avea intenţia să distrugă totul folosindu-se de energia de temut a acestuia.

— El a subestimat trăinicia legăturilor tale cu Seth.

— O armonie care se reînnoieşte cu fiecare zi ce trece… La cea mai mică greşeală de atenţie, focul lui Seth îl nimiceşte pe cel care crede că a reuşit să pună stăpânire pe el.

— Când plecăm în Sudul îndepărtat?

— După ce ne vom întâlni moartea.

Cuplul regal se îndreptă către vâlceaua cea mai sudică din munţii thebani care purta numele de „locul regenerării" şi de „loc al florilor de lotus". În această Vale a Reginelor aveau să-şi găsească odihna de veci Tuya, mama lui Ramses, şi Nefertari, marea soţie regală. Mormintele lor fuseseră săpate sus, sub creastă, pe tărâmul zeiţei tăcerii. Peste acest pustiu, scăldat în nemiloasele raze ale soarelui, domnea Hathor, surâzătoarea zeiţă a cerului, cea care făcea stelele să strălucească şi inimile celor care credeau în ea să dănţuiască.

Hathor, pe care Nefertari o descoperi pe pereţii mormântului său, în atitudinea celei care dăruieşte energia reînvierii unei soţii regale care rămâne veşnic tânără; zeiţa purta o bonetă din aur de forma unui vultur. Ea simboliza astfel şi o mamă divină. Pictorii reuşiseră să imortalizeze frumuseţea aceleia care era supranumită „frumuseţea iubirii", în forme de o incredibilă perfecţiune.

— Îţi place locul acesta, Nefertari?

— Atâtea splendori… Nu mă simt demnă de toate astea.

— Niciodată n-a existat un asemenea locaş pentru vecie, niciodată nu va mai exista ceva asemănător; tu, care eşti însufleţită prin iubire, tu vei domni pentru totdeauna în inima zeilor şi a oamenilor.

Osiris, cu o faţă verde, înfăşurat într-o mantie albă; Ra cel luminos, încoronat cu un soare enorm; Khaepre, principele metamorfozelor cu cap de scarabeu; Maat, Regula universului, femeie tânără, frumoasă şi delicată, având ca singură emblemă o pană de struţ, diafană ca adevărul… Puterile divine se adunaseră toate ca s-o regenereze pe Nefertari, în timp şi dincolo de timp. Nu peste multă vreme, pe coloanele încă goale, un scrib de la Casa Vieţii va trasa hieroglifele cu „Cartea pentru ieşirea la lumină" şi cu „Cartea Uşilor" care trebuiau să-i permită reginei să călătorească pe minunatele drumuri din lumea cealaltă, fără teamă de primejdiile acelui tărâm.

Nu mai era moarte, ci surâsul misterului.

Timp de mai multe zile, Nefertari contemplă imaginea personajelor divine care locuiau în lăcaşul pentru vecie, acolo unde, în clipa marii treceri, ea avea să devină oaspete aşteptat. Ea se familiariză cu ceea ce urma să se întâmple după ce viaţa sa avea să ia sfârşit şi se împărtăşi din tăcerea care, în inima pământului, avea mireasma cerului.

Când Nefertari se hotărî să părăsească „locul florilor de lotus”, Ramses o duse pe „marea pajişte”, Valea Regilor, unde faraonii se odihneau pe veci de la începutul celei de-a optsprezecea dinastii. Perechea regală rămase timp de mai multe ceasuri în mormintele lui Ramses, primul care purtase acest nume, şi al lui Seti. Fiecare pictură era o capodoperă şi regina citi, luând coloanele la rând, „Cartea camerei ascunse” care descria fazele transformării soarelui murind, într-un soare tânăr, un model al reînvierii Faraonului.

Cu negrăită emoţie, Nefertari ajunse şi în lăcaşul de veci al lui Ramses cel Mare. În vase mici, pictorii dizolvaseră pigmenţi naturali, pisaţi mărunt, dând apoi viaţă pereţilor prin figuri simbolice care urmau să asigure supravieţuirea monarhului. Praful acela colorat, amestecat cu apă şi cu clei de acacia, le permitea o precizie extraordinară a desenului.

„Lăcaşul de aur”, sala sarcofagului, cu opt stâlpi, era aproape terminată. Moartea îl putea primi în lumea sa pe Ramses.

Regele îl chemă pe şeful şantierului.

— La fel ca în mormintele unora dintre strămoşii mei, vei săpa un coridor care se va înfunda în stâncă şi vei lăsa acolo piatra grosolan cioplită, aşa cum a rămas de la dalta pietrarilor. Coridorul va avea semnificaţia secretului suprem pe care niciun spirit omenesc nu-l poate cunoaşte.

Nefertari şi Ramses avură sentimentul că erau pe cale să treacă într-o etapă decisivă; la dragostea lor se adăuga de-acum conştienţa propriei lor morţi, trezire şi nu dispariţie totală.

Capitolul 35

Răbdarea lui Serramanna era pusă la grea încercare.

Meba plecase de acasă de mai bine de o oră ca să ia parte la banchetul oferit de regina-mamă Tuya, dornică să menţină şi să consolideze relaţiile dintre curteni în lipsa perechii regale. Aflându-se într-un contact permanent, prin curieri, cu Ramses, văduva lui Seti era mulţumită de munca meticuloasă a lui Ameni şi de severitatea lui Serramanna care asigura ordinea fără niciun fel de abatere. În rândul evreilor, se părea că agitaţia scăzuse mult.

Dar fostul pirat, bazându-se pe flerul său, era convins că această linişte prevestea o furtună. Desigur, Moise se mulţumea să se întâlnească regulat cu oamenii mai importanţi din neamul său, dar era evident că devenise şeful de necontestat al evreilor. În plus, mai mulţi dintre demnitarii egipteni, cunoscând fidelitatea lui Ramses faţă de prieteni, apreciau că ar fi mai bine să-l menajeze pe Moise. Într-o zi sau în alta, credeau ei, acesta din urmă avea să primească din nou un post important şi ar fi renunţat la teoriile sale nebuloase.

Printre cele mai de seamă preocupări ale lui Serramanna se afla căutarea lui Meba. Sardul era convins că diplomatul era acela care furase pensula lui Kha, dar cu ce intenţie? Fostul pirat îi ura pe diplomaţi în general şi pe Meba în special, prea uşuratic, prea elegant şi prea conciliant; un om neserios ca el avea o înclinaţie naturală pentru minciună.

Şi dacă pensula lui Kha era ascunsă la Meba acasă? Serramanna l-ar fi acuzat de furt şi aristocratul ar fi fost obligat să declare în faţa unui tribunal motivele pentru care comisese acest gest.

Grădinarul lui Meba se duse la culcare, servitorii se retraseră şi ei în cămăruţele lor. Sardul escaladă zidul din spatele casei şi ajunse pe terasă; călcând uşor, ca o pisică, el ridică trapa prin care se putea ajunge în pod. De acolo, nu-i fu deloc greu să ajungă în camerele de jos.

Serramanna avea la dispoziţie timp suficient în noaptea aceea pentru a cerceta cu atenţie toată casa.

*

— Nimic, recunoscu sardul, ursuz şi cu barba crescută în neorânduială.

— Percheziţia asta era ilegală, îi aminti Ameni.

— Dacă aş fi găsit ceva, Meba ăsta n-ar mai fi avut cum să facă rău.

— De ce te înverşunezi aşa împotriva lui?

— Pentru că este un individ periculos.

— Meba, periculos? El n-are în minte decât grija pentru cariera lui şi în afară de asta nu-l mai poate interesa nimic.

Sardul înfulecă lacom o bucată de peşte uscat, muiat într-un sos condimentat.

— Poate că ai dreptate, spuse el cu gura plină, dar instinctul îmi spune că este un individ dubios. Mare poftă aş avea să-l pun sub o supraveghere permanentă; sunt sigur că până la urmă tot ar face o greşeală.

— Faci cum vrei… Dar vezi să nu dai greş!

— Şi Moise ar fi trebuit pus sub urmărire.

— Am fost colegi la universitate, îi aminti Ameni, şi nu numai cu mine ci şi cu Ramses.

— Evreul ăsta este un agitator de temut! Tu te afli în slujba Faraonului, iar Moise se va răscula împotriva Faraonului.

— N-o să meargă până acolo.

— Ba bine că nu! În echipajele pe care le-am avut sub comanda mea pe mare, eu îi dibuiam repede pe tipii de felul lui… Ca provocator de tulburări nici că s-ar putea găsi unul mai bun ca el. Numai că Faraonul şi cu tine nu vreţi să mă ascultaţi.

— Noi îl cunoaştem pe Moise şi nu suntem aşa de alarmişti ca tine.

— Într-o zi o să vă pară tare rău de orbirea asta a voastră.

— Du-te şi te culcă şi ai grijă să nu-i întărâţi pe evrei. Rolul nostru este să menţinem ordinea, nu să provocăm vreo tulburare.

*

Acha era găzduit la palat, era ospătat cu mâncăruri ţărăneşti, dar destul de bune, bea un vin de o calitate satisfăcătoare şi se bucura de gingăşia foarte bine învăţată de hitita blondă pe care şambelanul avusese fericita idee să i-o aducă. Lipsită de orice pudoare, fata ardea de dorinţa de a verifica ea însăşi reputaţia de care se bucurau egiptenii şi anume că erau nişte amanţi

minunaţi. Cu spiritul său cooperant, Acha se bucurase să participe la acest experiment al fetei, când activ, când pasiv, dar întotdeauna cu ardoare.

Acesta era modul cel mai plăcut de a-şi petrece timpul. Uri-Teşub, impresionat de cele auzite de la Acha, era totodată flatat de prezenţa ministrului Afacerilor externe al Faraonului; acest lucru nu însemna că Ramses îl recunoştea deja drept viitorul împărat, pe el, fiul lui Muwattalis?

Uri-Teşub intră pe neanunţate în camera lui Acha, tocmai în momentul în care hitita cea blondă îl săruta cu o impresionantă lăcomie.

— Vin altădată, spuse Uri-Teşub.

— Rămâi, îl rugă Acha; fata asta va înţelege că afacerile de stat sunt legate câteodată şi de plăcere.

Frumoasa hitită se făcu nevăzută, iar Acha trase pe el o haină elegantă.

— Cum se simte împăratul? îl întrebă el pe Uri-Teşub.

— Starea sa este staţionară.

— Îmi reînnoiesc oferta: lasă-mă pe mine să-l îngrijesc.

— De ce vrei să-l ajuţi pe cel mai înverşunat inamic al vostru?

— O asemenea întrebare mă pune în încurcătură.

Tonul lui Uri-Teşub deveni mai tăios.

— Trebuie să-mi răspunzi şi asta imediat.

— Diplomaţilor nu le place câtuşi de puţin să-şi dezvăluie secretele într-un mod atât de direct… Caracterul umanitar al misiunii mele nu te satisface?

— Trebuie să-mi dai un răspuns mai apropiat de adevăr.

Acha păru sătul să mai continue astfel.

— Ei bine… Ramses a învăţat să-l cunoască pe Muwattalis. Îl preţuieşte foarte mult şi chiar îl admiră. Îi pare foarte rău că este bolnav.

— Nu cumva îţi baţi joc de mine?

— Cred că-mi dau seama, încercă Acha să-i explice, că nu ţi-ar face plăcere să fii acuzat că ţi-ai asasinat propriul tată.

În ciuda furiei care-i cuprindea din ce în ce mai mult, Uri-Teşub nu protestă. Acha merse şi mai departe.

— Tot ceea ce se petrece la curtea hitită ne interesează nespus de mult; noi ştim că armata doreşte ca transmiterea puterii să se facă în linişte şi ca împăratul să-l desemneze el însuşi pe cel care-i va urma la tron. De aceea, eu aş vrea să-l ajut să se însănătoşească, folosindu-mă de mijloacele medicilor noştri.

Uri-Teşub nu putea fi de acord cu o asemenea cerere. Dacă Muwattalis putea vorbi din nou, ar fi putut să-l arunce în închisoare pe fiul său şi să dea imperiul pe mâna lui Hattuşil.

— Cum se face că voi sunteţi aşa de bine informaţi? îl întrebă el pe Acha.

— Mi-e greu…

— Răspunde.

— Îmi pare rău, trebuie să păstrez tăcerea în această privinţă.

— Doar nu eşti în Egipt, Acha, ci în capitala mea!

— Ca ambasador în misiune oficială, aş avea să mă tem de ceva?

— Eu sunt soldat, nu diplomat. Şi noi suntem în stare de război.

— Asta ar fi o ameninţare?

— Eu nu prea ştiu ce este răbdarea, Acha. Grăbeşte-te să-mi răspunzi.

— Ai ajunge chiar şi la tortură?

— N-aş şovăi nici măcar o clipă.

Tremurând, Acha se înfăşură într-o cuvertură de lână.

— Dacă-ţi spun tot, mă laşi în pace?

— Am putea rămâne prieteni buni.

Acha îşi coborî privirea în pământ.

— Trebuie să-ţi mărturisesc că adevărata mea misiune este să-i propun un armistiţiu împăratului Muwattalis.

— Un armistiţiu! Şi cât timp ar trebui să dureze acest armistiţiu?

— Cât mai mult posibil…

Uri-Teşub era în culmea fericirii. Aşadar, armata Faraonului ajunsese la capătul puterilor! Îndată ce blestematele astea de oracole se vor arăta favorabile, noul stăpân din Hatti ar porni atacul asupra Deltei.

— În plus… continuă Acha, şovăitor.

— În plus, ce?

— Noi mai ştim că, în privinţa moştenirii tronului, împăratul oscilează între fiul şi fratele său.

— Cine vă dă asemenea informaţii, Acha?

— Ai fi de acord cu armistiţiul dacă ai ajunge la putere?

„De ce, gândi Uri-Teşub, să nu mă folosesc de şiretenia atât de dragă tatălui meu?

— Sunt un om al armelor şi al războiului, dar nu elimin o asemenea posibilitate, cu condiţia ca ea să nu ducă la slăbirea ţării mele.

Acha era mai uşurat.

— I-am spus eu lui Ramses că eşti un adevărat bărbat de stat şi nu m-am înşelat. Dacă doreşti, am putea ajunge şi la încheierea păcii.

— Pacea… bineînţeles… Dar nu mi-ai dat răspunsul pe care ţi l-am cerut: cine vă dă informaţiile?

— Unii dintre ofiţerii superiori care se prefac că te susţin. În realitate, ei te trădează în favoarea lui Hattuşil.

Această dezvăluire avu asupra lui Uri-Teşub efectul unei lovituri de trăsnet.

— Cu Hattuşil, continuă Acha, noi nu vom obţine nici pacea nici armistiţiul; singurul său ţel este să se pună în fruntea unei mari coaliţii, ca aceea de la Kadesh, şi să nimicească trupele noastre.

— Vreau nume, Acha.

— Devenim astfel aliaţi împotriva lui Hattuşil?

Uri-Teşub simţi dintr-o dată că toţi muşchii i se încordează, ca la apropierea unei bătălii. Să se folosească de un egiptean ca să scape de un rival, ce întorsătură ciudată a destinului! Dar el nu va lăsa să-i scape o asemenea ocazie.

— Ajută-mă să scap de trădători, Acha, şi vei obţine armistiţiul, poate şi mai mult.

Diplomatul începu să vorbească.

Fiecare dintre numele pe care-i pronunţă părea să fie o lovitură de pumnal. Pe lista lui se aflau câţiva dintre cei mai zeloşi susţinători ai lui Uri-Teşub, cel puţin în vorbe. Erau chiar şi ofiţeri superiori care luptaseră alături de el şi-i declaraseră că îl considerau deja noul stăpân din Hatti.

Livid la faţă, Uri-Teşub porni cu paşi apăsaţi către uşa camerei.

— Încă un lucru, spuse Acha; ai putea să-i spui tinerei mele prietene să se întoarcă?

Capitolul 36

Trecând împreună cu Bakhen prin carierele de granit de la Assuan, Ramses parcă îl revedea pe tatăl său alegând cele mai bune blocuri de piatră care aveau să se transforme în obeliscuri şi în statui. La şaptesprezece ani, fiul lui Seti avusese norocul să descopere acest spaţiu magic sub îndrumarea Faraonului, în căutarea filoanelor de granit de o calitate fără cusur; astăzi, el, Ramses, era cel care conducea această căutare şi trebuia să facă dovada priceperii sale în acest domeniu.

Ramses se folosi de nuieluşa de căutător de apă a lui Seti care îi permitea să simtă pulsându-i în degete emanaţiile secrete ale pământului. Lumea în care trăiau oamenii nu era decât o apariţie ivită fulgerător, încă de „prima dată”, din oceanul de energie în care urma să se întoarcă atunci când zeii aveau să creeze un nou ciclu de viaţă; în adâncurile pământului, ca şi în cer, se produceau neîncetat metamorfoze al căror ecou nu putea fi perceput decât de un spirit deosebit de ascuţit.

Aparent, carierele constituiau un univers încremenit, închis şi ostil în care căldura era insuportabilă într-o bună parte a anului; dar pântecele pământului se arăta a fi de o generozitate extraordinară, lăsând să apară la suprafaţă un granit de o frumuseţe inegalabilă. Era, prin excelenţă, acel material care nu se tocea niciodată şi care făcea să dăinuie peste milenii lăcaşurile pentru vecie.

Ramses se opri în loc.

— Vreau să sapi aici, îi porunci el lui Bakhen, şi să scoţi un monolit din care vei ciopli o statuie colosală pentru Ramesseum. Ai vorbit cu meseriaşii?

— Se ofereau cu toţii de bună voie să meargă în Nubia; a trebuit să aleg o echipă mai mică. Maiestate… Nu-mi stă în obicei, dar vreau să vă fac o rugăminte.

— Te ascult, Bakhen.

— Aţi fi atât de bun să mă luaţi şi pe mine în această expediţie?

— Am un motiv serios să te refuz şi acesta este numirea ta ca al treilea profet al lui Amon la Karnak; o asemenea răspundere te obligă să rămâi la

Theba.

— Dar… eu nu mă aşteptam la această avansare.

— Ştiu, Bakhen, dar marele preot Nebu şi cu mine am apreciat că ţi-am putea pune o povară mai serioasă pe umeri, îl vei ajuta pe marele preot, vei veghea la prosperitatea domeniilor de aici şi vei avea grijă de şantierul templului meu pentru veşnicie. Datorită ţie, Nebu va suporta mai uşor greutăţile vieţii de zi cu zi.

*

De mare intensitate, dar fără a produce pagube serioase digurilor, canalelor şi ogoarelor, revărsarea Nilului uşura călătoria perechii regale, a escortei sale şi a cioplitorilor în piatră. Puzderia de stânci de la prima cataractă fusese acoperită de apele frământate de vârtejuri şi de curenţi năvalnici care făceau ca navigaţia să rămână, totuşi, plină de primejdii. Era nevoie, în primul rând, să se evite denivelările bruşte, vizibile abia în ultimul moment, apoi valurile violente care puteau răsturna orice navă ce nu avea încărcătura bine echilibrată. Avându-se în vedere toate acestea, fuseseră luate unele măsuri pentru a mai adânci şenalul navigabil, astfel încât flotila regală să poată trece fără niciun risc de cataracte.

De obicei leneş şi indiferent la agitaţia oamenilor din jurul său, Voinic manifesta acum o oarecare nervozitate; poate că uriaşul leu era grăbit să ajungă în Nubia, ţara sa natală. Ramses îl linişti, mângâindu-i coama stufoasă.

Doi bărbaţi cerură permisiunea să urce la bord şi să discute cu monarhul. Primul dintre ei, un scrib însărcinat cu supravegherea nilometrului[10], îi dădu regelui raportul.

— Maiestate, creşterea atinge douăzeci şi unu de coţi, trei palme şi un sfert[11].

— Mi se pare că este foarte bine.

— Absolut satisfăcător, Maiestate; anul acesta, Egiptul nu va avea nicio problemă cu irigaţiile.

Al doilea personaj era şeful poliţiei din Elephantine; spusele lui fură mai puţin liniştitoare.

— Maiestate, vama ne-a semnalat trecerea unui bărbat care avea semnalmentele pe care ni le-aţi transmis.

— De ce n-a fost oprit?

— Şeful poştei nefiind acolo, nimeni n-a vrut să-şi asume această responsabilitate, cu atât mai mult cu cât nu fusese comisă nicio infracţiune.

Ramses îşi stăpâni cu greu furia.

— Ce altceva mai ai să-mi spui?

— Omul a tocmit o barcă rapidă pentru un drum spre sud; s-a declarat a fi comerciant.

— Ce încărcătură avea?

— Chiupuri cu carne de vită uscată pentru forturile de la a doua cataractă.

— Când a plecat?

— Acum o săptămână.

— Transmite semnalmentele lui comandanţilor de forturi şi ordonă-le să-l aresteze dacă apare la uşa lor.

Uşurat pentru că scăpase de o sancţiune, poliţistul plecă în grabă ca să execute ordinele primite.

— Şenar ne-a luat-o înainte în drumul către Nubia, constată Nefertari; crezi că este prudent să ne continuăm drumul?

— Ce avem a ne teme din partea unui fugar?

— Este în stare de orice… Ura lui nu este vecină cu nebunia?

— Şenar nu ne va împiedica să mergem mai departe. Eu nu subestimez capacitatea lui de a face rău, Nefertari, dar nu mă tem de el. Într-o bună zi, ne vom afla faţă în faţă şi el se va înclina în faţa regelui său înainte de a-şi primi pedeapsa din partea zeilor.

Se îmbrăţişară cu tandreţe şi aceste clipe de apropiere întări hotărârea lui Ramses.

*

Neîncrezător, Setau sărea de la o pupă la o proră, traversa o corabie, sărea pe puntea alteia, examina încărcătura, verifica frânghiile, pipăia velele, încerca soliditatea timonelor; navigaţia nu era pentru el o plăcere deosebită, dar nu avea prea mare încredere în nişte marinari prea siguri pe ei. Din fericire, administrarea fluvială avusese grijă să asigure un şenal bine amenajat, departe de colţurile de stâncă, şi navigabil chiar şi în perioada în care creşteau apele. Dar îmblânzitorul de şerpi nu se putea simţi cu adevărat în siguranţă decât dacă punea din nou piciorul pe pământ.

Întorcându-se pe corabia regală, unde avea rezervată o cabină, Setau verifică dacă nu uitase ceva: vasul cu filtre, borcănaşe umplute cu leacuri solide şi lichide, coşuri din nuiele pentru şerpi de diferite mărimi, mojare,

piuliţe, bisturie din bronz, săculeţe cu oxid de plumb şi cu pilitură de alamă, ocru roşu, argilă medicinală, săculeţe cu bulbi de ceapă, comprese, vase cu miere, ploşti… Nu lipsea aproape nimic.

Cântând un cântec nubian din bătrâni, Lotus împăturea tunici şi acoperăminte pentru şolduri, aşezându-le pe toate în cufere din lemn. Din cauza căldurii, ea era goală şi gesturile sale de felină îl încântară pe Setau.

— Bărcile astea par să fie solide, spuse el cuprinzându-i talia cu braţul.

— Ai făcut o inspecţie serioasă?

— Nu par eu un om serios?

— Du-te şi examinează catargele mai de aproape; eu n-am terminat de aranjat toate astea.

— Dar nici nu-i aşa mare grabă.

— Nu-mi place să văd dezordine în jurul meu.

Veşmântul lui Setau căzu pe podeaua cabinei.

— Ai putea fi atât de crudă şi să laşi baltă un iubit în halul ăsta?

Mângâierile lui Setau deveniră prea insistente şi cu adresă ca Lotus să-şi mai poată continua munca atât de meticuloasă.

— Profiţi de slăbiciunea mea, tocmai în clipele acestea în care plec să revăd Nubia.

— Cum ai putea sărbători mai bine un asemenea eveniment decât făcând dragoste cu mine?

*

Cortegiul de vase, pornit spre sud, fu salutat de o mulţime de oameni adunaţi pe chei. Câţiva ştrengari mai îndrăzneţi, ajutându-se de plute făcute din stuf, porniră în urma lui, însoţind bărcile până la intrarea de-a lungul şenalului. Cine putea uita că perechea regală oferise tuturor locuitorilor un banchet în aer liber, în cursul căruia berea cursese în valuri?

Adevărate case plutitoare, corăbiile construite pentru călătoriile în Nubia, erau pe cât de solide, pe atât de confortabile. Având un singur catarg în mijloc şi o pânză foarte mare fixată printr-o mulţime de frânghii, ele aveau o cârmă dublă, una la babord, cealaltă la tribord. Dimensiunile cabinelor, spaţioase şi bine mobilate, fuseseră calculate astfel încât să asigure o bună circulaţie a aerului.

Trecând de cataractă, flotila porni la drum cu viteza obişnuită de croazieră.

Nefertari vru să-i invite pe Setau şi pe Lotus să bea împreună un suc de roşcove, dar oftaturile de plăcere care se auzeau din cabina celor doi o convinseră să nu le mai bată în uşă. Înveselită, regina se cuibări la proră, alături de Voinic ale cărui nări fremătau simţind aerul înmiresmat al Nubiei.

Marea soţie regală mulţumi zeilor că-i oferiseră atâta fericire, o fericire pe care ea avea datoria s-o reverse asupra poporului său. Ea, modesta şi singuratica fată care cânta atât de frumos la lăută, cu perspectiva unei cariere mărunte şi paşnice, ducea alături de Ramses o viaţă minunată.

În fiecare dimineaţă, ea redescoperea acest lucru şi dragostea sa creştea cu forţa senină a unei legături magice pe care nimic şi niciodată n-o putea distruge. Să fi fost Ramses doar un agricultor sau un cioplitor în piatră, Nefertari tot l-ar fi iubit cu aceeaşi înflăcărare; dar rolul pe care soarta îl rezervase perechii regale îi interzicea să se bucure în mod egoist de fericirea sa. Soţul său avea nevoie să viseze fără încetare la această civilizaţie pe care înaintaşii săi i-o încredinţaseră şi pe care el trebuia, la rândul său, s-o transmită, şi mai frumoasă, urmaşilor săi.

Nu era Egiptul faraonilor o înşiruire de întruchipări ale dragostei, ale credinţei şi ale datoriei, aceştia refuzând mediocritatea, josnicia şi vanitatea, cu scopul de a forma un lanţ de lumini umane aflate în slujba luminii divine?

Când braţul lui Ramses o strânse la piept pe marea soţie regală, cu forţa aceea amestecată cu blândeţea de care Nefertari se îndrăgostise încă de la prima lor întâlnire, ea retrăi într-o clipă anii petrecuţi împreună, bucurii amestecate cu necazuri, bucurii şi necazuri depăşite datorită acestei siguranţe că erau amândoi ca unul în orice împrejurare.

Şi, doar prin atingerea corpului său, ea îşi dădu seama că acelaşi elan cuprindea şi sufletul lui şi-i purta pe unul şi pe celălalt pe aceste căi ale lumii invizibile unde zeiţa dragostei cânta muzica stelelor.

Capitolul 37

Acum se avânta în linie dreaptă, mândru şi impetuos, acum se liniştea în curbe seducătoare, mângâind cu plăcere în trecerea sa un sat în care se auzeau râsete de copii: astfel curgea Nilul prin Marele Sud, fără a-şi pierde nicicând măreţia fluviului ceresc a cărui prelungire pământeană era. Trecând printre coline deşertice şi piscuri de stâncă, el hrănea o fâşie îngustă de verdeaţă, presărată cu palmieri. Cocori cu coroană, ibişi, flamingi roz şi pelicani treceau în zbor pe deasupra flotilei regale, parcă fermecaţi de absolutul firmamentului de azur şi al deşertului.

În timpul escalelor, triburile de prin partea locului veneau să danseze în jurul cortului regal; Ramses stătea de vorbă cu şefii lor, Setau şi Lotus luau act de plângerile şi de dorinţele lor. Seara, în jurul unui foc, era evocat misterul valului creator, creşterea binefăcătoarei revărsări şi era lăudat numele lui Ramses, soţ al ţării Egiptului şi al Nubiei.

Nefertari îşi dădu seama că renumele faraonului creştea din ce în ce mai mult şi nu puţini erau aceia care făceau din el un egal al zeilor; de când cu victoria de la Kadesh, povestea acestei bătălii era pe toate buzele, chiar şi în satele cele mai îndepărtate. Lumea considera că era o favoare divină să-i vadă pe Ramses şi pe Nefertari; nu pătrunsese Amon în spiritul regelui pentru a-i oţeli braţul, iar Hathor în sufletul reginei pentru a răspândi iubirea ca o scânteiere a unor nestemate?

Pentru că vântul dinspre nord bătea destul de slab, înaintarea bărcilor era lentă; Nefertari şi Ramses se bucurau de aceste ceasuri în care corabia lor era aproape nemişcată şi petreceau cele mai frumoase momente ale zilei pe punte, la adăpostul unei umbrele de soare. Voinic îşi regăsise liniştea şi dormea dus pe punte.

Nisipul auriu şi puritatea aerului din deşert nu erau ele un ecou al celeilalte lumi? Cu cât corabia regală se apropia mai mult de domeniul lui Hathor, această regiune uitată în care zeiţa cioplea o piatră miraculoasă, cu atât Nefertari avea sentimentul că săvârşeşte o faptă de o neasemuită importanţă care o punea în legătură cu originea tuturor lucrurilor.

Nopţile erau o adevărată desfătare.

În cabina perechii regale, patul preferat al lui Ramses, cu salteaua făcută din păr de capră împletit cu mare grijă şi fixat pe un cadru; două chingi late îi dădeau o mai mare elasticitate. Montat cu ajutorul unor cepuri de lemn şi al unor caneluri, cadrul era dublat pe dedesubt pentru a se asigura o mai mare soliditate. Pe carpetele aşternute pe podea, decoraţiuni cu flori de papirus, albăstrele şi mandragore încadrau imaginea papirusului şi a lotusului, simboluri ale Nordului şi Sudului. Chiar şi în timp ce dormea, Faraonul rămânea un mediator între cei doi poli ai ţării.

Nopţile erau o adevărată desfătare şi pentru că, în căldura verii nubiene, dragostea lui Ramses era la fel de necuprinsă ca bolta înstelată a cerului.

*

Datorită plăcilor de argint pe care i le dăduse Ofir şi care reprezentau o adevărată avere, Şenar plătise vreo cincizeci de pescari nubieni, bucuroşi de un câştig neaşteptat, deşi ceea ce le cerea egipteanul era ciudat şi periculos. Cei mai mulţi dintre aceşti negri crezură că era o sminteală trecătoare a unui om bogat şi capricios, dornic să aibă parte de un spectacol nemaivăzut până atunci, dar plata era bună şi asigura timp de câţiva ani o oarecare bunăstare pentru ei şi familiile lor.

Lui Şenar nu-i plăcea deloc Nubia. Urând soarele şi căldura, el era toată ziua asudat. Nevoit să bea multă apă şi să mănânce te miri ce, era bucuros că găsise un mijloc pentru a-l suprima pe Ramses.

Această Nubie pe care o detesta îi oferea acum o bandă de ucigaşi nemiloşi pe care soldaţii lui Ramses nu ar fi fost în stare să-i respingă. O bandă care nu ştia ce era disciplina, dar deosebit de violentă şi de pricepută în luptă.

Nu mai rămânea decât ca ucigaşii să aştepte apariţia corăbiei lui Ramses.

*

Viceregele Nubiei avea parte de zile nespus de liniştite în confortabilul său palat de la Buhen, în apropierea celei de-a doua cataracte, supravegheată de mai multe fortăreţe care descurajau orice încercare de atac din partea nubienilor. În trecut, unii şefi de trib încercaseră să invadeze Egiptul; acesta luase hotărârea de a elimina acest pericol construind fortăreţe impunătoare cu garnizoane bine selecţionate şi aprovizionate cu regularitate, primind salarii mai mari decât oriunde.

Viceregele Nubiei, care mai purta şi numele de „fiu regal din Kush”, una dintre provinciile nubiene, nu avea decât o grijă mai importantă: să se îngrijească de extragerea aurului şi de transportarea lui la Theba, Memphis şi Pi-Ramses. Meşterii bijutieri foloseau preţiosul metal, „carnea zeilor” pentru a împodobi uşi, zidurile templelor şi statuile, iar Faraonul se servea de el în relaţiile diplomatice cu alte ţări obţinând din partea acestora o neutralitate binevoitoare.

Funcţia de vicerege al Nubiei era o poziţie socială foarte mult dorită, chiar dacă acela care avea norocul s-o ocupe trebuia să locuiască, timp de luni întregi, departe de Egipt; acest înalt demnitar administra un ţinut cu o întindere uriaşă şi se baza pe sprijinul oferit de o castă militară experimentată, cuprinzând în rândurile sale mulţi militari autohtoni. Deoarece nu se temea de nici cea mai mică revoltă din partea triburilor de mult timp pacificate, viceregele era pasionat de plăceri rafinate, de muzică şi de poezie. Soţia lui, după ce-i dăruise patru copii, devenise extrem de geloasă şi-i interzicea să mai admire formele ademenitoare ale tinerelor nubiene nespus de pricepute în jocurile iubirii. Dacă ar fi divorţat, viceregele ar fi riscat să rămână ruinat, pentru că soţia sa ar fi obţinut despăgubiri imense şi o pensie alimentară care nu i-ar mai fi permis demnitarului să ducă o viaţă îndestulată.

Acesta din urmă se ferea din răsputeri de incidente care i-ar fi putut tulbura liniştea… Şi iată că o depeşă oficială anunţa sosirea perechii regale! Dar nu se preciza exact în document nici scopul călătoriei nici data sosirii la Buhen. Printr-o altă depeşă i se ordona să-l aresteze pe Şenar, fratele mai mare al lui Ramses, de mult timp considerat mort şi după atâta vreme, cu înfăţişarea total schimbată! Viceregele nu era hotărât dacă era cazul să trimită o corabie în întâmpinarea suveranului; pentru că Faraonul nu era ameninţat de nicio primejdie, poate că era mai bine să dea o cât mai mare atenţie asupra ceremoniei de primire, precum şi organizării unor recepţii în onoarea perechii regale.

La fel ca în fiecare zi, comandantul fortăreţei de la Buhen îi prezentă raportul.

— Nu există nicio urmă de persoane suspecte în toată regiunea, dar s-a întâmplat ceva ciudat.

— Nu-mi plac incidentele de niciun fel, comandante!

— N-ar trebui, totuşi, să vă spun despre ce este vorba?

— Dacă ţii neapărat…

— Mai mulţi pescari şi-au părăsit pentru două zile casele, raportă ofiţerul; la întoarcerea în satul lor, s-au îmbătat crunt şi s-au luat la bătaie între ei. În timpul încăierării, unul dintre ei a murit şi am găsit în coliba lui o mică bară de argint.

— O adevărată avere!

— Desigur, dar la interogatorii nu am reuşit să aflăm nimic; nimeni nu ne-a putut spune de unde avea el bara aceasta. Eu sunt convins că pescarii au fost plătiţi de cineva ca să fure peştele pregătit pentru armată.

Dacă viceregele s-ar fi lansat în nişte cercetări fără rezultat, faraonul l-ar fi acuzat de ineficacitate; cea mai bună soluţie era să nu facă nimic, sperând că Maiestatea sa nu va afla nimic.

*

Vântul sufla atât de încet încât marinarii, neavând nimic de făcut, dormeau sau jucau zaruri. Le plăcea tuturor această călătorie liniştită cu escale pline de veselie, prilej de întâlniri plăcute cu primitoarele fete nubiene.

Pe corabia care asigura paza la încheierea convoiului, căpitanului nu-i plăcea să-şi vadă oamenii stând degeaba. Pe când se pregătea să-i pună la o curăţenie generală, o izbitură puternică făcu vasul să se clatine violent; mai mulţi marinari se rostogoliră pe punte.

— O stâncă, ne-am lovit de o stâncă!

Aflat la prora corăbiei regale, Ramses auzise şi el zgomotul ciocnirii. Toate navele coborâră de îndată pânzele şi rămaseră nemişcate în mijlocul fluviului care, în zona aceea, se îngusta destul de mult.

Prima care-şi dădu seama de ceea ce se întâmplase fu Lotus.

Câteva zeci de stânci cenuşii se vedeau ieşind la suprafaţa apei nămoloase, dar, la o privire mai atentă, se puteau distinge, deasupra aşa-ziselor stânci, nişte ochi şi nişte urechi minuscule.

— Turme de hipopotami, îi spuse ea lui Ramses.

Nubiana cea frumoasă se căţără până în vârful catargului şi văzu că flotila era parcă prinsă într-o capcană. Coborî de îndată şi nu se feri să spună exact ceea ce văzuse.

— Niciodată n-am văzut atât de mulţi, Maiestate! Nu putem nici să înaintăm nici să ne întoarcem. E tare ciudat… Aş putea să jur că au fost forţaţi de cineva să se adune aici.

Faraonul îşi dădea seama de primejdie. Hipopotamii adulţi cântăreau mai mult de trei tone fiecare şi natura îi înzestrase cu arme de temut: nişte colţi gălbui, lungi de câteva zeci de centimetri, în stare să străpungă chiar şi fundul unei corăbii. Foarte nervoşi, stăpânii fluviului se simţeau în largul lor în apă şi înotau cu o uşurinţă surprinzătoare. Când furia lor se dezlănţuia, îşi deschideau maxilarele uriaşe într-un fel de căscat ameninţător.

— Dacă masculii cei mai puternici s-au hotărât să se bată pentru a le cuceri pe femele, le explică Lotus celor din jur, ei vor distruge tot ce întâlnesc în cale şi ne vor scufunda bărcile. Mulţi dintre noi ar putea muri sfâşiaţi de colţii lor sau înecaţi.

Zecile de urechi se ridicară, ochii pe jumătate închişi se deschiseră de tot, nările animalelor apărură la suprafaţa apei, fălcile se căscară şi nişte grohăituri sinistre alungară câteva egrete care poposiseră pe crengile arborilor de acacia. Corpurile masculilor erau brăzdate de cicatrice, urme lăsate de luptele înverşunate încheiate cu moartea unuia dintre adversari.

Vederea ameninţătorilor colţi galbeni îi înspăimântă pe marinari. Nu trecu mult şi privirile lor se opriră asupra unor masculi uriaşi, aflaţi în fruntea unor grupuri cam de douăzeci de animale din ce în ce mai întărâtate. Dacă treceau la atac, puteau să înceapă prin a sfărâma dintr-o simplă muşcătură cârmele bărcilor, făcându-le imposibil de manevrat, şi le-ar fi izbit cu corpul lor masiv până le-ar fi scufundat.

Oamenii nu puteau nici să se arunce în apă, încercând să se salveze înot, căci cum puteai să-ţi croieşti un drum spre mal trecând printre acei monştri furioşi?

— Trebuie să-i ucidem cu suliţele, propuse Setau.

— Sunt prea mulţi, aprecie Ramses; nu vom reuşi să ucidem decât vreo câţiva, iar ceilalţi se vor înfuria şi mai tare.

— Doar n-o să ne lăsăm ucişi cu toţii fără să facem nimic!

— Am făcut eu asta la Kadesh? Tatăl meu, Amon, este stăpânul vântului. Să facem linişte, pentru ca vocea lui să se poată face auzită.

Ramses şi Nefertari ridicară mâinile în semn de ofrandă, cu palmele îndreptate spre cer. Sprijinit pe labele din faţă, cu privirea aţintită în depărtări, uriaşul leu stătea, plin de demnitate, la dreapta stăpânului său.

Ordinul se transmise de la navă la alta şi tăcerea se aşternu peste întreaga flotilă.

Mai multe guri de hipopotam se închiseră încet; stăpânii Nilului, cu pielea lor sensibilă, se cufundară în apă, lăsând să se mai zărească la suprafaţă doar vârfurile nărilor şi ale urechilor. Ochii, pe jumătate închişi, păreau să fi adormit pe neaşteptate.

Timp de câteva nesfârşite minute, nu se mişcă nimic în jur.

Adierea dinspre nord răcori obrajii lui Lotus, această adiere în care se simţea un suflu al vieţii. Corabia regală înaintă încet, urmată imediat de celelalte, trecând printre hipopotamii care parcă adormiseră.

Din vârful unui palmier, unde îşi găsise o poziţie bună pentru a asista la naufragiul navelor egiptene, Şenar asistă la un nou miracol pe care îl săvârşea Ramses. Un miracol… Nu, un noroc nemaipomenit, un vânt neaşteptat care se iscase în miezul zilei, în plină caniculă!

Furios, Şenar strivi între degete curmalele umflate de soare.

Capitolul 38

În timpul verii, cărămidarii evrei erau liberi să facă fiecare ce voia. Unii profitau de aceasta ca să se odihnească în sânul familiei, alţii mai câştigau un ban angajându-se ca grădinari pe moşiile celor bogaţi. Recolta de fructe se anunţa a fi deosebită; vestitele mere de la Pi-Ramses se găseau la loc de mare cinste pe mesele de la banchete.

Cochetele dormitau în chioşcurile din lemn, acoperite de plante agăţătoare, sau se îmbăiau în bazine, tinerii înotau prin faţa lor, făcând tot felul de giumbuşlucuri ca să le intre în graţii, cei bătrâni se răcoreau la umbra bolţilor de viţă şi peste tot se povestea despre ultima ispravă a lui Ramses care, prin darurile sale în ale magiei, pusese la respect o turmă uriaşă de hipopotami întărâtaţi. Şi se repeta mereu refrenul cântecului: „Ce plăcere este să trăieşti în Pi-Ramses, unde palatele strălucesc ca aurul şi ca peruzeaua, vântul este blând, păsările se zbenguie în jurul iazurilor”, refren pe care-l fredonau până şi cărămidarii evrei.

Se părea că planul exodului fusese abandonat. Cu toate acestea, când Ameni îl văzu pe Moise intrând în biroul său, se temu ca această pace nesperată să nu fie tulburată.

— Tu nu te odihneşti niciodată, Ameni?

— Ce să fac, vin dosarele unul după altul; când Ramses nu-i aici este şi mai rău. Regele este în stare să ia o hotărâre în numai câteva clipe; eu, trebuie să am grijă de amănunte.

— Nu te gândeşti să te însori?

— Nu-mi pomeni de o asemenea nenorocire! O femeie m-ar certa pentru că muncesc prea mult, mi-ar încurca toate afacerile şi, din cauza ei, nu l-aş mai putea sluji corect pe Faraon.

— Faraonul, prietenul nostru…

— A rămas şi al tău, Moise?

— Te îndoieşti de asta, Ameni?

— Aş putea să mă întreb, judecând după atitudinea ta.

— Cauza evreilor este dreaptă.

— Ce nebunie şi cu exodul ăsta!

— Dacă poporul tău s-ar fi aflat în captivitate, nu ai fi dorit să-l eliberezi?
— Care captivitate, Moise? Fiecare este liber, în Egipt, şi tu şi ceilalţi!
— Adevărata noastră libertate înseamnă să fim lăsaţi să credem în Yahwe, adevăratul Dumnezeu, singurul Dumnezeu.
— Eu mă ocup de administraţie, nu de teologie.
— Ai putea să-mi spui când se va întoarce Ramses?
— Habar n-am.
— Dacă ai şti, mi-ai spune?
Ameni învârtea între degete o tăbliţă pentru scris.
— Eu nu sunt de acord cu planurile tale, Moise; pentru că îţi sunt prieten, trebuie să-ţi mărturisesc că Serramanna te consideră un om periculos. Nu cumva să dai naştere unor tulburări, pentru că, dacă vei face aşa ceva, el va restabili ordinea cu toată fermitatea şi s-ar putea să ai de suferit.
— Datorită lui Yahwe, nu mă tem de nimeni.
— Fereşte-te, totuşi, de Serramanna; dacă tulburi ordinea publică, el va lovi fără milă.
— N-o să-mi sari în ajutor, Ameni?
— Religia mea este Egiptul. Dacă tu îţi trădezi ţara, vei trece de partea tenebrelor.
— Mă tem că nu mai avem nimic în comun.
— Şi cine este de vină, Moise?
Ieşind din biroul lui Ameni, evreul simţea cum îl cuprind cele mai negre gânduri. Ofir avea dreptate: trebuia să aştepte întoarcerea lui Ramses şi să încerce să-l convingă, în speranţa că, între ei, cuvântul ar fi o armă eficientă.

*

Instalat într-o casă din cartierul evreiesc, magul Ofir mai avea puţin şi termina de instalat laboratorul. Îşi începuse deja experienţele vrăjitoreşti folosindu-se de pensula furată de la Kha fiul cel mare al lui Ramses, dar fără niciun rezultat. Obiectul rămânea inert, fără nicio vibraţie, ca şi cum nicio mână omenească nu l-ar fi atins vreodată.
Protecţia magică din jurul lui Kha funcţiona de minune, fapt care-i intriga pe vrăjitorul libian; avea el puteri suficiente ca să treacă de această barieră? Un singur om l-ar fi putut ajuta: diplomatul Meba.
Totuşi, demnitarul care apăru în faţa lui nu avea nimic dintr-un personaj strălucitor şi sigur pe sine; tremurând ca varga, înfofolit într-o mantie cu

gluga trasă peste frunte ca să nu fie recunoscut, Meba semăna mai mult cu un fugar.

— Dar s-a făcut întuneric, remarcă ironic Ofir.

— Cu toate astea, m-ar putea recunoaşte cineva… Este foarte periculos pentru mine să vin aici! N-ar fi mai bine să ne ferim de asemenea întâlniri?

— Trebuia neapărat.

Lui Meba îi părea rău că se aliase cu spionul hitit, dar cum ar fi putut să rupă ochiurile unei asemenea plase?

— Ce voiai să-mi spui, Ofir?

— În imperiul hitit s-ar putea petrece nişte schimbări importante.

— În ce sens?

— Într-un sens care ne va fi de folos. Ai ceva informaţii pentru mine?

— Acha este un om prevăzător. Doar Ameni cunoaşte conţinutul mesajelor diplomatice care ajung la el, după care el îi prezintă lui Ramses ceea ce este mai important. Sunt cifrate şi eu nu ştiu codul. Dacă m-aş interesa prea mult, aş deveni suspect.

— Vreau să aflu ce scrie în aceste mesaje.

— Riscurile…

Privirea îngheţată a lui Ofir îl făcu pe Meba să nu mai caute şi alte scuze.

— O să văd ce pot face.

— Eşti sigur că pensula de scris pe care ai furat-o îi aparţinea lui Kha?

— N-am nicio îndoială.

— Setau este acela care i-a asigurat băiatului o protecţie magică, nu-i aşa?

— Aşa este.

— Setau a plecat în Nubia împreună cu Ramses, dar măsurile lui sunt mai eficace decât bănuiam. Ce precauţii anume a luat?

— Cred că nişte talismane… Dar eu nu mă mai pot apropia de Kha!

— De ce?

— Serramanna mă bănuieşte că eu am furat pensula. Dacă fac vreun pas greşit, mă poate arunca în închisoare!

— Nu-ţi pierde cumpătul, Meba; în Egipt justiţia nu este doar o vorbă în vânt. Sardul nu are nicio dovadă împotriva ta, aşa că nu rişti nimic.

— Sunt sigur că până şi Kha mă bănuieşte!

— Există vreo persoană în care el să aibă toată încrederea?

Diplomatul se gândi câteva clipe.

— Nu mă îndoiesc că un asemenea om este preceptorul său, Nedjem, ministrul Agriculturii.

— Trage-l de limbă şi încearcă să afli despre ce fel de talismane este vorba.

— Este cumplit de periculos.

— Eşti în slujba imperiului hitit, Meba.

Demnitarul lăsă ochii în jos.

— O să fac tot posibilul, îţi promit.

*

Serramanna trase o palmă răsunătoare peste fesele libienei de douăzeci de ani care tocmai atunci încerca să-l distreze, cam stângaci, dar cu tragere de inimă. Avea nişte sâni de care mâinile sardului se lipeau cu plăcere şi nişte coapse superbe, o adevărată chemare arzătoare la care niciun bărbat în putere nu putea rămâne insensibil. Şi fostul pirat se lăuda că face parte dintr-o asemenea categorie.

— Mi-ar plăcea s-o luăm de la capăt, îi gânguri ea.

— Pune-ţi pofta-n cui, acum am treabă.

Speriată, fata nu mai scoase nicio vorbă.

Serramanna sări în şaua calului şi porni în galop spre postul de pază în care oamenii săi se distrau. De obicei, jucau zaruri sau jocul şarpelui şi discutau aprins despre soldele pe care le primeau sau despre posibile avansări; pe perioada lipsei perechii regale, Serramanna dublase numărul orelor de muncă pentru a asigura pe deplin protecţia reginei-mamă şi a membrilor familiei regale.

O tăcere adâncă domnea în postul de gardă.

— Da’ ce-aţi păţit, aţi amuţit cu toţii? îi întrebă Serramanna, parcă presimţind ceva în neregulă.

Şeful postului se ridică în picioare, cu o expresie pleoştită.

— Înainte de toate, şefule, trebuie să spun că am respectat ordinele.

— Şi, rezultatul?

— Am respectat întocmai ordinele, dar iscoada din cartierul evreiesc n-a avut noroc… N-a observat când a trecut Meba pe acolo.

— Asta înseamnă că a adormit?

— S-ar putea să fie şi aşa, şefule.

— Şi tu numeşti asta „a respecta ordinele”?

— A fost tare cald astăzi…

— Eu îţi cer să urmăreşti un suspect, să nu-l scapi nicio clipă din ochi, mai ales dacă intră în cartierul evreiesc, şi tu nu-mi îndeplineşti ordinele!

— N-o să se mai întâmple, şefule.

— Încă o boacănă ca asta şi vă trimit pe toţi acasă, în insulele voastre greceşti sau nu mă interesează unde!

Furios, făcând să tremure pământul sub paşii săi grei, Serramanna ieşi din postul de gardă. Flerul îi spunea că Meba avea unele legături cu contestatarii evrei şi că era pe cale să-i dea o mână de ajutor lui Moise. O sumedenie de persoane importante de la curte, cu toţii nişte proşti, habar n-aveau de pericolul pe care-l reprezenta profetul.

*

Ofir închise uşa laboratorului. Cei doi bărbaţi care intraseră, Amos şi Baduch, nu trebuiau să ştie nimic despre experimentele sale. La fel ca magul, beduinii purtau veşminte ca ale cărămidarilor evrei şi-şi lăsaseră să le crească nişte mustăţi impozante.

Datorită triburilor nomade din care făceau parte cei doi oameni, Ofir putea intra în legătură cu Hattuşaş, capitala hitită. Ei erau bine plătiţi, aşa că nu aveau să trădeze prea uşor.

— Împăratul Muwattalis este încă în viaţă, spuse Amos. Fiul său, Uri-Teşub ar trebui să-i urmeze la tron.

— Militarii pregătesc vreo ofensivă?

— Nu prea curând.

— Vom avea şi noi nişte arme?

— Destule, dar transportul lor este problematic. Va trebui să le aducem evreilor câte puţine pentru a nu atrage atenţia autorităţilor egiptene asupra noastră. Poate că va dura mai mult, dar nu trebuie să facem nicio imprudenţă. Aţi obţinut acordul lui Moise?

— Îl voi obţine. Voi să aduceţi armele în pivniţele caselor în care locuiesc evreii hotărâţi să lupte împotriva armatei şi poliţiei faraonului.

— O să facem o listă cu oamenii siguri din acest punct de vedere.

— Când o să începeţi să aduceţi armele?

— De luna viitoare.

Capitolul 39

Ofiţerul care avea în grijă securitatea capitalei hitite era unul dintre cei mai înfierbântaţi partizani ai lui Uri-Teşub; ca mulţi alţi militari, el aştepta cu nerăbdare moartea împăratului Muwattalis şi trecerea puterii în mâinile fiului acestuia, pentru a începe, în sfârşit, ofensiva împotriva Egiptului.

După ce controlă cu ochii lui dacă oamenii se aflau exact acolo unde trebuia, în punctele strategice ale oraşului, ofiţerul o luă pe drumul spre cazarmă ca să se bucure de odihna binemeritată. Se gândea că mâine îi va pune pe chiulangii să facă o instrucţie pe cinste şi va trimite pe câţiva chiar la arest ca să menţină o disciplină de fier.

Hattuşaş era un oraş de-a dreptul sinistru, cu fortificaţiile şi cu zidurile sale cenuşii; dar în curând, după victorie, armata hitită va petrece în satele bogate ale Egiptului şi soldaţii vor sta cu burta la soare pe malul Nilului.

Ofiţerul se aşeză pe pat, se descălţă şi-şi masă picioarele cu o alifie ieftină, pe bază de urzici. Era pe cale să adoarmă când uşa se deschise brusc.

Doi soldaţi cu săbiile trase din teacă îl ameninţau.

— Ce v-a apucat? Ieşiţi afară de aici!

— Eşti mai rău decât un corb, tu care l-ai trădat pe comandantul nostru, Uri-Teşub!

— Ce tot spuneţi voi?

— Uite, ia-ţi răsplata!

Scoţând un icnet ca al unui măcelar dintr-un abator, cei doi soldaţi îşi înfipseră săbiile în pântecul trădătorului.

*

Soarele palid urcase destul de mult pe cer. După o noapte albă, Uri-Teşub simţea nevoia să ia un mic dejun consistent. Bea lapte cald şi mânca brânză de capră când cei doi soldaţi însărcinaţi cu execuţiile se prezentară – în sfârşit – în faţa lui.

— Misiune îndeplinită.

— Ceva greutăţi?

— Niciuna. Toţi trădătorii au fost luaţi ca din oală.

— Ridicaţi un rug în faţa porţii leilor şi adunaţi acolo cadavrele; mâine o să aprind cu mâna mea focul care o să-i mistuie. Toată lumea va afla ce soartă îi aşteaptă pe cei care încearcă să mă lovească pe la spate.

Datorită numelor primite de la Acha, eliminarea trădătorilor fusese rapidă şi brutală; Hattuşil nu mai avea niciun informator printre oamenii apropiaţi lui Uri-Teşub.

Generalul se duse în camera împăratului, tatăl său, pe care doi infirmieri îl aşezaseră pe terasa palatului de unde se putea vedea întreaga vale.

Privirea lui Muwattalis era fixă, iar mâinile îi erau încleştate pe rezemătoarele fotoliului.

— Poţi vorbi cu mine, tată?

Gura împăratului se întredeschise, dar niciun sunet nu reuşi să treacă dincolo de buze. Uri-Teşub răsuflă uşurat.

— Nu ai de ce să te temi în privinţa imperiului, am eu grijă de toate. Hattuşil se ascunde pe undeva prin provincie, nu mai are nicio putere şi nici măcar n-are rost să scap de el. Laşul ăsta o să piară de frică şi va fi dat imediat uitării.

În ochii lui Muwattalis apăru o sclipire de ură.

— N-ai dreptul să mă critici, tată; când nu ţi se oferă puterea, nu este normal să pui mâna pe ea indiferent prin ce mijloace?

Uri-Teşub îşi scoase pumnalul din teacă.

— Nu te-ai săturat de atâta suferinţă, dragă tată? Un mare împărat nu cunoaşte decât gustul pentru o guvernare desăvârşită. În halul în care eşti, ce speranţe mai ai să-l simţi din nou? Fă un efort căci privirea ta mă imploră să curm această tortură groaznică.

Uri-Teşub se apropie de Muwattalis. Suveranul nici nu clipi văzându-l atât de hotărât.

— Aprobă gestul meu, aprobă-l şi acordă-mi mie tronul care-mi revine de drept.

Cu toată fiinţa, Muwattalis se încăpăţâna în refuzul său şi, cu o privire fixă, îşi sfida fiul.

Uri-Teşub ridică braţul, gata să lovească.

— Dar renunţă, o dată, pe toţi zeii!

În strânsoarea degetelor împăratului, una dintre rezemătoarele fotoliului se sfărâmă ca un fruct prea copt. Uluit, fiul său lăsă să-i scape pumnalul pe pardoseală.

*

În sanctuarul de la Yazilikaya, ridicat pe povârnişul unui deal, la nord-est de capitala imperiului hitit, preoţii spălau statuia zeului Furtunii pentru a-i păstra neatinsă puterea; apoi, săvârşiră ritualurile prin care era ţinut la distanţă haosul, iar răul era ferecat sub pământ. Aşa încât înfipseră şapte cuie din fier, şapte din bronz şi şapte din aramă într-un purceluş, înainte de a-l sacrifica, animalul fiind încărcat cu forţele întunecate care ameninţau echilibrul ţării.

După ce terminară ceremonia, preoţii trecură prin faţa unui şir de doisprezece zei sculptaţi în piatră, se opriră în faţa unei mese din piatră şi băură câte o cupă de alcool ca să alunge orice stare de nelinişte din spiritul lor. După aceea, porniră pe o scară tăiată în piatră ca să ajungă la o capelă săpată în adâncul stâncii, loc de reculegere şi de rugăciune.

Un preot şi o preoteasă ieşiră din rând şi coborâră într-o încăpere subterană, luminată de lămpi cu ulei. Hattuşil şi Putuhepa îşi lăsară pe spate glugile care le acopereau faţa.

— Clipele astea de pace parcă m-au mai liniştit, mărturisi ea.

— Aici suntem în siguranţă, îi spuse Hattuşil; nici soldat de-al lui Uri-Teşub n-ar îndrăzni să se aventureze în acest refugiu sacru. Ca o măsură de prevedere, am trimis oameni de pază de jur împrejurul sanctuarului. Eşti mulţumită de rezultatele călătoriei tale?

— Au fost dincolo de speranţele mele. Numeroşi ofiţeri din armata lui Uri-Teşub îi sunt mai puţin devotaţi decât presupuneam noi şi sunt atraşi de gândul că s-ar putea îmbogăţi fără a se lăsa ucişi. Mulţi dintre ei sunt, de asemenea, conştienţi de pericolul pe care-l reprezintă Asiria şi sunt convinşi de necesitatea unei întăriri a sistemului nostru de apărare în loc de a porni la o aventură nebunească împotriva Egiptului.

Încântat, Hattuşil sorbea ca pe un nectar cuvintele soţiei sale.

— Este, oare, un vis, Putuhepa, sau tu eşti vestitoarea unei adevărate speranţe?

— Aurul lui Acha a făcut minuni şi a dezlegat multe limbi; militarii de rang înalt condamnă îngâmfarea, cruzimea şi lăudăroşenia lui Uri-Teşub. Ei nu mai cred în pretenţiile lui de cuceritor, nici în capacitatea de a-l învinge

pe Ramses şi nu-i iartă atitudinea pe care o are faţă de împărat. Sigur, n-a îndrăznit să-şi ucidă tatăl, dar nu declară el pe faţă că-i doreşte moartea? Dacă acţionăm cum trebuie, domnia lui Uri-Teşub va fi scurtă.

— Fratele meu este pe moarte şi eu nu-l pot ajuta în niciun fel…

— Ai vrea să încercăm să-l salvăm prin forţă?

— Ar fi o greşeală, Putuhepa; soarta lui Muwattalis este pecetluită.

Frumoasa preoteasă îşi privea soţul cu mare admiraţie.

— Ai curajul să-ţi sacrifici sentimentele pentru fratele tău ca să domneşti în Hatti?

— Dacă trebuie… Dar cele care mă leagă de tine sunt de nezdruncinat.

— O să luptăm împreună şi o să învingem împreună, Hattuşil. Cum te-au primit negustorii?

— Încrederea lor este neschimbată; chiar a crescut datorită greşelilor lui Uri-Teşub. După cum îmi spuneau, ei cred că va aduce imperiul la ruină. Avem sprijinul provinciei, dar ne lipseşte cel al capitalei.

— Aurul lui Acha este departe de a se termina; mă voi duce la Hattuşaş şi-i voi convinge pe şefii militari de rang înalt să treacă de partea noastră.

— Dacă se întâmplă să cazi în mâinile lui Uri-Teşub…

— Avem prieteni la Hattuşaş; ei mă vor ascunde şi voi fixa întâlniri scurte în locuri diferite.

— Este prea periculos, Putuhepa.

— Să nu-i dăm nicio şansă lui Uri-Teşub şi să nu pierdem nicio clipă.

*

Limba tinerei hitite blonde parcurgea încet spatele lui Acha, pe jumătate adormit, şi urca spre ceafă. Când plăcerea deveni prea îmbietoare, diplomatul ieşi din letargie, se întoarse şi-şi cuprinse iubita strivindu-i de pieptul lui sânii fremătători. Se pregătea s-o mângâie cu patimă când Uri-Teşub dădu năvală în cameră.

— Toată ziua numai la amor ţi-e gândul, Acha!

— Capitala voastră este bogată în descoperiri palpitante.

Uri-Teşub o apucă de păr pe blondă şi o târî afară, în timp ce egipteanul se îmbrăca şi se parfuma.

— Mă simt grozav, îi declară hititul parcă mai înfoiat în pene ca de obicei.

Cu părul său lung şi cu pieptul acoperit de păr roşu şi des, fiul împăratului avea o înfăţişare de războinic nemilos.

— Toţi duşmanii mei au fost eliminaţi, îi declară Uri-Teşub egipteanului; nu mai există nici măcar un singur trădător. De acum înainte, armata mi se va supune fără să crâcnească.

Uri-Teşub se gândise mult înainte de a declanşa această operaţiune. Dacă Acha spusese adevărul, era cea mai nimerită ocazie pentru a elimina caprele râioase; dacă el minţise, îşi suprima eventualii concurenţi. Luată la sugestia ambasadorului egiptean, hotărârea de a declanşa o asemenea operaţiune sângeroasă nu aducea, la urma urmelor, decât avantaje.

— Refuzaţi în continuare să mă lăsaţi să-l îngrijesc pe tatăl dumneavoastră?

— Împăratul este bolnav incurabil, Acha; n-are rost să-l mai ameţim cu tot felul de droguri care nu-i vor îmbunătăţi starea şi chiar riscă să-i provoace suferinţe şi mai mari.

— Din moment ce el nu mai este capabil să guverneze, imperiul va rămâne fără un conducător?

Uri-Teşub zâmbi triumfător.

— Ofiţerii superiori mă vor alege cât de curând ca împărat.

— Şi vom încheia un armistiţiu pe termen lung, nu-i aşa?

— Voi, egiptenii, vă îndoiţi de asta?

— Mi-aţi dat cuvântul.

— Mai rămâne un singur obstacol mai important: Hattuşil, fratele împăratului.

— Influenţa sa nu este ca şi inexistentă?

— Atât timp cât va rămâne în viaţă, el va încerca să lupte împotriva mea! Cu sprijinul negustorilor, el va unelti ca eu să nu mai pot avea suficienţi bani pentru echiparea corectă a armatei.

— Nu-l puteţi prinde?

— Hattuşil este ca un ţipar şi este maestru în arta de a se ascunde.

— Neplăcut, recunoscu Acha; dar există o soluţie. Privirea lui Uri-Teşub păru să se înfierbânte.

— Care, amice?

— Să i se întindă o cursă.

— Şi… o să mă ajuţi să-l prind?

— Nu acesta este rolul unui ambasador egiptean care doreşte să ofere un cadou impresionant noului împărat din Hatti?

Capitolul 40

Folosindu-şi puterile de clarvăzătoare, Nefertari confirmase presimţirile lui Ramses: prezenţa turmelor de hipopotami, gata să se lupte pe viaţă şi pe moarte între ei, distrugând în felul acesta flotila egipteană, nu era ceva întâmplător. Nişte pescari şi nişte hăitaşi obligaseră mastodonţii aceia să se adune şi-i întărâtaseră.

— Şenar… El este acela care a făcut asta. Niciodată nu va înceta să lupte ca să ne distrugă, este singurul scop al vieţii lui. Eşti de acord, Nefertari, să ne continuăm drumul spre Sud?

— Faraonul nu trebuie să renunţe la planul său.

Nilul şi priveliştile Nubiei îi făcură să uite de Şenar şi de ura lui. Cu ocazia popasurilor, Lotus şi Setau capturară câteva cobre minunate, una dintre ele având capul negru cu dungi roşii. Recolta de venin se anunţa îmbelşugată.

Seducătoarea nubiană cu pielea aurie era parcă şi mai frumoasă, iar vinul de palmier aromat şi plăcerile dragostei, în căldura blândă a nopţii, transformară călătoria într-o adevărată sărbătoare a dorinţelor.

Când sclipirea zorilor scotea la iveală verdele palmierilor şi galbenul spre maroniu al dealurilor, Nefertari gusta din plin bucuria acestei adevărate reînvieri a naturii, salutată de cântecul sutelor de păsări. În fiecare dimineaţă, îmbrăcată în rochia tradiţională, albă şi cu bretele, ea se ruga la zeii cerului, ai pământului şi ai lumii dintre ele şi le mulţumea pentru că dăduse viaţă poporului egiptean.

În faţa lor, pe un banc de nisip, se vedea un vas comercial eşuat.

Corabia regală se opri în apropiere; pe vasul părăsit, nu se vedea niciun semn de viaţă.

Ramses, Setau şi doi marinari luară o barcă pentru a vedea mai de aproape epava. Nefertari încercase să-l facă pe rege să renunţe, dar acesta, convins că era vorba despre vasul lui Şenar, spera să descopere acolo eventuale indicii.

Pe punte nu se vedea nimic.

— Cala, arătă un marinar; uşa de acolo este închisă.

Cu ajutorul lui Setau, omul rupse zăvorul din lemn.

De ce acest incident, pe o porţiune a fluviului fără niciun pericol, de ce vasul fusese părăsit într-o asemenea grabă şi echipajul nu avusese timp nici măcar să salveze încărcătura?

Un marinar se strecură în cală.

Un urlet de groază sfâşie tăcerea albastră a acelei dimineţi şi Setau se dădu înapoi în grabă. El, care nu se temea niciodată de reptile, oricât de înfiorătoare ar fi fost, rămăsese ţintuit pe loc.

Mai mulţi crocodili care se strecuraseră în apa din cală printr-o gaură din bordaj îl apucaseră pe marinar de picioare şi acum îl devorau cu mişcări lacome ale fălcilor. Omul nici măcar nu mai avea putere să strige.

Ramses vru să sară în ajutorul nefericitului, dar Setau îl opri.

— O să te ucidă şi pe tine… Nimeni nu-l mai poate salva.

Era o nouă capcană, la fel de crudă cum fusese şi cealaltă.

Şenar prevăzuse reacţia fratelui său al cărui curaj era bine cunoscut de toată lumea.

Plin de furie, regele se dădu înapoi, însoţit de Setau şi de celălalt marinar. Săriră tustrei pe fâşia de nisip.

Între ei şi barcă, un crocodil uriaş, lung de mai bine de opt metri şi cântărind peste o tonă, îi privea ţintă, cu ochii ficşi şi cu botul căscat, gata să se repeadă asupra lor. Deşi părea greoi ca un bolovan, un asemenea monstru putea să se mişte cu o iuţeală extraordinară; în scrierea hieroglifică, semnul crocodilului simboliza o acţiune fulgerătoare faţă de care nimeni nu avea cum să reacţioneze.

Setau privi în jur: apăruseră şi alte reptile care-i înconjuraseră. Nu era chip să mai fugă.

Unele dintre bestii, cu botul închis şi lăsând la vedere doar nişte colţi ascuţiţi ca pumnalele, păreau să rânjească la ideea de a se bucura de asemenea prăzi de soi.

De pe corabia regală, ceilalţi nu puteau vedea ce se petrecea. După o vreme, marinarii s-ar fi îngrijorat de întârzierea micului grup, dar ar fi fost prea târziu.

— Nu vreau să mor în felul ăsta, şopti Setau.

Ramses trase încet pumnalul din teacă; nu avea de gând să moară fără să lupte până la capăt. Când monstrul avea să-l atace, el s-ar fi strecurat sub el, încercând să-i reteze beregata. O luptă disperată în urma căreia Şenar, fără a fi nevoit să se arate la faţă, ar fi ieşit victorios.

Printr-o mişcare bruscă, monstrul înaintă cam doi metri şi rămase din nou încremenit. Marinarul îngenunchease şi-şi ascundea faţa în palme.

— O să strigăm tare cu toţii şi o să mergem înspre el, îi spuse Ramses lui Setau; poate că o să ne audă cineva de pe vas. Tu pe stânga, eu pe dreapta.

Ultimul gând al lui Ramses se îndreptă către Nefertari, atât de aproape dar, deja, atât de departe. Apoi nu se mai gândi la nimic, îşi adună toate puterile sufleteşti şi privi fix uriaşa bestie.

Regele era gata să urle, aşa cum se înţeleseseră, când auzi un freamăt puternic în tufele de mărăcini de pe malul apei. Şi mugetul izbucni, tunător, atât de puternic încât îi sperie chiar şi pe crocodili.

Era mugetul pe măsură al unui elefant mascul uriaş care intră cu paşi iuţi în apă şi puse piciorul pe insula de nisip, Întinse trompa şi înhăţă de coadă crocodilul cel mare şi-l aruncă printre celelalte fiare; înghesuindu-se unul într-altul, crocodilii se afundară în apa fluviului.

— Tu, se bucură Ramses, tu, credinciosul meu prieten!

Trompa elefantului, ai cărui colţi cântăreau fiecare peste optzeci de kilograme, se încolăci în jurul taliei regelui, îl ridică şi-l aşeză încet pe ceafă, în timp ce urechile mari fluturau prin aer.

— Eu ţi-am salvat viaţa cândva; azi tu o salvezi pe-a mea.

Cu trompa rănită de o săgeată, găsit şi vindecat de Ramses şi de Setau, tânărul elefant de atunci devenise un mascul superb, cu ochii scânteietori de inteligenţă.

Când Ramses îl mângâie pe frunte, animalul scoase un alt muget, de data aceasta de bucurie.

*

Nedjem, ministrul Agriculturii, scrise ultimul rând al raportului pe care urma să-l prezinte regelui. Datorită unei revărsări excelente, grânarele erau pline şi cele două ţinuturi ale Egiptului aveau în faţă un an îmbelşugat. După socoteli amănunţite, scribii de la Vistierie puteau chiar declara o scădere a impozitelor. La întoarcerea în capitală, Ramses avea să constate că fiecare înalt funcţionar îşi făcuse cu sârg datoria, sub supravegherea atentă şi critică a lui Ameni.

Nedjem se îndreptă cu paşi grăbiţi spre grădina palatului unde se aştepta să-l vadă pe Kha, jucându-se cu Meritamon, sora sa; dar n-o găsi acolo decât pe fetiţă, cântând la ţiteră.

— A plecat de mult timp fratele tău?

— Nici nu a venit.
— Trebuia să ne întâlnim aici…
Nedjem porni spre bibliotecă, unde, la scurt timp după masa de prânz, îl lăsase pe Kha, dornic să copieze textele *Înţelepciunii,* scrise de înaintaşi încă de pe vremea înălţării piramidelor.
Adolescentul era chiar acolo, ca un scrib adevărat, mânuind cu îndemânare pensula cu vârful foarte fin pe fâşia de papirus desfăşurată pe genunchi.
— Dar… nu eşti obosit?
— Nu, Nedjem; scrierile acestea sunt atât de frumoase încât atunci când le copiezi uiţi de oboseală şi mâna îţi este parcă mai sigură.
— Poate că ar trebui să te mai… odihneşti puţin.
— Oh, nu, nu acum! Aş vrea tare mult să mă uit puţin prin tratatul de geometrie al meşterului care a construit piramida lui Ounas, la Saqqara.
— Cina…
— Nu mi-e foame, Nedjem; mă laşi, spune?
— Bine, te mai las câteva clipe, dar…
Kha se ridică, îl sărută pe ministru pe amândoi obrajii, apoi îşi luă poziţia de scrib şi se cufundă cu lăcomie în lectură şi în scris.
Ieşind din bibliotecă, Nedjem clătină din cap. O dată în plus, era încântat de însuşirile extraordinare ale fiului cel mare al lui Ramses. Copilul minune de acum câţiva ani devenise un adolescent care adeverea aşteptările de odinioară; dacă băiatul creştea astfel în înţelepciune, faraonul putea fi sigur că va avea un urmaş demn de el.
— Merge bine agricultura noastră, dragă Nedjem?
Glasul care-i întrerupse pe ministru din meditaţia lui era a lui Meba, elegant şi surâzător.
— Bine, foarte bine.
— N-am avut de multă vreme ocazia să mai stăm de vorbă puţin… N-ai vrea să fii invitatul meu la cină?
— Am multe pe cap aşa că sunt nevoit să refuz.
— Îmi pare nespus de rău.
— Şi mie, Meba, dar munca în folosul ţării nu trebuie să treacă înaintea distracţiilor?
— Toţi cei care-i slujim pe Faraon gândim astfel; tot ce facem nu este în slujba ţării?

— Ei, din păcate, oamenii sunt doar nişte oameni şi mai uită câteodată de datorie.

Meba îl ura pe acest morocănos naiv şi încrezut, dar trebuia să-l trateze cu respect şi cu mare amabilitate pentru a obţine de la el informaţiile de care avea nevoie.

Situaţia diplomatului nu era deloc de invidiat; după mai multe încercări nereuşite îşi dăduse seama că nu va reuşi să afle ce conţineau mesajele cifrate ale lui Acha. Ameni nu lăsa să-i scape absolut nimic.

— Vrei să te duc până acasă? Am acum un car nou şi doi cai foarte ascultători.

— Îmi place mai mult să merg pe jos, spuse acru Nedjem.

— L-ai văzut de curând pe Kha?

— Da, cum să nu, am avut plăcerea asta.

— Ce băiat grozav!

— Extraordinar! Are stofă de adevărat rege.

Expresia lui Meba deveni gravă.

— Numai un om ca dumneata, Nedjem, îl poate apăra de atacurile răului; un talent ca al lui poate atrage foarte uşor gelozie şi invidie.

— Nu-ţi face griji, Setau l-a pus la adăpost de orice deochi.

— Eşti sigur că el a luat toate măsurile de precauţie?

— O amuletă de forma unei tulpini de papirus, care asigură vigoarea şi buna dispoziţie, şi o panglică pentru păr pe care este desenat un ochi magic nu înseamnă măsuri magice perfecte împotriva forţelor răului, de oriunde ar veni ele?

— Asta-i impresionant, într-adevăr.

— În plus, adăugă Nedjem, Kha rosteşte zilnic, cu toată credinţa, formulele gravate pe pereţii templului lui Amon. Crede-mă, băiatul ăsta este bine apărat.

— Sunt mult mai liniştit auzind toate astea; când vom mai avea ocazia, aş putea să repet invitaţia la cină?

— Ca să fiu sincer, nu mă prea atrag asemenea lucruri.

— Cât de bine te înţeleg, dragul meu! Din păcate, în lumea diplomaţilor nu-i chip să scapi şi de asemenea momente.

Când cei doi bărbaţi se despărţiră, Meba era în stare să ţopăie într-un picior. Ofir avea să fie mulţumit de el.

Capitolul 41

Când corabia acostă la Abu Simbel, uriaşul elefant, care îşi continuase drumul prin deşert, scoase un muget de bun venit. De la înălţimea falezei, el veghea asupra lui Ramses care redescoperea cu bucurie istmul cu nisip auriu ce despărţea şi unea în acelaşi timp munţii. Regele îşi amintea cu plăcere de locul acela fermecător şi de strădania lui Lotus care descoperise piatra zeiţei, cu virtuţi vindecătoare.

Frumoasa nubiană nu ezită să plonjeze din nou goală în apele fluviului şi să înoate cu repeziciune către malul scăldat în soare. Mai mulţi marinari o imitară, bucuroşi că ajunseseră într-un asemenea paradis.

Cu toţii fură impresionaţi de frumuseţea acelui loc în care se vedea un pinten stâncos, servind ca punct de reper pentru navigatori; Nilul făcea o curbă nespus de frumoasă de-a lungul unei faleze, împărţită în două promontorii între care se strecura o fâşie de nisip arămiu.

Cu corpul strălucind de picături argintii de apă, Lotus urcă surâzătoare pe corabie, întâmpinată de Setau înveşmântat în pielea sa de antilopă, purtând urmele nenumăratelor soluţii medicinale.

— Ce-ţi inspiră acest loc? o întrebă Ramses pe Nefertari.

— Simt aici prezenţa zeiţei Hathor; pietrele sunt asemănătoare stelelor şi azurul cerului le face să strălucească.

— Mai spre nord, o stâncă de gresie coboară într-o pantă abruptă şi se scufundă în apele adânci; la sud, muntele se îndepărtează şi face loc unui platou. În felul acesta, cele două promontorii par o pereche umană. Eu voi nemuri dragostea noastră construind două sanctuare inseparabile unul de altul, la fel cum sunt faraonul şi marea soţie regală. Imaginea ta va rămâne pentru vecie gravată în piatră şi va contempla soarele care te va face să renaşti în fiecare zi.

Deşi un asemenea gest nu era chiar conform protocolului, Nefertari înlănţui cu braţele gâtul lui Ramses şi-l sărută cu drag.

*

Atunci când corabia putu fi zărită din Abu-Simbel, viceregele Nubiei se frecă la ochi, crezând că era vorba despre un miraj.

Pe mal, zeci de cioplitori în piatră organizaseră un şantier pe măsura înălţării unui asemenea edificiu. Unii dintre ei, folosind schele din lemn, începeau să modeleze faleza de gresie, în timp ce alţii tăiau blocurile necesare construcţiei. Vase de transport aduseseră utilajele necesare, iar şefii de echipe, dornici să asigure disciplina necesară, împărţiseră meşterii în grupe mici care aveau sarcini precise.

Meşterul cel mare nu era altul decât Ramses în persoană. Pe o terasă special amenajată, se aflau o machetă şi planurile construcţiei; regele veghea aplicarea întocmai a ideilor sale şi cerea să fie corectate abaterile de la ceea ce dorea el, după discuţii detaliate cu arhitectul şi cu şeful echipei de sculptori.

Cum să-ţi faci simţită prezenţa fără să-l ofensezi pe suveran? Viceregele Nubiei aprecie că era mai prudent să aştepte ca privirea lui Ramses să se oprească asupra lui. Nu spuneau unii că regele era supărăcios şi nu accepta să fie deranjat?

Simţi ceva care îi atingea piciorul drept, ceva neted şi rece… Demnitarul îşi coborî privirea şi încremeni pe dată.

Era un şarpe roşu cu negru, lung cam de un metru. Se târâse pe nisip şi se oprise chiar pe piciorul viceregelui. La cea mai mică mişcare a acestuia, avea să muşte. Chiar şi un strigăt ar fi putut provoca un atac din partea reptilei.

La câţiva paşi de el apăruse o femeie tânără, cu sânii goi, având în jurul şoldurilor o pânză scurtă care, fluturată de vânt, mai mult îi expunea nurii decât să-i ascundă.

— Un şarpe, şopti viceregele, care, în ciuda căldurii, avea pielea de găină.

Lotus nu fu deloc impresionată de acest spectacol.

— De ce vă temeţi?

— Dar… şarpele ăsta…

— Vorbiţi mai tare, nu aud ce spuneţi.

Încet-încet, reptila se încolăcea în jurul pulpei bietului om. Viceregele nu mai putu îngăima niciun cuvânt.

Lotus se apropie.

— Dumneavoastră l-aţi deranjat?

Demnitarul era gata să leşine.

Frumoasa nubiană apucă şarpele roşu cu negru şi acesta se încolăci pe braţul său stâng. De ce bărbatul acesta atât de gras, cu muşchii fleşcăiţi, se temea atât de mult de o reptilă căreia ea îi storsese veninul?

Viceregele o luă la fugă, se împiedică de o piatră şi se întinse pe jos în preajma regelui. Ramses îl privi cu multă curiozitate pe impozantul personaj ajuns acum cu nasul în nisip.

— Nu cumva este un semn de respect cam exagerat?

— Iertaţi-mă, Maiestate, dar un şarpe… Abia am scăpat cu viaţă!

Demnitarul se ridică de jos.

— L-ai arestat pe Şenar?

— Fiţi sigur, Maiestate, că nu mi-am precupeţit eforturile! Totul a fost pregătit pentru a vă primi aşa cum se cuvine.

— N-ai răspuns la întrebarea mea.

— Eşecul nostru a fost doar pentru moment; soldaţii mei ţin sub un control sever Nubia de Sus şi Nubia de Jos. Cel care provoacă tulburări nu ne va scăpa.

— De ce ai ieşit atât de târziu să mă întâmpini?

— Din motive legate de securitatea locurilor…

— Este mai importantă aceasta, în ochii tăi, ca perechea regală?

Viceregele se făcu stacojiu la faţă.

— Bineînţeles că nu, Maiestate! Nu asta am vrut să spun şi…

— Vino după mine.

Înaltul funcţionar se temea de mânia lui Ramses, dar acesta rămânea calm.

Viceregele îl urmă într-unul dintre corturile instalate la marginea şantierului. El îi servea ca infirmerie lui Setau care tocmai termina de pansat glezna unui cioplitor în piatră, strivită de căderea unui bloc de granit.

— Îţi place Nubia, Setau? întrebă regele.

— Chiar este nevoie să-mi pui o asemenea întrebare?

— Soţia ta este, după cât se pare, îndrăgostită de locurile astea.

— Aici, mă sleieşte de puteri; s-ar zice că energia ei se dublează şi că dorinţele amoroase nu pot fi satisfăcute cu niciun chip.

Viceregele făcea acum feţe-feţe. Cum putea cineva să vorbească pe tonul acesta cu stăpânul celor Două Ţări?

— Îl cunoşti pe acest înalt funcţionar care ne-a făcut plăcerea să ne iasă în întâmpinare?

— Îi urăsc pe funcţionari, mârâi Setau; au atâtea privilegii că nu ştiu cum de nu se sufocă din cauza lor.

— Imi pare rău pentru tine.

Setau îl privi uimit pe rege.

— Ce vrei să spui?

— Nubia este un teritoriu întins şi administrarea lui este o sarcină destul de grea. Nu-i aşa? îl întrebă regele pe vicerege.

— Da, da, Maiestate!

— Frumoasa provincie Kush, chiar şi numai ea, are nevoie de o mână forte. Nu este şi părerea ta? îl mai întrebă Ramses.

— Cu siguranţă, Maiestate!

— Pentru că eu ţin foarte mult la părerea ta, am hotărât să-l numesc pe Setau ca „fiu regal în provincia Kush” şi să-i încredinţez lui administrarea ei.

Ca şi cum nici n-ar fi auzit spusele regelui, Setau îşi strângea uneltele. Viceregele semăna cu o statuie căreia sculptorul uitase să-i dea viaţă.

— Maiestate, problemele care vor apărea, relaţiile mele cu Setau…

— Ele vor fi deschise şi cordiale, sunt convins. Întoarce-te în fortăreaţa Buhen şi ai grijă să-l arestezi pe Şenar.

Redus la tăcere, viceregele se retrase.

Setau îşi încrucişă braţele.

— Bănuiesc, Maiestate, că este vorba doar despre o glumă.

— Sunt mulţi şerpi în zona asta aşa că o să poţi recolta mult venin, Lotus va fi fericită şi vei avea norocul să trăieşti în aceste locuri neasemuit de frumoase. Am nevoie de tine, prietene, ca să conduci lucrările şi să veghezi la înălţarea celor două temple de la Abu Simbel. Cele două sanctuare de aici vor imortaliza imaginea perechii regale. Aici, în inima Nubiei, va fi celebrat misterul cel mai important al civilizaţiei noastre. Dar, dacă hotărârea mea nu-ţi este pe plac, eşti liber să refuzi.

Setau scoase un fel de mormăit.

— Sunt sigur că ai uneltit cu Lotus… Şi cine s-ar putea împotrivi voinţei faraonului?

*

Prin magia ritualului, regele mută sufletele duşmanilor din sud în nord, cele ale duşmanilor din nord în sud, cele ale adversarilor din vest în est şi cele ale adversarilor din est în vest. Datorită inversării punctelor cardinale,

care plasa acest loc în afara coordonatelor obişnuite ale lumii, Abu Simbel avea să fie la adăpost de tulburările create de oameni; creat de regină în jurul viitoarelor clădiri, un câmp de forţă urma să le protejeze de agresiuni din exterior.

În micuţa capelă construită în faţa marelui templu, Ramses îi consacră lui Maat iubirea care-l unea cu Nefertari şi puse în legătură cu lumina unitatea perechii regale a cărei căsătorie, simbolizată pe vecie la Abu Simbel, se asemăna cu energiile divine, izvor de hrană pentru poporul egiptean.

Sub privirile lui Ramses şi ale lui Nefertari apărură templul regelui şi templul reginei. Meşterii se afundară în inima falezei pentru a săpa acolo naosul; stânca urma să fie tăiată până la înălţimea de treizeci şi trei de metri şi scobită până la şaizeci şi trei de metri în adâncime.

Când numele lui Ramses şi al lui Nefertari fură gravate pentru prima oară în piatra de la Abu Simbel, Ramses dădu ordin să se facă pregătirile pentru plecare.

— Te întorci la Pi-Ramses? întrebă Setau.

— Încă nu. Vreau să aleg numeroase alte locuri din Nubia pentru a înălţa şi acolo sanctuare; zei şi zeiţe vor sălăşlui în ţara aceasta de foc şi tu vei fi acela care va coordona strădania constructorilor noştri. Fie ca Abu Simbel să devină lumina centrală, înconjurată de o armată paşnică de sanctuare care vor contribui la consolidarea ţării. Vor trece mai mulţi ani până când vom termina de construit toate acestea, dar noi vom învinge timpul.

*

Emoţionată şi concentrată la maximum, Lotus privi cum corabia regală se îndepărta de ţărm. De la înălţimea falezei, ea îi admiră pe Ramses şi pe Nefertari, aflaţi la prora vasului care înălţase o uriaşă pânză albă şi aluneca acum pe o apă albastră în care se reflecta cerul Nubiei.

Ceea ce presimţise, Lotus putea înţelege acum: pentru că o iubea pe Nefertari şi ştia să se facă iubit de ea, Ramses era un mare faraon.

Nefertari, doamna de la Abu Simbel, deschidea căile cerului şi ale pământului.

Capitolul 42

Şenar turba de furie.

Nimic nu mergea cum ar fi dorit. După ce încercările sale de a-l suprima pe Ramses şi de a provoca oprirea expediţiei sale eşuaseră, Şenar fusese nevoit să-şi ia tălpăşiţa şi să caute scăpare mai spre sud.

La bordul unei bărci furate dintr-un sat ai cărui locuitori avuseseră nefericita idee de a face plângere contra hoţilor, Şenar fusese fugărit de soldaţii viceregelui; dacă marinarii nubieni nu ar fi fost atât de îndemânatici, ar fi căzut în mâinile lor. Din prudenţă, fusese nevoit să părăsească barca şi să se aventureze în deşert, cu speranţa de a-şi pierde urma. Mercenarii cretani, credincioşi lui Şenar, se luptau din greu cu căldura şi cu aerul înăbuşitor, speriaţi de ameninţarea permanentă pe care o reprezentau reptilele, leii şi celelalte fiare.

Dar Şenar se încăpăţâna să ajungă în ţinutul Irem şi să asmuţă triburile de acolo, capabile să atace Abu Simbel şi să distrugă şantierul. Când teama ar fi domnit peste Nubia, prestigiul faraonului s-ar fi năruit şi adversarii săi s-ar fi unit ca să-l doboare.

Mica trupă de sub comanda lui Şenar ajunse în apropierea zonei în care se spăla aurul, un teritoriu interzis în care munceau oameni specializaţi, sub supravegherea armatei egiptene. Răsculaţii trebuiau să pună stăpânire pe aceste locuri pentru a opri aprovizionarea Egiptului cu metalul preţios.

De pe coama unei dune, Şenar îi văzu pe muncitorii nubieni spălând minereul, separându-l de pământul cu care mai era amestecat, chiar şi după sfărâmare şi măcinare. Apa, scoasă dintr-un puţ săpat în plin deşert, umplea un rezervor şi se vărsa după aceea pe o rampă care ajungea la un bazin de decantare; curentul, deşi lent, era suficient pentru a elimina resturile de pământ şi a elibera aurul. Uneori, pentru ca aurul să fie cât mai pur, era necesar să se repete de câteva ori această operaţiune.

Soldaţii egipteni erau în număr mare şi bine înarmaţi. Un grup mic de atacatori nu avea nicio şansă de izbândă; aşa că Şenar trebuia să organizeze o răscoală mai extinsă la care să participe sute de războinici din diferite triburi.

În ţinutul Irem, Şenar îl întâlni, la sfatul călăuzei sale nubiene, pe şeful de clan, un negru înalt cu corpul acoperit de cicatrice. Acesta îl primi într-o casă mare din centrul satului său, dar îl întâmpină cu răceală.

— Tu eşti egiptean.

— Da, sunt, dar îl urăsc pe Ramses.

— Eu îi urăsc pe toţi faraonii care-mi asupresc ţara. Cine te trimite?

— Nişte duşmani puternici ai lui Ramses care locuiesc la nord de Egipt. Dacă noi îi vom ajuta, ei îl vor învinge pe Faraon şi-ţi vor da înapoi pământurile.

— Dacă ne răsculăm, soldaţii Faraonului ne vor ucide pe toţi.

— Sunt de aceeaşi părere cu tine că tribul tău nu va fi suficient; de aceea, este neapărat necesar să încheiem nişte alianţe.

— Cu alianţele e greu, foarte greu… Trebuie să ne adunăm toţi şefii şi să discutăm mult timp, foarte mult timp, chiar luni de zile.

Răbdarea era calitatea care-i lipsea cel mai mult lui Şenar; el îşi stăpâni furia şi-şi jură să nu renunţe, oricât de multe ar fi fost pauzele şi întârzierile inevitabile în astfel de negocieri.

— Eşti gata să mă ajuţi? îl întrebă pe şeful de trib din faţa sa.

— Eu trebuie să rămân aici, în satul meu; ca să duci aceste tratative, va trebui să mergi în satul vecin. Este destul de departe.

Un mercenar îi întinse lui Şenar o plăcuţă de argint.

— Cu comoara asta, spuse egipteanul, poţi să-ţi hrăneşti tot tribul timp de mai multe luni. Eu îi plătesc aceluia care mă ajută.

Nubianul era în culmea fericirii.

— Dacă tratez eu cu ceilalţi, îmi dai mie asta?

— Dacă reuşeşti, îţi mai dau şi altele.

— Oricum, va dura mult, mult timp…

— N-avem decât să pornim chiar mâine în zori.

*

Revenită la Pi-Ramses, Iset cea frumoasă visa deseori la coliba de stuf în care se întâlnea cu Ramses, înainte ca el s-o întâlnească pe Nefertari; într-o vreme, ea sperase că se va mărita cu bărbatul de care şi acum era îndrăgostită, dar cum era să rivalizeze cu această femeie sublimă devenită, pe bună dreptate, marea soţie regală.

Uneori, când chinurile iubirii o apăsau prea tare, Iset cea frumoasă nu se mai machia, purta nişte veşminte vechi, uita să se parfumeze… Dar

dragostea pe care le-o purta lui Kha şi lui Merenptah, cei doi fii pe care-i avea de la Ramses, ca şi lui Meritamon, fiica regelui cu Nefertari, îi permitea să mai iasă puţin din starea de tristeţe, gândindu-se la viitorul celor trei copii: Merenptah, un băiat zdravăn şi frumos, cu o inteligenţă trează deja; Meritamon, o fetiţă frumoasă, înclinată spre meditaţie şi foarte talentată la muzică; Kha, un viitor învăţat excepţional. Aceşti trei copii erau speranţa ei, reprezentau viitorul ei.

Valetul său îi aduse un colier cu patru şiruri de ametiste şi cornaline, cercei din argint şi o rochie colorată şi brodată cu fir de aur. În urma lui venea Dolenta, sora lui Ramses.

— Pari obosită, Iset.

— O moleşeală trecătoare. Dar… pentru cine sunt minunăţiile astea?

— Dă-mi voie să-ţi ofer ţie aceste modeste obiecte.

— Sunt foarte încântată de ele şi nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

Femeia brună şi înaltă, calmă şi cu un aer protector, se hotărâse să treacă la atac.

— Viaţa ta nu ţi se pare că seamănă cu o povară, dragă Iset?

— Nu, sigur că nu, din moment ce sunt fericită să-i cresc copiii lui Ramses cel Mare.

— De ce trebuie să te mulţumeşti cu o soartă atât de ştearsă?

— Îl iubesc pe rege, îi iubesc pe copiii săi: asta nu înseamnă că zeii mi-au dăruit o adevărată fericire?

— Zeii… zeii sunt o amăgire, Iset!

— Ce tot spui acolo?

— Nu există decât un singur zeu, cel pe care l-a venerat Akhenaton, cel la care se roagă Moise şi evreii. Către El trebuie să ne îndreptăm noi toată credinţa.

— Urmează-ţi calea, Dolenta, ea nu este şi a mea.

Sora lui Ramses înţelese că nu va reuşi s-o convertească pe Iset cea frumoasă, prea superficială şi prea timorată; dar mai exista şi un alt teren pe care Dolenta putea avea ceva speranţe de succes.

— Faptul că ai fost redusă la rangul de soţie secundară mi se pare o nedreptate.

— Eu nu gândesc aşa, Dolenta. Nefertari este mai frumoasă şi mai inteligentă decât mine; nicio femeie n-ar putea s-o egaleze.

— Nu-i aşa. În plus, ea suferă de un defect îngrozitor.

— Care?

— Nefertari nu-l iubeşte pe Ramses.
— Cum îndrăzneşti să bănuieşti aşa ceva?
— Eu nu bănuiesc, eu ştiu. Nu uita că distracţia mea favorită este să-i ascult pe curteni şi să le aud mărturisirile; astfel încât pot să te asigur că Nefertari este o prefăcută şi o intrigantă. Ce era ea înainte de a-l întâlni pe Ramses? O preoteasă oarecare fără niciun viitor, o muziciană modestă care nu se pricepea decât să se roage zeilor într-un templu… Şi uite că Ramses a pus ochii pe ea! A fost o mare minune, o răsturnare de situaţie care a transformat-o pe tânăra aceea timidă într-o stăpână ambiţioasă.
— Iartă-mă, Dolenta, dar eu nu pot crede ceea ce-mi spui.
— Ai idee care este adevăratul motiv al călătoriei perechii regale în Nubia? Nefertari a cerut să fie construit un templu uriaş pentru a fi ea venerată acolo şi, în acest fel, numele să-i fie imortalizat peste veacuri! Ramses a cedat şi a inaugurat un şantier care costă foarte mult şi va dura mulţi ani. Ambiţia lui Nefertari iese acum la iveală: ea vrea să-i ia locul regelui şi să domnească singură peste Egipt. Pentru a împiedica o asemenea nebunie, trebuie să luptăm prin toate mijloacele.
— Doar nu te gândeşti să…
— Repet: *toate* mijloacele. O singură persoană îl poate salva pe Ramses: tu, Iset.
Tânăra femeie rămase descumpănită. Sigur că da, nu avea încredere în Dolenta, dar sora lui Ramses nu aducea nişte argumente tulburătoare? Şi totuşi, Nefertari părea sinceră… Dar gustul puterii nu se asocia cu o trufie fără limite? În numai o clipă, imaginea unei Nefertari îndrăgostită, venerându-l pe Ramses, se risipi. Ce ţintă putea fi mai atrăgătoare pentru o intrigantă decât să-l vrăjească pe stăpânul celor Două Ţări?
— Şi ce mă sfătuieşti să fac, Dolenta?
— Ramses a fost indus în eroare; tu trebuia să-i fii soţie, tu care eşti mama fiului său mai mare, Kha, pe care curtea îl consideră deja urmaşul său la tron. Dacă-l iubeşti pe rege, Iset, dacă iubeşti Egiptul şi doreşti fericirea ţării tale, există o singură soluţie: scapă de Nefertari.
Iset cea frumoasă închise ochii.
— Dolenta, nu pot face asta!
— Am să te ajut.
— Crima este o faptă îngrozitoare şi duce la distrugerea spiritului, a sufletului şi a numelui… Cine se atinge în vreun fel de marea soţie regală, este condamnat pe vecie.

— Cine va afla? Când te vei hotărî să acţionezi, va trebui s-o faci din umbră şi să nu laşi nici cea mai mică urmă.

— Asta este voinţa zeului tău, Dolenta?

— Nefertari este o femeie necinstită care strică sufletul lui Ramses şi-l îndeamnă să facă greşeli fatale. Tu şi cu mine suntem datoare să ne unim eforturile ca să o împiedicăm să mai facă vreun rău; numai aşa ne putem dovedi credinţa faţă de rege.

— Trebuie să mă mai gândesc la toate astea.

— Mi se pare normal! Eu te preţuiesc foarte mult, Iset, şi sunt convinsă că vei lua cea mai potrivită hotărâre. Orice-ar fi, ai toată dragostea mea.

Iset cea frumoasă nu putu decât să schiţeze un surâs atunci când, înainte de a pleca, Dolenta o sărută pe amândoi obrajii.

Soţia secundară a lui Ramses simţea că se înăbuşă; cu paşi şovăitori, ea se îndreptă către fereastra care dădea înspre una dintre grădinile palatului şi rămase o vreme scăldată în lumina puternică a soarelui care nu-i putu risipi tulburarea.

Simţea în întreaga ei fiinţă o rugăciune mută către forţele ascunse în ceruri, acele forţe care hotărau soarta tuturor vietăţilor, durata existenţei lor şi clipa trecerii lor în nefiinţă. Avea ea dreptul să acţioneze în locul lor, să reteze firul vieţii lui Nefertari, sub pretextul că marea soţie regală îi făcea rău lui Ramses?

O rivală! Pentru prima oară, Iset cea frumoasă o vedea cu adevărat pe Nefertari ca pe o rivală. Înţelegerea lor mută se făcuse ţăndări şi revolta până atunci mocnită izbucnea în clipele acestea cu o violenţă înăbuşită timp de prea mulţi ani. Iset era mama celor doi fii ai lui Ramses, prima femeie pe care el o iubise, cea care ar fi trebuit să domnească acum alături de el. Dolenta îi dezvăluise un adevăr pe care ea încercase până atunci să nu-l ia în seamă.

Dacă Nefertari era eliminată, Ramses şi-ar fi dat seama, în sfârşit, că dragostea aceea nu fusese decât un episod trecător; scăpând de sub influenţa acestei vrăjitoare cu intenţii perfide, el avea să se îndrepte din nou către Iset cea frumoasă, către iubirea sa din tinereţe, către cea care nu încetase nicicând să-l iubească.

Capitolul 43

Deşi, în adâncul inimii sale, îi dispreţuia pe evrei, mârşavul Ofir considera cu cinism cartierul evreiesc drept un adăpost foarte sigur, chiar dacă trebuia să-şi schimbe deseori locuinţa pentru a se asigura că nu va fi descoperit. Datorită unor mărturii false care-i fuseseră furnizate în cel mai subtil mod, Serramanna fusese convins, în cele din urmă, că magul libian părăsise Egiptul; aşa că renunţase la nişte cercetări amănunţite şi nu mai păstrase decât măsura unor patrule obişnuite, cu misiunea de a preveni orice dezordine pe timpul nopţii.

Cu toate acestea, magul nu se bucura peste măsură. De mai multe luni, situaţia devenise foarte stabilă; în acest al cincisprezecelea an de domnie al lui Ramses, acum în vârstă de treizeci şi şapte de ani, Egiptul se bucura de o bunăstare sfidătoare.

Ştirile care veneau dinspre imperiul hitit erau ciudate şi nu prea liniştitoare; desigur, Uri-Teşub nu renunţase nici acum la un război total împotriva Egiptului, dar nu lansa niciun atac. În plus, zona de protecţie formată din teritoriile Siriei şi Canaan-ului era ocupată de trupe egiptene bine pregătite, capabile să respingă un asalt de anvergură. De ce înfierbântatul Uri-Teşub tărăgăna astfel lucrurile? Mesajele prea scurte pe care beduinii i le transmiteau lui Ofir nu-i ofereau acestuia nicio explicaţie.

În sud, Şenar nu izbutea să convingă triburile nubiene să se revolte. Aveau loc tratative interminabile fără niciun rezultat concret.

La curte, Dolenta continua să caute prietenia lui Iset cea frumoasă, ca s-o convingă să acţioneze; dar soţia secundară a regelui părea incapabilă să ia vreo hotărâre. Cât despre Meba, el nu era în stare să afle ce conţineau textele cifrate pe care Acha i le trimitea lui Ameni şi nu-i era de niciun folos; este adevărat, el obţinuse nişte informaţii precise despre protecţia magică a tânărului Kha, dar fiul cel mare al lui Ramses ducea o viaţă închinată studiului şi nu se abătea de la aceste preocupări, astfel încât Ofir nu reuşise să găsească nicio breşă pentru a ajunge la el.

După o lungă călătorie în cursul căreia întemeiase mai multe temple, Ramses se întorsese în capitală. Nefertari strălucea de fericire. În ciuda

ameninţărilor cu războiul venite din partea hitiţilor, perechea regală se bucura de o popularitate extraordinară; toţi egiptenii erau convinşi că suveranul asigură ţării o prosperitate trainică şi că va şti s-o apere în faţa oricărui atac din afară.

Trecând în revistă toate acestea, Ofir era muncit de gânduri rele. Anii treceau şi speranţa de a-l doborî pe Ramses devenea tot mai palidă. El, maestru în arta spionajului, el care nu se îndoise niciodată că misiunea sa va fi încununată de succes, începea să fie neliniştit în privinţa unei ieşiri din acest impas şi cădea treptat pradă descurajării.

Se afla în camera de primire a locuinţei sale, cufundat în întuneric, când un bărbat intră în casă.

— Aş vrea să-ţi spun ceva.

— Moise…

— Eşti ocupat?

— Nu, mă gândeam la tot felul de lucruri.

— Ramses s-a întors şi eu l-am aşteptat cu răbdare, aşa cum m-ai sfătuit.

Tonul ferm pe care vorbise Moise îl mai îmbărbătă pe Ofir; evreul se hotărâse, în sfârşit, să treacă la fapte?

— Am adunat sfatul înţelepţilor, continuă profetul, şi ei au decis că trebuie să mă trimită pe mine să-i reprezint în faţa faraonului.

— Deci, tot mai vreţi să plecaţi.

— Poporul evreu va pleca din Egipt pentru că aceasta este voinţa lui Yahwe. Ai făcut ce ai promis?

— Prietenii noştri beduini au adus armele; ele se află acum prin pivniţe.

— Nu ne vom folosi de violenţă, dar trebuie să avem o posibilitate de a ne apăra în cazul în care suntem persecutaţi.

— O să fiţi, Moise, o să fiţi! Ramses nu va fi niciodată de acord cu revolta unui întreg popor.

— Noi nu dorim să ne răsculăm, ci să plecăm din ţara aceasta şi să ajungem pe pământurile care ne-au fost făgăduite.

În sinea sa, Ofir se bucura nespus. În sfârşit, avea un motiv de satisfacţie! Moise avea să provoace o stare de nesiguranţă, tocmai bună pentru o intervenţie a lui Uri-Teşub.

*

În faţa şirului de statui ale celor doisprezece zei, în sanctuarul de la Yazilikaya, preoteasa Putuhepa, cu părul său lung strâns într-un coc şi

ascuns sub o bonetă, se afla întinsă pe un pat din piatră, ca şi moartă.

Băuse o licoare periculoasă care îi dădea un somn adânc timp de trei zile şi de trei nopţi. Nu exista o cale mai sigură de a intra în legătură cu puterile destinului şi de a le afla voinţa.

Întrebase oracolele obişnuite, întotdeauna defavorabile lui Uri-Teşub, dar nu fusese de ajuns pentru a lua o hotărâre în privinţa vieţii sale şi a lui Hattuşil: aşa că se hotărâse să apeleze la o metodă radicală, deşi foarte primejdioasă.

Desigur, casta negustorilor în totalitate şi o parte destul de însemnată a armatei, după o îndelungată muncă de lămurire, se declaraseră de partea lui Hattuşil, dar el şi Putuhepa nu-şi făceau, oare, prea multe iluzii în privinţa viitorului? Datorită aurului oferit de ambasadorul egiptean Acha, numeroşi ofiţeri superiori doreau o întărire a sistemului de apărare a ţării şi renunţarea la planul de atac asupra Egiptului. Dar nu vor da înapoi şi nu-şi vor schimba părerea dacă Uri-Teşub se trezea şi descoperea complotul care se urzea împotriva lui?

Împotrivirea faţă de urcarea pe tron a lui Uri-Teşub ar fi însemnat, mai devreme sau mai târziu, declanşarea unui război civil cu un sfârşit nesigur; astfel încât Hattuşil, deşi avea un mare număr de susţinători, încă mai ezita să încerce o asemenea aventură ucigătoare în cursul căreia mii de hitiţi şi-ar fi pierdut viaţa.

De aceea Putuhepa dorise să recurgă la visul acesta mistic care nu putea avea loc decât în timpul unui somn forţat.

Câteodată, cel care făcea acest lucru nu se mai trezea niciodată; câteodată, spiritul său îşi pierdea cele mai de seamă însuşiri. Din cauza aceasta, Hattuşil nu fusese de acord cu aşa ceva, în ciuda insistenţelor soţiei sale; şi Putuhepa revenise de zeci de ori până când îl convinsese.

Şi ea zăcea, nemişcată, respirând cu greutate, după trei zile şi trei nopţi. După cum spuneau cărţile ghicitorilor, ea avea acum să deschidă ochii şi să spună ceea ce îi dezvăluiseră puterile destinului.

Nervos, Hattuşil strânse în pumn cutele mantiei sale de lână.

Termenul se împlinise.

— Putuhepa… Trezeşte-te, te rog!

O tresărire. Nu, se înşela… Ea nu se mişcase deloc. Da, era, totuşi, cu adevărat, o tresărire! Putuhepa deschise ochii şi privi fix piatra în care erau sculptaţi cei doisprezece zei.

Atunci, de pe buzele sale se auzi o voce, o voce înceată şi profundă pe care Hattuşil parcă n-o mai recunoştea.

— L-am văzut pe zeul Furtunii şi pe zeiţa Ishtar… Şi unul şi celălalt mi-au spus: „Îl sprijin pe soţul tău şi ţara întreagă i se va alătura, până când duşmanul lui va ajunge ca un porc în mocirla sa”.

*

O mână catifelată, atât de moale încât îl făcu să se gândească la miere şi la roua unei dimineţi de primăvară; mângâierile erau atât de insistente încât îi treziră senzaţii noi şi o plăcere nespus de mare care-l subjugă cu totul. Cea de-a cincea iubită hitită a lui Acha era la fel de pricepută ca şi celelalte, dar el începea să ducă dorul egiptencelor, al malurilor Nilului şi al palmierilor.

Jocul dragostei era singura posibilitatea de a mai uita de atmosfera apăsătoare şi plicticoasă a capitalei hitite. Se mai adăugau la acestea numeroasele întâlniri cu cei mai de seamă reprezentanţi ai castei negustorilor şi cu câţiva militari de rang înalt. Oficial, Acha purta îndelungi negocieri cu Uri-Teşub, noul stăpân din Hatti, urmaş al lui Muwattalis a cărui agonie părea să nu se mai termine, iar forţele începeau să-l părăsească. Egipteanul mai avea şi o altă misiune, da data aceasta mai discretă: să-l vâneze pe Hattuşil, să-i descopere ascunzătoarea şi să i-l predea lui Uri-Teşub. La intervale regulate, când fiul împăratului se întorcea în capitală după desele perioade de instrucţie cu carele, cu cavaleria sau cu infanteria pe care le menţinea într-o stare de alarmă permanentă, Acha îi prezenta un raport amănunţit.

În trei rânduri, soldaţii lui Uri-Teşub îl scăpaseră printre degete pe Hattuşil, anunţat de pericol în ultima clipă de nişte aliaţi din umbră.

De data aceasta, Acha şi iubita sa îşi terminaseră jocurile amoroase când Uri-Teşub năvăli cum îi era obiceiul în camera ambasadorului.

Privirea şefului armatei era aspră, aproape fixă.

— Am veşti bune, spuse Acha care îşi fricţiona mâinile cu un ulei parfumat.

— Şi eu, îi replică Uri-Teşub cu o bucurie ca a unui învingător. Tatăl meu, Muwattalis, a murit, în sfârşit, şi sunt singurul stăpân peste Hatti!

— Felicitările mele… Dar mai rămâne Hattuşil.

— N-o să-mi mai scape multă vreme, deşi imperiul meu este atât de întins. Vorbeai de veşti bune…

— Ele se referă chiar la Hattuşil; datorită unui informator demn de încredere, cred că ştiu unde se află fratele lui Muwattalis. Dar…

— Dar ce, Acha?

— O dată ce Hattuşil va fi arestat, îmi garantaţi că vom încheia pacea?

— Ai făcut o alegere bună, amice, fii sigur de asta; Egiptul nu va fi atacat. Unde se ascunde trădătorul ăsta?

— În sanctuarul Yazilikaya.

*

Uri-Teşub se pusese el însuşi în fruntea unui mic detaşament de numai zece oameni, ca să nu atragă atenţia eventualilor cercetaşi. O desfăşurare mai mare de forţe l-ar fi făcut pe Hattuşil să fugă din nou.

Aşadar, preoţii aflaţi sub autoritatea Putuhepei îl adăpostiseră pe fratele răposatului împărat; Uri-Teşub avea să-i pedepsească fără milă.

Hattuşil făcuse imprudenţa să se ascundă în apropierea capitalei, într-un loc în care se putea ajunge cu uşurinţă; de data aceasta, nu mai putea scăpa. Uri-Teşub nu se hotărâse dacă să-l execute pe loc sau să-l supună unui proces aranjat; pentru că nu-i prea plăcea calea judiciară, chiar dacă ar fi fost bine pregătită, el optă pentru prima soluţie. Datorită noii sale poziţii, trebuia, din păcate, să renunţe la a reteza el însuşi beregata lui Hattuşil, aşa că urma să însărcineze pe unul dintre oamenii săi cu o asemenea misiune sinistră. La întoarcerea în Hattuşaş, Uri-Teşub avea să organizeze funeralii măreţe pentru Muwattalis, şi el, fiul mult iubit al defunctului împărat, avea să fie urmaşul său de drept.

Cu armata sa pregătită pentru luptă va invada Siria de Sud, se va uni cu beduinii, va ocupa Canaanul, va trece frontiera egipteană şi va lupta împotriva unui Ramses care comisese greşeala fatală de a crede în pace, aşa cum îl asigura ambasadorul său.

El, Uri-Teşub, stăpânul imperiului Hatti! Visul său se împlinea fără a mai avea nevoie de coaliţia atât de costisitoare pe care o crease Hattuşil. Uri-Teşub se simţea destul de puternic pentru a cuceri Asiria, Egiptul, Nubia şi întreaga Asie; gloria sa avea să o întreacă pe aceea a celorlalţi împăraţi hitiţi.

Mica trupă se apropie de stânca sacră de la Yazilikaya în care fuseseră construite mai multe capele. Acolo, se spunea, sălăşluia perechea divină supremă, zeul Furtunii şi soţia sa; a doua parte a numelui său, Teşub, nu era

numele acestui zeu înspăimântător de care se temeau cu toţii? Da, el era însăşi Furtuna divină al cărei fulger se abătea asupra duşmanilor săi.

În pragul sanctuarului se vedeau un bărbat, o femeie şi un copil.

Hattuşil, soţia sa, Putuhepa, şi fetiţa lor de opt ani. Neobrăzaţii se predau acum, încrezători în clemenţa lui Uri-Teşub!

Acesta din urmă le făcu semn călăreţilor săi să se oprească şi-şi savură triumful. Acha îi dăduse ca pe tavă ocazia să scape de ultimii săi duşmani. O dată scăpat de această familie blestemată, va pune să fie sugrumat ambasadorul egiptean, devenit inutil. Şi când te gândeşti că naivul ăsta crezuse în dorinţa de pace a lui Uri-Teşub! Atâţia ani de răbdare, atâţia ani de încercări ca să ajungă în cele din urmă la puterea absolută…

— Doborâţi-i, le ordonă Uri-Teşub soldaţilor săi.

Când arcurile se încordară, Uri-Teşub simţi o plăcere nemaipomenită. Perfidul Hattuşil şi aroganta Putuhepa, străpunşi de săgeţi, leşurile lor arse… Putea exista vreo imagine mai încântătoare?

Dar săgeţile nu porniră.

— Doborâţi-i! repetă ordinul Uri-Teşub, furios.

Arcurile se îndreptară către el.

Trădat… Îl trădau, pe el, noul împărat! Iată de ce Hattuşil, soţia sa şi fetiţa erau atât de liniştiţi.

Fratele lui Muwattalis înaintă spre el.

— Eşti prizonierul nostru, Uri-Teşub; predă-te şi vei fi judecat.

Scoţând un urlet de furie, Uri-Teşub trase de frâul calului şi acesta se înălţă pe picioarele dindărăt; surprinşi, arcaşii se dădură un pas înapoi. Cu îndemânarea unui războinic priceput, fiul răposatului împărat rupse cercul soldaţilor şi se avântă în galop către capitală.

Săgeţile îi şuierară pe la urechi, dar niciuna nu-l nimeri.

Capitolul 44

Uri-Teşub intră în capitală prin poarta leilor şi-şi continuă drumul până la palat, în galopul calului pe care-i forţă fără milă, aproape făcându-i inima să explodeze, ajungând în cele din urmă în vârful acropolei de unde împăratul îşi contempla cu plăcere imperiul.

Şeful gărzii sale personale alergă în întâmpinarea lui.

— Ce se întâmplă, Maiestate?

— Unde este egipteanul?

— În apartamentele lui.

De data aceasta, Acha nu mai era în toiul unor dezmierdări pasionale cu vreo hitită blondă, ci se înfăşurase într-o mantie groasă şi avea sabia atârnată la şold.

Uri-Teşub izbucni într-un acces de furie.

— A fost o cursă… Era o cursă! Soldaţi din propria mea armată s-au răsculat împotriva mea!

— Trebuie să fugiţi, aprecie Acha.

Vorbele egipteanului îl umplură de uimire pe hitit.

— Să fug… Cum adică, să fug? Armata mea va rade de pe faţa pământului sanctuarul ăla blestemat şi-i va ucide pe toţi rebelii!

— Nu mai aveţi armată.

— Nu mai am armată, repetă Uri-Teşub, încremenit. Ce vrei să spui cu asta?

— Generalii respectă oracolele şi revelaţiile zeilor către Putuhepa; de aceea au trecut de partea lui Hattuşil. Nu vă mai rămâne decât garda personală şi unul sau două regimente care nu vor mai rezista nici ele prea multă vreme. În următoarele ceasuri, veţi fi prizonier chiar în palatul acesta, până la sosirea triumfală a lui Hattuşil.

— Nu-i adevărat, nu se poate aşa ceva…

— Acceptaţi realitatea. Puţin câte puţin, Hattuşil a pus mâna pe toate pârghiile puterii asupra imperiului.

— O să mă lupt cu ei până la capăt!

— Asta-i o atitudine de sinucigaş. Există o soluţie mult mai bună.

— Care, vorbeşte!
— Cunoaşteţi perfect armata hitită, forţa ei, armamentul, modul în care este organizată, slăbiciunile…
— Sigur că da, dar… ce-i cu asta?
— Dacă plecaţi de îndată, eu am posibilitatea să vă scot din Hatti.
— Ca să merg unde?
— În Egipt.
Uri-Teşub rămase ca trăsnit.
— Baţi câmpii, Acha!
— În ce altă ţară aţi mai putea fi în siguranţă, la adăpost de mâna lui Hattuşil? Bineînţeles, acest drept de azil trebuie negociat; de aceea, în schimbul vieţii pe care v-o salvez, trebuie să-i spuneţi lui Ramses tot ce trebuie să ştie despre armata hitită.
— Îmi ceri să trădez.
— Luaţi-o cum vreţi.
Lui Uri-Teşub îi venea să-l strângă de gât pe Acha. Egipteanul acesta îl dusese de nas tot timpul! Dar tot el îi oferea singura posibilitate de a se salva, sigur că da, cu preţul trădării, dar era o salvare… Şi cum altfel i-ar fi putut face rău lui Hattuşil decât dezvăluind secretele militare ale armatei pe care acesta urma s-o comande.
— Sunt de acord.
— Este cea mai înţeleaptă alegere.
— Mergi şi tu cu mine, Acha?
— Nu, eu rămân aici.
— Destul de riscant.
— Misiunea mea nu s-a încheiat; aţi uitat că am venit în căutarea păcii?

*

Îndată ce aflară despre fuga lui Uri-Teşub, ultimii soldaţi care-i mai rămăseseră credincioşi trecură de partea lui Hattuşil care fu proclamat împărat. Prima îndatorire a noului suveran fu să organizeze funeraliile fratelui său, Muwattalis, al cărui corp fu ars pe un rug imens, cu o ceremonie măreaţă, urmată de o săptămână de petreceri.
La banchetul care încheia ceremoniile încoronării, Acha se afla pe un loc de onoare, la stânga împăratului Hattuşil.
— Daţi-mi voie, Maiestate, să vă urez o domnie îndelungată şi liniştită.

— Nici urmă de Uri-Teşub… Dumneata care eşti un adevărat geniu al spionajului, Acha, nu ai chiar nicio informaţie în privinţa lui?

— Niciuna, Maiestate; fără îndoială, nu veţi mai auzi niciodată vorbindu-se despre el.

— Asta m-ar mira tare mult. Uri-Teşub este un om ranchiunos şi încăpăţânat care nu va avea alt scop în viaţă decât răzbunarea.

— Doar că ar mai trebui să aibă şi mijloacele pentru asta.

— Un războinic de talia lui nu va renunţa niciodată.

— Eu nu vă împărtăşesc temerile.

— Este ciudat, Acha… Am impresia că ştii mult mai multe despre el.

— Nu-i decât o simplă impresie, Maiestate.

— Nu cumva l-ai ajutat chiar dumneata pe Uri-Teşub să iasă din ţară?

— Cu siguranţă, viitorul ne rezervă şi destule surprize, dar nu eu sunt răspunzător pentru ele; singura mea misiune nu este aceea de vă convinge să începeţi negocieri cu Ramses în vederea încheierii unei păci durabile?

— Ai intrat într-un joc foarte periculos, Acha; ce părere ai avea dacă eu mi-aş schimba intenţiile şi aş avea în vedere o continuare a războiului împotriva Egiptului?

— Sunteţi prea bun cunoscător al situaţiei internaţionale pentru a nu lua în seamă pericolul asirian şi prea dornic să asiguraţi bunăstarea poporului hitit ca să-l distrugeţi într-o confruntare inutilă.

— Analiza ta este destul de apropiată de adevăr, dar eu nu sunt obligat s-o împărtăşesc ca fiind cea mai convenabilă viziune politică a guvernării mele. Adevărul nu este deloc util atunci când este vorba despre domnia peste un asemenea imperiu; un război ar avea avantajul de a face să înceteze orice împotrivire şi de a da ţării un nou elan.

— Vă este indiferent câţi vor muri în acest caz?

— Cum aş putea evita asta?

— Trăind în pace.

— Îţi admir perseverenţa, Acha.

— Mie îmi place viaţa, Maiestate, şi războiul distruge prea multe bucurii ale ei.

— Probabil că lumea aceasta a noastră nu-ţi place.

— În Egipt domneşte o zeiţă surprinzătoare, Maat, care îi obligă pe toţi egiptenii, inclusiv pe faraon, să respecte Regula universului şi să asigure existenţa dreptăţii pe pământ. O asemenea lume este pe placul meu.

— Povestea asta este frumoasă, dar nu-i decât o poveste cu tâlc.

— Greşiţi, Maiestate; dacă vă hotărâţi să atacaţi Egiptul, vă veţi lovi de această Maat. Şi în cazul în care veţi ieşi victorioşi, veţi distruge o civilizaţie inegalabilă.

— Ce importanţă are dacă Hatti ar stăpâni întreaga lume?

— Imposibil, Maiestate; este prea târziu ca să mai împiedicaţi Asiria să devină o mare putere. Doar o alianţă cu Egiptul v-ar putea salva ţara.

— Dacă nu mă înşel, Acha, nu eşti consilierul meu, ci ambasadorul Egiptului… De aceea continui să susţii o asemenea cauză!

— Nu-i decât o aparenţă, Maiestate; chiar dacă Hatti nu are farmecul ţării mele, eu m-am ataşat de acest pământ şi nu mi-aş dori ca el să cadă pradă haosului.

— Eşti sincer când spui asta?

— Admit că sinceritatea unui diplomat este întotdeauna subordonată prevederii… Totuşi, vă rog să mă credeţi. Ramses nu este interesat de altceva decât de pace.

— Te angajezi la asta în numele regelui tău?

— Fără nicio şovăire. Prin vocea mea o puteţi auzi pe a sa.

— Probabil că între voi există o adâncă prietenie…

— Chiar aşa este, Maiestate.

— Ramses are noroc, mare noroc.

— Toţi duşmanii săi au observat asta.

*

În fiecare zi, de cinci ani încoace, Kha se ducea în templul lui Amon şi petrecea acolo cel puţin un ceas, cunoscând pe dinafară scrierile păstrate din vechime. De-a lungul anilor, el avusese astfel acces la specialiştii în astronomie, geometrie, simbolistică şi în alte ştiinţe aflate sub protecţia zeului; datorită lor, el pătrunsese în meandrele gândirii şi înaintase pe căile cunoaşterii.

Deşi foarte tânăr, Kha începea să fie iniţiat în cele mai de seamă mistere ale templului. Când curtea de la Pi-Ramses aflase acest lucru, se miraseră cu toţii; fără nicio îndoială, fiul cel mare al regelui era sortit să ajungă pe cele mai înalte trepte ale ierarhiei religioase.

Kha îşi scoase amuleta pe care o purta atârnată la gât şi panglica înfăşurată la încheietura mâinii stângi. Cu trupul gol, cu ochii închişi, el fu conclus într-o criptă a templului pentru a medita acolo în faţa secretelor creaţiei, revelate pe ziduri. Patru broaşte masculi şi patru şerpi femele

reprezentau perechile primordiale care făuriseră lumea, liniile ondulatorii evocau apa primordială în care începutul apăruse pentru a crea universul, o vacă a cerului dădea naştere stelelor.

După aceea, tânărul fu condus în pragul sălii cu coloane în care doi preoţi, purtând măştile lui Thot, ibisul, şi a lui Horus, şoimul, turnară apă rece pe capul şi pe umerii săi. Cei doi zei îi înfăşurară mijlocul într-o pânză albă şi-l invitară să venereze divinităţile înfăţişate pe coloane.

Zece preoţi cu craniile rase îl înconjurară pe Kha. Tânărul trebui să răspundă la o sumedenie de întrebări despre fiinţa nevăzută a zeului Amon, despre elementele creaţiei aflate în oul lumii, despre semnificaţia principalelor hieroglife, despre conţinutul formulelor care însoţeau ofrandele şi despre o mulţime de alte subiecte, întrebări la care doar un scrib cu mare înţelepciune putea răspunde fără greşeală.

Cei care puseseră toate aceste întrebări nu făcură nici aprecieri, nici comentarii. Kha aşteptă mult timp verdictul lor, într-o capelă cufundată într-o linişte deplină.

Pe la miezul nopţii, un preot bătrân îl luă de mână şi-l conduse pe acoperişul templului; îl îndemnă să se aşeze şi să privească la cerul înstelat, corpul zeiţei Nut, singura în stare să transforme moartea în viaţă.

Ridicat la rangul de purtător al Regulii, Kha nu mai visa decât la zilele fericite pe care avea să le petreacă în templu, pentru a descoperi, în sfârşit, acolo toate ritualurile în ansamblul lor. Cuprins de o emoţie încă nemaiîntâlnită, băiatul uită să-şi mai ia panglica şi amuleta protectoare pe care şi le scosese.

Capitolul 45

La Abu Simbel, întreaga energie a lui Setau era acaparată de şantierul pe care-i conducea cu o pasiune uriaşă pentru a oferi perechii regale un monument fără egal în lume; la Theba, Bakhen făcea progrese însemnate în construirea templului pentru veşnicie al lui Ramses; cât despre capitala cu faţa de turcoaz, cu fiecare zi care trecea, ea se înfrumuseţa tot mai mult.

Îndată după întoarcerea faraonului la Pi-Ramses, Ameni aproape că nu mai ieşea din biroul său. Terorizat de ideea că ar fi putut comite vreo greşeală, secretarul particular şi purtătorul de sandale al regelui muncea zi şi noapte, fără a-şi putea permite nici cel mai mic răgaz pentru odihnă. Aproape chel şi ceva mai slab, în ciuda poftei lui de mâncare, şeful din umbră al administraţiei egiptene dormea puţin, ştia tot ce se petrecea la curte fără ca să apară vreodată pe acolo şi continua să refuze titlurile onorifice care i se ofereau. Deşi se plângea de dureri de spate şi de oase, Ameni ducea el însuşi dosarele confidenţiale despre care trebuia să discute cu Ramses, fără a lua în seamă greutatea papirusurilor şi a tăbliţelor din lemn.

Purtând întotdeauna cu el teaca pentru pensule, din lemn aurit, pe care i-o dăruise regele, scribul manifesta un devotament neţărmurit faţă de Ramses cu care se simţea unit prin legături invizibile, dar imposibil de rupt; şi cum să nu admire tot ce făcuse Fiul Luminii care se înscria, deja, în îndelungatul şir al dinastiilor, ca unul dintre cei mai remarcabili reprezentanţi ai instituţiei faraonice?

— Te-ai lovit de mari greutăţi, Ameni?

— Nimic extraordinar. Regina-mamă, Tuya, m-a ajutat foarte mult; când unii dintre funcţionari dovedeau prea multă rea-voinţă, ea a intervenit cu toată hotărârea. Egiptul nostru este prosper, Maiestate, dar noi nu trebuie să ne culcăm pe urechea asta. Câteva zile de întârziere în întreţinerea canalelor, o lipsă de seriozitate în numărarea capetelor de vite, indulgenţa faţă de scribii leneşi şi totul s-ar duce de râpă.

— Care este ultimul mesaj de la Acha?

Ameni îşi umflă pieptul cu mândrie.

— Astăzi, pot afirma despre fostul nostru coleg de universitate că este un adevărat geniu.

— Când se întoarce din Hatti?

— Asta este… că rămâne în capitala hitiţilor.

Ramses se miră de ceea ce auzea.

— Misiunea lui trebuia să se termine o dată cu venirea la putere a lui Hattuşil.

— Este nevoit să şi-o prelungească, dar ne rezervă o surpriză de mari proporţii!

Văzând entuziasmul lui Ameni, Ramses înţeles că Acha dăduse o nouă lovitură strălucită. Cu alte cuvinte, reuşise să ducă la bun sfârşit în totalitate planul conceput împreună cu faraonul, în ciuda unor greutăţi aproape imposibil de depăşit.

— Maiestatea Voastră îmi permite să deschid uşa biroului său ca să las să intre un musafir de vază?

Ramses fu de acord, gândindu-se că va avea parte de o victorie ciudată, aşa cum, prin abilitatea sa, numai ministrul său de Externe putea s-o obţină.

Serramanna împinse în faţa lui un bărbat înalt, musculos, cu părul lung şi cu pieptul acoperit de păr roşu. Ofensat de gestul sardului, Uri-Teşub se întoarse către uriaşul poliţist, arătându-i pumnul.

— Ai grijă cum te porţi cu adevăratul împărat din Hatti!

— Şi tu, interveni Ramses, nu ridica glasul în acest regat care-ţi oferă ospitalitate.

Uri-Teşub încercă să susţină privirea faraonului, dar nu reuşi decât timp de câteva secunde. Războinicul hitit simţi din plin povara crudă a înfrângerii. Să apară astfel în faţa lui Ramses, ca un prăpădit de fugar… Ramses, a cărui forţă îl fascina şi-l domina.

— Cer azil politic Maiestăţii Voastre şi ştiu preţul. Voi răspunde la toate întrebările voastre privind forţele şi slăbiciunile armatei hitite.

— Să începem imediat, ceru Ramses.

Cu flacăra chinuitoare a umilinţei în vine, Uri-Teşub se înclină.

*

Livada palatului dăduse în floare; se întreceau în frumuseţe un rodier, un ienupăr, un smochin şi un arbore de tămâie. Acolo îi plăcea lui Iset cea frumoasă să se plimbe cu Merenptah. Constituţia viguroasă a acestui băiat de nouă ani îi surprindea pe învăţătorii săi; fiului cel mic al lui Ramses îi

plăcea să se joace în special cu Străjerul, câinele galben-auriu; deşi avea o vârstă respectabilă, animalul îi făcea băiatului toate voile. Alergau împreună după fluturi pe care nu reuşeau să-i prindă mai niciodată. Apoi, Străjerul se întindea câte era de lung şi trăgea un pui de somn binemeritat. Cât despre leul nubian, Voinic, el acceptase să fie mângâiat de Merenptah, mai întâi cam fără chef, dar, după aceea, cu multă plăcere.

Iset regreta epoca, deja îndepărtată, în care Kha şi Meritamon se distrau în această livadă sau în grădina alăturată, şi se bucurau fără nicio reţinere de lipsa de griji a copilăriei. Astăzi, Kha studia în templu şi frumoasa Meritamon, pe care câţiva mari demnitari o ceruseră deja de soţie, se consacra muzicii sacre. Iset cea frumoasă îşi aducea aminte de băieţaşul prea serios, cărând mereu după el toate uneltele pentru scris, şi de fetiţa încântătoare cu harpa sa prea mare pentru ea. Parcă ieri se întâmplau toate acestea, o fericire dispărută pentru totdeauna.

De câte ori nu se întâlnise Iset cu Dolenta, câte ceasuri nu stătuseră de vorbă despre Nefertari, despre ambiţiile şi despre ipocrizia ei? Gândindu-se la toate acestea, soţia secundară a regelui simţea cum i se învârte capul. Descurajată, a cedat insistenţelor Dolentei şi s-a hotărât să acţioneze.

Pe o măsuţă joasă din lemn de sicomor, având pictaţi pe ea lotuşi albaştri, Iset pusese două cupe umplute cu suc de roşcove. În cea pe care avea să i-o ofere lui Nefertari, turnase o otravă cu efect întârziat. Când marea soţie regală ar fi căzut la pat, după patru sau cinci săptămâni, nimeni n-ar fi putut-o acuza pe Iset cea frumoasă. Dolenta era aceea care îi pusese în mână această armă invizibilă, asigurând-o că doar justiţia divină avea să fie făcută răspunzătoare de dispariţia lui Nefertari.

La scurt timp după asfinţit, regina veni şi ea în livadă; îşi scoase diadema de pe cap şi-i sărută pe Merenptah şi pe Iset.

— O zi tare obositoare, mărturisi ea.

— L-aţi văzut pe rege, Maiestate?

— Din păcate, nu. Ameni are mereu treabă cu el şi eu, pe de altă parte, trebuie să rezolv o mie şi una de probleme urgente.

— Vârtejul acesta al vieţii publice şi al obligaţiilor rituale nu vă sleieşte de puteri?

— Mai mult decât îţi închipui, Iset; cât de fericită eram în Nubia! Ramses şi cu mine eram nedespărţiţi şi petreceam de minune fiecare clipă.

— Şi totuşi…

Vocea lui Iset tremura; Nefertari se nelinişti.

— Te doare ceva?
— Nu, dar… sunt…
Iset cea frumoasă nu mai reuşea să se stăpânească; ea puse întrebarea care-i ardea buzele şi inima.
— Maiestate, îl iubiţi cu adevărat pe Ramses?
O umbră de iritare trecu pentru o clipă pe faţa lui Nefertari; un zâmbet deschis o făcu să se risipească.
— Ce te face să te îndoieşti de asta?
— La curte, lumea vorbeşte…
— Curtea şopteşte ca o moară hodorogită şi nimeni nu va reuşi să astupe vreodată „gura lumii" a cărei singură menire este să vadă peste tot numai rele şi să calomnieze pe oricine. Nu ştiai asta de mai mult timp?
— Ba da, bineînţeles, dar…
— Dar eu sunt de origine modestă şi m-am măritat cu Ramses cel Mare: iată de unde apare cleveteala. Nu-i aşa că era inevitabil?
Nefertari o privi pe Iset drept în ochi.
— Îl iubesc pe Ramses încă de la prima noastră întâlnire, încă din prima clipă în care l-am văzut, dar, în sinea mea, nu îndrăzneam să recunosc. Şi iubirea aceasta n-a încetat să crească până când ne-am căsătorit, nu încetează să crească nici de atunci şi va dura şi dincolo de moartea noastră.
— Nu i-aţi cerut să construiască un templu care să vă glorifice la Abu Simbel?
— Nu, Iset; Faraonul este acela care doreşte să imortalizeze în piatra monumentelor unitatea perfectă a perechii regale. Cine altul decât el s-ar fi putut gândi la asemenea proiecte măreţe?
Iset cea frumoasă se ridică şi se îndreptă către măsuţa pe care se aflau cele două cupe.
— A-l iubi pe Ramses este un privilegiu enorm, continuă Nefertari; eu sunt totul pentru el, el este totul pentru mine.
Iset răsturnă măsuţa cu genunchiul; cele două cupe se răsturnară şi conţinutul lor se răspândi în iarbă.
— Iertaţi-mă, Maiestate, sunt cam emoţionată; vă rog să uitaţi de îndoielile mele absurde şi demne de dispreţ.

*

Împăratul Hattuşil poruncise să se scoată trofeele de război care împodobeau sala de primire a palatului său. Piatra cenuşie şi rece, prea

austeră pentru gustul său, urma să fie acoperită de tapiserii cu motive geometrice şi în culori vii.

Purtând un veşmânt larg dintr-o stofă multicoloră, cu gâtul împodobit de un colier din argint, o brăţară la cotul stâng şi cu părul strâns de o panglică, Hattuşil purta pe cap o bonetă din lână care aparţinuse răposatului său frate. Fire econoamă, prea puţin preocupat de lucrurile de podoabă, el avea să ţină strâns frâul finanţelor statului, cu o severitate niciodată întâlnită până la el.

Principalii reprezentanţi ai castei negustorilor veneau pe rând în sala de audienţe pentru a stabili cu împăratul priorităţile economice ale ţării. Împărăteasa Putuhepa, aflată în fruntea castei religioase, participa şi ea la aceste întâlniri şi susţinea o scădere importantă a cheltuielilor pentru armată. În pofida privilegiilor pe care le redobândeau, negustorii erau nedumeriţi de această atitudine: Hatti nu mai era în stare de război cu Egiptul?

După o metodă care îi reuşise întotdeauna, Hattuşil proceda cu paşi mărunţi, prefera să aibă cât mai multe întrevederi cu negustorii ca şi cu ofiţerii superiori, insistând asupra avantajelor unui armistiţiu prelungit, fără, însă, a pronunţa niciodată cuvântul „pace”. Putuhepa aplica aceeaşi strategie în mediile religioase, iar ambasadorul egiptean, Acha, făcea din plin dovada unei îmbunătăţiri a relaţiilor dintre cele două puteri adversare. Din moment ce Egiptul renunţa să mai atace Hatti, acesta din urmă nu trebuia să ia o iniţiativă în sensul încetării conflictului?

Dar o lovitură de trăsnet avea să se producă, năruind acest edificiu clădit din iluzii.

Pe neaşteptate, Hattuşil îl chemă la el pe Acha.

— Trebuie să-ţi comunic hotărârea pe care am luat-o şi va trebui să i-o comunici lui Ramses.

— O propunere de pace, Maiestate?

— Nu, Acha. Confirmarea continuării războiului.

Ambasadorul păru căzut din cer.

— De ce această întorsătură neaşteptată?

— Am aflat chiar acum că Uri-Teşub a cerut şi a obţinut azil politic în Egipt.

— Un asemenea amănunt vă poate determina să anulaţi înţelegerile noastre?

— Tu, Acha, l-ai ajutat să iasă din Hatti şi să se refugieze în ţara voastră.

— Astea nu ţin, oare, de trecut, Maiestate?

— Vreau capul lui Uri-Teşub; trădătorul ăsta trebuie să fie condamnat şi executat. Nicio negociere de pace nu va putea începe atât timp cât ucigaşul fratelui meu nu va fi adus în Hatti.

— Din moment ce el este obligat să rămână la Pi-Ramses, de ce vă mai temeţi de el?

— Vreau să văd cadavrul său arzând pe rug, aici, în capitala mea.

— Este puţin probabil ca Ramses să nu-şi ţină promisiunea şi să-l extrădeze pe omul căruia i-a acordat protecţie.

— Pleacă imediat la Pi-Ramses, convinge-l pe regele tău şi adu-mi-l pe Uri-Teşub. Dacă nu, armata mea va invada Egiptul şi-l voi captura eu însumi pe trădător.

Capitolul 46

O dată cu venirea căldurilor puternice din mai, începuse şi vremea recoltelor, după ce lanurile fuseseră măsurate înaintea secerişului. Secerătorii tăiau doar spicele aurii, iar paiele rămâneau pe câmp; cuminţi şi neobosiţi, catârii duceau grâul la ariile de treierat. Munca era grea, dar nu lipseau nici pâinea, nici fructele şi nici apa proaspătă. Şi niciun supraveghetor n-ar fi îndrăznit să le tulbure ţăranilor siesta de după masă.

Era vremea în care Homer încetase să mai scrie. Când Ramses veni în vizită la el, poetul nu mai fuma frunze de salvie cu pipa lui mare, făcută dintr-o cochilie de melc: îmbrăcat cu o tunică de lână în ciuda caniculei de afară, el era întins pe un pat, sub lămâiul din faţa casei. Capul îi era rezemat pe o pernă moale.

— Maiestate, nu trăgeam nădejde să vă mai văd.

— Ce ţi s-a întâmplat?

— Nimic altceva decât bătrâneţea grea. Mâna îmi este obosită, inima de asemenea.

— De ce nu ai chemat medicii de la palat?

— Nu sunt bolnav, Maiestate; moartea nu face parte şi ea din armonia firii? Hector, pisoiul meu negru cu alb m-a părăsit. N-am avut curaj să-mi iau altul.

— Mai ai multe de scris, Homer.

— Am dat tot ce am avut mai bun în mine în *Iliada* şi *Odiseea*. Din moment ce a venit ceasul ultimei plecări, de ce să mă opun?

— O să te îngrijim.

— De când domniţi, Maiestate?

— De cincisprezece ani.

— Încă nu aveţi destulă experienţă ca să amăgiţi un bătrân care a văzut murind atâţia oameni trecând în lumea de dincolo. Moartea s-a strecurat în vinele mele, îmi îngheaţă sângele şi niciun leac nu-i poate sta împotrivă. Dar există ceva mai important, mult mai important: strămoşii dumneavoastră au clădit o ţară cum nu mai este alta pe pământ, să aveţi grijă s-o păstraţi aşa. Cum merge războiul cu hitiţii?

— Acha şi-a îndeplinit misiunea: sperăm să semneze un tratat care va pune capăt ostilităţilor.

— Cât de bine este să părăseşti pe timp de pace acest pământ, după ce ai scris atâtea despre război… *Razele strălucitoare ale soarelui se cufundă în ocean, spune unul dintre eroii mei, se afundă în pământul roditor şi vine noaptea neagră, noaptea tenebroasă după care tânjesc cei învinşi. Astăzi, eu sunt învinsul şi mă îndrept către tenebre.*

— Voi porunci să ţi se construiască un mausoleu măreţ.

— Nu, Maiestate… Eu tot grec rămân şi, pentru poporul meu, lumea de apoi nu este decât uitare şi durere. La vârsta mea, este prea târziu ca să renunţ la credinţele lui. Chiar dacă acest viitor nu vi se pare deloc fericit, eu sunt pregătit pentru el.

— Înţelepţii noştri afirmă că operele marilor scriitori vor dura mai mult decât piramidele.

Homer zâmbi.

— Maiestate, vreţi să-mi acordaţi o ultimă favoare? Apucaţi-mi mâna dreaptă, cea care a scris… Datorită forţei pe care mi-o veţi da, voi putea trece mai uşor pragul.

Şi poetul se stinse, împăcat.

Homer se odihnea sub un tumul de pământ, nu departe de lămâiul său; în giulgiul în care fusese înfăşurat fuseseră puse câte un exemplar din *Iliada* şi din *Odiseea* ca şi un papirus în care era descrisă bătălia de la Kadesh. Doar Ramses, Nefertari şi Ameni, peste măsură de întristaţi, fuseseră prezenţi la înhumare.

Când suveranul se întoarse în biroul său, Serramanna se prezentă la raport.

— Nici urmă de magul Ofir, Maiestate; fără îndoială, a părăsit Egiptul.

— S-ar fi putut ascunde printre evrei?

— Dacă şi-a schimbat înfăţişarea şi le-a câştigat încrederea, de ce nu?

— Ce spun informatorii tăi?

— De când Moise a fost recunoscut drept conducător al evreilor, tac cu toţii.

— Aşadar, nu ştii dacă se pune la cale ceva.

— Da şi nu, Maiestate.

— Vorbeşte mai limpede, Serramanna.

— Nu poate fi vorba decât despre o revoltă pusă la cale de Moise şi de duşmanii Egiptului.

— Moise mi-a cerut o întâlnire între patru ochi.
— Nu i-o acordaţi, Maiestate!
— De ce te temi?
— Că ar putea încerca să vă ucidă, Maiestate.
— Nu cumva exagerezi cu asemenea temeri?
— Un rebel este în stare de orice.
— Moise îmi este prieten din copilărie.
— Maiestate, el a uitat de mult aceasta.

Soarele de mai inunda biroul lui Ramses, luminat prin trei ferestre mari, una dând spre o curte interioară în care se aflau în permanenţă mai multe care de luptă. Ziduri albe, jilţ cu spătar înalt pentru suveran şi scaune de culoare galben-pai pentru vizitatori, un dulap cu papirusuri şi o masă mare formau decorul auster cu care şi Sethi, ar fi fost de acord. Sethi, cel a cărui statuie Ramses o contempla deseori.

Şi Moise intră.

Înalt, lat în umeri, părul lung, barba stufoasă, cu faţa brăzdată de riduri, evreul exprima o maturitate plină de forţă.

— Ia loc, Moise.
— Prefer să rămân în picioare.
— Ce doreşti?
— Absenţa mea din ţară a fost îndelungată, dar gândirea mea a devenit mult mai profundă.
— Ai ajuns în felul acesta la înţelepciune?
— Eu am fost instruit în spiritul întregii înţelepciuni a egiptenilor, dar ce poate însemna ea în faţa voinţei lui Yahwe?
— N-ai renunţat, aşadar, la planurile tale nebuneşti?
— Din contra, i-am convins pe cei mai mulţi dintre evrei să mă urmeze. Şi, cât de curând, cu toţii vor fi alături de mine.
— Îmi amintesc de cuvintele părintelui meu, Sethi: „Faraonul nu trebuie să-l tolereze nici pe rebel, nici pe cel care îndeamnă la răzvrătire. Dacă nu facem aşa, ar însemna sfârşitul domniei lui Maat şi trecerea la o stare de haos; şi aceasta aduce nenorociri pentru toţi, fie ei mari sau mici”.
— Legea după care se conduce Egiptul nu-i mai cuprinde şi pe evrei.
— Multă vreme cât ei vor trăi pe acest pământ, vor trebui să i se supună.
— Dă voie poporului meu să meargă trei zile prin deşert pentru a-i aduce sacrificii lui Yahwe.

— Motivele de securitate despre care ţi-am vorbit mă obligă să-ţi dau un răspuns negativ.

Moise îşi strânse şi mai tare în pumn toiagul noduros.

— Un asemenea răspuns nu mă poate mulţumi.

— În numele prieteniei noastre, sunt gata să-ţi iert obrăznicia.

— Eu nu uit nicio clipă că mă adresez faraonului, stăpân al celor Două Ţări, şi nu vreau în niciun caz să nu-i acord respectul cuvenit. Cu toate acestea, poruncile lui Yahwe rămân şi ele vor continua să se facă auzite prin vocea mea.

— Dacă tu îi împingi pe evrei la revoltă, mă vei obliga s-o reprim.

— Îmi dau seama şi de asta. De aceea, Yahwe se va folosi de alte mijloace. Dacă vei continua să nu le dai evreilor libertatea pe care ei o cer, Dumnezeu va lovi Egiptul cu nişte rele îngrozitoare.

— Crezi că mă poţi speria?

— Eu îmi voi susţine cauza în faţa demnitarilor tăi şi a poporului tău şi puterea nesfârşită a lui Yahwe îi va convinge.

— Egiptul nu are de ce să se teamă de tine, Moise.

*

Cât de frumoasă era Nefertari! Atunci când ea conducea ritualurile de inaugurare a unei noi capele destinate îndepărtatei zeiţe, Ramses o admira din tot sufletul.

Ea, întruchiparea iubirii, cea al cărei glas aducea bucuria în suflet şi nu scotea niciun cuvânt în van, ea care îşi răspândea prin tot palatul parfumul şi graţia, ea care ştia să vadă binele şi răul fără a le amesteca, devenise suverana adorată a celor Două Ţări. Purtând un colier din aur cu şase rânduri şi o coroană peste care se înălţau două pene mari, părea să aparţină acelui univers al zeiţelor în care frumuseţea şi tinereţea nu luau sfârşit niciodată.

În privirea mamei sale, Tuya, Ramses desluşi o anume fericire: aceea de a vedea că regina care o moştenea era demnă de Egipt. Contribuţia sa discretă, dar eficientă îi permisese lui Nefertari să înflorească din ce în ce mai mult şi să găsească adevărata cale prin care putea ajunge o mare suverană.

Ritualul fu urmat de o recepţie dată în cinstea reginei-mamă. Fiecare curtean ţinu s-o omagieze pe Tuya care asculta resemnată obişnuitele platitudini. Diplomatul Meba reuşi să se apropie şi el de regina-mamă şi de

faraon; cu un surâs până la urechi, el îi adresă laude banale văduvei lui Sethi.

— Am impresia că nu munceşti destul la ministerul de Externe, îl întrerupse Ramses; în absenţa lui Acha, trebuia ca tu să ai o corespondenţă mai bogată cu aliaţii noştri.

— Maiestate, cantitatea şi calitatea tributurilor pe care ei vi le promit sunt excepţionale! Aş vrea să vă asigur că am negociat la un preţ foarte înalt susţinerea lor de către Egipt. Numeroşi ambasadori cer să fie primiţi pentru a aduce omagii Maiestăţii voastre, căci prestigiul unui faraon nu a fost niciodată atât de strălucitor!

— Nu mai ai nimic altceva să-mi spui?

— Ba da, Maiestate: Acha m-a anunţat de curând că se va întoarce cât de repede la Pi-Ramses. Mă gândesc să organizez o frumoasă recepţie pentru a-i sărbători întoarcerea în ţară.

— Mesajul său spune ceva despre motivele acestei călătorii?

— Nu, Maiestate.

Regele şi regina-mamă se îndepărtară.

— Pacea este pe cale să fie încheiată, Ramses?

— Dacă Acha i-a trimis un mesaj necifrat lui Meba şi a părăsit pe neaşteptate Hatti, n-a făcut acest lucru doar ca să-mi aducă o veste bună.

Capitolul 47

După zece discuţii prelungite cu Uri-Teşub, Ramses aflase totul despre armata hitită, despre strategiile sale preferate, despre felul în care era înarmată, despre puterea şi slăbiciunile ei. Generalul demis se arătase foarte cooperant, pe măsura dorinţei sălbatice de a-i face un rău cât mai mare lui Hattuşil. În schimbul informaţiilor pe care le oferea, Uri-Teşub avea la dispoziţie o vilă, doi servitori sirieni, o hrană căreia îi apreciase imediat gustul şi se afla sub o severă supraveghere poliţienească.

Ramses află abia acum amănunte despre puterea şi cruzimea monstrului pe care-l înfruntase cu elanul tinereţii. Fără protecţia lui Amon şi a lui Sethi, imprudenţa sa ar fi dus la un dezastru al ţării. Deşi slăbită, Hatti rămânea o putere militară de temut. O alianţă, fie ea chiar temporară, între Egipt şi Hatti ar fi dus la o pace durabilă în întreaga regiune, căci niciun popor n-ar fi îndrăznit să atace o asemenea forţă.

Ramses discuta toate aceste lucruri cu Nefertari, la umbra unui sicomor, când Ameni veni gâfâind să-i anunţe sosirea lui Acha.

Lunga perioadă de absenţă din ţară a şefului diplomaţiei egiptene nu-l schimbase deloc. După figura prelungă, trăsăturile fine, mustăcioara bine îngrijită, ochii scăpărând de inteligenţă, mâinile delicate s-ar fi putut crede că era dispreţuitor şi distant şi că trecea prin viaţă cu o ironie de netulburat.

Acha se înclină în faţa perechii regale.

— Maiestăţile voastre să mă ierte, dar n-am avut timp să fac o baie, să mă las masat şi parfumat… Am îndrăznit să apar aici ca un nomad soios, dar mesajul pe care-l aduc este prea urgent pentru a-l sacrifica de dragul confortului meu.

— O să amânăm, deci, felicitările pentru mai târziu, spuse Ramses zâmbindu-i, cu toate că întoarcerea ta înseamnă una dintre acele bucurii pe care nu le uiţi toată viaţa.

— În halul în care arăt, să apar astfel în faţa regelui meu seamănă cumva cu o crimă de lezmajestate. Ramses, cât de frumos este Egiptul! Doar un călător experimentat este în stare să-i aprecieze rafinamentul.

— N-ai dreptate, îl contrazise Ameni; călătoria tulbură spiritul. În schimb, a nu-ţi părăsi nicio clipă biroul şi a privi pe fereastră fiecare anotimp îţi permite să guşti fericirea de a trăi aici.

— Haideţi să lăsăm cearta pe mai târziu, îi potoli Ramses; ai fost expulzat din Hatti, Acha?

— Nu, dar împăratul Hattuşil ţinea neapărat ca pretenţiile lui să fie comunicate de gura ambasadorului la urechea Faraonului.

— Vii să-mi anunţi începerea dezbaterilor care vor duce la încheierea păcii?

— Mi-aş fi dorit cel mai mult să fi fost vorba despre aşa ceva… Din nefericire, îţi aduc un ultimatum.

— Hattuşil este şi el războinic, la fel ca Uri-Teşub?

— Hattuşil este de acord că, printr-o pace cu Egiptul, ar înlătura ameninţarea asiriană, dar dificultatea este chiar Uri-Teşub.

— Manevra ta a fost grozavă! Datorită ei, am aflat totul despre armata hitită.

— Un lucru foarte folositor în caz de conflict, sunt de acord; dacă noi nu i-l predăm pe Uri-Teşub, Hattuşil va continua războiul.

— Uri-Teşub este oaspetele nostru.

— Hattuşil vrea să-i vadă cadavrul arzând pe rug.

— I-am acordat azil politic fiului lui Muwattalis şi nu-mi voi lua cuvântul înapoi. Dacă aş face aşa ceva, Maat ar înceta să mai domnească asupra Egiptului pentru a face loc minciunii şi laşităţii.

— Tocmai asta i-am spus şi eu lui Hattuşil, dar el nu-şi va schimba poziţia: ori Uri-Teşub este extrădat şi pacea devine posibilă, ori, dacă nu, conflictul continuă.

— Nu-mi voi schimba nici eu poziţia: Egiptul nu-şi va negocia dreptul de azil, iar Uri-Teşub nu va fi extrădat.

Acha se rezemă de spătarul scund al unui fotoliu.

— Toţi anii aceştia pierduţi, toate aceste eforturi zădărnicite… Este riscul pe care ni l-am asumat şi Maiestatea ta are dreptate: mai degrabă un război decât sperjurul. Bine măcar că suntem mai bine informaţi pentru a lupta împotriva hitiţilor.

— Mă lasă Faraonul şi pe mine să intervin? întrebă Nefertari.

Vocea blândă şi melodioasă a marii soţii regale îi încântă pe suveran, pe ambasador şi pe scrib.

— În trecut, femeile au fost acelea care au scăpat Egiptul de ocupanţi, le aminti Nefertari, şi tot femeile au fost acelea care au negociat tratatele de pace cu puterile străine; Tuya însăşi a urmat această tradiţie, dându-mi şi mie un exemplu demn de urmat.

— Ce propui? o întrebă Ramses.

— Îi voi scrie împărătesei Putuhepa; dacă reuşesc s-o conving să se intereseze de negocieri, ea nu va reuşi să-l convingă la rândul ei pe soţul său să se arate mai puţin intransigent?

— Obstacolul pe care-l reprezintă Uri-Teşub nu poate fi înlăturat, obiectă Acha; fără îndoială, împărăteasa Putuhepa este o femeie deosebit de frumoasă şi de inteligentă, preocupată mai mult de grandoarea ţării sale decât de interesele proprii. Faptul că regina Egiptului i se adresează chiar ei n-ar trebui s-o lase indiferentă. Şi, cum ea are o influenţă destul de mare asupra lui Hattuşil, s-ar putea ca o asemenea intervenţie să aibă succes. Eu nu i-aş ascunde marii soţii regale cât de dificilă este această acţiune.

— Iertaţi-mă că trebuie să vă părăsesc acum, spuse Nefertari, dar veţi înţelege că voi avea o misiune destul de grea.

Cuprins de admiraţie şi impresionat de spusele reginei, Acha o privi pe când aceasta se îndepărta, graţioasă şi strălucitoare.

— Dacă Nefertari reuşeşte să facă o breşă, îi spuse Ramses ambasadorului său, tu te vei întoarce în Hatti. Nu-l voi extrăda niciodată pe Uri-Teşub, dar tu vei obţine pacea.

— Îmi ceri imposibilul; tocmai de asta îmi place atât de mult să lucrez pentru tine.

Regele se întoarse către Ameni.

— I-ai comunicat lui Setau să se întoarcă aici cât poate de repede?

— Da, Maiestate.

— Ce s-a întâmplat? întrebă, neliniştit, Acha.

— Moise crede că el este trimisul zeului său unic, acest Yahwe, care i-a poruncit să-i conducă pe evrei în afara Egiptului, îi explică Ameni.

— Vrei să spui… pe toţi evreii?

— El este de părere că evreii sunt un popor care are dreptul la independenţă.

— Dar asta-i o nebunie!

— Nu numai că este imposibil să-l faci pe Moise să devină raţional, dar, mai mult, el devine ameninţător.

— Te temi, cumva, de el?

— Mi-e frică, mai ales, că prietenul nostru Moise ar putea deveni un inamic de temut, mărturisi Ramses, şi am învăţat că nu trebuie să-mi subestimez adversarii; de aceea, prezenţa lui Setau este neapărat necesară.

— Ce belea, exclamă Acha; Moise era un om puternic şi cu simţul dreptăţii.

— Şi acum este tot aşa, dar şi-a pus aceste calităţi în slujba unei dogme şi a unui adevăr dincolo de care nu mai poate vedea nimic.

— Chiar că mă sperii, Ramses; un asemenea război nu este mai de temut decât o confruntare cu hitiţii?

— Ori îl câştigăm, ori, dacă nu, vom pieri.

*

Setau îşi puse palmele late pe umerii plăpânzi ai lui Kha.

— Pe toţi şerpii din lume, aproape că te-ai făcut un adevărat bărbat!

Între cele două fiinţe, contrastul era perfect vizibil. Kha, fiul cel mare al lui Ramses, era un tânăr scrib palid la faţă şi cu o statură fragilă; Setau, îndesat, viguros, cu pielea mată, muşchi proeminenţi, ţeasta pătrată, nebărbierit, purtând o tunică din piele de antilopă cu o mulţime de buzunare; pe scurt, o alură de aventurier şi de căutător de aur.

Văzându-i împreună pe cei doi, nimeni n-ar fi îndrăznit să-şi imagineze că ar fi putut exista vreo legătură de prietenie între ei. Cu toate acestea, Kha îl considera pe Setau drept maestrul care-l iniţiase în cunoaşterea lucrurilor invizibile, în timp ce Setau vedea în Kha o fiinţă de excepţie, capabilă să pătrundă până în esenţa misterelor.

— Mă tem să nu fi făcut prea multe prostii cât timp am lipsit eu, spuse Setau.

Kha zâmbi.

— Ei bine… sper, totuşi, că nu te-am făcut de ruşine.

— Tu… chiar ai avut parte de o promovare?

— Îndeplinesc şi eu acum câteva ritualuri la templu, este adevărat… Dar n-am avut de ales. Şi, de fapt, sunt foarte fericit pentru asta.

— Te felicit, măi băiete! Dar, spune-mi… Nu-ţi mai văd nici amuleta atârnată la gât şi nici panglica de la încheietura mâinii.

— Le-am scos atunci când am fost chemat pentru ritualul de purificare de la templu şi nu le-am mai găsit după aceea. Din moment ce te-ai întors, nu

mai există nicio primejdie, cu atât mai mult cu cât, până acum, am beneficiat de puterea magică a ritualurilor.
— Va trebui, totuşi, să porţi nişte amulete.
— Tu porţi aşa ceva, Setau?
— Eu am, într-adevăr, pielea mea de antilopă.
O săgeată se înfipse drept în mijlocul ţintei, spre admiraţia celor doi bărbaţi care se aflau la câţiva paşi de locul în care se antrenau arcaşii de elită. În locul acela le dăduse întâlnire faraonul.
— Ramses este la fel de bun ţintaş, observă Setau.
Kha îl privi pe tatăl său când acesta puse jos arcul pe care-l folosise în bătălia de la Kadesh. Statura regelui părea în clipele acelea să reprezinte, prin simpla sa prezenţă, autoritatea supremă.
Kha se înclină în faţa acelei fiinţe care îi era mult mai mult decât părinte.
— De ce ne-am întâlnit aici? întrebă Setau.
— Pentru că fiul meu şi cu tine mă veţi ajuta să duc o luptă şi vreau ca ea să fie dreaptă.
Kha răspunse fără ezitare.
— Mă tem că nu sunt prea priceput la aşa ceva.
— Linişteşte-te, fiule; armele cu care va trebui să lupţi sunt spiritul şi magia.
— Fac parte dintre slujitorii templului lui Amon şi…
— În unanimitate, preoţii te-au ales ca şef al comunităţii lor.
— Dar… nu am încă douăzeci de ani!
— Ce importanţă are vârsta; oricum, am respins propunerea lor.
Kha răsuflă uşurat.
— Am primit o veste proastă, le destăinui Ramses: la Memphis, marele preot al lui Ptah este pe moarte. Pe tine, fiul meu, te-am ales ca să-i iei locul.
— Eu, mare preot al lui Ptah… Dar, asta este…
— Este dorinţa mea. În această calitate, tu vei face parte dintre notabilităţile în faţa cărora doreşte să se prezinte Moise.
— Ce-a mai inventat? vru să afle Setau.
— Pentru că am refuzat să-i las pe evrei să plece la întâmplare prin deşert, Moise ameninţă Egiptul că va fi pedepsit de zeul său. Crezi că noul mare preot al lui Ptah şi cel mai bun dintre magicienii mei nu vor fi în stare să risipească această iluzie a lui?

Capitolul 48

Însoţit de Aaron, Moise se prezentă la uşa de intrare a sălii de audienţe a palatului din Pi-Ramses, aflată sub supravegherea lui Serramanna şi a gărzii de onoare. Când evreul trecu prin faţa lui, sardul îi aruncă o privire furioasă; în locul regelui, el ar fi poruncit ca acest rebel să fie aruncat într-o temniţă de sub pământ sau, chiar şi mai bine, l-ar fi azvârlit în plin deşert. Fostul pirat se baza pe instinctul său: Moise ăsta nu avea altceva de gând decât să-i facă rău lui Ramses.

Înaintând prin mijlocul sălii, printre cele două şiruri de coloane, conducătorul şi purtătorul de cuvânt al poporului evreu constată, nu fără plăcere, că se adunaseră foarte mulţi oameni în sală.

În dreapta regelui, fiul său, Kha, îmbrăcat într-o piele de panteră împodobită cu stele de aur. În ciuda vârstei sale fragede, Kha ocupa o funcţie foarte înaltă; având în vedere deschiderea spirituală şi vastitatea cunoştinţelor sale, niciun preot nu contestase această hotărâre a faraonului. Trebuia acum ca fiul cel mare al Faraonului să-şi demonstreze calităţile primind mesajul zeilor pentru a-l transcrie în hieroglife; comportarea sa avea să se afle în centrul atenţiei, din moment ce el trebuia să continue tradiţia din vremea piramidelor, acea epocă de aur în cursul căreia se închegaseră valorile creatoare ale civilizaţiei egiptene.

Numirea băiatului în această funcţie îl uimise pe Moise; dar, văzându-l pe Kha mai de aproape, îşi dădu seama că hotărârea şi maturitatea tânărului erau ieşite din comun. Şi nu mai avu nicio îndoială că el urma să-i fie un adversar de temut.

Şi ce să mai zică de personajul aflat în stânga faraonului? Era Setau, îmblânzitorul de şerpi, un adevărat şef al magicienilor din regat! Setau era, la fel ca şi Ramses, unul dintre colegii de universitate ai lui Moise, ca şi Ameni, aşezat ceva mai în spate şi gata deja să noteze ceea ce era mai important în timpul dezbaterilor.

Moise nu voia să-şi mai aducă aminte de anii aceia în timpul cărora muncise pentru măreţia Egiptului. Trecutul său era mort din ziua în care

Yahwe îi încredinţase acea misiune şi el nu mai avea astfel dreptul să se mai gândească la clipele pierdute pentru totdeauna.

Moise şi Aaron se opriră la capătul treptelor ce duceau la estrada pe care luaseră loc faraonul şi demnitarii săi.

— Ce subiect doriţi să dezbateţi în faţa acestei curţi? întrebă Ameni.

— Nu am intenţia să dezbat ceva, răspunse Moise, ci de a cere ceea ce trebuie, conform voinţei lui Yahwe; Faraonul să-mi permită să părăsesc Egiptul în fruntea poporului meu.

— Permisiunea aceasta v-a fost refuzată din motive de securitate publică.

— Refuzul acesta este o jignire adusă lui Yahwe.

— Yahwe nu domneşte asupra Egiptului, după câte ştiu eu.

— Totuşi, mânia Sa va fi înspăimântătoare! Dumnezeu mă apără şi El va săvârşi minuni care-i vor adeveri puterea.

— Eu te-am cunoscut bine, Moise, noi am fost cândva prieteni; în timpul şcolii, tu nu aveai asemenea iluzii.

— Tu eşti un scrib egiptean, Ameni, iar eu, conducătorul poporului evreu. Chiar Yahwe este acela care mi-a vorbit şi eu o pot mărturisi!

Aaron îşi aruncă toiagul pe jos, Moise îşi aţinti asupra lui o privire de o intensitate deosebită. Nodurile de lemn se însufleţiră, toiagul se ondulă şi se transformă într-un şarpe.

Înspăimântaţi, mai mulţi curteni se dădură înapoi; şarpele înaintă către Ramses care nu avu niciun gest de teamă. Setau sări de la locul său şi apucă de coadă reptila.

Numeroase exclamaţii însoţiră gestul său şi mai multe se auziră atunci când şarpele din mâna lui Setau se transformă din nou în toiag.

— Eu însumi l-am învăţat pe Moise această figură magică în haremul de la Mer-Our, cu mult timp în urmă; este nevoie de ceva mai de soi pentru a-i impresiona pe consilierii faraonului şi curtea Egiptului.

Moise şi Setau se fulgerară din priviri. Între cei doi bărbaţi, orice legătură de prietenie dispăruse.

— Peste o săptămână, prezise profetul, o altă minune va umple poporul de uimire!

*

În prezenţa lui Străjer care dormea la umbra unei tufe de cătină, Nefertari făcea baie goală în bazinul cel mai apropiat de palat. Apa era întotdeauna curată datorită lamelelor de alamă fixate peste pietrele de pe fund, a

plantelor care consumau bacteriile şi a unui sistem de canalizare prin care se făcea o reîmprospătare continuă a apei; în plus, un specialist în aceste probleme arunca în apă, la intervale regulate, un praf din săruri de cupru.

Către asfinţit, căldura devenea greu de suportat; înainte de a-şi începe programul de audienţe, regina gusta din plin aceste clipe atât de plăcute în care corpul, destins şi mângâiat de micile valuri, lăsa liberă gândirea să zboare ca o egretă. Înotând, Nefertari se gândea la cuvintele, uneori de îmbărbătare, alteori severe, pe care trebuia să le adreseze celor ce veneau în audienţă cu cereri întotdeauna mai urgente decât ale celorlalţi.

În vremea aceasta, îmbrăcată într-o rochie cu bretele, lăsându-i sânii goi, cu părul despletit, Iset înainta fără să facă niciun zgomot către bazin. Ea, cea pe care lumea o considerase, totuşi, „cea frumoasă”, se simţea ca o femeie oarecare în timp ce o admira pe Nefertari. Fiecare gest al reginei era de o puritate incomparabilă şi fiecare atitudine a sa părea să se nască de sub pensula unui artist genial care ar fi ştiut să redea frumuseţea perfectă prin corpul unei femei.

După ce şovăise vreme îndelungată şi avusese o ultimă întâlnire cu Dolenta, la fel de insistentă ca întotdeauna, Iset luase o hotărâre definitivă.

De data aceasta, avea să acţioneze.

Îndepărtând din minte orice urmă de teamă care risca să o împiedice, Iset mai făcu un pas către bazin. Să acţioneze… Nu trebuia să se mai abată de la ceea ce trebuia să facă.

Nefertari o observă pe Iset.

— Vino să te scalzi cu mine!

— Nu mă simt bine, Maiestate.

Regina înotă rapid până la marginea bazinului şi ieşi din apă pe o scară din piatră.

— Ce te doare? Eşti bolnavă?

— Habar n-am…

— Merenptah îţi dă bătaie de cap?

— Nu, se poartă minunat şi vigoarea sa mă uimeşte în fiecare zi.

— Întinde-te pe lespezile astea, alături de mine.

— Iertaţi-mă, soarele îmi face rău.

Trupul lui Nefertari îi încânta pe cei care aveau privilegiul să-l vadă; nu se asemăna el cu cel al zeiţei Apusului, al cărei surâs ilumina lumea de dincolo şi de pe pământ? Lungită pe spate, cu braţele întinse în lungul corpului, cu ochii închişi, ea era în acelaşi timp aproape şi inaccesibilă.

— De ce eşti atât de tulburată, Iset?

Soţia secundară a lui Ramses fu cuprinsă din nou de îndoieli; trebuia să continue sau s-o ia la fugă, chiar dacă avea să fie considerată nebună? Din fericire, Nefertari nu o privea. Nu, ocazia era prea frumoasă. Iset nu trebuia s-o scape.

— Maiestate… Maiestate, eu voiam…

Iset cea frumoasă îngenunche lângă faţa lui Nefertari; regina rămase nemişcată, scăldată în lumină.

— Maiestate, am vrut să vă omor.

— Nu te cred, Iset.

— Trebuia să vă mărturisesc asta… Povara aceasta devenea insuportabilă. Acum, ştiţi.

Regina deschise ochii, se ridică în capul oaselor şi apucă mâna lui Iset cea frumoasă.

— Cine a încercat să facă din tine o criminală?

— Am crezut că nu-l iubiţi pe Ramses şi că numai ambiţia vă conducea în viaţă. Eram oarbă şi proastă! Cum de-am putut pleca urechea la asemenea calomnii demne de tot dispreţul?

— Fiecare om traversează perioade de slăbiciune, Iset; răul încearcă atunci să pună stăpânire pe conştiinţă şi să distrugă sufletul. Tu ai rezistat la acest asalt îngrozitor, nu acesta este cel mai important lucru?

— Mi-e ruşine de mine însămi, aşa de ruşine… Când veţi hotărî să mă trimiteţi în faţa unui tribunal, voi primi fără murmur condamnarea.

— Cine ţi-a spus asemenea minciuni pe seama mea?

— Eu voiam să-mi mărturisesc greşeala, Maiestate, nu să joc rolul unei trădătoare.

— Încercând să mă distrugă pe mine, sperau să-l atingă pe Ramses: eşti datoare să-mi spui adevărul, Iset, dacă îl iubeşti pe rege.

— Nu mă… nu mă urâţi?

— Tu nu eşti nici ambiţioasă, nici intrigantă, şi ai curajul să-ţi recunoşti greşelile; nu numai că nu te urăsc, dar chiar te preţuiesc.

Iset plânse şi vorbi din belşug, descărcându-şi sufletul.

*

Pe malul Nilului, Moise adunase mii de evrei, însoţiţi de tot atâţia curioşi veniţi de prin toate cartierele capitalei. După zgomotul care se putea auzi, zeul războinic al evreilor era pe cale să mai săvârşească o mare minune,

dovedind că el era mai puternic decât toţi zeii Egiptului împreună. Nu trebuia ca faraonul să satisfacă toate cerinţele profetului?

Contrar părerii lui Ameni şi a lui Serramanna, Ramses hotărâse să-l lase în pace. Dacă ar fi trimis armata şi poliţia ca să-i împrăştie pe cei care se adunaseră, ar fi fost o măsură nepotrivită; nici Moise, nici evreii nu tulburau ordinea publică, iar vânzătorii ambulanţi erau fericiţi că aveau o asemenea abundenţă de clienţi din rândul acestei mulţimi care se îmbulzea.

De pe terasa palatului său, Faraonul privea fluviul pe malul căruia se adunaseră nenumăraţi oameni cuprinşi de nerăbdare; dar se gândea mai ales la înspăimântătoarele dezvăluiri pe care tocmai i le făcuse Nefertari.

— Mai ai vreo îndoială?

— Nu, Ramses; Iset era sinceră.

— Trebuia s-o pedepsesc cu toată asprimea.

— Te rog să fii indulgent, doar dragostea a făcut-o să nu comită o faptă oribilă. Dar ireparabilul nu s-a produs şi, datorită ei, ştim acum că sora ta, Dolenta, te urăşte într-un asemenea hal încât poate ajunge chiar la crimă.

— Speram ca ea să învingă demonii care i-au ros sufletul timp de atâţia ani… Dar m-am înşelat. Ea niciodată n-o să se schimbe.

— O vei aduce pe Dolenta în faţa justiţiei?

— Va nega şi o va acuza pe Iset cea frumoasă că a scornit totul; procesul riscă să se transforme într-un scandal.

— Instigatoarea la crimă va rămâne nepedepsită?

— Nu, Nefertari; Dolenta s-a servit de Iset, noi ne vom servi de Dolenta.

Pe malul fluviului, mulţimea se agita şi se auzeau strigăte puternice.

Moise îşi aruncă toiagul în apele Nilului şi acestea se colorară uşor în roşu.

Profetul luă într-o cupă puţină apă şi o răspândi pe mal.

— Sunteţi cu toţii martori la această minune! Prin voinţa lui Yahwe, apele Nilului s-au preschimbat în sânge… Şi, dacă dorinţa lui nu va fi îndeplinită, sângele acesta se va răspândi în toate canalele ţării şi toţi peştii vor muri.

La rândul său, Kha luă şi el din apa aceea de o culoare neobişnuită, cu miros uşor acru.

— Nimic de acest fel nu se va întâmpla, Moise; ceea ce ai prezis tu nu este decât valul roşu al revărsării Nilului. Timp de câteva zile, apa aceasta nu se poate bea şi nu trebuie mâncaţi nici peştii. Este, într-adevăr o minune, i-o datorăm, însă, naturii şi acestea sunt regulile pe care trebuie să le respectăm ca să nu avem nimic de suferit.

Tânărul şi gingaşul Kha nu se arăta deloc impresionat de uriaşul Moise. Evreul încercă să-şi stăpânească furia.

— Astea sunt doar nişte vorbe frumoase, dar cum îţi explici că doar toiagul meu a provocat apariţia apei însângerate?

— Cine îi contestă lui Moise calitatea de profet? Tu ai ştiut de transformarea apelor, forţa cu care ele veneau dinspre sud şi ziua în care valul roşu va ajunge şi aici. Tu cunoşti ţara aceasta la fel de bine ca mine, niciunul dintre secretele ei nu-ţi scapă.

— Până în prezent, tună Moise, Yahwe s-a mulţumit doar cu avertismente! Pentru că Egiptul continuă să se îndoiască de puterea Lui, va suferi de alte plăgi, mult mai dureroase.

Capitolul 49

Acha se duse el însuşi cu scrisoarea la marea soţie regală care discuta cu Ramses despre administrarea hambarelor de grâu.

— Iată răspunsul pe care-i aşteptaţi, Maiestate; vine de la împărăteasa Putuhepa în persoană. Sper că nu veţi fi dezamăgită de ceea ce scrie acolo.

Tăbliţa din lemn, învelită într-o ţesătură de preţ, purta sigiliul Putuhepei.

— Vrei să ne-o citeşti, Acha? Pe de o parte, cunoşti foarte bine limba hitită; pe de altă parte, eşti familiarizat cu informaţiile care provin de la Hattuşaş.

Şeful diplomaţiei egiptene făcu întocmai.

Surorii mele, regina Nefertari, soţia soarelui, Ramses cel Mare.

Cum se simte sora mea, familia sa este sănătoasă, caii săi sunt frumoşi şi puternici? În Hatti, a sosit primăvara. În Egipt, veţi avea parte de o revărsare bună?

Am primit cu plăcere scrisoarea surorii mele Nefertari şi am citit-o cu cea mai mare atenţie. Împăratul Hattuşil este foarte nedumerit de prezenţa nemernicului de Uri-Teşub la Pi-Ramses. Uri-Teşub este un om rău, violent şi laş. Ar merita să fie extrădat şi adus înapoi la Hattuşaş ca să fie judecat aici. Împăratul Hattuşil este de neînduplecat în această privinţă.

Dar pacea dintre ţările noastre nu este un ideal atât de important încât să merite anumite sacrificii? Desigur, nu putem ajunge la un compromis în privinţa lui Uri-Teşub şi împăratul cere, pe bună dreptate, ca el să fie extrădat. Cu toate acestea, eu am insistat pe lângă el pentru ca el să recunoască corectitudinea faraonului care-şi respectă cuvântul dat. Ce încredere am putea avea într-un suveran care şi nu şi-ar respecta promisiunile?

Aşadar, deşi cazul trădătorului Uri-Teşub nu poate fi pus în discuţie, de ce n-am putea să-l considerăm rezolvat, pentru a putea progresa în direcţia încheierii unui tratat de non-agresiune? Întocmirea unui asemenea document ar lua destul de mult timp, aşa că ar fi înţelept să începem discuţiile.

Regina Egiptului, sora mea, gândeşte şi ea la fel ca mine? Dacă este aşa, ar fi bine să ne trimită cât mai repede un diplomat de rang înalt care să se bucure de toată încrederea Faraonului. Aş sugera numele lui Acha.

Surorii mele, reginei Nefertari, împreună cu prietenia mea.

— Suntem obligaţi să refuzăm această propunere, spuse cu regret Ramses.

— De ce s-o respingem? se revoltă Acha.

— Pentru că este o cursă ca să se răzbune pe noi. Împăratul nu te va ierta pentru că l-ai scos pe Uri-Teşub din Hatti. Dacă te duci acolo, n-o să te mai întorci viu.

— Eu interpretez într-un alt fel această scrisoare, Maiestate. Regina Nefertari a ştiut să găsească nişte argumente convingătoare, împărăteasa Putuhepa îşi afirmă dorinţa de pace. Dată fiind influenţa pe care o are asupra împăratului, acesta este un pas decisiv!

— Are dreptate Acha, aprecie Nefertari; sora mea, Putuhepa, a înţeles perfect sensul mesajului pe care i l-am trimis. Să nu mai vorbim despre Uri-Teşub şi să ne apucăm de negocierile pentru pregătirea unui tratat de pace, atât în formă, cât şi în conţinut.

— Uri-Teşub nu este o iluzie! obiectă Ramses.

— Trebuie să explic mai bine poziţia mea şi cea a surorii mele Putuhepa? Hattuşil cere extrădarea lui Uri-Teşub, Ramses îl refuză. Fiecare rămâne ferm şi de neclintit, în timp ce negocierile merg înainte. Asta nu-i ceea ce se cheamă că eşti… diplomat?

— Eu am încredere în Putuhepa, adăugă Acha.

— Dacă regina se aliază cu tine, cum aş putea să mai rezist? O să trimitem aşadar un diplomat, însă nu vei fi tu acela.

— Imposibil, Maiestate. Este clar că dorinţele împărătesei sunt ca nişte ordine. Şi cine cunoaşte Hatti şi pe partenerii noştri de discuţie la fel de bine ca mine?

— Eşti în stare, Acha, să-ţi asumi asemenea riscuri?

— Dacă lăsăm să ne scape o asemenea ocazie ar fi o adevărată crimă; toate forţele noastre trebuie să îndrepte în această direcţie. Atingerea imposibilului… nu acesta este caracteristica întregii tale domnii?

— Rareori te-am văzut atât de entuziast.

— Sunt atât de dornic de plăcere şi de plăceri şi războiul nu este potrivit pentru aşa ceva.

— Eu nu l-aş începe cu niciun chip; în niciun caz, Egiptul nu va ieşi în pierdere.

— Eu prevedeam unele dificultăţi de felul acesta, dar ele fac parte din meseria mea. O să lucrăm câteva zile la rând ca să punem la punct un proiect suficient de bun, îmi voi vizita nişte prieteni tare dragi, apoi voi pleca spre Hatti. Şi voi reuşi, pentru că tu mi-o ceri.

*

Mai întâi, ea făcu un salt surprinzător; după aceea, se opri din nou la cel mult un metru de Setau care, aşezat pe mal, urmărea cu satisfacţie modificarea apei Nilului, devenită din nou tocmai bună de băut.

O a doua, apoi a treia, subţire, jucăuşă, cu degradeuri de verde: broaşte frumoase ieşiră din mâlul pe care fluviul îl aducea pe pământul Egiptului ca să-i asigure fertilitatea şi a da de mâncare poporului egiptean.

În fruntea unui lung cortegiu, Aaron întinse toiagul deasupra apei Nilului şi spuse cu o voce puternică:

— Pentru că Faraonul refuză să lase evreii să iasă din Egipt, iată, după apa preschimbată în sânge, cea de-a doua plagă pe care o trimite Yahwe asupra tiranului: broaşte, mii de broaşte, milioane de broaşte care se vor strecura peste tot, în ateliere, în case, în camerele celor bogaţi!

Setau se întoarse mergând liniştit la laboratorul său în care Lotus pregătea noi leacuri din veninul superbelor cobre capturate la Abu Simbel de unde soseau veşti liniştitoare; şantierul avansa fără niciun răgaz. Specialistul în şerpi şi soţia sa abia aşteptau să se întoarcă acolo, de îndată ce Ramses le-ar fi permis acest lucru.

Setau zâmbi. Nici el, nici Kha nu vor fi nevoiţi să lupte împotriva lui Aaron şi a acelei plăgi; ajutorul lui Moise ar fi trebuit să ceară sfatul şefului său înainte de a anunţa un blestem care n-ar fi speriat pe niciun egiptean. În această perioadă a anului, înmulţirea broaştelor nu era ceva ieşit din comun şi, mai mult, ea era considerată de popor ca fiind un semn bun. În scrierile hieroglifice, semnul broaştei servea la scrierea cifrei „o sută de mii”, deci o înmulţire aproape incalculabilă, în raport cu abundenţa pe care o aducea revărsarea Nilului.

Observând metamorfozele acestui batracian, preoţii din primele dinastii văzuseră schimbările permanente din viaţa acestui animal; astfel încât broasca, în conştiinţa populară, devenise în acelaşi timp simbolul unei naşteri fericite, la capătul numeroaselor etape, pornind de la embrion pentru

a ajunge la copil, şi cel al veşniciei care rezista de-a lungul şi dincolo de timp.

Încă de a doua zi, Kha puse să fie distribuite gratuit amulete de faianţă, reprezentând nişte broaşte. Mulţumită de acest dar neaşteptat, populaţia capitalei aclamă strigând numele lui Ramses şi fură recunoscători lui Aaron şi evreilor; datorită lor, mulţi oameni modeşti se bucurau să aibă în casă un obiect de preţ.

*

Acha revăzu pentru ultima oară proiectul de tratat pe care-l elaborase împreună cu perechea regală; fusese nevoie să muncească pe brânci mai mult de o lună pentru a cântări fiecare cuvânt şi revizuirea de către Nefertari fusese unul dintre cele mai utile momente. Aşa cum prevăzuse şeful diplomaţiei egiptene, cerinţele faraonului făceau ca negocierea să devină foarte dificilă; cu toate acestea, Ramses nu tratase Hatti ca pe un învins, ci, mai degrabă, ca pe un partener care găsea multe avantaje în acest acord. Dacă Putuhepa dorea cu adevărat pacea, se putea ajunge în cele din urmă la un rezultat convenabil pentru ambele ţări.

Ameni aduse un papirus excepţional, de culoarea ambrei, pe care Ramses în persoană avea să scrie ceea ce avea de propus.

— Locuitorii din cartierul de sud mi-au trimis o plângere: sunt invadaţi de ţânţari.

— În acest anotimp, ei se înmulţesc atunci când regulile de igienă nu sunt respectate cu stricteţe. Au uitat cumva să asaneze vreo baltă?

— După spusele lui Aaron, Maiestate, aceasta ar fi a treia plagă trimisă de Yahwe asupra Egiptului. Discipolul lui Moise a lovit cu toiagul său praful de pe jos pentru ca el să se transforme în ţânţari; poate vezi tu aici mâna vreunui zeu care ne pedepseşte.

— Prietenul nostru Moise a fost dintotdeauna un tip încăpăţânat, le aminti Acha.

— Trimite imediat serviciul de dezinfecţie în cartierul de sud, îi ordonă Ramses lui Ameni, şi scapă-i pe oameni de necazul ăsta.

*

Revărsarea abundentă promitea un viitor fericit. Ramses îndeplini ritualurile zorilor de zi în templul lui Amon şi-şi îngădui o plimbare pe

debarcader, însoţit de Voinic, înainte de a se întoarce la palat pentru a scrie pentru Hattuşil un mesaj care să-i fie înmânat împreună cu propunerile de pace.

În scurt timp, toiagul lui Moise lovi pavajul drumului. Uriaşul leu îşi aţinti privirile asupra evreului dar nu scoase niciun sunet.

— Lasă-mi poporul să plece, Ramses, pentru a-i putea oferi lui Yahwe ritualurile pe care El le aşteaptă de la noi.

— Nu ne-am spus totul, Moise?

— Minunile şi plăgile ţi-au dezvăluit voinţa lui Yahwe.

— Oare chiar prietenul meu să fie acela care rosteşte asemenea cuvinte ciudate?

— Nu mai există niciun prieten! Eu sunt trimisul lui Yahwe, tu eşti un faraon nemilos.

— Cum să te vindec de orbirea aceasta a ta?

— Tu eşti cel orb!

— Urmează-ţi calea, Moise; eu voi merge pe a mea, orice s-ar întâmpla.

— Fă-mi o favoare: vino să vezi turmele fraţilor mei evrei.

Voinic, Serramanna şi o escortă de mercenari asigurară protecţia suveranului. Moise adunase turmele evreilor la vreo zece kilometri distanţă de capitală, pe nişte terenuri mocirloase. În jurul animalelor, mii de tăuni nu le dădeau deloc pace şi le provocau mugete de durere.

— Iată cea de-a patra plagă poruncită de Yahwe, îi dezvălui Moise; va fi de ajuns să răspândesc aceste animale şi tăunii se vor năpusti asupra capitalei tale.

— Cam slabă strategie… Chiar era nevoie să ţii bietele animale într-o asemenea stare de mizerie şi să le faci să sufere?

— Noi trebuie să-i sacrificăm lui Yahwe berbeci, vaci şi alte animale pe care egiptenii le consideră binecuvântate. Dacă noi ne săvârşim ritualurile în ţara ta, ţăranii se vor supăra pe noi. Lasă-ne să mergem în deşert, sau tăunii vor năvăli asupra supuşilor tăi.

— Serramana şi un detaşament al armatei să te însoţească pe tine, preoţii tăi şi animalele bolnave, într-un loc din deşert unde vă veţi îndeplini ritualurile. Restul turmelor va fi dezinfectat şi trimis în locurile de păşunat. Apoi, vă veţi întoarce din nou la Pi-Ramses.

— Asta nu-i decât un răgaz, Ramses; mâine vei fi nevoit să le dai voie evreilor să plece din Egipt.

Capitolul 50

— Trebuie să lovim puternic, aprecie Ofir, mult mai puternic.

— Am reuşit să-i aducem sacrificii lui Yahwe în deşert, aşa cum ne ceruse el, observă Moise. Ramses a cedat o dată, va ceda şi mai târziu.

— Răbdarea sa nu a ajuns la capăt?

— Yahwe ne apără.

— Am o altă idee, Moise, o idee care se va traduce printr-o a cincea plagă care-i va lovi pe Faraon într-un mod mult mai puternic.

— Nu noi hotărâm asemenea lucruri, ci Yahwe.

— N-ar trebui să-i dăm o mână de ajutor? Ramses este un tiran încăpăţânat pe care numai semnele venite din altă lume l-ar putea impresiona şi l-ar putea face să dea înapoi. Lasă-mă să te ajut.

Moise fu de acord.

Ofir ieşi din locuinţa profetului şi merse să-i întâlnească pe complicii săi, Amos şi Baduch. Cei doi şefi beduini continuaseră să adune arme în beciurile caselor din cartierul evreu; ei tocmai se întorseseră din Siria de Nord unde luaseră legătura cu nişte mesageri hitiţi. Magul era nerăbdător să primească informaţii proaspete şi instrucţiuni.

Amos îşi unsese cu ulei ţeasta rasă.

— Împăratul Hattuşil este furios, spuse el; pentru că Ramses refuză să-l predea pe Uri-Teşub, el este gata să reia lupta cu Egiptul.

— Minunat! Ce aşteaptă de la reţeaua mea?

— Ordinele sunt simple: continuaţi să întreţineţi agitaţia evreilor în Egipt, organizaţi tulburări peste tot ca să slăbiţi puterea lui Ramses, ajutaţi-l pe Uri-Teşub să evadeze şi aduceţi-l la Hattuşaş. Sau, dacă nu, ucideţi-l.

*

Degete-Strâmbe era un ţăran care ţinea ca la ochii din cap la petecul lui de pământ şi la mica sa turmă de vaci, cam douăzeci de capete, una mai arătoasă decât alta, sănătoase şi blânde, chiar dacă una dintre ele, cea mai bătrână, avea multă personalitate şi nu lăsa pe niciun străin să se apropie de ea. Degete-Strâmbe petrecea multe ceasuri tăifăsuind cu vacile sale.

Dimineaţa, Ruchin, o adevărată poznaşă, era aceea care-l trezea lingându-l pe frunte; Degete-Strâmbe încerca în zadar s-o tragă de urechi ca să scape de ea, dar întotdeauna sfârşea prin a se scula.

În dimineaţa aceea, soarele era deja sus când Degete- Strâmbe ieşi din casă.

— Ruchin… Pe unde te-ai ascuns, Ruchin?

După ce se frecă la ochi, somnoros, Degete-Strâmbe făcu câţiva paşi şi-şi văzu vaca pe iarbă, culcată pe-o parte.

— Ce-ai păţit, Ruchin?

Cu limba atârnându-i afară din bot, ochii sticloşi, burta umflată, frumosul animal trăgea să moară. Ceva mai departe, pe câmp, două vaci muriseră deja.

Cuprins de spaimă, Degete-Strâmbe alergă până în piaţa din mijlocul satului ca să-l cheme în ajutor pe veterinar. Acesta era deja asaltat de vreo zece alţi crescători de animale care păţiseră la fel.

— O molimă! strigă Degete-Strâmbe. Trebuie să anunţăm imediat palatul!

Când Ofir văzu de pe terasa casei sale o ceată de ţărani agitaţi şi furioşi, înţelese că ordinele sale fuseseră îndeplinite întocmai. Otrăvind câteva zeci de animale, căpeteniile beduine Amos şi Baduch stârniseră o harababură cumplită.

În mijlocul drumului care ducea la palat, Moise opri întregul alai.

— Sunteţi victimele celei de-a cincea plăgi pe care Yahwe o trimite asupra Egiptului! Mâna sa va lovi toate turmele, molima se va răspândi printre toate animalele mici sau mari! Doar animalele poporului meu vor fi cruţate.

Serramanna şi mai mulţi soldaţi erau gata să-i oprească pe ţărani, când Lotus, călărind un cal negru, sosi în goana mare şi se opri lângă stăpânii animalelor moarte.

— Să nu se îngrămădească nimeni, le spuse ea pe un ton calm; nu este vorba despre o epidemie, ci de o otrăvire. Am salvat deja două vaci cu lapte şi, cu ajutorul veterinarilor, voi îngriji animalele care mai sunt în viaţă.

Speranţa luă imediat locul disperării. Şi, când ministrul Agriculturii îi anunţă că Faraonul va înlocui animalele moarte pe cheltuiala statului, liniştea reveni printre ţărani.

*

Mai era suficientă otravă ca Ofir şi complicii lui să continue să dea o mână de ajutor lui Moise, de data aceasta fără să-l mai anunţe. Folosind o veche metodă de magie, la porunca lui Yahwe, profetul arunca în aer pumni întregi de funingine strânsă de prin hornuri, pentru ca ea să cadă ca o pulbere pe deasupra oamenilor şi animalelor, acoperindu-le de băşici pline cu un lichid străveziu. Spera ca această a şasea plagă să fie atât de înspăimântătoare încât să-l oblige pe Faraon să cedeze.

Ofir mai avusese şi o altă idee. Cum puteai să-l impresionezi mai tare pe suveran dacă nu atingându-i pe cei care îi erau apropiaţi? Amos cel pleşuv, de nerecunoscut după ce-şi pusese o perucă bogată care-i acoperea jumătate din frunte, îi adusese alimente stricate bucătarului care pregătea masa pentru Ameni şi funcţionarii săi.

Când purtătorul sandalelor regelui aduse dosarele pe care trebuia să i le prezinte în ziua aceea, Ramses observă o mică iritaţie roşiatică pe obrazul prietenului său.

— Te-ai rănit acolo?

— Nu, dar pata asta începe să mă sâcâie şi să mă doară.

— Îl chem imediat pe doctorul Pariamakhu.

Însoţit de o tânără fermecătoare, medicul palatului veni în grabă, gâfâind.

— Vă doare ceva, Maiestate?

— Ştii foarte bine, dragă doctore, că eu nu ştiu ce-i aceea boală. Te rog să fii bun să vezi ce are secretarul meu particular.

Pariamakhu se întoarse către, îi dădu ocol, îi pipăi pielea de pe braţe, îi luă pulsul şi puse urechea pe pieptul lui ca să-i asculte plămânii.

— La prima vedere, nimic anormal… Trebuie să mă gândesc ce poate fi.

— Este o ulceraţie datorată unor tulburări gastrice, şopti fata cu o voce timidă, n-ar trebui să preparăm un leac pe bază de fructe tăiate mărunt de sicomor, anason, miere, răşină de terebint şi de mărar, administrat extern şi ca sirop de băut?

Doctorul Pariamakhu îşi luă un aer plin de importanţă.

— Poate că nu-i chiar rea ideea asta… Să încercăm, vom vedea ce se întâmplă. Du-te la laborator, fetiţo, şi spune să se prepare reţeta asta.

Tânăra se făcu nevăzută după ce, tremurând toată, făcuse o plecăciune în faţa regelui.

— Cum o cheamă pe asistenta ta? întrebă Ramses.

— Neferet, Maiestate; nu-i daţi nicio atenţie, este doar o începătoare.

— Pare deja foarte pricepută.

— N-a făcut decât să repete o formulă învăţată de la mine. O simplă stagiară, fără niciun viitor.

*

Ofir căzuse pe gânduri.

Leacurile doctorilor învinseseră mica epidemie de ulceraţii şi Ramses rămânea tot tare pe poziţii. Aaron şi Moise îi ţineau sub control pe evrei căci, dacă gloata se agita prea tare, Serramanna şi poliţia ar fi intervenit fără milă.

Peste aceste necazuri mai venise şi ruperea oricărei legături cu Dolenta, sora regelui. Fără nicio îndoială, ea dăduse greş. Nefertari era în viaţă şi nu suferea de nimic care i-ar fi putut pune sănătatea în pericol. Simţindu-se ameninţată, Dolenta probabil că nu mai îndrăznea să vină, nici măcar noaptea, în cartierul evreiesc, lipsindu-l astfel pe Ofir de informaţii directe asupra micilor secrete de la curte.

Un asemenea dezavantaj nu-l împiedica pe spionul hitit să aţâţe sentimentul de revoltă al evreilor; printre ei, un nucleu dur, aflat sub comanda directă a lui Moise şi a lui Aaron, devenea ca un vârf de lance din ce în ce mai ameninţător.

Era greu să organizeze evadarea lui Uri-Teşub. Obligat să locuiască într-o vilă păzită zi şi noapte de oamenii lui Serramanna, Uri-Teşub era un personaj terminat şi devenea incomod. În loc să înfrunte nişte riscuri enorme, cea mai bună soluţie ar fi fost să-l facă să dispară pentru a intra cât mai repede în graţiile lui Hattuşil. Inteligent, şiret şi nemilos, noul împărat se asemăna destul de bine cu fratele său, Muwattalis.

Ofir mai avea un aliat a cărui trădare n-o putea bănui nimeni: diplomatul Meba. În ciuda mediocrităţii sale, el avea să fie acela care îl va ajuta să-l suprime pe Uri-Teşub.

*

Escorta lui Acha era redusă la minimum, căci şeful diplomaţiei egiptene, contrar celor spuse în faţa lui Ramses, aprecia să aibă, în cel mai bun caz, o şansă dintr-o sută să fie bine primit în capitala hitită. În ochii noului împărat, el apărea ca un individ suspect din moment ce-i permisese lui Uri-Teşub să scape de pedeapsă. Hattuşil se va arăta a fi mai degrabă răzbunător decât un adevărat politician? Dacă el se lăsa condus de ură, i-ar fi arestat şi,

după aceea, executat pe toţi membrii misiunii diplomatice, cu Acha în frunte, obligându-l pe Ramses să declanşeze un atac pentru a spăla o asemenea ofensă.

Sigur, Putuhepa se părea că doreşte pacea, dar până la ce punct putea ea să se opună soţului ei? Împărăteasa nu s-ar fi mulţumit doar cu un vis; dacă, după o vreme, calea negocierilor se dovedea a fi prea îndrăzneaţă, ea ar fi adoptat-o pe aceea a războiului.

Un vânt puternic, frecvent pe platourile anatoliene, îi însoţi pe Acha şi pe însoţitorii săi până la porţile capitalei hitite, al cărei aspect de fortăreaţă inexpugnabilă i se păru şi mai neliniştitor decât la ultimele sale călătorii.

Şeful diplomaţiei egiptene îi înmână unui gradat scrisorile sale de acreditare, aşteptă mai bine de un ceas în faţa unei uşi, până ce i se dădu voie să intre în Hattuşaş pe poarta leilor. Contrar speranţelor lui Acha, nu fu condus la palat, ci într-o clădire din piatră cenuşie. Acolo îl aştepta o cameră de locuit. Singura fereastră era barată cu drugi groşi de fier.

Chiar şi pentru o fire optimistă ca a lui, un asemenea loc semăna a închisoare.

Pentru a face faţă temperamentului hitit era nevoie de mult tact şi de noroc, mult noroc; iar Acha nu-şi epuizase, oare, rezerva de noroc pe care soarta i-o hărăzise?

Puţin după căderea nopţii, un militar cu coif de luptă pe cap şi îmbrăcat într-o armură grea, îi ceru să-l urmeze. De data aceasta, o luară pe o străduţă care ducea spre acropola pe care se înălţa palatul împăratului.

Era clipa adevărului, dacă ea exista cu adevărat în lumea diplomaţiei.

Un foc ardea în şemineul din sala de audienţe, împodobită cu tapiserii. Împărăteasa Putuhepa se încălzea la foc.

— Dacă vrea, ambasadorul Egiptului poate să se aşeze lângă mine, în faţa focului; s-ar putea ca noaptea să fie răcoroasă.

Acha se aşeză pe un scaun, la o distanţă respectuoasă.

— Mi-au plăcut foarte mult scrisorile reginei Nefertari, declară împărăteasa. Gândirea sa este luminoasă, argumentele sunt convingătoare, intenţiile demne de laudă.

— Ar trebui să înţeleg că împăratul acceptă să purtăm negocieri?

— Împăratul şi cu mine sperăm să primim nişte propuneri concrete.

— Am adus cu mine un text conceput de Ramses şi de Nefertari şi scris chiar de mâna Faraonului; va servi ca bază pentru discuţiile noastre.

— Aceasta este iniţiativa pe care o doream; bineînţeles, Hatti are unele cerinţe.

— Sunt aici ca să le aud, cu dorinţa fermă de a ajunge la o înţelegere.

— Căldura acestor cuvinte este la fel de mângâietoare ca aceea a focului acestuia, Acha. Ai fost, cumva, neliniştit de această primire mai… sobră?

— Nu putea fi prea plăcut, nu-i aşa?

— Hattuşil a răcit şi a stat la pat câteva zile; eu am nişte zile foarte încărcate şi de aceea a trebuit să te fac să aştepţi. Începând de mâine, împăratul va fi în stare să înceapă negocierile.

Capitolul 51

Nu se făcuse încă ziuă şi Ramses mergea către templul lui Amon când, pe neaşteptate, Moise apăru în faţa lui, barându-i drumul. Regele îl calmă pe omul din gardă care-i însoţea.

— Trebuie să-ţi vorbesc, faraonule!

— Spune, dar repede.

— Nu înţelegi că, până acum, Yahwe s-a arătat indulgent? Dacă El ar fi vrut, tu şi poporul tău aţi fi fost nimiciţi! El te-a lăsat în viaţă pentru a arăta oamenilor atotputernicia Sa; El care nu poate avea asemănare. Dă-le voie evreilor să plece din Egipt, dacă nu…

— Dacă nu, ce?

— O a şaptea plagă va aduce suferinţe insuportabile ţării tale, o grindină atât de straşnică încât va face numeroase victime! Când îmi voi îndrepta toiagul spre cer, se va auzi bubuitul tunetului şi se vor vedea fulgerele!

— Nu ştii că unul dintre cele mai importante temple ale acestui oraş îi este închinat lui Seth, stăpânul furtunilor? El reprezintă mânia cerului şi eu voi şti să-l îmblânzesc prin ritualurile potrivite.

— De data aceasta, nu vei mai reuşi. Vor muri oameni şi animale.

— Dă-te la o parte din calea mea.

În aceeaşi după-amiază, regele îi consultă pe „preoţii orei” care observau cerul, studiau mişcarea aştrilor şi preziceau starea vremii. Într-adevăr, prevesteau şi ei precipitaţii puternice care ar fi putut distruge în bună măsură recolta de in.

Îndată ce intemperiile se declanşară, Ramses se închise în sanctuarul lui Seth şi rămase singur în faţa zeului. Ochii roşii ai impunătoarei statui străluceau ca jăraticul.

Regele nu avea putere să se opună voinţei lui Seth şi furiei norilor; dar, comunicând cu spiritul lui, el avea să-i mai diminueze din efecte şi din durată. Seti îl învăţase pe fiul său cum să intre în legătură cu Seth şi să-i canalizeze puterea distructivă fără a fi el însuşi distrus. Faraonul fu nevoit să facă o adevărată risipă de energie pentru a putea îndura confruntarea, fără

să cedeze nicio palmă de teren în faţa flăcărilor invizibile ale lui Seth, dar acţiunea lui a fost încununată de succes.

*

Diplomatul Meba tremura de frică. Deşi purta o perucă scurtă şi era îmbrăcat cu o mantie groasă, prost croită, se temea că putea fi recunoscut. Dar cine l-ar fi putut identifica în această fabrică de bere din cartierul docurilor în care muncitorii şi marinarii veneau să-şi potolească setea?

Amos, pleşuvul bărbos, se aşeză în faţa lui.

— Cine… cine te-a trimis?

— Magul. Sunteţi chiar…

— Fără nume! Trebuie să-i dai această tăbliţă. Ea conţine o informaţie care îl poate interesa.

— Magul doreşte să vă ocupaţi de Uri-Teşub.

— Dar… el se află într-o locuinţă foarte bine păzită.

— Ordinele precise astea sunt: omorâţi-l pe Uri-Teşub. Dacă nu, vă vom denunţa lui Ramses.

*

Îndoiala începea să-şi facă loc în rândul evreilor. Şapte plăgi se abătuseră până acum asupra Egiptului şi Faraonul rămânea ferm pe poziţia lui. Când se reuni sfatul bătrânilor, Moise reuşi, totuşi, să păstreze încrederea lor.

— Ce ai de gând să faci acum?

— Să provoc a opta plagă, atât de îngrozitoare încât egiptenii se vor simţi părăsiţi de zeii lor.

— Care va fi această plagă?

— Priviţi cerul înspre răsărit şi o să aflaţi.

— O să ieşim până la urmă din Egipt?

— Fiţi la fel de răbdători la fel cum am fost eu timp de mulţi ani şi puneţi-vă toată nădejdea şi credinţa în Yahwe: el ne va călăuzi către Pământul Făgăduinţei.

*

Pe la miezul nopţii, Nefertari se trezi pe neaşteptate.

Alături de ea, Ramses avea un somn liniştit. Regina ieşi fără niciun zgomot din cameră şi făcu câţiva paşi pe terasă. Aerul era înmiresmat,

oraşul liniştit şi tăcut, dar neliniştea marii soţii regale continua să crească. Viziunea care o tulburase nu dispărea, coşmarul continua să-i asalteze sufletul.

Ramses o îmbrăţişă cu multă blândeţe.

— Ai visat urât, Nefertari?

— Măcar să fi fost doar asta…

— De ce te temi?

— De o primejdie care vine dinspre est, însoţită de un vânt înspăimântător…

Ramses privi în acea direcţie.

Rămase concentrat mult timp, ca şi cum ar fi văzut prin tenebre. Spiritul regelui deveni, totodată, şi cer şi noapte, pornind către capătul pământului, acolo unde iau naştere vânturile.

Ceea ce observă Ramses era atât de îngrozitor încât se îmbrăcă în mare grabă, trezi personalul administrativ al palatului şi trimise să fie chemat Ameni.

Format din milioane, poate din miliarde de lăcuste, uriaşul nor venea dinspre est, împins de un vânt puternic. Nu era pentru prima oară când se producea un asemenea atac, dar acesta era de o amploare nemaiîntâlnită.

Datorită intervenţiei faraonului, ţăranii din Deltă aprinseseră focuri în care aruncau substanţe parfumate care ar fi trebuit să alunge lăcustele; pe unele culturi fuseseră întinse pânze grosolane din in.

Când Moise anunţase că insectele vor devora toţi arborii Egiptului şi că nu vor mai lăsa să crească fructele, ameninţarea se răspândise repede în ţară, datorită solilor regali; şi toată lumea se bucura că luase fără ezitare măsurile de precauţie pe care le recomandase Faraonul.

Pagubele fură minime; toţi oamenii îşi amintiră că lăcusta era una dintre formele simbolice în care sălăşluia sufletul Faraonului pentru a ajunge la cer, printr-o săritură uriaşă. În număr mic, insectele acestea erau considerate ca fiind inofensive; doar într-un număr imens deveneau de temut.

Perechea regală străbătu într-un car de luptă împrejurimile capitalei şi se opri în mai multe sate care se temeau de un nou asalt al lăcustelor; dar Ramses şi Nefertari le promiseră oamenilor că acest flagel nu va întârzia să dispară.

Aşa cum prevăzuse marea soţie regală, vântul dinspre est se opri şi fu înlocuit de rafale care duseră norul de lăcuste până la regiunea de stufăriş, dincolo de pământurile cultivate.

*

— Nu sunteţi bolnav, îi spuse lui Meba doctorul Pariamakhu, dar va trebui, totuşi, să vă odihniţi câteva zile.

— Starea asta de slăbiciune…

— Inima este într-o stare excelentă, ficatul este sănătos. Nu vă mai faceţi probleme, puteţi trăi şi o sută de ani!

Meba se prefăcuse bolnav cu speranţa că Pariamakhu îi va spune să nu iasă din casă timp de mai multe săptămâni, perioadă în care se putea ca Ofir şi complicii săi să fie arestaţi.

Acest plan copilăresc nu ţinuse… Şi să-i denunţe el, ar fi însemnat să se denunţe pe el însuşi!

Nu-i mai rămânea decât să execute această misiune. Dar cum se putea apropia de Uri-Teşub fără a-l pune în stare de alarmă pe Serramanna şi garda sa de elită?

Cea mai bună armă a lui, la urma urmelor, era diplomaţia. Când îl întâlni pe sard pe unul dintre coridoarele palatului, Meba îl opri.

— Acha mi-a trimis o scrisoare prin care îmi cere să-l interoghez pe Uri-Teşub şi să obţin mărturisirile lui despre administraţia hitită, declară Meba. Ceea ce îmi va dezvălui Uri-Teşub trebuie să rămână secret; de aceea, trebuie să discut cu el între patru ochi. Eu voi nota declaraţiile sale, le voi sigila şi le voi înmâna regelui.

Serramanna păru nedumerit.

— De cât timp aveţi nevoie?

— Nu ştiu.

— Sunteţi grăbit?

— Este o misiune urgentă.

— Bine, atunci, să mergem.

*

Uri-Teşub îl primi pe diplomat cu neîncredere, dar Meba ştiu să fie amabil şi convingător ca să-l liniştească în cele din urmă pe hitit. Nu-i puse întrebări stânjenitoare, îl felicită pentru colaborare şi-l asigură că viitorul său va deveni peste o vreme mai luminos.

Uri-Teşub îi descrise cele mai frumoase bătălii ale sale şi chiar făcu unele glume.

— Eşti mulţumit de felul în care trăieşti aici? se interesă Meba.
— Locuinţa şi hrana sunt pe placul meu, fac exerciţii fizice, dar… îmi lipsesc femeile.
— S-ar putea să aranjez eu ceva…
— În ce fel?
— Spune-le oamenilor de pază că vrei să faci o plimbare prin grădini, la lăsarea serii, pentru a profita de perioada mai răcoroasă a zilei. Sub tufa de cătină, lângă uşiţa din zid, te va aştepta o femeie.
— Cred că am putea deveni buni prieteni.
— Asta-i şi dorinţa mea cea mai fierbinte, Uri-Teşub.

*

Atmosfera devenea apăsătoare, cerul se întuneca. Zeul Seth făcea din nou dovada puterii sale. Căldura sufocantă, în absenţa oricărei adieri de vânt, fu pentru Uri-Teşub o bună ocazie pentru a cere să facă o plimbare prin grădinile vilei. Îl însoţeau doi paznici şi-l lăsară să rătăcească printre pâlcurile de flori, căci hititul nu avea cum să scape. De ce, la urma urmelor, ar fi încercat să scape din această colivie de aur în care se afla în siguranţă?
Ascuns sub tufa de cătină, Meba tremura de încordare. Prinzând curaj în urma infuziei de mandragoră, diplomatul sărise zidul care înconjura grădinile şi se pregătea să lovească.
Când Uri-Teşub avea să se aplece către el, i-ar fi tăiat beregata folosindu-se de un pumnal cu lama scurtă, furat de la un ofiţer de infanterie. Urma să lase arma pe jos, lângă cadavru, astfel încât s-ar fi bănuit că un clan al militarilor dornici de răzbunare urziseră un complot pentru a-l pedepsi pe acela care era vinovat de moartea atâtor egipteni.
Meba nu omorâse pe nimeni, niciodată, şi ştia că pentru o asemenea faptă ar fi fost executat; dar avea să-şi pledeze cauza în faţa judecătorilor de pe lumea cealaltă, explicându-le că fusese împins de alţii să facă aşa ceva. În clipele acelea, însă, nu trebuia să se gândească decât la pumnal şi la beregata lui Uri-Teşub.
Se auzi foşnet de paşi.
Nişte paşi înceţi şi prudenţi. Prada sa se apropia, se oprea, se apleca…
Meba ridică braţul ca să lovească, dar o lovitură năprasnică de pumn în moalele capului îl făcu să vadă negru în faţa ochilor.

Serramanna îl ridică pe diplomat apucându-l de gulerul tunicii.

— Trădător, nepriceput şi prost… Trezeşte-te, Meba!

Cel cu care vorbea nu dădu niciun semn de viaţă.

— Hai, lasă circul!

Capul forma cu linia gâtului un unghi ciudat. Serramanna îşi dădu seama că lovise cam prea tare.

Capitolul 52

Când avu loc ancheta judiciară absolut necesară asupra morţii violente a lui Meba, Serramanna trebui să fie supus unui interogatoriu amănunţit efectuat de Ameni. Destul de stânjenit, sardul crezu că avea să fie pedepsit.

— Afacerea este clară, trase concluzia scribul. Tu îl bănuiai, pe bună dreptate, pe diplomatul Meba că te-a minţit şi că voia să-l omoare pe Uri-Teşub. Ai încercat să-l arestezi pe Meba în flagrant delict, dar el s-a opus, ţi-a pus viaţa în pericol şi a murit în cursul luptei care a avut loc.

Fostul pirat se mai linişti.

— Ăsta-i un raport foarte corect.

— Deşi este mort, Meba va fi judecat de un tribunal. Cum vinovăţia sa este mai presus de orice îndoială, numele său va fi şters din toate documentele oficiale. Dar mai rămâne o întrebare: pentru cine lucra el?

— Mie mi-a spus că acţiona la ordinul lui Acha.

Ameni îşi roase cu dinţii capătul pensulei.

— Să-l elimine pe hitit pentru a-l scăpa pe Ramses de un personaj incomod… Dar Acha nu ar fi încredinţat o asemenea misiune unui filfizon fricos! Şi, mai ales, nu ar fi făcut nimic împotriva voinţei lui Ramses care respectă cu străşnicie dreptul de azil. O dată în plus, Meba a minţit. Şi dacă el făcea parte din reţeaua de spionaj hitită implantată pe teritoriul nostru?

— Reţeaua nu-l sprijinea pe Uri-Teşub?

— Astăzi, împăratul se numeşte Hattuşil. Uri-Teşub nu mai este decât un renegat. Eliminându-l pe duşmanul său de moarte, noul stăpân din Hatti ar fi fost recunoscător reţelei.

Sardul îşi netezi mustăţile sale lungi.

— Altfel spus, Ofir şi Şenar nu numai că sunt în viaţă, dar mai sunt încă în Egipt.

— Şenar a dispărut pe undeva prin Nubia, Ofir n-a mai dat niciun semn de viaţă de câţiva ani buni.

Serramanna îşi strânse furios pumnii.

— Magul ăsta blestemat poate că este pe undeva pe aici! Informaţiile despre fuga lui în Libia erau tot atâtea minciuni ca să mă tragă pe sfoară.

— Ofir n-a mai demonstrat şi cu alte ocazii că ştie să se facă nevăzut atunci când este nevoie?

— Nu l-am crezut, Ameni, nu l-am crezut niciodată…

— Şi dacă, la urma urmelor, tu ni-l aduceai viu pe Meba?

*

Timp de trei zile care păreau să nu se mai sfârşească, nori negri şi deşi acoperiră soarele deasupra capitalei. În ochii egiptenilor, tulburările provocate de zeul Seth se amestecau cu primejdiile pe care le aduceau trimişii zeiţei Sekhmet, anunţând boli şi alte nenorociri.

O singură fiinţă putea face ca situaţia aceasta să nu devină catastrofală: marea soţie regală, încarnare pământească a Regulii eterne căreia faraonul îi aducea atâtea ofrande. Acesta era momentul adevărului; fiecare trebuia să se privească pe el însuşi şi, fără cruţare, să încerce să vadă şi să îndrepte abaterile de la calea cea dreaptă. Luând asupra ei defectele şi neîmplinirile poporului său, Nefertari se duse la Theba, la templul zeiţei Mut, ca să depună ofrande la picioarele temutei statui a zeiţei Sekhmet şi să transforme astfel tenebrele în lumină.

În capitală, Ramses acceptă să-l primească din nou pe Moise care striga peste tot că umbra aşternută peste marele oraş era cea de-a noua dintre plăgile trimise de Yahwe asupra poporului egiptean.

— Te-ai convins acum, Faraonule?

— Tu nu faci altceva decât să interpretezi nişte fenomene naturale, punându-le pe seama zeului tău; este modul tău de a vedea realitatea şi eu îl respect. Dar nu voi accepta ca tu să semeni zâzanie în rândul populaţiei, în numele unei religii. Această atitudine este contrară legii Maat şi nu ar putea duce decât la dezordini şi la război civil.

— Poruncile lui Yahwe rămân neschimbate.

— Pleacă din Egipt, Moise, împreună cu cei care-ţi sunt credincioşi şi du-te să te rogi zeului tău oriunde vrei.

— Nu aceasta este dorinţa lui Yahwe; întreg poporul evreu trebuie să plece împreună cu mine.

— Vei lăsa aici animalele, mici sau mari, căci în marea lor majoritate ele v-au fost date doar spre folosinţă şi nu vă aparţin de drept. Cei care nu mai vor să trăiască în Egipt, nu pot beneficia de binefacerile acestei ţări.

— Turmele noastre ne vor însoţi, niciun animal nu va rămâne în ţara ta, căci fiecare dintre ele va servi credinţei în Yahwe. Noi avem nevoie de ele

pentru a face sacrificii şi a aduce ofrande, până ce vom sosi pe Pământul Făgăduinţei.

— Te vei comporta, aşadar, ca un hoţ?

— Numai Yahwe mă poate judeca.

— Ce fel de credinţă este aceea care ar putea îndreptăţi asemenea fapte?

— Tu nu eşti în stare să înţelegi. Mulţumeşte-te doar să te înclini în faţa ei.

— Faraonii au reuşit să înlăture fanatismul şi intoleranţa, aceste otrăvuri mortale care distrug sufletul omului. Nu te temi şi tu, ca şi mine, de urmările pe care le-ar putea avea un adevăr absolut şi definitiv impus oamenilor de către alţi oameni?

— Îndeplineşte voinţa lui Yahwe.

— În vorbele tale, Moise, nu este decât ameninţare şi insultă. Ce s-a întâmplat cu prietenia noastră care ne purta pe drumul cunoaşterii?

— Acum, numai viitorul mă interesează şi acest viitor înseamnă exodul poporului meu.

— Ieşi afară din palatul acesta, Moise, şi să nu mai dai ochii cu mine. Dacă nu, am să te consider un răsculat şi tribunalul va pronunţa împotriva ta pedeapsa cuvenită celor care tulbură ordinea în stat.

*

Plin de furie, Moise ieşi pe poarta palatului, fără să salute pe niciunul dintre curtenii care ar fi avut plăcerea să schimbe câteva vorbe cu el şi se întoarse în locuinţa sa din cartierul evreiesc unde îl aştepta Ofir.

Complicii magului îl înştiinţaseră că Meba dăduse greş şi fusese ucis. Dar ultimul raport pe care i-l trimisese diplomatul conţinea o informaţie interesantă: cu ocazia unei ceremonii din templul lui Ptah de la Memphis, Meba observase că tânărul Kha nu mai purta obiectele de apărare magică pe care i le dăduse Setau. Desigur, funcţia sa de mare preot îl punea la adăpost de forţele obscure; dar de ce Ofir nu şi-ar fi încercat norocul?

— A cedat Ramses?

— Nu va ceda niciodată! îi răspunse Moise.

— Ramses nu ştie ce este frica. Situaţia aceasta va rămâne fără ieşire atât timp cât nu vom recurge la violenţă.

— O răscoală…

— Avem arme din belşug.

— Evreii vor fi masacraţi.

— Cine vorbeşte despre o mişcare deschisă? Trebuie folosită moartea, ea va fi cea de-a zecea şi ultima plagă trimisă asupra Egiptului.

Mânia lui Moise nu se domolea. Şi, ascultând vorbele ameninţătoare ale lui Ofir, crezu că aude glasul lui Yahwe.

— Ai dreptate, Ofir; trebuie să lovim atât de puternic încât Ramses va fi nevoit să-i lase liberi pe evrei. La miezul nopţii, noaptea morţii, Yahwe va străbate Egiptul şi întâii-născuţi vor muri.

Ofir spera de mult timp că vor veni şi asemenea clipe! În sfârşit, avea să se răzbune pentru toate înfrângerile suferite din partea faraonului.

— Primul din şirul acestor întâi-născuţi este Kha, fiul lui Ramses, posibilul său urmaş la tron. Până acum, el avea parte de o protecţie magică pe care eu n-am putut-o învinge niciodată. Dar acum…

— Mâna lui Yahwe nu-l va cruţa.

— Trebuie să-i păcălim, propuse Ofir; evreii să se poarte ca fraţii cu egiptenii, la fel ca altădată, şi să profite de aceasta pentru a face rost de cât mai multe obiecte de preţ. Vom avea nevoie de ele când vom fi în bejenie.

— Vom sărbători Paştele, anunţă Moise, şi vom pune pe casele noastre un semn de culoare roşie, un buchet din flori de isop muiate în sângele animalelor tăiate pentru sărbătoare. În noaptea morţii, cei care vor ucide, vor ocoli aceste locuinţe.

Ofir porni val-vârtej către laboratorul său. Cu ajutorul pensulei furate de la Kha, vrăjitorul spera să-l facă pe fiul cel mare al lui Ramses să paralizeze, trimiţându-l astfel pe calea morţii.

*

Jocurile de umbre şi de lumini din grădină făceau ca Nefertari să pară şi mai frumoasă. Misterioasă şi sublimă, mişcându-se cu graţia unei zeiţe printre tufe şi flori, ea întruchipa fericirea. Totuşi, atunci când îi sărută mâna, Ramses simţi că fiinţa iubită era încordată.

— Moise ne ameninţă în continuare, şopti ea.

— Era prietenul meu şi nu pot crede că în sufletul lui se poate cuibări atâta răutate.

— Nici eu, îl stimez mult, dar sufletul său este pârjolit de un foc mistuitor; de el mă tem.

Cu un aer îngrijorat, Setau veni către perechea regală.

— Iertaţi-mă, eu spun întotdeauna lucrurilor pe nume: Kha este bolnav.

— Este ceva grav? îl întrebă Nefertari.

— Mă tem că da, Maiestate; leacurile mele par să nu-i fie de folos.
— Vrei să spui…
— Să nu ne amăgim: este o vrajă rea.
Fiică a zeiţei Isis, magiciană desăvârşită, marea soţie regală alergă într-un suflet la căpătâiul fiului întâiului-născut al lui Ramses.
În ciuda durerilor pe care le îndura, marele preot al lui Ptah făcea dovada unei atitudini de impresionantă demnitate. Culcat pe un pat scund, cu trăsăturile feţei crispate de suferinţă, cu tenul pământiu, Kha avea o respiraţie întretăiată.
— Nu-mi mai simt braţele, îi spuse el lui Nefertari, şi nu mai pot mişca nici picioarele.
Regina îşi puse palmele pe tâmplele tânărului.
— Am să-ţi dau toată energia mea, promise ea, şi ne vom lupta împreună cu moartea. Am să-ţi dăruiesc toată fericirea pe care viaţa mi-a oferit-o mie şi astfel nu vei muri.

*

În capitala hitită, negocierile înaintau foarte încet. Hattuşil discuta fiecare articol din proiectul pe care-l întocmise Ramses, propunea o altă formulare, se contrazicea cu Acha, ajungea la un compromis, cântărind o dată şi încă o dată fiecare cuvânt. Putuhepa mai adăuga şi ea câte o remarcă, astfel că se iscau mereu alte discuţii.
Acha era peste măsură de răbdător. Era conştient că lua parte la negocierea unei păci de care depindea fericirea Orientului Apropiat în totalitate şi a unei bune părţi din Asia.
— Nu uita, îi aminti Hattuşil, că eu cer extrădarea lui Uri-Teşub.
— Acesta va fi ultimul detaliu pe care-l vom pune la punct, îi răspunse Acha, după ce vom ajunge la un acord asupra întregului tratat.
— Eşti de un optimism remarcabil… Dar eşti convins că împăratul din Hatti are deplină încredere în tine?
— Dacă ar fi căzut într-o asemenea cursă, ar mai fi el împărat în Hatti?
— Punându-mi în cârcă asemenea gânduri ascunse, nu te temi că ai putea compromite încheierea negocierilor?
— Sunteţi nevoit să aveţi gânduri ascunse, Maiestate, încercând să obţineţi un tratat mai favorabil pentru Hatti decât pentru Egipt… Rolul meu este acela de a restabili echilibrul între cele două talere ale balanţei.
— Un joc delicat care s-ar putea să dea greş.

— Viitorul lumii… Iată ce mi-a încredinţat mie Ramses, iată ce se află în mâinile voastre, Maiestate.
— Sunt răbdător, lucid şi încăpăţânat, dragă Acha.
— Şi eu sunt la fel, Maiestate.

Capitolul 53

Serramanna nu mai părăsise de mult timp corpul de gardă al mercenarilor săi. Doar din când în când îşi mai permitea câteva clipe de distracţie cu o fată de la fabrica de bere cea mai cunoscută; dar plăcerea acestei relaţii nu-i putea scoate din minte obsesia: adversarul avea să comită neapărat vreo greşeală şi el trebuia să fie pregătit să profite de ea.

Boala lui Kha îi provocase sardului o adâncă tristeţe; tot ceea ce îi privea pe rege şi pe apropiaţii acestuia îl preocupa peste măsură, ca şi cum familia suveranilor devenise şi a sa; acum, el clocotea de furie că nu poate să-i elimine pe duşmanii lui Ramses.

Unul dintre mercenarii săi veni să-i raporteze.

— Se petrec lucruri ciudate la evrei…

— Ce se întâmplă?

— Pe uşile caselor în care locuiesc evreii au apărut semne cu vopsea roşie. Nu ştiu de ce, dar m-am gândit că ar trebui să ştiţi.

— Ai făcut bine că mi-ai spus. Adu-l la mine pe Abner sub un pretext oarecare.

După ce depusese mărturie în favoarea lui Moise, despre cărămidarul evreu care încercase să-i stoarcă de bani pe fraţii săi evrei nu se mai auzise nimic.

Cu privirea în pământ, se vedea limpede că Abner nu se simţea în largul lui.

— Ai mai făcut ceva rău? îl întrebă Serramanna cu un aer mânios.

— Oh, nu, stăpâne! Viaţa mea este la fel de nepătată ca veşmintele unui preot.

— Atunci, de ce tremuri?

— Eu nu sunt decât un sărman cărămidar şi…

— Destul, Abner; de ce ai mânjit uşa casei tale cu vopsea roşie?

— A fost doar o întâmplare, stăpâne!

— Un accident care s-a petrecut şi la alte câteva zeci de uşi din cartier! Mă iei drept un prost?

Uriaşul sard îşi trosni încheieturile degetelor de la mâini şi evreul tresări.
— Este… este o modă!
— Aha, da… Şi dacă moda mea ar fi să-ţi tai nasul şi urechile?
— N-aveţi dreptul ăsta, tribunalul v-ar condamna.
— Este un caz de forţă majoră: anchetez deocherea fiului cel mare al lui Ramses şi nu m-ar mira deloc să aflu că eşti şi tu amestecat în aşa ceva.
Judecătorii erau nespus de severi faţă de cei care practicau magia neagră; Abner ştia că s-ar putea alege cu o grea condamnare.
— Sunt nevinovat!
— Cu tot ce ai făcut cândva, mi-e foarte greu să te cred.
— Nu-mi faceţi asta, stăpâne, am familie, copii…
— Ori vorbeşti, ori te trimit în judecată.
Între viaţa sa şi cea a lui Moise, Abner nu şovăi prea mult ca să aleagă.
— Moise a aruncat un blestem asupra întâilor-născuţi, mărturisi el; în noaptea stabilită, aceştia vor fi ucişi de Yahwe. Pentru ca evreii să fie cruţaţi, trebuia făcut un semn distinctiv pe casele lor.
— Pe toţi dracii mării, Moise ăsta este un adevărat monstru!
— Mă… mă lăsaţi să plec, stăpâne?
— Dacă te las în libertate, tu n-o să-ţi ţii gura, şarpe ce eşti; la închisoare o să fii mai în siguranţă.
Destul de mulţumit, Abner clătină din cap.
— Când s-ar putea să ies?
— Care este data stabilită pentru noaptea asta a nenorocirilor?
— Habar n-am, dar destul de curând.
Serramanna se duse de îndată la Ramses care-l primi imediat ce termină întâlnirea cu ministrul Agriculturii. Foarte îngrijorat de boala lui Kha pe care numai magia lui Nefertari îl mai ţinea în viaţă, Nedjem abia mai avea puterea de a face faţă îndatoririlor sale; dar Ramses îl convinse că slujirea ţării şi a poporului egiptean trecea înaintea oricăror alte probleme, fie ele chiar tragedii personale.
Sardul îi relată cele auzite de la Abner.
— Omul ăsta minte, aprecie regele; Moise n-ar comite niciodată o asemenea faptă abominabilă.
— Abner este un laş şi îi este frică de mine; sunt convins că mi-a spus adevărul.
— Un şir de crime, eliminarea rece şi sistematică a întâilor-născuţi… O asemenea oroare nu poate fi plănuită decât de o minte bolnavă. Şi nu-i cazul

lui Moise.

— Mă gândesc să trimit cât mai multe forţe de ordine ca să-i opresc pe ucigaşi să pună în aplicare planul lor dement.

— Pune în mişcare şi poliţia de prin sate.

— Iertaţi-mă, Maiestate… Dar n-ar trebui să-l arestez şi pe Moise?

— El în persoană n-a comis nicio crimă, tribunalul l-ar achita. Trebuie să găsesc o altă soluţie în privinţa lui.

— Aş vrea să vă propun o strategie pe care s-ar putea s-o consideraţi îngrozitoare, dar care s-ar putea dovedi utilă…

— Văd că poţi fi şi foarte precaut! Te ascult, Serramanna.

— Să răspândim zvonul că tânărul Kha nu mai are de trăit decât trei zile.

Doar la auzul unei asemenea eventualităţi sinistre, Ramses se cutremură.

— Ştiam că o să vă şocheze un asemenea lucru, Maiestate, dar această ştire îi va face neapărat pe asasini să acţioneze foarte repede şi eu voi putea profita de graba lor.

Doar câteva clipe de gândire îi fură suficiente regelui.

— Succes, Serramanna, trebuie să reuşeşti!

*

Dolenta, sora lui Ramses, o pălmui pe coafeza care trăsese prea tare de una dintre şuviţele superbei sale podoabe capilare.

— Ieşi de aici, toanto!

Coafeza ieşi din cameră plângând în hohote. Imediat, în locul ei apăru pedichiurista.

— Curăţă bine tălpile şi dă pe unghii vopsea roşie… Şi ai grijă să nu mă ciopârţeşti.

Pedichiurista fu fericită că avea o experienţă atât de îndelungată.

— Lucrezi bine, observă Dolenta; o să te plătesc mai bine şi o să te recomand şi prietenelor mele.

— Vă mulţumesc, prinţesă; cu toate că tristeţea ne copleşeşte pe toţi, mi-aţi făcut o mare bucurie.

— Despre ce tristeţe vorbeşti?

— Prima mea clientă din dimineaţa asta, o doamnă bine situată la curte tocmai aflase o veste îngrozitoare: fiul cel mare al regelui este pe moarte.

— Nu-i un simplu zvon?

— Din nefericire, nu! După spusele medicului de la palat, Kha nu mai are de trăit decât trei zile.

— Dă-i zor şi termină ce ai de făcut, am treabă.

Era ceva urgent. Singurul caz în care Dolenta se simţea obligată să treacă peste orice considerente de securitate. Uitând să se mai machieze, îşi puse o perucă obişnuită şi-şi aruncă pe umeri o pelerină scurtă. Nimeni n-ar fi putut s-o recunoască.

Dolenta se amestecă în mulţimea de gură-cască şi se îndreptă către cartierul cărămidarilor evrei. Se strecură printre un sacagiu şi un vânzător de brânzeturi, dădu la o parte cu o mişcare nervoasă a mâinii două fetiţe care se jucau cu păpuşile în mijlocul străduţei, îmbrânci un negustor bătrân cu paşii prea înceţi şi bătu de cinci ori într-o uşiţă vopsită într-un verde posomorât.

Ea se deschise cu un scârţâit prelung.

— Cine sunteţi? întrebă un cărămidar.

— Prietena magului.

— Intraţi.

Cărămidarul o luă înainte şi Dolenta îl urmă pe o scară abruptă care ducea către un beci luminat de o lampă cu ulei în raza căreia se putea desluşi figura inconfundabilă a magului Ofir. Trăsăturile de pasăre de pradă, pometţii ieşiţi în afară, nasul proeminent alcătuiau un chip misterios care o fascina pe sora lui Ramses.

Ofir ţinea strâns între degete pensula lui Kha pe care o acoperise cu semne ciudate şi o arsese în bună măsură.

— Ce este atât de urgent, Dolenta, ca să vii aici?

— Kha va muri cât de curând, poate chiar în ceasurile următoare.

— Medicii de la palat au renunţat cumva să-l mai îngrijească?

— Pariamakhu apreciază că nu mai are mult de trăit.

— Este o veste grozavă şi modifică în foarte mică măsură planurile noastre. Ai făcut foarte bine că ai venit să mă anunţi.

Noaptea sorocită pentru masacru va veni mai devreme decât era plănuit. Întâii-născuţi aveau să moară, începând cu fiul lui Ramses, şi disperarea urma să se abată asupra poporului egiptean. Îngroziţi de puterea şi de mânia lui Yahwe, oamenii se vor răscula împotriva lui Ramses. Răzmeriţa se anunţa a fi generală.

Dolenta se aruncă la picioarele magului.

— Ce se va întâmpla, Ofir?

— Ramses va fi alungat, Moise şi Dumnezeu cel adevărat vor triumfa.

— Visul nostru se va îndeplini…

— Acum, el devine realitate, scumpa mea Dolenta. Aşa cum ai avut dreptate să crezi întotdeauna.

— Nu s-ar putea evita unele violenţe?

Ofir o ajută pe Dolenta să se ridice şi cuprinse în palmele mâinilor sale obrajii femeii care aproape că-şi pierduse minţile de fericire.

— Moise este acela care ia hotărârile şi Moise este inspirat de Yahwe; noi nu putem pune în discuţie ordinele, oricare ar fi urmările îndeplinirii lor.

O uşă se deschise trântindu-se de perete, se auzi un strigăt înăbuşit, paşi grăbiţi pe scară şi uriaşul sard năvăli în pivniţă!

Cu un dos de palmă o dădu în lături pe Dolenta care se agăţase de el ca să-i permită magului să fugă şi-i aplică acestuia din urmă o năprasnică lovitură cu capul. În cădere, spionul hitit nu lăsase să-i scape din mână pensula lui Kha, ţinând-o strâns în pumn. Fostul pirat îi puse o talpă grea pe braţ obligându-l să deschidă degetele.

— Ofir… În sfârşit, am pus mâna pe tine!

Capitolul 54

Setau intră în camera lui Kha, aruncă pe jos pensula descântată şi o călcă în picioare cu furie, până când o făcu bucăţele.

Nefertari, care nu încetase să-l vegheze pe fiul cel mare al lui Ramses, încercând să-i transmită forţe proaspete, îl privi cu o infinită recunoştinţă pe Setau.

— Deochiul a fost distrus, Maiestate; Kha se va vindeca foarte repede.

Nefertari îşi luă mâinile de pe ceafa tânărului, după care se prăbuşi, sleită de puteri.

*

După ce doctorul Pariamakhu îi prescrise nişte leacuri fortifiante fără nicio valoare, Setau îi dădu reginei un adevărat medicament care să redea sângelui său energia pe care o pierduse.

— Marea soţie regală a depăşit limitele epuizării, îi explică el lui Ramses.

— Te rog să-mi spui tot adevărul, Setau.

— Oferindu-i puterea sa magică lui Kha, Nefertari a pierdut câţiva ani buni de viaţă.

Ramses rămase mult timp la căpătâiul reginei, încercând să-i cedeze forţa din forţa care emana din fiinţa lui, acea forţă pe care era clădită domnia sa. Era gata s-o sacrifice pe toată pentru ca Nefertari să se poată bucura de o lungă şi fericită bătrâneţe şi să ofere celor Două Ţări lumina frumuseţii sale.

Fu nevoie de toată puterea de convingere a lui Ameni pentru a-l face pe Ramses să se întoarcă la afacerile de stat. Regele nu putu să discute cu prietenul său până când nu auzi vocea liniştitoare a lui Nefertari care îi spunea că simte cum bezna nopţii se îndepărtează de ea.

— Serramanna mi-a înaintat un raport amănunţit, îi spuse Ameni. Magul Ofir a fost arestat şi va fi judecat pentru spionaj, magie neagră, tentativă de ucidere asupra membrilor familiei regale şi uciderea nefericitei Lita şi a servitoarei acesteia. Dar el nu este singurul vinovat: Moise este la fel de periculos ca el. Ofir a vorbit şi a dezvăluit că Moise avea de gând să ucidă

toţi întâii-născuţi din Egipt. Fără intervenţia lui Serramanna, care a dejucat planul acesta monstruos, acum am fi avut de plâns o mulţime de victime.

*

De la cel mai vârstnic până la cel mai tânăr, de la cel mai bogat la cel mai sărac, de la cel mai cinic la cel mai naiv, toţi evreii fură uluiţi. Nimeni nu se aştepta să-l vadă apărând pe Faraon în persoană, în fruntea unui detaşament de soldaţi aflaţi sub comanda lui Serramanna. Străzile se goliră în scurt timp şi oamenii se mulţumeau să observe ce se întâmpla din spatele obloanelor pe jumătate întredeschise.

Ramses se îndreptă direct către locuinţa lui Moise. Auzind atâta gălăgie pe străzi, acesta se afla deja în pragul uşii cu nelipsitul său toiag în mână.

— Nu trebuia să ne mai întâlnim, Maiestate.

— Aceasta va fi ultima noastră întâlnire, Moise, să fii sigur. De ce ai vrut să răspândeşti moartea peste tot?

— Am fost animat doar de supunerea faţă de Yahwe.

— Nu este prea crud zeul tău? Eu îţi respect credinţa, prietene, dar nu vreau ca ea să dea naştere în permanenţă unei discordii pe pământul lăsat ca moştenire de strămoşii mei. Părăseşte Egiptul, Moise, pleacă împreună cu evreii tăi. Duceţi-vă să trăiţi acolo unde doriţi şi cu adevărurile pe care le doriţi. Nu tu ceri ieşirea aceasta din Egipt, eu sunt acela care ţi-o cer.

*

Înfăşurat într-o mantie lungă din lână vopsită în roşu şi în negru, împăratul Hattuşil îşi contempla capitala de la înălţimea acropolei pe culmea căreia se înălţa palatul său. Soţia sa, Putuhepa, îl luă de braţ cu afecţiune.

— Ţara noastră este primitivă, dar nu lipsită de frumuseţe. De ce s-o sacrificăm din cauza unui resentiment?

— Uri-Teşub trebuie condamnat, afirmă împăratul.

— Dar nu este deja? Mi-l închipui pe acest războinic nemilos, într-o locuinţă aflată sub pază strictă, în ţara celui mai înverşunat duşman al său! Vanitatea lui Uri-Teşub nu este, oare, rănită de moarte?

— Nu am dreptul să cedez în această privinţă.

— Asiria nu ne va mai permite mult timp să ne încăpăţânăm; armata sa pare a fi din ce în ce mai ameninţătoare şi nu va şovăi să ne atace dacă află

că negocierile noastre de pace cu Egiptul au eşuat.

— Negocierile astea sunt secrete.

— Împăratul din Hatti a devenit, cumva, naiv? Curierii nu încetează nicio clipă să plece şi să vină din Hatti în Egipt şi din Egipt în Hatti, aşa că un aşa-zis secret nu mai este secret. Dacă noi nu încheiem cât mai curând un acord de bună vecinătate, asirienii ne vor considera o pradă uşoară, iar Ramses va asista la căderea noastră fără să mişte nici măcar un deget.

— Hitiţii vor şti să se apere.

— De când ai început să domneşti tu, Hattuşil, poporul tău s-a schimbat mult. Chiar şi soldaţii doresc pacea. Şi tu însuţi, îţi doreşti altceva?

— Nu cumva te-a influenţat şi pe tine Nefertari?

— Sora mea, regina Egiptului, împărtăşeşte convingerile mele; ea a reuşit să-l convingă pe Ramses să nu mai poarte niciun război cu hitiţii, dar noi vom fi în stare să răspundem speranţei lor?

— Uri-Teşub…

— Uri-Teşub ţine de trecut. N-are decât să se însoare cu o egipteancă, să se amestece cu poporul faraonului şi să dispară din viaţa noastră viitoare!

— Îmi ceri mult.

— Nu este de datoria mea, ca împărăteasă?

— Ramses va considera acest pas înapoi făcut de mine ca un semn de slăbiciune.

— Nici Nefertari, nici eu însămi nu vom interpreta astfel bunăvoinţa ta.

— Oare femeile conduc politica externă atât în Hatti, cât şi în Egipt?

— De ce nu, îi răspunse Putuhepa, dacă noi suntem capabile să obţinem şi să păstrăm pacea?

*

În timpul procesului său, magul Ofir vorbi despre toate. Se lăudă că fusese şeful reţelei hitite de spionaj în Egipt şi că pusese în pericol cu bună ştiinţă viaţa lui Kha; când descrise cum le omorâse pe nefericita Lita şi pe servitoarea acesteia, juraţii înţeleseră că Ofir nu simţea nicio remuşcare pentru asta şi că el nu ar sta pe gânduri înainte de a ucide din nou, cu acelaşi sânge rece.

Dolenta plângea în hohote. Acuzată de complicitate cu Ofir, nu putu spune nimic în apărarea ei, ci se mulţumi doar să ceară iertare fratelui său, regele Egiptului. Ea aruncă vina asupra lui Şenar a cărui influenţă nefastă o făcuse să apuce pe un drum greşit.

Deliberarea nu dură mult. Şeful judecătorilor dădu verdictul. Condamnat la moarte, Ofir avea să se execute el însuşi, sinucigându-se cu otravă; Dolenta, al cărei nume urma să fie anulat şi şters din toate documentele oficiale, fu exilată pe viaţă în Siria de Sud unde avea să fie folosită ca muncitor agricol, la dispoziţia unui ţăran pentru îndeplinirea celor mai grele corvezi. Cât despre Şenar, el fu condamnat la moarte în contumacie şi numele său era şters pentru totdeauna din toate documentele oficiale.

Setau şi Lotus plecară din nou la Abu Simbel, chiar în ziua în care Acha se întorcea în Egipt. Abia avură timp să se îmbrăţişeze şi să se felicite pentru ceea ce reuşiseră să facă, pentru că se despărţiră din nou.

Acha fu primit de îndată de perechea regală; deşi foarte slăbită, Nefertari îşi continuase tot timpul corespondenţa cu Putuhepa. Voinic, leul nubian, şi tovarăşul său, Străjerul, câinele galben-auriu care rămăsese la fel de sprinten în ciuda vârstei sale înaintate, nu se îndepărtau nicio clipă de regină, de parcă ar fi ştiut că prezenţa lor îi putea reda puţină energie. Îndată ce se putea elibera cât de puţin de îndatoririle funcţiei sale, Ramses venea în preajma soţiei sale. Se plimbau prin grădinile palatului, el îi citea scrieri ale înţelepţilor din vremea piramidelor; şi unul şi celălalt îşi dădeau tot mai mult seama de dragostea imensă care-i unea, de această iubire tainică pe care niciun cuvânt nu l-ar fi putut descrie, arzătoare ca un cer de vară şi blând ca un asfinţit al soarelui pe malurile Nilului.

Nefertari era aceea care-l obliga pe Ramses să se despartă de ea şi să se întoarcă la slujirea Egiptului, să îndrume corabia statului în direcţia cea bună şi să răspundă la miile de probleme zilnice pe care i le comunicau miniştrii şi înalţii funcţionari. Datorită lui Iset cea frumoasă, lui Meritamon şi lui Kha, convalescenţa reginei era însoţită de bucurie şi de entuziasmul tinereţii. Îi făceau o mare bucurie vizitele micului Merenptah, cu o personalitate deja demnă de remarcat, şi cele ale reginei-mamă, Tuya, care ştia atât de bine să-şi ascundă propria oboseală datorată vârstei.

Acha făcu o plecăciune în faţa lui Nefertari.

— Înţelepciunea şi frumuseţea voastră mi-au lipsit mult, Maiestate.

— Ne-ai adus veşti bune?

— Excelente.

— Hattuşil chiar doreşte să semneze un tratat? întrebă Ramses, neîncrezător.

— Datorită reginei Egiptului şi a împărătesei Putuhepa, cazul lui Uri-Teşub este ca şi încheiat: el să rămână în Egipt şi să trăiască pe undeva prin

ţară. În felul acesta, nu va mai exista niciun obstacol în calea încheierii unui acord de pace.

Un zâmbet larg înflori pe chipul reginei Nefertari.

— Am obţinut noi, oare, cea mai frumoasă dintre victorii?

— Principalul nostru sprijin a venit din partea împărătesei Putuhepa; tonul scrisorilor pe care i le trimitea marea soţie regală i-a mers la suflet. Încă de la începutul domniei lui Hattuşil, hitiţii se tem de pericolul pe care-l reprezintă pentru ei armata asiriană şi ştiu că noi, duşmanii lor de ieri, am putea fi susţinătorii lor de mâine.

— Să acţionăm cât mai repede, propuse Nefertari, pentru a profita de acest moment favorabil.

— Am adus versiunea tratatului de bună vecinătate şi non-beligeranţă propusă de Hattuşil. Să-l studiem cu atenţie; îndată ce voi obţine acordul vostru şi pe acela al Faraonului, voi pleca din nou în Hatti.

Perechea regală împreună cu Acha se puseră pe treabă; nu fără surpriză, Ramses constată că Hattuşil acceptase cele mai multe dintre condiţiile sale.

Acha făcuse o treabă dincolo de orice aşteptări, fără a se îndepărta de la ceea ce gândea regele. Şi, după ce Tuya citi cu mare atenţie textul provizoriu, îşi dădu şi ea consimţământul.

*

— Ce se petrece aici? întrebă viceregele Nubiei al cărui car, tras de doi cai şi condus de un vizitiu cu multă experienţă, se îndrepta către palatul din Pi-Ramses, parcurgând străduţele zgomotoase şi înţesate de lume.

— Exodul evreilor, îi răspunse vizitiul. Călăuziţi de conducătorul lor, Moise, părăsesc Egiptul şi pleacă spre pământurile care le-au fost făgăduite.

— Cum de a acceptat Faraonul o nebunie ca asta?

— Ramses îi alungă pentru că au tulburat ordinea publică.

Uluit, viceregele Nubiei, aflat în vizită oficială în capitală, văzu mii de bărbaţi, femei şi copii ieşind din Pi-Ramses, împingând în faţa lor turmele de vite şi trăgând căruţe pline cu veşminte şi provizii. Unii cântau, alţii aveau un aer trist. Cei mai mulţi dintre ei erau disperaţi pentru că plecau dintr-o ţară în care duceau o viaţă plăcută, dar nu îndrăzneau să i se opună lui Moise.

Întâmpinat de Ameni, viceregele Nubiei fu condus în biroul lui Ramses.

— Care este motivul acestei vizite? întrebă suveranul.

— Trebuia să vă pun în gardă cât mai repede, Maiestate. Aşa că n-am mai stat pe gânduri şi m-am urcat într-o barcă rapidă pentru a vă face eu însumi un raport asupra tragicelor evenimente care îndoliază teritoriul de care răspund… Au fost atât de neaşteptate, atât de brutale! Nu-mi puteam închipui…

— Termină cu pălăvrăgeala asta, îl opri Ramses, şi spune-mi ce s-a întâmplat.

Viceregele Nubiei înghiţi în sec.

— O răscoală, Maiestate. O răscoală grozavă a triburilor coalizate.

Capitolul 55

Şenar reuşise.

Luni întregi discutase şi iar discutase, încăpăţânându-se să-i convingă unul câte unul pe şefii de triburi să se alieze între ei pentru a pune stăpânire pe cea mai importantă mină de aur din Nubia. Deşi le promisese să-i plătească din gros, împărţindu-le plăcuţe de argint, războinicii negri nu se arătaseră prea încântaţi să se măsoare cu Ramses cel Mare. Nu era, oare, o nebunie să se opună armatei egiptene care, la începutul domniei lui Seti, le administrase o atât de grea înfrângere răsculaţilor?

În ciuda multor eşecuri, Şenar se înverşunase să persevereze. Ultima sa şansă de a-l suprima pe Ramses era să-l atragă într-o cursă. Pentru aceasta, el trebuia să se bazeze pe nişte luptători destoinici, hotărâţi să pună mâna pe bogăţii imense şi care nu s-ar fi temut să-i înfrunte pe soldaţii faraonului.

Perseverenţa lui Şenar fusese răsplătită. Mai întâi cedase unul dintre şefi, apoi al doilea, un al treilea şi, după aceea mulţi alţii… Şi fuseseră necesare noi discuţii pentru a se stabili cine avea să ia conducerea revoltei.

Discuţiile degeneraseră într-o încăierare în cursul căreia doi şefi de clan şi un mercenar cretan fuseseră ucişi. Până la urmă se înţeleseră ca şef să le fie Şenar; deşi nu era nubian, el era acela care-i cunoştea cel mai bine pe Ramses şi armata sa.

Paznicii care-i supravegheau pe muncitorii din mină nu opuseră decât o rezistenţă slabă în faţa hoardei dezlănţuite care năvălise peste ei. Erau războinici negri înarmaţi cu lănci şi cu arcuri; în câteva ceasuri, aceştia deveniră stăpânii acelui loc şi, la câteva zile după aceea, respinseră trupele venite de la fortăreaţa Boihen pentru a restabili ordinea.

Văzând că răscoala se extindea, viceregele Nubiei nu avusese altă soluţie decât să-l înştiinţeze pe Ramses.

Şenar ştia că fratele său trebuia neapărat să vină acolo, în persoană, pentru a-i potoli pe rebeli. Avea să comită prin asta o greşeală care urma să-i fie fatală.

*

Coline deşertice, insuliţe de granit, fâşie îngustă de verdeaţă care rezista în faţa înaintării deşertului, cer de un albastru limpede pe care zburau pelicani, flamingi roşii, stârci cu coroană şi berze, palmieri cu trunchiul dublu… Aşa era minunata Nubie pe care Ramses o iubea nespus şi al cărei farmec nu înceta nicio clipă să-l acapareze, în pofida marilor griji care-i obligaseră pe rege să plece în grabă, împreună cu armata sa, către Marele Sud.

După cum relatase viceregele, triburile nubiene răsculate puseseră stăpânire pe principala mină de aur. Întreruperea extragerii de metal preţios avea nişte consecinţe catastrofale: pe de o parte, bijutierii aveau nevoie de preţiosul metal ca să creeze ornamentele pentru temple; pe de altă parte, regele folosea aurul sub forma darurilor pentru vasalii săi, pentru a menţine relaţii diplomatice excelente.

Deşi nu-i făcea plăcere să se îndepărteze de Nefertari, Ramses trebuia să lovească rapid şi în forţă, cu atât mai mult cu cât el avea o certitudine, confirmată prin intuiţia marii soţii regale: cel care instigase la această revoltă nu putea fi altul decât Şenar.

Fratele său mai mare nu dispăruse, aşa cum crezuseră cu toţii, în pustietatea deşertului şi se străduise să stârnească şi să răspândească revolta. Având la dispoziţie cantităţile acelea uriaşe de aur, el putea dispune de numeroşi mercenari, ar fi atacat fortăreţele egiptene şi s-ar fi lansat într-o aventură nebunească, în cucerirea pământului peste care domneau faraonii. Ura şi invidia, alimentate de înfrângeri, îl făcuseră pe Şenar să pătrundă pe un tărâm de unde nu mai putea ieşi niciodată, cel al nebuniei.

Între el şi Ramses, toate legăturile care-i unesc de obicei pe fraţi fuseseră tăiate. Nici chiar Tuya, atunci când faraonul îi mărturisise ce planuri avea, nu protestase. Această înfruntare fratricidă avea să fie ultima.

Mulţi dintre „fiii regali” se aflau alături de Ramses, nerăbdători să-şi arate vitejia. Purtând peruci cu coade lungi, cămăşi plisate cu mânecile largi şi o pânză lungă în faţă, ei purtau cu mândrie simbolul zeului şacal, „deschizătorul de drumuri”.

Când drumul lor fu barat de un elefant uriaş, chiar şi cei mai entuziaşti fură gata s-o ia la fugă; dar Ramses înaintă către muntele viu, se lăsă ridicat de trompa acestuia şi depus pe ceafă, între cele două urechi mari care fluturau într-o cadenţă plină de bucurie. Cine s-ar mai fi putut îndoi de protecţia divină de care se bucura faraonul?

Voinic, leul cu coama înfoiată, înaintă în dreapta elefantului în direcţia minei. Arcaşii şi soldaţii pedeştri erau convinşi că Faraonul va pătrunde în rândurile inamice într-un iureş năucitor; dar Ramses porunci să se instaleze tabăra de corturi la o distanţă destul de mare de locul unde se afla mina. Bucătarii se puseră imediat pe treabă, armele fură curăţate, lamele săbiilor fură ascuţite, iar animalele de povară, catârii şi boii, fură adăpate şi hrănite.

Unul dintre „fiii regali”, cam de douăzeci de ani, îndrăzni să protesteze.

— De ce mai aşteptăm, Maiestate? Câţiva nubieni răsculaţi nu se pot opune forţelor noastre!

— Cunoşti prea puţin ţara asta şi pe locuitorii ei; nubienii sunt arcaşi de temut şi luptă cu o vitejie inegalabilă. Dacă vom crede că suntem de pe acum învingători, mulţi dintre ai noştri vor muri.

— Nu aceasta este regula războiului?

— Dar regula constă în a cruţa cât mai multe vieţi.

— Dar… nubienii nu se vor preda!

— Nu atunci când sunt ameninţaţi.

— Maiestate, doar n-o să negociem cu aceşti sălbatici!

— Trebuie uluiţi. Strălucirea este aceea care asigură victoria, nu braţul înarmat. Nubienii au obiceiul să organizeze ambuscade, să atace ariergarda şi să apară în spatele inamicului. Noi nu o să le oferim această ocazie, căci noi o să-i lovim printr-o surpriză colosală.

*

Da, Şenar îl cunoştea bine pe Ramses. Regele va da atacul drept în faţa lui, folosind singurul drum care ducea către mină. De o parte şi de alta a locului unde se afla mina, dealurile arse de soare şi stâncile serveau ca adăpost pentru arcaşii nubieni. Ei vor omorî mai întâi ofiţerii, armata egipteana va intra în panică şi Şenar îl va executa cu propriile sale mâini pe un Ramses rugător şi disperat.

Niciun soldat egiptean nu va putea ieşi viu din această capcană.

Atunci, Şenar va lega cadavrul lui Ramses la prora corăbiei sale şi-şi va face o intrare triumfală în Elephantine, înainte de pune stăpânire pe Theba, Memphis, Pi-Ramses şi pe întreg Egiptul. Poporul îi va susţine cauza şi Şenar va guverna, în sfârşit, răzbunându-se pe toţi aceia care nu-i recunoscuseră valoarea.

Fratele regelui ieşi din cabana de piatră, cândva ocupată de maistrul şef care avea misiunea de a supraveghea munca de separare a aurului, şi se

căţără în vârful zonei de spălare a minereului aurifer. Numai apa, curgând într-o pantă domoală pe planul înclinat care se sfârşea într-un bazin de decantare, reuşea să separe metalul preţios de pământul împreună cu care fusese extras. Particulele străine rămâneau în suspensie, minereul, mai greu şi mai dens, se lăsa pe fundul bazinului. Era o operaţiune plictisitoare, necesitând o răbdare deosebită. Şenar se gândi la viaţa sa; câţi ani interminabili trebuiseră să se scurgă înainte de a reuşi să se elibereze de magia lui Ramses, înainte de a fi în măsură să-l învingă şi să-şi afirme propria lui măreţie! La ceasul acesta al triumfului, se simţea beat de fericire.

Un cercetaş făcu semne largi cu braţele, mai multe strigăte sfâşiară tăcerea. Cu pene înfipte în părul des şi creţ, războinicii negri alergară în toate părţile.

— Ce se petrece? Nu vă mai agitaţi aşa!

Şenar coborî de pe înălţimea pe care se afla şi opri un şef de trib care se învârtea în cerc, de parcă înnebunise.

— Potoleşte-te, îţi poruncesc! Eu sunt cel care comandă aici.

Războinicul arătă cu vârful lăncii către colinele din jur şi către stânci.

— Peste tot… Sunt peste tot!

Şenar înaintă până în centrul platoului, ridică ochii şi-i văzu.

Mii de soldaţi egipteni încercuiau mina.

În fruntea celei mai înalte coline, vreo zece oameni instalară în grabă un baldachin, sub care aduseră un tron. Purtând coroana albastră, Ramses veni şi se aşeză pe el. Leul se culcă la picioarele lui.

Niciunul dintre nubieni nu-şi putea dezlipi privirea de la acest monarh de patruzeci şi doi de ani care, în cel de-ai douăzecilea an de domnie, atinsese apogeul puterii sale. În ciuda curajului lor, războinicii negri înţeleseră că, dacă ar fi atacat, ar fi însemnat o adevărată sinucidere. Capcana pe care Şenar crezuse că o pregătea, se închidea acum chiar în jurul lui. Soldaţii faraonului eliminaseră santinelele nubiene şi nu lăsau răsculaţilor nicio cale de scăpare.

— Vom învinge! urlă Şenar. Veniţi cu toţii după mine!

Şefii nubieni parcă se treziră. Da, trebuia să lupte.

Unul dintre ei, urmat de vreo douăzeci de oameni care urlau şi se pregăteau să arunce lăncile, începu să urce panta înspre rege.

Un nor de săgeţi îi culcă la pământ. Mai sprinten decât camarazii săi, un luptător tânăr, alergând în zigzag, reuşi să se apropie de picioarele tronului. Voinic sări şi-şi înfipse ghearele în capul atacatorului.

Cu sceptrul puterii în mână, Ramses nici nu se clintise; Voinic îşi şterse labele în nisip, îşi scutură coama şi veni să se culce din nou la picioarele stăpânului său.

Aproape toţi războinicii nubieni aruncară armele şi căzură cu fruntea la pământ, în semn de supunere. Furios, Şenar le împărţi şefilor de trib o ploaie de lovituri de picior.

— Ridicaţi-vă şi luptaţi! Puteţi să-l învingeţi pe Ramses!

Pentru că niciunul dintre ei nu se mişca, Şenar îşi împlântă sabia în şalele unui bătrân şef de clan şi acesta muri după ce se zbătu câteva clipe. Geamătul său de agonie îi tulbură pe camarazii săi; năuciţi, ei se ridicară de pe jos şi aruncară priviri pline de ură către fratele lui Ramses.

— Tu ne-ai amăgit, declară unul dintre ei; ne-ai trădat şi ne-ai minţit. Nimeni nu-l poate învinge pe Ramses, iar tu, tu ne-ai vârât în nenorocirea asta.

— Bateţi-vă, laşilor!

— Tu ne-ai minţit, repetară ei în cor.

— Urmaţi-mă şi haideţi să-l ucidem pe Ramses!

Cu privire sticloasă, de nebun, Şenar se urcă din nou mai la înălţime, în locul de unde se putea vedea rezervorul de apă şi jgheabul de spălare a minereului.

— Eu sunt stăpânul, singurul stăpân al Egiptului şi al Nubiei, eu sunt…

Zece săgeţi, trase de şefii de clan se înfipseră în acelaşi timp în capul, gâtul şi pieptul său. Şenar căzu pe spate, pe planul înclinat, şi, încet, trupul său alunecă spre bazinul de decantare, amestecat cu mâlul gros pe care un firicel de apă încerca în zadar să-l cureţe.

Capitolul 56

Nimic deosebit nu se întâmplă când plecară evreii. Multor egipteni le părea rău că-şi pierd prietenii şi cunoscuţii care porneau într-o aventură nesăbuită; cât despre evreii înşişi, mulţi se temeau de încercările care-i puteau aştepta în timpul traversării deşertului. Câţi duşmani aveau de înfruntat, câte triburi aveau să le stea în cale acestor adoratori ai lui Yahwe?

Serramanna era furios.

Înainte de a pleca spre Nubia, Ramses le încredinţase lui Ameni şi sardului misiunea de a menţine ordinea în oraş. La cel mai mic semn de răzmeriţă a evreilor, forţele de menţinere a ordinii trebuiau să intervină cu străşnicie şi fără nicio întârziere. Şi, pentru că exodul începuse în linişte, Serramanna nu avea niciun motiv să-i cerceteze pe Moise sau pe Aaron.

Sardul rămânea în continuare convins că faraonul nu trebuia să-l ierte pe conducătorul evreilor; nici chiar acea veche şi strânsă prietenie nu îndreptăţea o asemenea îngăduinţă. Chiar şi departe de Egipt, Moise avea posibilitatea să facă mult rău.

Din precauţie, Serramanna pusese vreo zece mercenari să-i urmărească pas cu pas pe evrei şi să-i aducă regulat la cunoştinţă tot ceea ce se întâmpla în tabăra lor. Spre marea sa surpriză, profetul nu o apucase pe drumul spre Sileh, cu o mulţime de fântâni şi aflat sub paza armatei egiptene, ci alesese o cale mult mai dificilă care ducea la marea de trestii. În felul acesta, Moise le lua oamenilor săi care, eventual, s-ar fi descurajat orice posibilitate de a se mai întoarce de unde plecaseră.

— Serramanna! exclamă Ameni; te-am căutat peste tot. O să rămâi pentru vecie aşa, privind la drumul spre nord?

— Moise ăsta care a făcut atâta rău şi care a plecat într-un mod atât de josnic… Nu-mi place deloc nedreptatea…

— Înainte de a muri, Ofir ne-a dat o ultimă informaţie, foarte interesantă, ca şi cum ar fi vrut să se distrugă total pe el însuşi, asemenea unui scorpion: doi beduini, şefi de trib, Amos şi Baduch, au părăsit Egiptul împreună cu evreii. Ei sunt aceia care au adus arme pentru credincioşii lui Yahwe, în cazul că aceştia ar fi trebuit să lupte cu ocazia ieşirii din ţara noastră.

Sardul îşi lovi palma stângă cu pumnul drept încleştat.

— Tâlharii ăştia doi trebuie consideraţi nişte criminali… Aşa că ar trebui arestaţi împreună cu Moise care le-a fost complice.

— Este exact ceea ce gândeam şi eu.

— Plec imediat cu cincizeci de care şi-i aduc pe toţi nemernicii ăştia ca să-i arunc în închisoare.

*

Ramses o strânse în braţe pe Nefertari. Iubita sa soţie, minunat machiată şi parfumată ca o zeiţă, era mai frumoasă ca niciodată.

— Şenar este mort, îi comunică regele, şi revolta nubienilor a fost înăbuşită.

— Va fi până la urmă pace şi în Nubia?

— Căpeteniile răsculaţilor au fost executate pentru înaltă trădare, iar satele pe care le asupreau au organizat serbări de bucurie că au scăpat de ei. Aurul furat s-a găsit şi o parte am dus-o la Abu Simbel şi alta la Karnak.

— Lucrările de la Abu Simbel merg înainte?

— Setau conduce şantierul cu o pricepere extraordinară.

Regina nu mai putea întârzia să-i dea cea mai importantă veste din absenţa lui.

— Serramanna a plecat pe urmele lui Moise cu un detaşament de care.

— De ce?

— Printre evrei se află doi spioni beduini în solda hitiţilor. Serramanna vrea să-i aresteze pe cei doi şi pe Moise; Ameni nu s-a putut opune acestei expediţii pentru că ea este în conformitate cu legea.

Ramses parcă-l văzu în faţa ochilor pe Moise mergând în fruntea poporului său, lovind pământul cu toiagul ca şi cum ar fi vrut să deschidă drumul, îndemnându-i să meargă mai departe pe cei care erau sleiţi de puteri şi rugându-se la Yahwe să le arate drumul, noaptea printr-un stâlp de foc, iar ziua printr-un stâlp de nor. Nicio piedică nu-l putea face să dea înapoi, niciun duşman nu-l putea înspăimânta.

— Tocmai am primit o lungă scrisoare de la Putuhepa, adăugă Nefertari; este convinsă că vom reuşi să încheiem pacea.

— Asta-i o veste minunată!

Ramses spusese aceste cuvinte fără a le crede cu adevărat, fiind cu gândul în altă parte.

— Te temi ca Moise să nu fie ucis, nu-i aşa?

— Mi-aş dori să nu-l mai văd niciodată.
— În ce priveşte tratatul de pace, mai rămâne o chestiune delicată.
— Tot Uri-Teşub?
— Nu, o problemă de exprimare… Hattuşil nu vrea să recunoască nici în ruptul capului că el ar fi răspunzător pentru dorinţa hitiţilor de a duce mereu alte războaie şi se plânge că este considerat inferior, obligat să se supună voinţei Faraonului.
— Şi nu aceasta este realitatea?
— Textul tratatului va fi cunoscut de toată lumea, generaţiile care vor urma îl vor citi şi ele: Hattuşil refuză să-şi piardă prestigiul.
— Hititul trebuie să accepte, altfel va fi nimicit!
— Ar trebui să renunţăm la această pace doar din cauza unor cuvinte asupra cărora nu ne înţelegem?
— Aici contează fiecare cuvânt.
— Aş putea să-i prezint în cel mai scurt timp stăpânului celor Două Ţări o nouă formulare a tratatului?
— Ţinând seama, bănuiesc, de ceea ce vrea Hattuşil!
— Ţinând seama de viitorul celor două popoare care nu mai vor război, masacre şi nenorociri de tot felul.
Ramses o sărută pe frunte pe soţia sa.
— Mai am eu vreo şansă ca să rezist în faţa asaltului diplomatic al marii soţii regale?
— Niciuna, răspunse ea, rezemându-şi capul de umărul lui.

*

Moise se mâniase peste măsură şi Aaron fusese nevoit să tragă câteva lovituri de toiag pe spinarea unora dintre ai lor care cârteau, deja istoviţi de atâta mers şi dornici să se întoarcă în Egipt, unde aveau de mâncare pe săturate şi trăiau în case confortabile. Cei mai mulţi dintre ei nu se împăcau cu viaţa aceea în deşert şi nu se putuseră obişnui să doarmă sub cerul liber sau prin corturi; mulţi evrei începuseră să protesteze împotriva vieţii grele pe care o duceau din cauza profetului.
Atunci se făcu auzit glasul tunător al lui Moise, poruncind celor slabi şi fricoşilor să i se supună lui Yahwe şi să-şi continue drumul către Ţara Făgăduinţei, înfruntând orice greutăţi şi depăşind orice obstacole. Şi porniră din nou la drum, printr-un ţinut mlăştinos, plin de umezeală; evreii se

împotmoleau câteodată în noroi, căruţele alunecau, lipitorile atacau oamenii şi animalele.

Moise hotărî să se facă un popas nu departe de graniţă, în apropiere de lacul Sarbonis şi de Marea Mediterană; locul era considerat periculos, căci vântul aducea cantităţi enorme de nisip pe suprafeţele mlăştinoase, dând naştere unor pământuri false care formau aşa-numita „mare de trestii”.

Nimeni nu trăia prin aceste locuri pustii, bătute de furtuni şi aflate în voia mării şi a cerului; nici pescarii nu treceau pe acolo de frica nisipurilor mişcătoare.

O femeie cu părul despletit se aruncă la picioarele lui Moise.

— O să murim aici cu toţii, în pustietatea asta!

— Te înşeli.

— Uită-te în jur! Asta poate fi Ţara Făgăduinţei?

— Bineînţeles că nu aceasta este.

— Noi nu mergem mai departe, Moise.

— Ba, cum să nu? Peste câteva zile vom trece graniţa şi vom ajunge acolo unde ne cheamă Yahwe.

— Cum poţi fi atât de sigur de ceea ce spui?

— Pentru că eu L-am văzut, femeie şi El mi-a vorbit. Du-te să te culci acum; mai avem mult de mers.

Domolită, femeia făcu aşa cum i se spusese.

— Locul acesta este înspăimântător, recunoscu Aaron; de-abia aştept să plecăm de aici.

— Era nevoie de o odihnă mai îndelungată; mâine, în zori, Yahwe ne va da putere ca să putem merge mai departe.

— Nu te îndoieşti niciodată, Moise, că vom reuşi?

— Niciodată, Aaron.

*

Carele lui Serramanna, însoţite de un „fiu regal” care-l reprezenta pe Ramses, înaintaseră rapid pe urmele evreilor.

Când dădu de mirosul mării, nările fostului pirat parcă fremătară. El făcu semn oamenilor săi să se oprească.

— Este vreunul dintre voi care cunoaşte locurile astea?

Un ofiţer mai cu experienţă făcu un pas în faţă.

— Ţinutul ăsta este bântuit de forţe ale răului. Aş fi de părere să nu-i tulburăm pe demoni.

— Şi totuşi, spuse sardul, evreii pe aici au luat-o.

— Ei n-au decât să facă o asemenea prostie… Noi, însă, ar trebui să o luăm pe alt drum.

În depărtare se vedeau trâmbe de fum.

— Tabăra evreilor nu este prea departe, remarcă fiul regal; ar trebui să-i arestăm pe tâlharii aceia.

— Credincioşii lui Yahwe sunt înarmaţi, îi aminti Serramanna, şi sunt mai mulţi decât noi.

— Oamenii noştri ştiu să lupte şi, datorită carelor, le vom fi superiori. Când vom ajunge la o distanţă convenabilă, vom arunca asupra lor o ploaie de săgeţi şi le vom cere să ni-i predea pe Moise şi pe cei doi şefi beduini. Dacă nu, îi vom ataca fără milă.

Nu fără oarecare ezitare, carele îşi continuară înaintarea pe pământul acela îmbibat de umezeală.

*

Aaron se trezi, îngrijorat; Moise era deja în picioare, cu toiagul în mână.

— Uruitul ăsta înfundat…

— Da, este de la carele egiptene.

— Ne atacă!

— Avem timp suficient ca să scăpăm de ei.

Cei doi beduini, Amos şi Baduch, refuzară să meargă prin smârcuri, dar evreii, speriaţi, acceptară să-l urmeze pe Moise. La căderea nopţii, nimeni nu mai era în stare să deosebească apa de bancurile de nisip, dar Moise înainta cu paşi siguri între lac şi mare, purtat înainte de flacăra care-i pârjolise sufletul încă din adolescenţă, flacără care devenise dorul de Ţara Făgăduinţei.

Pornind şi ele la drum, carele egiptene făcură o greşeală fatală. Unele se scufundară în nisipurile mişcătoare, altele se rătăciră prin mlaştina străbătută de curenţi invizibili de apă; carul fiului regal se împotmoli în noroaiele lipicioase, iar cel al lui Serramanna îi izbi în plină goană pe cei doi beduini care se despărţiseră de evrei şi-şi căutau o cale de scăpare.

Vântul dinspre răsărit se înteţi, se împreună cu cel dinspre deşert, astfel încât apa se retrase din calea evreilor care căutau să treacă de marea de trestii.

Neluând în seamă moartea celor doi spioni, striviţi sub roţile carului său, Serramanna se împotmoli şi el în nisip; în timp ce dădea ordin să se scoată

din mocirlă carele şi-şi aduna oamenii, unii dintre ei fiind răniţi, vântul îşi schimbă direcţia. Se porni o vijelie care stârni valuri mari şi apa acoperi cu totul orice trecere.

Furios la culme, Serramanna vedea neputincios cum Moise îi scăpa din mâini.

Capitolul 57

Deşi era îngrijită cu devotament şi pricepere de Neferet, o tânără doctoriţă cu calităţi ieşite din comun, regina-mamă Tuya nu mai avea mult până să plece în marea călătorie. Peste puţin timp, ea avea să-l reîntâlnească pe Sethi, părăsind Egiptul pământean care avea aproape asigurat, de-acum, un viitor fericit. Aproape asigurat pentru că tratatul de pace cu hitiţii nu fusese încă încheiat.

Când Nefertari veni s-o vadă în grădina în care bătrâna medita, Tuya simţi că marea soţie regală era emoţionată.

— Maiestate, tocmai am primit această scrisoare de la împărăteasa Putuhepa.

— Vederea mea a slăbit, Nefertari; citeşte-o tu, te rog.

Vocea blândă, melodioasă, a reginei mângâie sufletul Tuyei.

Către sora mea, soţia soarelui, Nefertari.

Totul merge bine în privinţa celor două ţări ale noastre, sper că tu şi cei dragi ţie sunteţi sănătoşi. Fata mea se simte foarte bine şi caii mei sunt grozavi; sper că tot aşa se întâmplă şi cu copiii tăi, cu caii şi cu leul lui Ramses cel Mare. Servul tău, Hattuşil, este la picioarele Faraonului şi i se închină lui cu smerenie.

Pace şi înfrăţire: acestea sunt cuvintele care trebuie rostite, căci zeul-lumină al Egiptului şi zeul furtunii al imperiului Hatti doresc să se înfrăţească.

Având la ei textul tratatului, ambasadorii Egiptului şi din Hatti au pornit la drum înspre Pi-Ramses, pentru ca Faraonul să pecetluiască pentru vecie hotărârea noastră comună.

Fie ca sora mea, Nefertari, să se afle în paza tuturor zeilor şi zeiţelor.

Îmbrăţişându-se, Nefertari şi Tuya plânseră de fericire.

*

Serramanna se simţea ca o insectă pe care sandala lui Ramses avea tot dreptul s-o strivească. Cu capul plecat, sardul se aştepta să fie alungat din palat şi nu se împăca deloc cu o asemenea înfrângere. El, fostul pirat, se obişnuise cu viaţa sa de apărător al ordinii şi al dreptăţii. O credinţă absolută faţă de Ramses dăduse un sens existenţei sale şi pusese capăt rătăcirilor din trecutul său furtunos; Egiptul, această ţară pe care se străduia s-o jefuiască odinioară, devenise patria sa. El, navigatorul de altădată, rămăsese pe uscat fără nicio dorinţă de a mai pleca de acolo.

Serramanna îi era recunoscător lui Ramses pentru că nu-l umilise în faţa curţii şi a subordonaţilor săi; suveranul îl primea în biroul său, între patru ochi.

— Maiestate, am făcut o greşeală. Niciunul dintre noi nu cunoştea locurile acelea şi…

— Ce s-a întâmplat cu cei doi spioni beduini?

— Au murit striviţi sub roţile carului meu.

— Eşti sigur că Moise a scăpat din furtuna aceea?

— El, împreună cu evreii lui, au trecut de marea de trestii.

— Să-i dăm uitării, din moment ce au trecut graniţa.

— Bine, dar… Moise v-a trădat!

— El merge pe calea lui, Serramanna. Din moment ce nu mai riscă să tulbure liniştea din cele Două Ţări, n-are decât să-şi urmeze soarta. Vreau să-ţi încredinţez o altă misiune.

Sardului nu-i venea să-şi creadă urechilor. Regele îl ierta, oare, pentru faptul că dăduse greş?

— Te vei duce la frontieră cu două regimente de care şi vei întâmpina delegaţia hitită căreia îi vei asigura protecţie totală.

— Este o misiune… o misiune…

— Da, este o misiune decisivă pentru pacea lumii, Serramanna.

*

Hattuşil cedase.

Ascultând în acelaşi timp de intuiţia bărbatului de stat care era, de sfatul soţiei sale, Putuhepa, şi de recomandările ambasadorului egiptean, Acha, el întocmise textul tratatului de bună vecinătate şi de neagresiune cu Egiptul, fără a se mai opune cerinţelor lui Ramses şi trimisese doi soli cu sarcina de

a-i înmâna faraonului tăbliţele de argint pe care fusese gravată, cu caractere cuneiforme, versiunea hitită a tratatului.

Hattuşil îi promitea lui Ramses că va expune tratatul în templul zeiţei Soarelui, la Hattuşaş, cu condiţia ca suveranul egiptean să facă acelaşi lucru într-unul dintre marile sanctuare din cele Două Ţări; dar Ramses va accepta să ratifice documentul fără a adăuga şi el alte clauze?

Din capitala hitită până la frontiera egipteană, atmosfera fu încordată. Acha era conştient că nu-i putea cere mai mult lui Hattuşil; dacă Ramses avea să fie nemulţumit de ceva, proiectul tratatului rămânea literă moartă. Cât despre soldaţii hitiţi, ei nu-şi ascundeau tulburarea; era posibil ca unele grupuri de opozanţi să atace solia pentru a nu permite mesagerilor păcii să ajungă la destinaţie. Văi, defilee, păduri puteau deveni tot atâtea capcane, dar călătoria se desfăşură fără niciun incident.

Când îl zări pe Serramanna şi carele egiptene, Acha scoase un suspin adânc de uşurare. De-acum, puteau călători în deplină linişte.

Sardul şi ofiţerul superior hitit se salutară politicos, dar cu răceală; vechiul pirat i-ar fi ucis cu plăcere pe barbari, dar trebuia să se supună poruncii lui Ramses şi să-şi îndeplinească până la sfârşit misiunea.

Pentru prima oară, carele hitite pătrunseră în Deltă şi porniră pe drumul care ducea la Pi-Ramses.

— Ce se aude cu răscoala din Nubia? întrebă Acha.

— S-a vorbit despre asta la Hattuşaş? se îngrijoră sardul.

— Stai liniştit, informaţia a rămas secretă.

— Ramses a restabilit ordinea, Şenar a fost executat de complicii săi.

— Fie ca pacea să domnească în Nord ca şi în Sud! Dacă Ramses acceptă tratatul pe care i-l vor prezenta solii hitiţi, va începe o epocă de belşug de care-şi vor aminti şi generaţiile viitoare.

— De ce-ar refuza?

— Din cauza unui amănunt care nu este un… Dar, hai să fim optimişti, Serramanna.

*

În a douăzeci şi una zi a anotimpului de iarnă şi în al douăzeci şi unulea an de domnie a lui Ramses, Acha şi cei doi diplomaţi hitiţi fură introduşi de Ameni în sala de primire a palatului din Pi-Ramses, a cărui măreţie îi stupefie pe oaspeţi. În locul cenuşiului cu care erau obişnuiţi în lumea lor

războinică, apăruse un univers colorat în care se amestecau grandoarea şi rafinamentul.

Mesagerii îi prezentară faraonului tăbliţele de argint; Acha citi declaraţia preliminară[12].

Fie ca o mie de divinităţi, dintre zeii şi zeiţele din Hatti şi din Egipt, să fie martori ai acestui tratat pe care-l încheie împăratul din Hatti şi faraonul Egiptului. Martori sunt soarele, luna, zeii şi zeiţele cerului şi ale pământului, ale munţilor şi ale râurilor, ale mării, ale vânturilor şi ale norilor.

Aceste mii de divinităţi vor distruge casa, ţara şi supuşii celui care nu va respecta acest tratat. Cât despre cei care-l vor respecta, miile de divinităţi vor acţiona pentru ca el să fie sănătos şi să trăiască fericit în casa sa, împreună cu copiii şi cu supuşii săi.

În prezenţa marii soţii regale, Nefertari, şi a reginei-mamă, Tuya, Ramses aprobă această declaraţie pe care Ameni o transcrise pe un papirus.

— Împăratul Hattuşil recunoaşte răspunderea pe care o poartă hitiţii în actele de război comise în ultimii ani?

— Da, Maiestate, răspunse unul dintre cei doi ambasadori.

— Admite el că acest tratat îi angajează şi pe urmaşii noştri?

— Împăratul nostru doreşte ca acest acord să ducă la pace şi la înfrăţire şi ca el să fie respectat de copiii noştri, precum şi de copiii copiilor noştri.

— Ce frontiere vom respecta?

— Râul Orontes, o linie de fortificaţii în Siria de Sud, şoseaua care desparte egipteanul Byblos de provincia Amurru, considerată ca protectorat hitit, drumul care trece pe la sud de cetatea hitită Kadesh, separând-o de latura nordică a câmpiei Bekaa, aflată sub protecţie egipteană. Porturile feniciene vor rămâne sub controlul Faraonului; diplomaţii şi negustorii egipteni vor putea circula liber pe drumul care duce în Hatti.

Acha îşi ţinu răsuflarea.

Va accepta Ramses să renunţe pentru totdeauna la fortăreaţa Kadesh şi, mai ales, la provincia Amurru? Nici Seti, nici fiul său nu reuşiseră să pună stăpânire pe faimoasa cetate în faţa căreia Ramses repurtase cea mai mare victorie a sa şi părea logic ca Kadesh să rămână pe teritoriul hitit.

Dar Amurru… Egiptul luptase cu înverşunare pentru a păstra această provincie, mulţi soldaţi muriseră pentru ea. Acha se temea că Faraonul se

va arăta de neînduplecat în această privinţă.

Suveranul privi înspre Nefertari. În privirea reginei, el citi răspunsul.

— Acceptăm, răspunse Ramses cel Mare.

Ameni continua să scrie, iar Acha se simţi cuprins de o bucurie fără margini.

— Ce altceva mai doreşte fratele meu, Hattuşil?

— Un pact definitiv de neagresiune, Maiestate, şi o alianţă defensivă împotriva oricărei ţări care ar ataca Egiptul sau Hatti.

— El se gândeşte la Asiria?

— La oricare popor care ar încerca să pună stăpânire pe pământurile Egiptului sau ale ţării Hatti.

— Noi de asemenea dorim să se încheie acest pact şi această alianţă; datorită acestor acorduri, ne vom apăra bunăstarea şi fericirea.

Cu o mână foarte sigură, Ameni continua să scrie.

— Maiestate, împăratul Hattuşil doreşte, de asemenea, ca, în ţările noastre, să fie respectată şi apărată succesiunea la tron conform obiceiurilor şi tradiţiilor.

— Nici nu se va putea fi altfel.

— Suveranului nostru i-ar plăcea, în sfârşit, să pună la punct problema extrădării reciproce a fugarilor.

Acha se temea de acest ultim obstacol; un singur amănunt nerezolvat ar fi dus la rediscutarea întregului acord.

— Cer ca persoanele extrădate să fie tratate omeneşte, declară Ramses; atunci când ele vor fi readuse în ţara lor, Egipt sau Hatti, ele nu vor suferi nici pedepse, nici insulte, iar casa lor va trebui să le fie restituită aşa cum a fost iniţial. În plus, Uri-Teşub, devenit egiptean, va rămâne liber să-şi aleagă singur soarta.

Fără a mai aştepta ca împăratul să-şi dea consimţământul faţă de aceste condiţii, cei doi ambasadori se declarară de acord.

Tratatul putea intra în vigoare.

Ameni avea să predea versiunea definitivă scribilor regali care trebuiau să-l copieze pe foi de papirus de cea mai bună calitate.

— Textul acesta va fi gravat în piatra mai multor sanctuare ale Egiptului, anunţă Ramses, în special în sanctuarul lui Ra de la Heliopolis, pe latura de sud a aripii răsăritene de la cel de-ai nouălea pilon de la Karnak şi pe peretele de sud al faţadei marelui templu de la Abu Simbel. Astfel, de la

nord la sud, din Deltă şi până în Nubia, egiptenii vor şti că de acum înainte vor trăi pe veci în pace cu hitiţii, sub privirile protectoare ale divinităţilor.

Capitolul 58

Găzduiţi în apartamentele palatului special destinat ţărilor străine, ambasadorii hitiţi luară parte la veselia generală care cuprinsese capitala egipteană; ei putură vedea cât de popular era Ramses, sărbătorit peste tot într-un cântecel intonat în cor de locuitori, de nenumărate ori: „Ne uimeşte ca soarele, ne dă energie ca apa şi ca vântul, îl iubim la fel cum iubim pâinea şi ţesăturile frumoase, căci el este tatăl şi mama ţării întregi, lumina de pe cele două maluri”.

Nefertari îi invită pe hitiţi să asiste la un ritual săvârşit în templul zeiţei Hathor; ei ascultară invocaţia adresată puterii unice care se crea pe ea însăşi în fiecare zi, veghea la existenţa tuturor formelor de viaţă, ilumina feţele, făcea să freamete de bucurie arborii şi florile. Când privirile se întoarseră către începutul ascuns în aurul cerului, păsările îşi luară zborul în această clipă a fericirii şi o cale a păcii se deschise sub paşii fiinţelor umane.

Cuprinşi pe rând de mirare şi de bucurie, hitiţii fură invitaţi după aceea la un banchet în cursul căruia degustară tocană de porumbei, rinichi marinaţi, pulpe de vită fripte, biban din Nil, gâşte fripte, linte bătută, usturoi şi ceapă dulce, dovlecei, lăptuci, castraveţi, mazăre, fasole verde, compot de smochine, mere, curmale, pepene verde, brânzeturi de capră, iaurt, prăjiturele rotunde cu miere, pâine caldă, bere dulce, vin roşu şi vin alb. Într-o asemenea ocazie deosebită, fu servit un vin foarte vechi pus în chiupuri în ziua a şasea din anul al patrulea al domniei lui Seti şi marcate cu simbolul lui Anubis, stăpânul deşertului. Diplomaţii rămaseră uluiţi de abundenţa şi de calitatea felurilor de mâncare, apreciară vesela din piatră şi, în cele din urmă, se lăsară cuprinşi şi ei de bucuria celor de faţă, intonând în limba egipteană cântecele de laudă către Ramses.

Da, într-adevăr, era pace.

*

În cele din urmă, capitala adormise.

În ciuda orei târzii, Nefertari scrise cu mâna sa o lungă epistolă pentru sora sa, Putuhepa, mulţumindu-i pentru eforturile sale şi descriindu-i clipele

minunate prin care treceau Hatti şi Egiptul. Când regina îşi punea sigiliul pe scrisoare, Ramses îi atinse cu delicateţe umerii.

— Încă nu s-a terminat cu munca?

— Ziua înseamnă mai multe treburi decât ceasuri, nici nu s-ar putea altfel şi este bine să fie astfel: nu le spui şi tu asta înalţilor tăi funcţionari? Marea soţie regală nu se poate sustrage Regulii.

Parfumul pe care-l folosea Nefertari în asemenea ocazii deosebite îl ameţea pe Ramses. Maestrul parfumier al palatului nu utiliza de obicei mai puţin de şaisprezece componente, dintre care trestia parfumată, ienupăr, flori de grozamă, răşină de terebentină, smirnă şi diferite alte esenţe aromatice. Un fard verde marca eleganţa pleoapelor, o perucă unsă cu ulei de Libia punea în valoare sublima frumuseţe a chipului ei.

— Sunt fericită… Nu ne-am străduit atât de mult pentru a asigura fericirea poporului nostru?

— Numele tău va rămâne pe vecie asociat acestui tratat; tu eşti aceea care a construit această pace.

— Ce importanţă mai are gloria noastră în scurgerea neîntreruptă a zilelor şi a ritualurilor?

Regele făcu să alunece bretelele rochiei lui Nefertari de-a lungul umerilor şi o sărută pe gât.

— Cum să-ţi spun cât de mult te iubesc?

Ea se răsuci spre el şi-i sărută buzele.

— Mai este vreme pentru discursuri?

*

Prima scrisoare oficială care sosi din Hatti, ca urmare a acceptării tratatului de pace, trezi un puternic val de curiozitate la curtea din Pi-Ramses. Oare dorea Hattuşil să revină asupra vreunuia dintre punctele importante ale documentului?

Regele rupse sigiliul pus pe stofa în care era înfăşurată tăbliţa din lemn de preţ şi parcurse textul scris cu caractere cuneiforme.

După aceea, se duse în grabă la regină. Nefertari termina de repetat ritualul pentru sărbătorile de primăvară.

— Într-adevăr, o scrisoare curioasă!

— S-a întâmplat ceva rău?

— Nu, un fel de cerere de ajutor. O prinţesă hitită, cu un nume imposibil de rostit, este bolnavă. După cum spune Hattuşil, ea pare posedată de un

demon pe care medicii din Hatti nu reuşesc să i-l alunge din corp. Cunoscând talentul terapeuţilor egipteni, noul nostru aliat mă roagă insistent să-i trimit un vindecător de la Casa Vieţii pentru a-i reda prinţesei sănătatea şi a-i permite să aibă, în cele din urmă, copilul pe care şi-l doreşte.

— Dar asta-i o veste excelentă; legăturile dintre cele două ţări ale noastre se pare că sunt pe cale să se întărească.

Regele dădu ordin să vină Acha căruia îi spuse ce conţinea scrisoarea primită de la Hattuşil.

Şeful diplomaţiei egiptene izbucni în râs.

— Ce ţi se pare caraghios într-o asemenea rugăminte? se miră Nefertari.

— Am impresia că împăratul hitit are o încredere cu adevărat nelimitată în medicina noastră! El nu cere nimic altceva decât o minune.

— Subestimezi cumva ştiinţa învăţaţilor noştri?

— Cu siguranţă, nu, dar cum ar putea da ea posibilitatea de a avea un copil unei femei, fie ea chiar o prinţesă hitită, care a trecut de şaizeci de ani?

După ce se amuzară din plin de această situaţie, Ramses îi dictă lui Ameni un răspuns pentru fratele său, Hattuşil.

În privinţa prinţesei suferinde – mai ales din cauza vârstei sale înaintate – noi o cunoaştem. Nimeni nu poate găsi leacuri care ar putea s-o facă gravidă. Dar, dacă zeul furtunii şi cel al soarelui ar hotărî aşa ceva… Voi trimite, aşadar, un magician excelent şi un medic foarte priceput.

Ramses porunci să se trimită imediat la Hattuşaş o statuetă magică a zeului vindecător Khonson, cel care străbate spaţiul, întruchipând o seceră a lunii noi. Cine altcineva decât o divinitate ar fi reuşit, de fapt, să schimbe legile fiziologiei?

*

Când mesajul lui Nebu, marele preot de la Karnak, ajunse la Pi-Ramses, regele hotărî mutarea curţii la Theba. Cu obişnuita sa eficacitate, Ameni pregăti în grabă bărcile necesare şi dădu ordine peste tot pentru ca întreaga călătorie să decurgă în cele mai bune condiţiuni posibile.

Pe corabia regală luaseră loc toate fiinţele dragi lui Ramses: soţia sa, Nefertari, strălucind de frumuseţe; mama sa, Tuya, peste măsură de bucuroasă că trăise suficient cât să vadă încheiată pacea între Egipt şi Hatti;

Iset cea frumoasă, adânc impresionată pentru că lua parte la marea sărbătoare de acolo; cei trei copii ai săi, Kha marele preot de la Memphis, Meritamon, muziciana, şi micul Merenptah, care crescuse văzând cu ochii; credincioşii săi prieteni, Ameni şi Acha, datorită cărora Ramses putuse reda fericirea ţării sale; ministrul Nedjem şi Serramanna, pricepuţii săi slujbaşi. Nu lipseau decât Setau şi Lotus care, nevoiţi să vină de la Abu Simbel, aveau să se alăture cortegiului abia la Theba. Şi Moise… Moise care renunţase pentru totdeauna la Egipt.

La debarcader, marele preot din Karnak în persoană veni să întâmpine perechea regală. De data aceasta, Nebu era bătrân de tot. Slăbit, mergând cu mare greutate, cu mâna încleştată pe toiagul său din trestie, cu vocea tremurată, el suferea de un reumatism generalizat şi deformant; dar privirea îi rămăsese vie, iar personalitatea sa autoritară nu slăbise deloc.

Regele se îmbrăţişă de bun venit cu marele preot.

— Mi-am ţinut cuvântul, Maiestate; datorită muncii lui Bakhen şi a echipelor lui de meşteri, templul vostru pentru veşnicie este terminat. Zeii mi-au permis fericirea de a admira această imensă capodoperă în care vor sălăşlui toate divinităţile.

— Mi-l voi ţine şi eu, Nebu; ne vom urca împreună pe acoperişul templului şi vom privi de acolo sanctuarul, clădirile auxiliare şi palatul.

*

Uriaşul pilon, a cărui suprafaţă interioară era decorată cu scene din bătălia victorioasă de la Kadesh, întâia curte, largă, cu coloane care îl reprezentau pe rege sub înfăţişarea lui Osiris, colosul înalt de douăzeci şi şapte de metri reprezentându-l pe rege aşezat, un al doilea pilon înfăţişând ritualul secerişului, sala cu coloane lungă de treizeci şi unu de metri şi largă de patruzeci şi unu, sanctuarul ale cărui basoreliefuri dezvăluiau misterele cultului zilnic, marele arbore sculptat care simboliza veşnicia instituţiei faraonice… Atâtea minunăţii pe care perechea regală le admiră cu nesaţ, copleşiţi de fericire.

Serbările de inaugurare a templului pentru veşnicie durară mai multe săptămâni. Pentru Ramses, punctul lor culminant trebuia să fie naşterea rituală a capelei consacrate tatălui şi mamei sale; Nefertari şi suveranul rostiră cuvintele de inaugurare pentru totdeauna, gravate în coloane de hieroglife.

Pe când Faraonul termina de îmbrăcat în „locuinţa de dimineaţă”, Ameni veni în grabă, cu chipul descompus.

— Mama ta… mama ta te cheamă la ea.

Ramses alergă până la apartamentele în care locuia Tuya.

Văduva lui Seti era culcată pe spate, cu braţele în lungul corpului, cu ochii întredeschişi. Regele îngenunche lângă pat şi-i sărută mâinile.

— Eşti prea slăbită ca să iei parte la inaugurarea capelei tale?

— Nu oboseala este aceea care mă copleşeşte, ci moartea care se apropie.

— Hai s-o alungăm împreună.

— Nu mai am putere pentru aşa ceva, Ramses… Dar de ce m-aş revolta? A venit sorocul să mă alătur lui Seti şi clipa aceasta este a fericirii.

— Ai fi atât de crudă încât să părăseşti Egiptul?

— Perechea regală domneşte, ea urmează calea cea dreaptă… Eu ştiu că următoarea revărsare a Nilului va fi excelentă şi că justiţia va fi respectată. Pot să plec liniştită, fiul meu, datorită păcii pe care Nefertari şi cu tine aţi ştiut s-o clădiţi şi pe care o veţi face să dureze în veac. Este aşa de frumos… o ţară liniştită în care copiii se joacă, în care turmele de animale se întorc de la păscut în timp ce păstorii îngână un cântecel pe sunetele de flaut, în care oamenii se respectă între ei ştiind că Faraonul veghează asupra tuturor… Apără o asemenea fericire, Ramses, apără aceste fericiri şi lasă moştenire această Regulă urmaşului tău.

În preajma încercării supreme, Tuya nu şovăia. Ea rămânea mândră şi suverană, iar privirea sa fermă era aţintită către veşnicie.

— Iubeşte Egiptul cu toată fiinţa ta, Ramses, în aşa fel încât niciun sentiment omenesc să nu întreacă această iubire, nicio cumpănă, oricât de crudă ar fi ea, să nu te abată de la îndatoririle tale de faraon.

Mâna Tuyei o strânse cu o putere nebănuită pe aceea a fiului său.

— Urează-mi, tu, rege al Egiptului, să ajung pe câmpia cu ofrande, în ţinutul fericirilor, urează-mi să rămân pentru vecie în această ţară minunată de apă şi de lumină, să strălucesc de acolo, alături de strămoşii noştri şi de Seti…

Vocea Tuyei se stinse, într-un suspin adânc, aidoma lumii de dincolo de viaţă.

Capitolul 59

În Valea Reginelor, loc al frumuseţii şi al perfecţiunii, lăcaşul pentru veşnicie al Tuyei era foarte aproape de cel pregătit pentru Nefertari. Marea soţie regală şi faraonul conduseră funeraliile văduvei lui Seti, a cărei mumie se va odihni de-acum în camera aurului. Transformată în Osiris şi în Hathor, Tuya avea să dăinuie prin corpul său de lumină pe care avea să-l însufleţească în fiecare zi energia nevăzută ce venea din adâncurile cerului. În mormânt fură depuse mobilierul ritual, vasele canopice în care se aflau viscerele defunctei, amforele cu vin, vasele cu uleiuri şi cu alifii, alimentele uscate, rochiile de preoteasă, sceptrele, podoabele, colierele şi bijuteriile, sandalele din aur şi din argint şi alte mici comori care făceau din Tuya o călătoare înzestrată cu de toate pentru a străbate minunatele căi ale Apusului şi ţinuturile lumii de dincolo de hotarul vieţii.

Ramses încerca să trăiască nenorocirea şi fericirea cu aceeaşi forţă a sufletului. Pe de o parte, pacea cu hitiţii, atât de mult dorită, şi terminarea Ramesseum-ului, templul său pentru veşnicie; pe de altă parte, dispariţia mamei sale, Tuya. Fiul şi bărbatul se contopiseră, dar faraonul nu avea dreptul de a o trăda pe regina-mamă, atât de statornică în lunga sa viaţă încât moartea nu părea să fi avut asupra ei nicio putere. Trebuia să respecte mesajul pe care ea i-l lăsase cu limbă de moarte: Egiptul era mai important decât sentimentele sale, decât bucuria şi suferinţa sa.

Şi Ramses se supuse cerinţelor funcţiei sale, ajutat de Nefertari; el continua să ţină ferm cârma corăbiei statului, ca şi cum Tuya ar fi fost încă prezentă. Doar că, acum, el trebuia să înveţe să meargă înainte fără a mai avea parte de sfaturile şi intervenţiile mamei sale. Din acel moment, Nefertari era aceea care trebuia să preia poziţia pe care o avusese Tuya; deşi soţia sa era atât de curajoasă, Ramses simţea că povara care apăsa pe umerii săi ameninţa să-l strivească.

În fiecare zi, după ritualurile de întâmpinare a zorilor, perechea regală petrecea clipe îndelungate meditând în capela din Ramesseum dedicată memoriei lui Seti şi a Tuyei; regele simţea nevoia să primească până în adâncul fiinţei sale realitatea invizibilă pe care o creau pietrele pline de

mistere şi hieroglifele însufleţite de cuvânt. Aflându-se într-o asemenea comuniune cu spiritul înaintaşilor, Ramses şi Nefertari primeau această lumină secretă care le hrănea sufletele.

*

După cea de-a şaptezecea zi de doliu, Ameni consideră că era momentul să-i prezinte lui Ramses unele chestiuni urgente. Instalat în birourile din Ramesseum împreună cu echipa sa mică dar eficace, secretarul particular al Faraonului era într-un contact permanent cu Pi-Ramses şi nu pierduse nici măcar o clipă din timpul necesar pentru studierea diferitelor dosare.

— Revărsarea este foarte bună, îi comunică el lui Ramses, tezaurul statului n-a fost niciodată aşa de bogat, rezervele alimentare sunt înregistrate fără greş, iar breslele meşteşugăreşti lucrau fără răgaz. Cât despre preţuri, ele sunt stabile şi nu ne ameninţă niciun pericol de inflaţie.

— Ce poţi să-mi spui despre aurul din Nubia?

— Extracţia şi aprovizionarea sunt pe deplin mulţumitoare.

— Mi-ai descris, oare, un adevărat paradis?

— Nu, desigur… Dar ne străduim să fim demni de Tuya şi de Seti.

— De ce această umbră de reţinere în glasul tău?

— Ei bine… Acha ar vrea să-ţi spună ceva, dar nu ştia dacă este momentul…

— S-ar părea că ai deprins de la el gustul pentru diplomaţie; să vină la mine în bibliotecă.

*

Biblioteca din Ramesseum urma să devină la fel de bogată cum era cea de la Casa Vieţii din Heliopolis; cu fiecare zi care trecea, soseau aici papirusuri şi tăbliţe cu diferite scrieri şi suveranul supraveghea el însuşi înregistrarea lor. Fără cunoaşterea tuturor ritualurilor, a textelor filosofice şi a arhivelor, nu i-a fi fost posibil să guverneze în bune condiţiuni Egiptul.

Elegant, într-un veşmânt dintr-un in de calitate excepţională, împodobit cu panglici colorate, Acha rămase mut de admiraţie.

— Maiestate, este o adevărată binecuvântare să lucrezi aici.

— Ramesseum va fi unul dintre centrele vitale ale regatului. Voiai să-mi spui ceva despre vreo carte de înţelepciune?

— Nu, doream să te văd, pur şi simplu.

— Mă simt bine, Acha. Nimic nu mă poate face să uit de moartea mamei mele, niciodată nu-l voi uita pe Seti, dar şi unul şi celălalt mi-au arătat o cale de la care nu mă voi abate. Hitiţii ne fac probleme?

— Niciuna, Maiestate; Hattuşil este cu atât mai încântat de tratatul nostru cu cât el a făcut ca Asiria să se retragă în găoacea sa. Acordul de asistenţă mutuală între Egipt şi Hatti i-a făcut pe militarii asirieni să înţeleagă că orice agresiune asupra celor două ţări ale noastre ar atrage după sine o ripostă masivă şi imediată. Se perfectează o serie de contacte comerciale cu Hatti şi pot să afirm că pacea va domni în regiune timp de mulţi ani de acum înainte. Cuvântul dat nu este la fel de solid ca granitul?

— În acest caz, ce te mai nelinişteşte?

— Din cauza lui Moise… Eşti de acord să vorbim despre asta?

— Te ascult.

— Spionii mei nu-i scapă din ochi pe evrei.

— Unde se află acum?

— Continuă să rătăcească prin deşert, în ciuda protestelor din ce în ce mai numeroase din sânul lor; dar Moise îşi conduce poporul cu o mână de fier. „Yahwe este un foc mistuitor şi un zeu neîndurător”, îi place lui să repete mereu.

— Ştii, cumva, încotro se îndreaptă?

— Probabil că ţara făgăduită este Canaan, dar va fi foarte greu să se stabilească acolo. Evreii s-au luptat deja cu oamenii din Madian şi cu amoriţii şi acum au ocupat teritoriul din Moab. Popoarele din regiune le-au luat frica nomazilor evrei pe care îi consideră nişte tâlhari de temut.

— Moise nu se va descuraja; dacă va trebui să poarte o sută de bătălii, el le va purta. Sunt sigur că el a ţinut sub observaţie tot Canaanul de pe înălţimile muntelui Negeb şi consideră această ţară ca fiind numai lapte şi miere.

— Evreii aduc cu ei sămânţa discordiei, Maiestate.

— Ce mă sfătuieşti, Acha?

— Să-l eliminăm pe Moise. Fără un conducător ca el, evreii se vor întoarce în Egipt, cu condiţia ca tu să le promiţi că nu vor fi pedepsiţi.

— Renunţă la un asemenea gând. Moise îşi va urma destinul.

— Prietenul din mine se bucură de o asemenea hotărâre, dar diplomatul nu este de acord. La fel ca şi mine, tu eşti convins că Moise îşi va atinge scopul şi că sosirea sa în Ţara Făgăduinţei va modifica echilibrul din Orientul Apropiat.

— Cu condiţia ca Moise să nu răspândească peste tot doctrina lui, de ce n-am ajunge chiar la o înţelegere cu el? Pacea dintre cele două popoare ale noastre ar fi un factor de echilibru.
— Îmi dai o lecţie frumoasă de politică externă şi de diplomaţie.
— Nu, Acha; eu încerc doar să găsesc calea spre speranţă.

*

În sufletul lui Iset cea frumoasă, tandreţea luase locul pasiunii. Ea, care îi dăruise doi fii lui Ramses, nutrea aceeaşi admiraţie faţă de rege, dar renunţase să-l mai recucerească. Cum putea să lupte împotriva lui Nefertari care, o dată cu trecerea anilor, devenea din ce în ce mai frumoasă şi mai strălucitoare? Ajutată şi de maturitatea la care ajunsese, Iset cea frumoasă se resemnase şi învăţase să se bucure de clipele fericite pe care i le oferea viaţa. Să discute cu Kha despre misterele creaţiei, să-l asculte pe Merenptah cum îi descrie modul în care funcţionează societatea egipteană, lucruri pe care el le învăţa cu seriozitatea unui viitor conducător, să se plimbe cu Nefertari prin grădinile palatului, să-l întâlnească pe Ramses de câte ori avea ocazia… Iset cea frumoasă nu se bucura astfel de comori nepreţuite?
— Vino, Iset, o îndemnă marea soţie regală, hai să ne plimbăm cu barca pe fluviu.
Era vară, inundaţia transformase Egiptul într-un lac imens, se mergea cu barca de la un sat la altul. Un soare arzător făcea să strălucească apele care aveau să fertilizeze ogoarele, sute de păsări se hârjoneau pe cer.
Cele două femei, aflate sub un baldachin alb, îşi unseseră pielea cu ulei parfumat; în apropierea lor vase mari de lut pline cu apă rece răcoreau aerul.
— Kha a plecat din nou la Memphis, oftă Iset cea frumoasă.
— Îţi pare rău?
— Fiul cel mare al regelui nu are ochi decât pentru monumentele străvechi, pentru simboluri şi pentru ritualuri. Când tatăl său îl va chema ca să i se alăture la conducerea statului, cum va putea face faţă?
— Este atât de inteligent încât va face faţă cu siguranţă.
— Ce părere ai despre Merenptah?
— Este deosebit de fratele său, dar se vede încă de pe acum că va fi o fiinţă excepţională.
— Fiica ta, Meritamon, a devenit o femeie minunată.

— Ea împlineşte visul pe care l-am avut eu în copilărie: trăieşte într-un templu şi cântă pentru zei.
— Poporul întreg te venerează, Nefertari; dragostea sa este pe măsura celei pe care i-o dăruieşti tu.
— Cât de mult te-ai schimbat, Iset!
— M-am liniştit, am alungat din suflet demonii geloziei. M-am împăcat cu mine însămi. Şi dacă ai şti cât de mult te admir, pentru ceea ce eşti, pentru ceea ce faci…
— Datorită sprijinului pe care mi-l oferi, lipsa reginei-mamă va fi mai uşor de suportat. Dacă te-ai eliberat de grija educaţiei copiilor, n-ai vrea să lucrezi alături cu mine?
— Nu sunt demnă…
— Lasă-mă pe mine să apreciez asta.
— Maiestate…
Nefertari o sărută pe frunte pe Iset cea frumoasă. Era vară şi Egiptul întreg era în sărbătoare.

*

Palatul din Ramesseum era deja la fel de animat ca acela din Pi-Ramses; la dorinţa regelui, prin activitatea care se desfăşura în anexele templului său pentru veşnicie, locul acesta devenise cel mai important centru economic din Egiptul de Sus, lucrând în colaborare cu cel de la Karnak. Pe malul răsăritean al Nilului, la Theba, Ramesseum-ul glorifica pentru eternitate măreţia domniei lui Ramses cel Mare şi amploarea sa impresiona deja spiritele celor care-i vedeau.
Ameni fu acela care primi scrisoarea semnată de Setau. Lăsându-şi la o parte toate treburile, gata să-şi dea sufletul de emoţie, scribul porni în căutarea lui Ramses pe care-l găsi în marele bazin din spatele palatului; ca în fiecare zi, pe timp călduros, regele înota cel puţin o jumătate de oră.
— Maiestate, a sosit o scrisoare din Nubia!
Monarhul ajunse imediat la marginea bazinului. Ameni îngenunche şi-i întinse papirusul.
El conţinea doar câteva cuvinte, dar erau cele pe care spera să le afle Ramses.

Capitolul 60

Corabia pe care se afla perechea regală avea la proră capul zeiţei Hathor, din lemn poleit cu aur, purtând discul soarelui între coarne. Suverana stelelor era de asemenea şi stăpâna navigaţiei; prezenţa sa liniştitoare asigură o călătorie plăcută până la Abu Simbel.

Abu Simbel, unde cele două temple care stăteau mărturie unirii lui Ramses cu Nefertari fuseseră terminate. Mesajul lui Setau era foarte concis, căci îmblânzitorul de şerpi nu avea obiceiul să se laude. În mijlocul corăbiei, o cabină cu acoperişul rotunjit susţinut de doi stâlpi cu capiteluri în formă de papirus în partea din spate şi de lotus în partea din faţă; lipsa ferestrelor dădea posibilitate aerului să circule în voie. Visătoare, regina gusta din plin plăcerea acestei călătorii.

Nefertari îşi ascundea cu mare greutate starea de sfârşeală, pentru a nu-l nelinişti pe rege; ea se ridică şi se duse lângă soţul ei sub pânza albă întinsă la pupa între patru baghete. Culcat pe o parte, enormul leu nubian dormita, cu bătrânul câine galben-auriu cuibărit la spatele său; cufundat într-un somn profund, Străjerul se simţea bine sub protecţia Voinicului.

— Abu Simbel… A mai adus vreodată un rege o asemenea ofrandă unei regine?

— A mai avut vreodată un rege norocul de a se căsători cu Nefertari?

— Prea multă fericire, Ramses… Chiar mă şi tem câteodată să nu se sfârşească.

— O asemenea fericire trebuie s-o împărţim cu poporul nostru, cu întregul Egipt şi cu generaţiile care vor urma după noi: de aceea am dorit ca perechea regală să fie eternizată în piatra de la Abu Simbel. Nici tu, nici eu, Nefertari, ci Faraonul şi marea soţie regală faţă de care noi nu suntem decât nişte încarnări pământene şi trecătoare.

Nefertari se lipi de Ramses şi contemplă Nubia, splendidă în sălbăticia ei.

*

Apăru faleza de gresie, împărăţie a zeiţei Hathor, încadrând înspre est o curbă a Nilului. Cândva, o fâşie de nisip arămiu separat de două promontorii care aveau nevoie de mâna arhitectului şi a sculptorului; şi această mână acţionase acum, transformând stânca ospitalieră în două temple săpate în inima ei şi anunţate de nişte faţade a căror forţă şi graţie o uluiră pe regină. În faţa sanctuarului de la sud, patru statui colosale ale lui Ramses aşezat, înalte de douăzeci de metri; în faţa celui de nord, statui ale faraonului în picioare şi în mers o încadrau pe cea a lui Nefertari, înaltă de zece metri.

Abu Simbel nu urma să fie doar un simplu punct de reper pentru marinari, ci un loc transfigurat în care vâlvătaia spiritului trebuia să strălucească, imobilă şi de neclintit, în decorul de aur al deşertului nubian.

Pe chei, Setau şi Lotus le făceau semne de bun venit, repetate de toţi meşterii din jurul lor. Fu o clipă de emoţie când Voinic porni pe pasarelă ca să coboare pe uscat, dar statura înaltă a regelui risipi toate temerile. Fiara se retrase în dreapta sa, iar bătrânul câine galben în stânga.

Ramses nu mai văzuse niciodată o expresie atât de mulţumită pe chipul lui Setau.

— Poţi fi mândru de ceea ce ai făcut, spuse regele, îmbrăţişându-şi prietenul.

— Arhitecţii şi sculptorii sunt cei care trebuie felicitaţi, nu eu; eu n-am făcut decât să-i încurajez ca să poată crea o lucrare demnă de tine.

— Demnă de puterile misterioase care sălăşluiesc în acest templu, Setau.

Când ajunse la capătul pasarelei, Nefertari se poticni; Lotus o ajută să se ţină pe picioare şi-şi dădu seama că reginei îi era rău.

— Să mergem mai departe, îi ceru Nefertari. Mă simt bine.

— Dar, Maiestate…

— Să nu stricăm sărbătoarea inaugurării, Lotus.

— Am un leac tocmai potrivit pentru a vă scăpa de această oboseală.

Setau cel morocănos nu ştia cum să se comporte în faţa reginei a cărei frumuseţe îl fermeca; emoţionat, făcu o plecăciune adâncă în faţa ei.

— Maiestate… voiam să vă spun…

— Să celebrăm naşterea templelor de la Abu Simbel, Setau; vreau ca acest moment să nu fie uitat vreodată.

*

Toţi şefii triburilor nubiene fuseseră invitaţi la Abu Simbel pentru a sărbători crearea celor două temple; purtând cele mai frumoase coliere ale lor şi cu şoldurile înfăşurate în ţesături multicolore, ei sărutaseră picioarele lui Ramses şi ale lui Nefertari, apoi intonaseră un cântec de victorie care se înălţase până la cerul înstelat.

În noaptea aceea, bunătăţile oferite oaspeţilor fură mai multe decât grăunţele de nisip de pe mal, mai multe erau hălcile de vită fripte decât florile din grădinile regale, nemăsurată era cantitatea de pâini şi de prăjituri. Vinul curse în valuri neîncetate, diferite răşini şi tămâie arseră pe altarele înălţate sub cerul liber. Aşa cum pacea fusese instaurată departe, la nord, cu hitiţii, tot astfel ea avea să domnească mult timp şi în Marele Sud.

— De-acum, Abu Simbel este centrul spiritual al Nubiei şi expresia simbolică a iubirii care-l uneşte pe Faraon de marea soţie regală, îi mărturisi Ramses lui Setau. Tu, prietene, îi vei aduna aici, întotdeauna la aceeaşi dată, pe şefii de trib şi-i vei pune să participe la ritualurile care sfinţesc acest pământ.

— Altfel spus, o să mă laşi să trăiesc în Nubia… Deci, Lotus o să mă iubească şi de acum înainte.

Blânda noapte de septembrie fu urmată de o săptămână de serbări şi de ritualuri în cursul cărora cei prezenţi descoperiră, uluiţi, interiorul marelui templu. În sala cu trei nave şi opt coloane în spatele cărora se înălţa statuia regelui sub înfăţişarea lui Osiris, înaltă de zece metri, oaspeţii admirară scenele din bătălia de la Kadesh şi întâlnirea monarhului cu divinităţile care îl înconjurau ca să-i transmită mai lesne energia lor.

În ziua echinocţiului de toamnă, doar Ramses şi cu Nefertari pătrunseră în sfânta sfintelor. La răsăritul soarelui, lumina se aşternu pe axa templului şi lumină capătul sanctuarului unde, aşezaţi pe o banchetă de piatră, şedeau patru zei; Ra-Horus din ţinuturile luminii, *ka*-ul lui Ramses, Amon, zeul ascuns, şi Ptah, constructorul. Acesta din urmă se afla în întuneric, cu excepţia celor două zile de echinocţiu; în aceste două dimineţi, lumina răsăritului atingea statuia lui Ptah ale cărui cuvinte Ramses le auzi urcând spre el din adâncul stâncii: „Mă înfrăţesc cu tine, îţi dau durată, stabilitate şi forţă; suntem uniţi în bucuria sufletului, eu fac ca gândul tău să se armonizeze cu cel al zeilor, eu te-am ales şi fac în aşa fel încât vorbele tale să fie ascultate. Eu te hrănesc cu viaţă, pentru ca tu să-i faci pe alţii să trăiască”.

Când perechea regală ieşi din marele templu, egiptenii şi nubienii îi salutară cu strigăte de bucurie. Venise clipa inaugurării celui de-al doilea sanctuar, dedicat reginei şi purtând numele de „Nefertari cea pentru care răsare soarele”.

Marea soţie regală oferi flori zeiţei Hathor, pentru ca suverana stelelor să zâmbească; sub identitatea lui Seşat, stăpâna Casei Vieţii, Nefertari îi spuse lui Ramses:

— Tu ai redat vigoare şi curaj Egiptului, tu eşti stăpânul lui; ca un şoim ceresc, tu ţi-ai întins aripile pe deasupra poporului tău. Pentru el, tu eşti asemenea unui zid făcut din metal ceresc peste care nicio forţă duşmană n-ar putea trece.

— Pentru Nefertari, răspunse regele, am clădit un templu, crestat în muntele pur al Nubiei, în frumoasa stâncă de gresie, pentru eternitate.

Regina purta o rochie galbenă lungă, un colier de turcoaze şi sandale aurii; pe peruca sa albastră era aşezată o coroană compusă din două coarne de vacă, lungi şi subţiri, care încadrau un soare, iar deasupra se aflau două pene înalte. În mâna dreaptă ţinea cheia vieţii; în stânga, un sceptru flexibil evocând lotusul apărut din apele primei dimineţi a lumii.

În partea de sus a coloanelor din templul reginei, se vedeau chipurile surâzătoare ale zeiţei Hathor; pe pereţi, scene rituale reunindu-i pe Ramses, Nefertari şi divinităţile.

Regina se rezemă de braţul monarhului.

— Ce s-a întâmplat, Nefertari?

— O stare de sfârşeală…

— Vrei să întrerupem acest ritual?

— Vreau să văd fiecare scenă din templul acesta împreună cu tine, să citesc fiecare text, să particip la fiecare ofrandă… Nu-i aceasta locuinţa pe care tu ai construit-o pentru mine?

Zâmbetul soţiei sale îl mai linişti pe rege. El făcu aşa cum dorea regina şi dădură viaţă fiecărui colţişor al templului până în naos, unde apărea vaca din cer, încarnare a lui Hathor, ieşind dintr-o stâncă.

Nefertari rămase mult timp în penumbra sanctuarului, ca şi cum blândeţea zeiţei ar fi putut risipi frigul care i se strecura în vine.

— Aş vrea să mai văd o dată scena încoronării, îi ceru ea regelui.

De o parte şi de alta a imaginii reginei, o siluetă de o delicateţe aproape ireală, Isis şi Hathor transmiteau coroanei fluxul lor magnetic. Sculptorul glorificase această clipă în cursul căruia o femeie din lumea pământească

intra vie în universul divin pentru a mărturisi apoi, pe pământ, că ea exista în realitate.

— Ia-mă în braţe, Ramses.

Nefertari era ca de gheaţă.

— Mor, Ramses, mor sleită de puteri, dar aici, în templul meu, alături de tine, atât de aproape de tine încât formăm o singură fiinţă, pentru vecie.

Regele o strânse la piept atât de tare încât crezu că o mai poate ţine în viaţă, această viaţă pe care ea şi-o dăduse fără reţinere celor dragi şi întregului Egipt pentru a-i ajuta să scape de vrăjile rele.

Ramses văzu cum chipul calm şi pur al reginei devenea imobil, iar capul său se înclina abia perceptibil. Fără să se revolte, fără să se înspăimânte, răsuflarea lui Nefertari se stingea.

Ramses o purtă pe braţe pe marea soţie regală, ca pe o logodnică pe care viitorul soţ o trece peste pragul locuinţei sale, pecetluind astfel căsătoria lor. El ştia că Nefertari avea să devină o stea nepieritoare pe care mama sa, cerul, o va zămisli din nou şi că ea va urca în barca veşnicei călătorii, dar cum ar fi putut cunoaşterea tuturor acestor lucruri să aline durerea de neîndurat care îi sfâşia sufletul?

Ramses se îndreptă către uşa templului; cu sufletul gol şi cu privirea rătăcită, el ieşi din sanctuar.

Străjerul, bătrânul câine galben-auriu, îşi dădea şi el sufletul între labele leului care lingea cu duioşie capul tovarăşului său, ca să-l vindece de atacul morţii.

Ramses suferea prea tare ca să mai poată plânge. În clipa aceea, puterea şi măreţia sa nu-i mai erau de niciun ajutor.

Faraonul înălţă spre soare trupul sublim al celei pe care avea s-o iubească întotdeauna, femeia de la Abu Simbel, Nefertari, pentru care lumina strălucea parcă mai tare.

Sfârşit

Notes

[←1]

Strămoşii îndepărtaţi ai turcilor de astăzi.

[←2]

Libanul.

[←3]

De exemplu, dacă urina femeii face să încolţească boabe de orz, ea va aduce pe lume un băiat; dacă face să încolţească boabe de grâu, va avea o fetiţă. Dacă nici unele, nici altele nu încolţesc, ea nu va avea nici un copil.

[←4]

Arbore bogat în saponină.

[←5]

Akhet-Aton, „ţinutul luminii lui Aton”, în Egiptul de Mijloc, la jumătatea drumului între Memphis la nord şi Theba la sud.

[←6]

Aplicarea faimosului *pi* (π), conform papirusului Rhind.

[←7]

Actualul Bogazkoy, la 150 km est de Ankara (Turcia).

[←8]

Pilon: cele două turnuri masive care străjuiau poarta de piatră prin care se pătrundea în templu.

[←9]

Electrum: Aliaj natural de aur cu un conţinut mare de argint.

[←10]

Nilometru: puţuri cu pereţii gradaţi, în legătură cu pânza freatică alimentată de Nil, săpate uneori în vecinătatea templelor.

[←11]

În jur de 1 1, 275 m.

[←12]

Text autentic al tratatului păstrat în arhivele hitite şi egiptene.